

153.8

ก16๑๗

๑.๑

การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัด บุรีรัมย์

บทคัดย่อ

ของ

กรภัทร วรเชษฐ

110 ๒๕๕ 2549

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

ตุลาคม 2548

กรภัทร วรเชษฐ์. (2548). การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัด บุรีรัมย์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์,
รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตนะ.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัย ด้านแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ บุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การอบรมเลี้ยงดู การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1,141 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบสามขั้นตอน (Three – Stage Random Sampling) ซึ่งเครื่องมือวัดประกอบด้วยแบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ บุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.886, 0.863, 0.899, 0.837, 0.900, 0.862, 0.878 และ 0.856 ตามลำดับ และแบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดู (แบบมีเหตุผล แบบตามใจมากเกินไป แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบตามอารมณ์) มีค่าความเชื่อมั่น 0.729, 0.761, 0.727 และ 0.802 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) ด้วยโปรแกรม LISREL version 8.52

ผลการวิจัยพบว่า

รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่สร้างขึ้นนั้น สามารถอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนได้ร้อยละ 56 โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดคือทักษะคิดต่อการเรียนรู้ รองลงมาคือแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงสุด คือ การควบคุมตนเอง รองลงมาคือการรับรู้ความสามารถของตนเอง การกระตุ้นทางการศึกษาจากครอบครัว บุคลิกภาพแบบเอ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป และเมื่อพิจารณาตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดคือ การควบคุมตนเอง รองลงมาคือทักษะคิดต่อการเรียนรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน การกระตุ้นทางการศึกษาจากครอบครัว บุคลิกภาพแบบเอ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป และเมื่อวิเคราะห์แยกเพศพบว่าให้ผลคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่

A STUDY ON CAUSAL RELATIONSHIP OF VARIABLES INFLUENCING
FUTURE ORIENTATION OF MATHAYOMSUKSA III STUDENTS
IN BURIRAM PROVINCE

AN ABSTRACT
BY
KORAPHAT VORACHET

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Research and Statistics
at Srinakharinwirot University

October 2005

Koraphat Vorachet.(2005). *A study on causal relationship of variables influencing future orientation of mathayomsuksa III students in Buriram province*. Master thesis, M.Ed. (Educational Research and Statistics). Bangkok : Graduate School, Srinakarinwirot University. Advisor Committee: Assoc. Prof. Dr. Boonchird Pinyoanuntapong, Assoc. Prof. Chusri Wongrattana.

The main purpose of this research was to investigate the linear structural relationship of variables in the areas of achievement motivation, attitude towards learning , personality, self-control, self-efficacy, child-rearing, parental education encouragement, and mass media usage influencing future orientation of the students. The samples in the study were 1141 Mathayomsuksa III students under the supervision of Buriram Office of Educational Zone. They were selected by using the three-stage random sampling. The tools used in the study were questionnaires about future orientation, achievement motivation, attitude towards learning, personality, self-control, self-efficacy, parental education encouragement, and mass media usage with reliabilities of 0.886, 0.863, 0.899, 0.837, 0.900, 0.862, 0.878, and 0.856 respectively; and about four cultivation types of reasonableness, spoilt child, strict discipline, and inconsistency with reliabilities of 0.729, 0.761, 0.727 and 0.802 respectively. The data were statistically analyzed by using path analysis with LISREL Program version 8.52.

The results of research were:

The causal relationship created could explain 56% variation of the students' future orientation. The variable with the most direct influence was attitude towards learning. The other ranks of variables were achievement motivation, self-efficacy, reasonableness, mass media usage, strict discipline, and spoilt child respectively. The variable with the most indirect influence was self-control. The other ranks were self-efficacy, parental education encouragement, A-type personality, reasonableness, mass media usage, strict discipline, achievement motivation, and spoilt child. When considering the overall picture, it was found that the variable with the highest total influence was self-control. The other ranks were attitude towards learning, self-efficacy, achievement motivation, reasonableness, mass media usage, parental education encouragement, A-type personality, strict discipline, and spoilt child. When analyzing the difference between genders, it was found that most results were similar.

การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัด บุรีรัมย์

ปริญญานิพนธ์
ของ
กรภัทร วรเชษฐ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
ตุลาคม 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดบุรีรัมย์

ของ

นาย กรภัทร วรเชษฐ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

วันที่.....เดือนตุลาคม พ.ศ. 2548

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร.สุวพร เข้มเฮง)

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จาก
ทบวงมหาวิทยาลัย

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีได้ ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ ประธานคณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ในการเรียนและการทำปริญญานิพนธ์ ให้คำปรึกษาด้วยความเมตตากรุณาต่อศิษย์อย่างยิ่ง ตลอดจนแบบอย่างของความเป็นครู นักวิจัยและนักวิชาการที่ดี ศิษย์ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ กรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำชี้แนะลูกศิษย์คนนี้ด้วยดีตลอดมา ซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่าอย่างยิ่งในการทำปริญญานิพนธ์นี้ นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ และอาจารย์ ดร.สุพร เข้มแสง ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบปริญญานิพนธ์และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย เพื่อให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ศิษย์ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จัตรศุกกุล อาจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์ อาจารย์ไพศาล อันประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ และอาจารย์ ดร. สุนิสา จัยม่วงศรี ที่ให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึงระดับอุดมศึกษาที่ให้การอบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ประสบการณ์ที่ดีและมีคุณค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย ซึ่งทุกคำสอนของอาจารย์ทุกท่านสรรค์สร้างให้ลูกศิษย์มีวันนี้ อาจารย์ทุกท่านอยู่ในใจเสมอ

ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้บริหารโรงเรียน คณะครูอาจารย์ และนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆ นักวิจัยภาคปกติปี 2546 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่คอยให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ และมิตรภาพที่ดี ตลอดระยะเวลาการเรียนและการทำปริญญานิพนธ์

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณเชาวนวิศ และคุณจุฑาทิพย์ วรเชษฐ์ บิดามารดาของผู้วิจัย ที่ได้อบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเอาใจใส่ ให้พลังใจ แก่ผู้วิจัยเสมอมา ท่านทั้งสองคือสิ่งที่มีค่ามากที่สุดในชีวิตของข้าพเจ้า

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศให้แก่บิดา มารดา ครูอาจารย์ ที่ได้ให้ความรู้และให้การอบรมสั่งสอนผู้วิจัยตลอดมา

กรรภัทร วรเชษฐ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
สมมติฐานของการวิจัย.....	15
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต.....	17
ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคต.....	17
ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคต.....	18
พัฒนาการของลักษณะมุ่งอนาคต.....	19
ปัจจัยที่ส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคต.....	20
ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต.....	25
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู.....	25
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว.....	31
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน.....	33
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	35
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนรู้.....	37
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ.....	40
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง.....	43
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง.....	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	59
งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง.....	59
งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้อง.....	63
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	66
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	66
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	70
ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
รายละเอียดการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	72
การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	74
ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	76
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	85
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	87
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
สัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	94
5 สรุป อภิปราย และ ข้อเสนอแนะ.....	123
ความมุ่งหมายของการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย.....	123
สรุปผลการวิจัย.....	124
อภิปรายผล.....	126
ข้อเสนอแนะ.....	131

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	133
ภาคผนวก.....	141
ภาคผนวก ก คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	141
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	151
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	165
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	167
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	186

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลนักเรียนที่ได้จากการสุ่ม	67
2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย	68
3 ค่าความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	94
4 ค่าความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างเพศชาย	95
5 ค่าความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง	95
6 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรของนักเรียน	96
7 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรของนักเรียนชาย	98
8 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรของนักเรียนหญิง	99
9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต.....	101
10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชาย	102
11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนหญิง	104
12 ค่าสถิติต่างๆ ในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลลิสเรลตามสมมติฐานกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ของนักเรียนโดยรวม นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง	106
13 ค่าสถิติต่างๆ ในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลลิสเรลที่ปรับปรุงกับข้อมูล เชิงประจักษ์ของนักเรียนโดยรวม นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง	109
14 ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานของอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ..	111
15 ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานของอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3.....	115
16 ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานของอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3.....	119

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน.....	14
2 แบบแผนแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวกำหนด 3 ชนิดที่อิทธิพลเชิงเหตุ – ผล ซึ่งกันและกัน.....	47
3 โมเดลการรับรู้ความสามารถของตนของเบนดูรา.....	48
4 ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือของแบบสอบถาม.....	71
5 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ภายหลังการปรับแก้รูปแบบให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์...	114
6 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ภายหลังการปรับแก้รูปแบบให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์...	118
7 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ภายหลังการปรับแก้รูปแบบให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์...	124

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในยุคปัจจุบันนี้ โลกของเรามีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ดังนั้นแต่ละประเทศจึงต้องมีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เหล่านี้ และปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาประเทศก็คือ ทรัพยากรมนุษย์ของประเทศจะต้องมีคุณภาพ ซึ่งการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ที่จะส่งผลให้สังคม และประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง (ดารี บุญชู, 2545:2) เพื่อให้สภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่มีรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งการศึกษานั้น สามารถพัฒนาคุณภาพของเยาวชนไทยให้มีคุณลักษณะที่พึงปรารถนา คือ เป็นคนดี มีความรู้ และคู่ความสุข จึงต้องมีการปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นการปฏิรูปการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นการเตรียมเยาวชนของไทยให้พร้อมสำหรับอนาคต เป็นการสร้างเยาวชนให้รู้จักคิด วางแผนแนวทางการดำเนินชีวิตตามที่ใจปรารถนาอย่างสร้างสรรค์ สามารถปรับตัวเข้ากับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเยาวชนที่ดีต้องเล็งเห็นความสำคัญของอนาคต มีการคาดการณ์ไกล คิดและวางแผนการดำเนินการที่จะก่อให้เกิดผลในอนาคต ตามที่ต้องการ อย่างเหมาะสม และสร้างสรรค์

ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถในการคาดการณ์ไกล และเล็งเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตมีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่าหรือมากกว่าผลที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบัน จึงดำเนินการตามแผนเพื่อปฏิบัติ ต่อจากนั้นก็ควบคุมตนเองให้ปฏิบัติเป็นขั้นตามแผนที่วางไว้เพื่อไปสู่เป้าหมายในอนาคต อีกทั้งลักษณะมุ่งอนาคตยังเป็นลักษณะของการมองสูอนาคตข้างหน้า ซึ่งเป็นการมองที่ลึกซึ้งที่จะมีผลไม่เพียงแต่ตัวผู้มองเท่านั้นหากแต่ครอบคลุมไปถึงบุคคลอื่นๆ และสังคมมนุษยชาติที่บุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย และถือว่าเป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ การส่งเสริมและพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตจะช่วยให้เยาวชนเกิดแรงจูงใจที่จะแสวงหาคุณค่าเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้มีความสามารถมองไปในอนาคต มีจุดมุ่งหมายที่จะสร้างสังคมให้ดีขึ้น สังคมไทยก็จะมีประชากรที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต ลักษณะ

การมุ่งอนาคตยังเป็นลักษณะทางจิตใจที่สำคัญประการหนึ่ง เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในตัวบุคคลและสังคม ทั้งยังมีความสัมพันธ์กับลักษณะทางจิตของบุคคลด้วยที่สำคัญคือสติปัญญา จริยธรรม (Mischel, 1974: 287; จรรจา สุวรรณทัต 2531: 48-52),

เนื่องจากทฤษฎีพัฒนาการรู้คิดของเพียเจต์ (Piaget, 1962) กล่าวว่าขั้นพัฒนาการดังกล่าวคือ ขั้นปฏิบัติการเชิงระบบ (Formal Operation: อายุ 12 ปีขึ้นไป) เป็นระยะที่โครงสร้างทางการคิดของเด็กพัฒนาเต็มที่แล้ว เด็กสามารถเข้าใจปัญหา ทั้งในลักษณะที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สามารถนำเหตุผลมาใช้ในการแก้ปัญหาทั้งที่เป็นปัญหาเฉพาะและเป็นปัญหาทั่วไป ลักษณะพัฒนาในขั้นนี้ทำให้เด็กมีความคิดกว้างขวางและลึกซึ้ง สามารถมองเห็นผลดีและผลเสียจากการกระทำต่างๆ ทั้งผลที่จะเกิดขึ้นในปัจจุบันและในอนาคต ดังนั้นพัฒนาการทางการรู้คิดในขั้นปฏิบัติการเชิงระบบจึงมีความสำคัญมากต่อลักษณะมุ่งอนาคตของบุคคล ซึ่งเยาวชนหรือวัยรุ่นกำลังอยู่ในระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากๆ ทุกๆ ด้าน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อรับสถานการณ์ใหม่ของการเป็นผู้ใหญ่ วัยรุ่นสามารถสร้างมโนภาพแห่งตนซึ่งช่วยให้เขาได้ใช้ความสามารถใหม่ๆ ในการมองโลกจากแง่คิดของคนอื่นๆ เป็นงานหรือภารกิจสำหรับชีวิตในวัยนี้ และงานที่สำคัญที่สุดของวัยรุ่น คือ การมีเป้าหมายระยะยาว ซึ่งถือว่าเป็นแรงจูงใจภายในที่ช่วยให้บุคคลมุ่งไปสู่เป้าหมายสำคัญ เช่น การพยายามศึกษาเล่าเรียนเพื่อให้ได้ปริญญา หรือการใช้ความพยายามหลายๆ ปี เพื่อที่จะเป็นศิลปินหรือนักประพันธ์ที่ยิ่งใหญ่ เป็นต้น ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นลักษณะมุ่งอนาคตของเยาวชนนั่นเอง (จรรจา สุวรรณทัต, 2531:194; อ้างอิงมาจาก Hall and Gardner, 1967)

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งจากการศึกษาของ เนตรชนก พุ่มพวง ที่ศึกษาเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ ทักษะติดต่อการเรียน ความคาดหวังของผู้ปกครอง สิ่งแวดล้อมทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต แสดงว่า ถ้าหากนักเรียนมีทัศนคติต่อการเรียนรู้สูง ก็จะส่งผลให้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงด้วย ปิยาภรณ์ กิจอุดมทรัพย์ ก็ได้ศึกษาพบว่าทัศนคติต่อการเรียนมีอิทธิพลต่อลักษณะมุ่งอนาคต คือ ถ้ามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนเช่น มีความสนใจ พอใจ ตั้งใจเรียน เป็นต้น จะเห็นความสำคัญของอนาคต สามารถวางแผนและปฏิบัติเกี่ยวกับอนาคต เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ อีกทั้ง สดรุณและโบแลนด์ ได้มีการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพแบบเอ มีความเชื่อถือในความสำเร็จของงานมากกว่าความล้มเหลว แต่บุคลิกภาพแบบบี มีความเชื่อถือในความสำเร็จและความล้มเหลวไม่แตกต่างกัน ซึ่งการที่บุคคลจะมีลักษณะมุ่งอนาคตนั้นต้องมีความมุ่งมั่นปรารถนาอย่างแรงกล้า

ซึ่งแมคเคลแลน กล่าวถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าเป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วง โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ การที่บุคคลจะมีลักษณะมุ่งอนาคตก็น่าจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้วยเช่นกัน อีกทั้งการวิจัยของเรย์เนอร์ ที่ได้ศึกษาเรื่องลักษณะมุ่งอนาคต การมองโลกในแง่ดี และการมุ่งสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการสูง เป็นบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตมาก และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากด้วย ซึ่งพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลที่แสดงออกมานั้นเกิดจากปัจจัยที่สำคัญคือ การอบรมเลี้ยงดู ซึ่งเป็นตัวที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ โดย วินัดดา ปิยะศิลป์ กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่จะส่งผลต่อพฤติกรรมต่างๆ และบุคลิกภาพของบุตรและธิดาตอนวัยรุ่น ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูน่าจะมีผลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล รวมทั้งลักษณะมุ่งอนาคตด้วย อีกทั้งเรย์เนอร์ ได้มีการศึกษาพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตมีปฏิสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู นั่นคือการอบรมเลี้ยงดูแบบรักมาก แบบใช้เหตุผลมากจะถูกลงโทษทางจิตใจมากกว่าทางร่างกาย การเรียนรู้แบบภายในครอบครัว และสภาพแวดล้อมมีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต นอกจากนี้ ณัฐวัตร ลุนหงส์ กล่าวว่า การควบคุมตนเองถือเป็นปัจจัยภายใน คือ เป็นจิตลักษณะที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเกือบทุกด้าน ถ้านักเรียนมีการควบคุมตนเองสูงจะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการเรียน และดวงเดือน พันธุมนาวิน ยังกล่าวอีกว่า ผู้ที่มีความสามารถควบคุมตนเองได้ โดยไม่ต้องพึ่งการควบคุมจากคนอื่น บุคคลที่ควบคุมตนเองได้นั้นจะทำได้หลายมิติ เช่น ทางด้านเวลา การควบคุมตนเองให้มุ่งอนาคต ดังนั้นการควบคุมตนเองน่าจะส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต (เนตรชนก พุ่มพวง, 2546: 76-77;

ปิยาภรณ์ กิจอุดมทรัพย์, 2539: 73 ; อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล, 2533: 19-20; อ้างอิงจาก Strube & Boland, 1986; McClelland and other, 1953: 110-111; ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ, 2530: 167; อ้างอิงจาก Raynor, 1978 ; วินัดดา ปิยะศิลป์, 2540: 144; Nurmi, 1991: 1-59; ณัฐวัตร ลุนหงส์, 2544: 161; ดวงเดือน พันธุมนาวิน และพิชญะ ประจักษ์ปัจฉิม, 2520: 13-14, 59-60)

การรับรู้ความสามารถของตน เป็นการที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองที่จะดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นการรับรู้ความสามารถของตนเองจึงเป็นตัวเสริมแรงจูงใจแก่ตนเองจึงน่าจะส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต ซึ่ง เบนดูรา กล่าวว่า ความสำเร็จในการทำงาน เป็นประสบการณ์ตรง การไม่ประสบความสำเร็จทำให้เกิดความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลเพิ่มขึ้น การไม่สำเร็จซ้ำๆ เป็นตัวลดความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของตน การสำเร็จหลายๆ ครั้ง ทำให้บุคคลไม่ย่อท้อในการทำงานเมื่อทำสิ่งนั้นไม่สำเร็จ การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น การพูดชักจูงจากผู้อื่น และความตื่นตัวทางอารมณ์ ซึ่งลักษณะมุ่งอนาคตเป็นลักษณะที่เกิดขึ้นจากภายในของบุคคล แต่หากมีการเสริมแรงจากภายนอก น่าจะก่อให้เกิดลักษณะมุ่งอนาคตด้วยเช่นกัน ซึ่งไวส์ได้มีการวิจัยอิทธิพลของสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องต่อลักษณะมุ่งอนาคตพบว่า ผู้ที่ขอรายการโทรทัศน์ที่ให้ความรู้ นั้นจะมีลักษณะมุ่งอนาคตสูง รวมทั้ง

เห็นคุณค่าของการพัฒนาตนเองมากกว่าผู้ที่ชอบรายการประเภทอื่น อีกทั้ง นันทนา จันทรผืน ได้ศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับความคาดหวังในอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2541: 57; อ้างอิงจาก Bandura.; Bandura. 1977: 81-82 ; ดวงเดือน พันธมนาวิน และคณะ. 2529: 234; อ้างอิงจาก Wise. 1969; นันทนา จันทรผืน. 2545: 81-84)

จากที่กล่าวข้างต้น แสดงว่า ลักษณะมุ่งอนาคตนั้นเกิดจากปัจจัยหลายสาเหตุ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตจริง รวมทั้งปัจจัยเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กันโดยส่งผลทางตรงหรือทางอ้อมผ่านปัจจัยใดบ้าง โดยปัจจัยที่ผู้วิจัยให้ความสนใจมีดังนี้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ บุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การอบรมเลี้ยงดู การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ซึ่งยังไม่พบว่ามีงานวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน จึงตั้งใจที่จะทำการศึกษา เพื่อตรวจสอบว่าปัจจัยใดบ้างที่เป็นสาเหตุต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยโมเดลลิสเรลซึ่งเป็นวิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนได้อย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ยังเป็นวิธีที่สามารถอธิบายได้ว่าตัวแปรสาเหตุแต่ละตัวมีอิทธิพลขนาดเท่าไรเป็นอิทธิพลทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งการศึกษาค้นครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมาก ต่อผู้ปกครอง ผู้บริหารการศึกษา ครูอาจารย์ ที่จะส่งเสริมการปลูกฝังลักษณะมุ่งอนาคตให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนที่จะก้าวไปเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีเป้าหมายในชีวิต มีความสุขในการเรียนรู้ที่จะเป็นในสิ่งที่ตนหวัง เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศไทยให้เกิดความเจริญก้าวหน้าต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมี จุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดบุรีรัมย์ โดยแยกศึกษาตามเพศและโดยรวม ซึ่งกำหนดเป็นจุดประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง
2. เพื่อศึกษาสหสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน
3. เพื่อทดสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของโครงสร้างเชิงเส้นของ ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
ทัศนคติต่อการเรียนรู้ บุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง
การอบรมเลี้ยงดู การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนที่มี
อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน ทั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง (Direct effect) และอิทธิพลทางอ้อม (Indirect effect) ซึ่งข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปใช้ในการวางแผนส่งเสริมหรือปรับปรุงการเรียนการสอน ปลุกฝังลักษณะมุ่งอนาคต เพื่อพัฒนาลักษณะมุ่งอนาคตให้เกิดแก่นักเรียน ให้นักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตในการศึกษาหรือด้านอื่นๆ ก่อให้เกิดความสำเร็จในการเรียนการศึกษาหรือการประกอบสัมมาอาชีพ ด้วยความสามารถ เป็นคนดี มีความรู้ คู่ความสุขในอนาคตตามที่ตนเองมุ่งหวัง

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งมีจำนวน 67 โรงเรียน และมีจำนวนนักเรียน 10,554 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 4,811 คน และนักเรียนหญิงจำนวน 5,743 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 148 คน นักเรียนของกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 514 คน นักเรียนของกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 479 คน รวมทั้งหมด 1,141 คน จาก 9 โรงเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบสามขั้นตอน (Three – Stage Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยภายนอก (exogenous variables) ได้แก่

1.1.1 การอบรมเลี้ยงดู

1.1.2 การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว

1.1.3 การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

1.2 ปัจจัยภายใน (endogenous variables) ได้แก่

1.2.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

1.2.2 ทศนคติต่อการเรียนรู้

1.2.3 บุคลิกภาพ

1.2.4 การควบคุมตนเอง

1.2.5 การรับรู้ความสามารถของตนเอง

2. ตัวแปรศึกษาร่วม เป็นตัวแปรจัดกลุ่ม ได้แก่ เพศ แบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิง

3. ตัวแปรตาม ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Linear Structural Relationship Model or LISREL Model) หมายถึง แบบจำลองที่นักวิจัยสร้างขึ้นตามพื้นฐานทางทฤษฎีแทนปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในธรรมชาติ ซึ่งเป็นชุดสมการพิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม

2. ความสัมพันธ์ของโครงสร้างเชิงเส้น หมายถึง การทดสอบโมเดลที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามพื้นฐานทฤษฎี ถ้าพบว่าโมเดลเริ่มต้นไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ต้องมีการปรับปรุงและทดสอบซ้ำต่อไป เพื่อค้นหาโมเดลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และสามารถตีความพารามิเตอร์ในโมเดลได้อย่างมีความหมาย

3. ลักษณะมุ่งอนาคต (Future Orientation) หมายถึง การมองอนาคตของบุคคล การคาดการณ์ไกล การวางแผนเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายในอนาคตที่เลือกอย่างเหมาะสม มีความเพียรพยายาม รู้จักวิธีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เพื่อจะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ รู้จักอดทนรอเพื่อความสำเร็จในอนาคต เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการทางด้านการศึกษาหรืออาชีพที่ต้องการ ตามที่ใจปรารถนาและมุ่งหวัง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ด้านความสามารถในการคาดการณ์ไกล คือ ความคิด และการกระทำที่บ่งบอกถึงความสามารถคาดการณ์ไกลที่จะก่อให้เกิดผลดี มีประโยชน์ เกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพในอนาคตตามที่นักเรียนมุ่งหวัง

3.2 ด้านการแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินการ คือ การกระทำที่บ่งบอกถึง การแก้ปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น และการวางแผนดำเนินการเพื่อให้เกิดผลดี มีประโยชน์ ต่อเป้าหมายเกี่ยวกับการศึกษาและการประกอบอาชีพในอนาคตตามที่นักเรียนมุ่งหวัง

3.3 ด้านการรู้จักเลือกกระทำและรอคอย มีความพยายามเพื่อความสำเร็จ คือ ความคิด และการกระทำที่บ่งบอกถึงการเป็นบุคคลที่ รู้จักคิด รู้จักเลือกกระทำ รู้จักอดทน มีความเพียรพยายาม รู้จักรอคอยผลที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตเกี่ยวกับการศึกษา และการประกอบอาชีพในอนาคตเพื่อประสบผลตามที่นักเรียนมุ่งหวัง

4. ปัจจัยที่ส่งผล หมายถึง ชุดของตัวแปรต้นต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งประกอบด้วย

4.1 ปัจจัยภายนอก (exogenous variables) หมายถึง ปัจจัยที่ผู้วิจัยไม่สนใจที่จะศึกษาสาเหตุของปัจจัยเหล่านี้ ปัจจัยสาเหตุของปัจจัยภายนอกจึงไม่ปรากฏในโมเดล ได้แก่

4.1.1 การอบรมเลี้ยงดู (Child Rearing) การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การบิดามารดา หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งในด้านการแสดงออกทางวาจาหรือ

การกระทำ ที่ทำให้นักเรียนได้รับความรู้สึกจากการกระทำดังกล่าวว่าบิดามารดาหรือผู้ปกครองรู้สึกต่อตนเองเช่นไร จำแนกออกเป็น 4 ลักษณะ

4.1.1.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล หมายถึง การที่นักเรียนรายงานตนว่าพ่อแม่ยอมรับในความสำคัญ มีความเข้าใจในพัฒนาการ ยอมรับฟังความคิดเห็นหรือข้อโต้แย้ง ห้ามปรามเมื่อเห็นว่าทำในสิ่งที่ไม่สมควร ส่งเสริมในสิ่งที่เป็นประโยชน์ โอนอ่อนผ่อนตามถ้ามีเหตุผลเพียงพอ และผลการกระทำนั้นไม่เป็นที่เดือดร้อนแก่ตนเองหรือผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือตามโอกาสอันควร ขณะเดียวกันก็อบรมสั่งสอนหรือสนับสนุนให้รู้จักช่วยเหลือตนเอง รู้จักตัดสินใจได้ด้วยตนเอง และรู้จักที่จะประพฤติดนให้เป็นที่ยอมรับเป็นที่ชื่นชมเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น เพิกเฉยต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้คำชมเชยแก่พฤติกรรมที่พึงประสงค์เป็นครั้งคราว และไม่ลงโทษเด็กจนเกินกว่าเหตุ

4.1.1.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป หมายถึง การที่นักเรียนรายงานตนว่าพ่อแม่มุ่งสอนความต้องการหรือความปรารถนาของบุตรและธิดาเพียงอย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงผลในด้านอื่นที่จะเกิดขึ้นนอกจากความพอใจและความสุขที่บุตรและธิดาแสดงออกเท่านั้น ยอมลำบากไม่ว่าจะโดยจำเป็นหรือไม่จำเป็น และบางครั้งยอมเสียมารยาทกับผู้อื่นเพียงเพื่อให้บุตร ธิดา ได้รับสิ่งที่ต้องการ

4.1.1.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง การที่นักเรียนรายงานตนว่าพ่อแม่ ชอบบังคับให้ทำในสิ่งที่ตนเองคิดว่าเหมาะสม โดยไม่ค่อยสนใจว่านักเรียนจะพอใจหรือไม่หรือจะมีความรู้สึกอย่างไร และมักมั่นใจว่าการกระทำของตนเองจะดีและถูกต้องเพราะเป็นไปด้วยความรัก ความหวังดีหรือมีประสบการณ์มาก่อน เมื่อมีความคาดหวังอยากให้ลูกประกอบอาชีพอะไรในอนาคต ก็มักจะเตรียมหรือเคี่ยวเข็ญให้บุตรและธิดาสนใจในอาชีพที่ตนมุ่งหวังไว้ ชอบให้บุตรและธิดาอยู่ในระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์ที่ตนตั้งขึ้น ทั้งด้านการทำงาน การแต่งกาย การเรียน ความประพฤติ หรือการแสดงความคิดเห็น

4.1.1.4 การอบรมเลี้ยงดูแบบตามอารมณ์ หมายถึง การที่นักเรียนรายงานตนว่าพ่อแม่ไม่มีความสม่ำเสมอหรือไม่คงเส้นคงวา ขึ้นอยู่กับอารมณ์พ่อแม่เป็นสำคัญ ถ้าพ่อแม่สบายใจรู้สึกอยากเอาใจบุตรธิดาก็อาจตามใจเด็กมากเกินไป ถ้าพ่อแม่หงุดหงิดไม่สบายใจก็อาจไม่สนใจว่านักเรียนเป็นอย่างไร ถ้าเมื่อใดอยากให้เหตุผลก็อาจพูดคุยกับนักเรียนดี แต่บางทีที่ไม่ค่อยมีเวลาก็มักบังคับให้ทำตามคำสั่งโดยห้ามโต้แย้งหรือซักถาม

4.1.2 การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว (Parental Educational Encouragement) หมายถึง การที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองสนับสนุนนักเรียนในเรื่องการเรียนในปัจจุบันและการเรียนในอนาคต รวมทั้งการส่งเสริมความสามารถพิเศษหรือความถนัดของนักเรียนในด้านต่างๆ สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเรียนรู้เพิ่มพูนทักษะ ตลอดจนผลักดันให้นักเรียนมองอนาคตที่ดี

พูดคุยกกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความต้องการในอาชีพที่ดีและชี้ให้เห็นตัวแบบที่ดีในด้านอาชีพต่างๆ และการศึกษา

4.1.3 การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน (Mass Media Usage) หมายถึง การรับข่าวสารด้านการศึกษาด้านอาชีพของนักเรียนตามที่สนใจจากสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ สื่อนิยายสารหรือวารสารและสื่อโปสเตอร์ แผ่นพับ และป้ายประกาศต่างๆ

4.2 ปัจจัยภายใน (endogenous variables) หมายถึง ปัจจัยที่ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่าสาเหตุของปัจจัยเหล่านี้ ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยใด ซึ่งสาเหตุของปัจจัยภายในจะแสดงไว้ในโมเดลอย่างชัดเจน ได้แก่

4.2.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) หมายถึง ความปรารถนาของนักเรียนที่ต้องการประสบความสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวังตามใจปรารถนาทั้งในด้านการเรียนและการทำงาน มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้เกิดความสำเร็จ เรียบร้อยถูกต้อง แม้จะยากลำบากก็ไม่ย่อท้อ มีความรับผิดชอบในการทำงานให้ได้ผลดี มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของตน

4.2.2 ทศนคติต่อการเรียนรู้ (Attitude Towards Learning) หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของนักเรียน ทั้งทางบวกและทางลบ ที่มีต่อการศึกษ การเรียนรู้และการฝึกฝนทักษะความสามารถของตนเอง ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญ การเห็นคุณค่า และประโยชน์ที่จะนำไปใช้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.2.1 ด้านความคิด ได้แก่ ความคิดที่บ่งบอกถึงการเห็นคุณค่าและประโยชน์ที่มีต่อการศึกษา การเรียนรู้และการฝึกฝนทักษะความสามารถของตนเอง

4.2.2.2 ด้านความรู้สึก ได้แก่ ความรู้สึกที่บ่งบอกถึงความชอบ ความพอใจที่มีต่อการศึกษา การเรียนรู้และการพัฒนาฝึกฝนทักษะความสามารถของตนเอง

4.2.2.3 ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม ได้แก่ การกระทำที่บ่งบอกถึงความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ การเห็นประโยชน์ในการนำความรู้ไปใช้ สนใจรับฟังเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการฝึกฝนทักษะความสามารถของตนเอง

4.2.3 บุคลิกภาพ (Personality) หมายถึง ลักษณะรวมของนักเรียนที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมออกมา เป็นการแสดงออกเพื่อตอบสนองสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ

4.2.3.1 ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ หมายถึง บุคคลที่มีบุคลิกภาพรักความก้าวหน้า ทำงานด้วยความรวดเร็ว ไม่ชอบการรอคอย โกรธง่าย มีความเพียรพยายาม และฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อประสบความสำเร็จในการทำงาน

4.2.3.2 ลักษณะบุคลิกภาพแบบบี หมายถึง บุคคลที่มีบุคลิกภาพค่อนข้างเฉื่อยชา ทำงานไปเรื่อยๆ มีความอดทน รอคอยได้ จิตใจเยือกเย็น ไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ

4.2.4 การควบคุมตนเอง (Self Control) หมายถึง การกระทำที่บ่งบอกถึงความสามารถของบุคคลที่จะกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลและความอดทน เพื่อให้เกิดผลดีตามที่ต้องการ หลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีที่อาจเกิดขึ้นด้วยตัวเองได้อย่างเหมาะสม ที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตได้ ซึ่งเป็นการลดความสำคัญของอิทธิพลภายนอก และทำให้บุคคลมีอิสระที่จะกำหนดพฤติกรรมของตนมากขึ้น

4.2.5 การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่าตนเองมีความสามารถที่จะทำได้หรือไม่ มีความเชื่อในความสามารถของตนเอง รู้ว่าตนเองมีความสามารถที่จะทำได้ในทุกสิ่งที่ต้องการ หากเรียนรู้ที่จะฝึกฝนในสิ่งนั้น รู้ว่าตนเองมีความถนัดด้านใดเป็นพิเศษ ทั้งด้านการเรียน และความสามารถด้านอื่นๆ ที่จะจัดระบบ และกระทำให้บรรลุผลตามที่กำหนดได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัย และแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปเป็นเหตุผลเบื้องต้นของสมมติฐานการวิจัยดังนี้

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนเนื่องจาก กิลฟอร์ด ได้กล่าวถึงลักษณะของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า เป็นผู้มีความทะเยอทะยาน ปราศจากความเพียรพยายามที่จะทำกิจกรรมให้สำเร็จ มีความอดทน แม้ว่าจะต้องเสียเวลานานในการทำงานให้สำเร็จ อีกทั้งการวิจัยของเรย์เนอร์ ที่ได้ศึกษาเรื่องลักษณะมุ่งอนาคต การมองโลกในแง่ดี และการมุ่งสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการสูง เป็นบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตมาก และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากด้วย และงานวิจัยของพรทิพย์ เจนจริยานนท์ ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก็พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตเช่นกัน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. 2530: 167; อ้างอิงจาก Raynor. 1978; กิลฟอร์ด. 1967: 437-439; พรทิพย์ เจนจริยานนท์. 2542: บทคัดย่อ)

ทัศนคติต่อการเรียนรู้ มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เนื่องจาก เนตรชนก พุ่มพวง ได้ศึกษาเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติต่อการเรียนเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต แสดงว่า ถ้าหากนักเรียนมีทัศนคติต่อการเรียนรู้สูง ก็จะส่งผลให้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงด้วย ซึ่ง ปิยภาณูญ์ กิจอุดมทรัพย์ ก็ได้ศึกษา

พบว่า ทักษะคิดต่อการเรียนมีอิทธิพลต่อลักษณะมุ่งอนาคต คือ ถ้ามีทักษะคิดที่ดีต่อการเรียน เช่น มีความสนใจ พอใจ ตั้งใจเรียน เป็นต้น จะเห็นความสำคัญของอนาคต สามารถวางแผนและปฏิบัติเกี่ยวกับอนาคต เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ อีกทั้ง จำรูญ เทียมธรรม ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพบว่า เจตคติต่อการเรียนเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (เนตรชนก พุ่มพวง. 2546: 76-77; ปิยกาญจน์ กิจอุดมทรัพย์. 2539: 73; จำรูญ เทียมธรรม. 2546: บทคัดย่อ)

บุคลิกภาพ มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เนื่องจากสตรูบและโบแลนด์ ได้มีการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพแบบเอ มีความเชื่อถือในความสำเร็จของงานมากกว่าความล้มเหลว แต่บุคลิกภาพแบบบี มีความเชื่อถือในความสำเร็จและความล้มเหลวไม่แตกต่างกัน อีกทั้ง เนตรชนก พุ่มพวง ได้ศึกษาเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า บุคลิกภาพแบบเอ และแบบบี เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต เช่นกัน ซึ่งฟรีดแมน และโรสแมน ได้กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ เป็นผู้ที่มีความชอบแข่งขัน ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ชอบรวดเร็ว ส่วนบุคลิกภาพแบบบี เป็นผู้ที่มีลักษณะเรื่อยๆ ไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรคในการทำงาน จึงน่าจะส่งผลต่อ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้วย

(อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. 2533 : 19-20; อ้างอิงจาก Strube & Boland. 1986; เนตรชนก พุ่มพวง. 2546: 75-76; จรรยา เกษศรีสังข์. 2537: 14; อ้างอิงจาก Fiedman & Roseman. 1974: 164)

การควบคุมตนเอง มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทักษะคิดต่อการเรียนรู้ เนื่องจากณัฐวัตร ลุนหงส์ กล่าวว่าการควบคุมตนเองถือเป็นปัจจัยภายใน คือ เป็นจิตลักษณะที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเกือบทุกด้าน ถ้านักเรียนมีการควบคุมตนเองสูงจะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการเรียน และดวงเดือน พันธุมนาวิน ยังกล่าวอีกว่า ผู้ที่มีความสามารถควบคุมตนเองได้ โดยไม่ต้องพึ่งการควบคุมจากคนอื่น บุคคลที่ควบคุมตนเองได้นั้นจะทำได้หลายมิติ เช่น ทางด้านเวลา การควบคุมตนเองให้มุ่งอนาคต ดังนั้น การควบคุมตนเองน่าจะส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต อีกทั้งบริงแฮม ได้ให้ความหมายในแง่ของการควบคุมตนเองที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมว่า การควบคุมตนเองเป็นความสามารถของบุคคลที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนโดยการเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมของตน บุคคลยิ่งเรียนรู้ที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนเองมากเท่าไรเขาจะยิ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตของตนเองมากขึ้นเท่านั้น การควบคุมตนเองจึงน่าจะส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทักษะคิดต่อการเรียนรู้ด้วย (ณัฐวัตร ลุนหงส์. 2544: 161; ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2520: 13-14, 59-60; Bringham. 1978)

การรับรู้ความสามารถของตนเอง มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการควบคุมตนเอง เนื่องจากการรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นการที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองที่จะดำเนินการกระทำ พฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นการรับรู้ความสามารถของตนเอง จึงเป็นตัวเสริมแรงจูงใจแก่ตนเองซึ่งน่าจะส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต โดยแบนดูรา กล่าวว่า ความสำเร็จในการทำงาน เป็นประสบการณ์ตรง การไม่ประสบความสำเร็จทำให้เกิดความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลเพิ่มขึ้น การไม่สำเร็จซ้ำๆ เป็นตัวลดความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง การสำเร็จหลายๆ ครั้ง ทำให้บุคคลไม่ย่อท้อในการทำงานเมื่อทำสิ่งนั้นไม่สำเร็จ การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น การพูดชักจูงจากผู้อื่น และความตื่นตัวทางอารมณ์ ดังนั้นบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเอง น่าจะส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการควบคุมตนเอง ซึ่งปณิธา นิรมล ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการกำกับตนเองในการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคตะวันออก พบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองในทางการเรียน เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการกำกับตนเองในการเรียน (สมโภชน์ เขี่ยมสุภาสิต. 2541: 57; อ้างอิงจาก Bandura. ; Bandura. 1977: 81-82; ปณิธา นิรมล. 2547: 131)

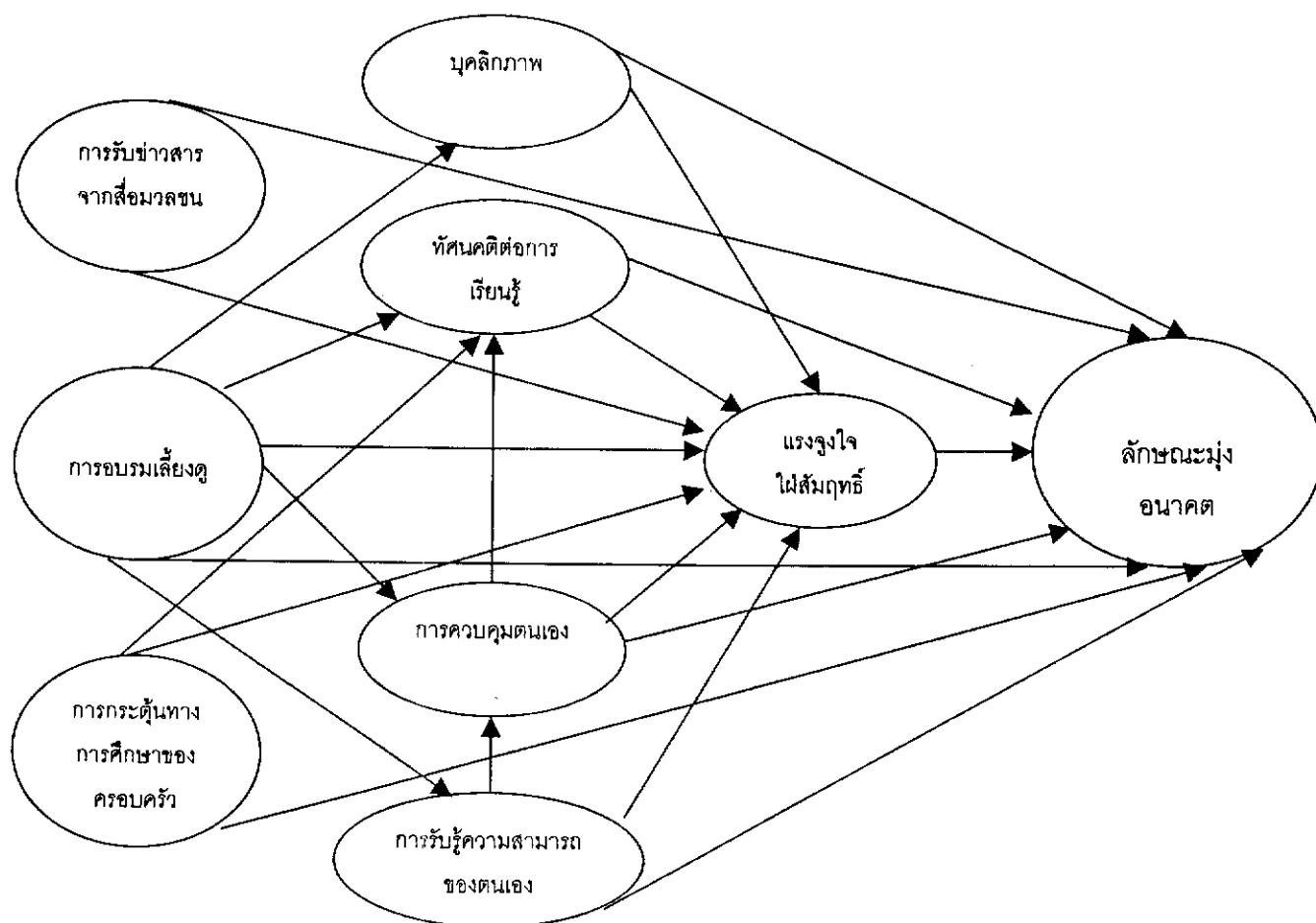
การอบรมเลี้ยงดู มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ บุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง และการรับรู้ความสามารถของตนเอง เนื่องจากพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลที่แสดงออกมานั้นเกิดจากปัจจัยที่สำคัญคือ การอบรมเลี้ยงดู ซึ่งเป็นตัวที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ โดยวินัดดา ปิยะศิลป์ กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่จะส่งผลต่อพฤติกรรมต่างๆ และบุคลิกภาพของบุตรและธิดาตอนวัยรุ่น ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูน่าจะมีผลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล รวมทั้งลักษณะมุ่งอนาคตด้วย อีกทั้ง สุพัตรา สุภาพ มีแนวคิดว่าการอบรมที่ใกล้ชิด และความผูกพันอย่างลึกซึ้งกับพ่อแม่ มีอิทธิพลต่ออารมณ์ ทักษะคิด และแบบของความประพฤติแก่บุตรธิดาเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้เนอร์มี ได้มีการศึกษาพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตมีปฏิสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู นั่นคือการอบรมเลี้ยงดูแบบรักมากแบบใช้เหตุผลมากจะถูกลงโทษทางจิตใจมากกว่าทางร่างกาย การเรียนรู้แบบภายในครอบครัวและสภาพแวดล้อมจึงมีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต(วินัดดา ปิยะศิลป์. 2540: 144; สุพัตรา สุภาพ. 2534: 59; Nurmi. 1991 : 1-59)

การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทักษะคิดต่อการเรียนรู้ เนื่องจาก นฤมล บุณนิม ได้กล่าวถึงการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวว่าหมายถึง ความถี่ในการที่บิดามารดาได้กระทำให้นักเรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับการให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา เอาใจใส่พูดคุย และสนับสนุนนักเรียน

ในเรื่องการเรียนรู้ในปัจจุบันและการเรียนต่อในอนาคต การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเรียน ตลอดจนกิจกรรมเหล่านี้อยู่ในระดับใดบ้าง และกรณีศึกษา นาควัชระ ที่ได้ให้ความหมายของการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว ว่าหมายถึง ความดีในการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองกระทำให้นักเรียนเกี่ยวกับการศึกษา ได้แก่ คำแนะนำ ให้คำปรึกษา เอาใจใส่พูดคุย และสนับสนุนบุตรในเรื่องการเรียนรู้ในปัจจุบันและการเรียนต่อในอนาคต ดังนั้นการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว จึงเป็นปัจจัยเสริมแรงจากภายนอก อีกทั้งนันทนา จันทรผืน ได้ศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับความคาดหวังในอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต (นฤมล บุณนิม. 2529: 55 - 56 ; กรณีศึกษา นาควัชระ. 2535: 20; นันทนา จันทรผืน. 2545: 81-84)

การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เนื่องจากแบนดูรา กล่าวว่า ความสำเร็จในการทำงานเป็นประสบการณ์ตรง การไม่ประสบความสำเร็จทำให้เกิดความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลเพิ่มขึ้น การไม่สำเร็จซ้ำๆ เป็นตัวลดความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง การสำเร็จหลายๆ ครั้ง ทำให้บุคคลไม่ย่อท้อในการทำงานเมื่อทำสิ่งนั้นไม่สำเร็จ การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น การพูดชักจูงจากผู้อื่น และความตื่นตัวทางอารมณ์ ซึ่งลักษณะมุ่งอนาคตเป็นลักษณะที่เกิดขึ้นจากภายในของบุคคล แต่หากมีการเสริมแรงจากภายนอก น่าจะก่อให้เกิดลักษณะมุ่งอนาคตด้วยเช่นกัน ซึ่งไวส์ ได้มีการวิจัยอิทธิพลของสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องต่อลักษณะมุ่งอนาคตพบว่า ผู้ที่ชอบรายการโทรทัศน์ที่ให้ความรู้จะมีลักษณะมุ่งอนาคตสูง รวมทั้งเห็นคุณค่าของการพัฒนาตนเองมากกว่าผู้ที่ชอบรายการประเภทอื่น (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2541: 57; อ้างอิงจาก Bandura.; Bandura. 1977: 81-82 ; ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. 2529: 234; อ้างอิงจาก Wise. 1969)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ บุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การอบรมเลี้ยงดู การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน และตัวแปรต่างๆ ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อลักษณะมุ่งอนาคตตามกรอบแนวคิด ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างเป็นโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน ดังภาพประกอบต่างๆ ดังนี้

ภาพประกอบ 1 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

โดยกำหนด ความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในภาพประกอบ 1 ดังนี้

→ แทน ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัย โดยหัวลูกศรเป็นสาเหตุ ตัวแปรที่อยู่หัวลูกศรเป็นผล

สมมติฐานของการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยว่า ลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนเกิดจากปัจจัยตามลักษณะโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน
2. ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
3. บุคลิกภาพ มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
4. การควบคุมตนเอง มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทักษะคิดต่อการเรียนรู้
5. การรับรู้ความสามารถของตนเอง มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการควบคุมตนเอง
6. การอบรมเลี้ยงดู มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ บุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง และการรับรู้ความสามารถของตนเอง
7. การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทักษะคิดต่อการเรียนรู้
8. การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีสาระสำคัญที่ผู้วิจัยจะนำเสนอ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต
 - 1.1 ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคต
 - 1.2 ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคต
 - 1.3 พัฒนาการของลักษณะมุ่งอนาคต
 - 1.4 ปัจจัยที่ส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคต
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู
 - 2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว
 - 2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน
 - 2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - 2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนรู้
 - 2.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ
 - 2.7 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง
 - 2.8 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต
 - 4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต

1.1 ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคต

มีด (Mead. 1971: 175) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของบุคคลเป็น การคาดการณ์เกี่ยวกับตนเองในอนาคต

โรบินสัน (Robinson. 1971: 1225-B) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง การวางแผนโครงการระยะยาวเกี่ยวกับอนาคตของบุคคล

มิสเชล (Mischel. 1974: 287) ให้ความหมายลักษณะมุ่งอนาคตว่า หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกล และเล็งเห็นผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผล ในอนาคตที่ดีกว่า หรือมากกว่าผลที่จะเกิดในปัจจุบัน จึงดำเนินการวางแผนเพื่อปฏิบัติต่อ จากนั้น จะควบคุมตนเองให้ปฏิบัติเป็นไปตามแผนที่วางไว้ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต

เซกูรา (เนตรชนก พุ่มพวง.2546: 8; อ้างอิงจาก Segura. 1975: 5823-B) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นความสามารถของแต่ละบุคคลในการมองอนาคต การวางแผน และการจัดการ เกี่ยวกับอนาคต

เซจินเนอร์ (Seginer. 1991: 224-237) ได้กล่าวถึง ลักษณะมุ่งอนาคตโดยการรวบรวม จากนักจิตวิทยาอื่นๆ ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเกี่ยวข้องกับทฤษฎีที่ไร้เดียงสาของแต่ละบุคคลสำหรับ พยากรณ์อนาคต ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน ความปรารถนา ความหวังและความกลัวเกี่ยวกับ ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์และประสบการณ์ต่างๆ ที่สำคัญ รวมทั้งจินตนาการในอนาคตของ แต่ละบุคคล ความต้องการ ค่านิยมของบุคคลที่เกี่ยวกับการมุ่งใจด้านอารมณ์และคุณสมบัติ ด้านสติปัญญา

ทรอมนสดอร์ฟ (Pulkkinen, Lea and Ronka, Anna. 1994: 261; citing Trommsdoff. 1983) ให้ความสามารถของลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นการคาดการณ์และ ประเมินตนเองในอนาคตที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

จรรยา สุวรรณทัต (2531: 48) กล่าวถึงลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่าเป็นลักษณะของ การมองสู่อนาคตข้างหน้า ซึ่งเป็นการมองที่ลึกซึ้งกว้างไกลที่จะมีผลไม่เพียงแต่ตัวผู้มองเท่านั้น หากครอบคลุมไปถึงบุคคลอื่นและสังคมมนุษยชาติที่บุคคลนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย และถือว่าเป็น จิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

สุรพงษ์ ชูเดช (2531: 46) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถ คาดการณ์ไกล เห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและการบังคับตนเองให้อดได้รอได้ หรือเลือกที่จะไม่รับประโยชน์เล็กน้อยในทันที แต่จะรอรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่หรือสำคัญกว่าที่ตามมา ภายหลัง

จักรวาล ภูวนันท์ (2537: 38) ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตว่า หมายถึง เป็นลักษณะของการมองอนาคตของบุคคล การคาดการณ์ไกลการวางแผนเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายในอนาคต และสามารถตัดสินใจเลือกอย่างเหมาะสม มีความเพียรพยายามเพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้และอดได้รอได้เพื่อความสำเร็จในอนาคต

พรทิพย์ เจนจริยานนท์ (2542: 15) ให้ความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตว่าเป็นลักษณะการมองอนาคตของบุคคล ซึ่งผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตนั้นสามารถคาดการณ์ไกล วางแผนเพื่อเป้าหมายที่ต้องการในอนาคต มีแนวทางในการแก้ปัญหาและสามารถตัดสินใจเลือกกระทำได้อย่างเหมาะสม มีความเพียรพยายามและอดได้รอได้เพื่อความสำเร็จในอนาคต

จากความหมายของลักษณะมุ่งอนาคตที่รวบรวมไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตหมายถึง การมองอนาคตของบุคคล การคาดการณ์ไกล การวางแผนเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายในอนาคตที่เลือกอย่างเหมาะสม มีความเพียรพยายาม รู้จักวิธีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์เพื่อจะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ รู้จักอดทนรอ เพื่อความสำเร็จในอนาคต เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการทางด้านการศึกษาหรืออาชีพที่ต้องการ ตามที่ใจปรารถนาและมุ่งหวัง

1.2 ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคต

ไรท์ (เนตรชนก พุ่มพวง. 2546: 10; อ้างอิงมาจาก Wright. 1975: 298) กล่าวถึงลักษณะมุ่งอนาคตไว้ว่า ผู้ที่มีลักษณะนี้สูงจะสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ ไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมายและเป็นผู้มีจริยธรรมสูง

โคลเบอร์ก, มิสเชล, ไรท์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิภ. 2520: 35; อ้างอิงมาจาก Kohlberg. 1964; Mischel. 1975; Wright. 1975) กล่าวว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงสามารถระงับหรือชะลอการบำบัดความต้องการต่างๆ ของตนได้ ฉะนั้นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง คือ ผู้ที่สามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะและไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมาย จึงเห็นได้ว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจัดเป็นผู้มีจริยธรรมสูงด้วย

เรย์เนอร์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. 2530: 167; อ้างอิงจาก Raynor. 1978) ได้กล่าวถึงความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นลักษณะที่แยกพลังผลักดันให้กระทำกิจกรรมต่างๆ ในปัจจุบันอย่างขยันขันแข็งที่สุด ถ้าผลงานนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นของผลประโยชน์ที่จะได้รับในระยะยาว เช่น ขยันเรียนในปัจจุบันเพื่อจะได้งานดีมีชีวิตก้าวหน้าและสบายในอนาคต

ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม (2520: 37) กล่าวถึง ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตว่า เป็นลักษณะหนึ่งของความเป็นพลเมืองดี และเป็นลักษณะหนึ่งซึ่งจะทำให้บุคคลมีความเพียรพยายามต่อสู้อุปสรรคเพื่อความเจริญของตนเองและประเทศชาติ

จรรยา สุวรรณทัต (2531: 50) กล่าวถึง ความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตว่าเป็นลักษณะทางจิตใจที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสัมฤทธิ์ผลในตัวบุคคลและสังคม ซึ่งลักษณะนี้ยังมีความสัมพันธ์กับลักษณะทางจิตอื่นๆ ของบุคคลด้วย ที่สำคัญคือ เขาวินิจฉัย และจริยธรรม

บุญรับ ศักดิ์มณี (2532: 7-8) กล่าวถึงความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตว่าเป็นการคำนึงถึงอนาคตและควบคุมพฤติกรรมไปสู่แนวทางนั้นๆ ทำให้บุคคลสามารถปรับวิธีการและเป้าหมายให้ถูกต้องและสัมพันธ์กัน

จันทนา นนทิก (2533: 32-33) กล่าวว่าบุคคลที่มีเป้าหมายหรือมีการกำหนดสิ่งที่ต้องการไว้ล่วงหน้าชัดเจนย่อมมีความตั้งใจและใช้ความพยายามอย่างจริงจังในการกระทำพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในอนาคตซึ่งเป้าหมายจะมีหน้าที่สำคัญ 2 ประการ ที่เป็นพื้นฐานของแรงจูงใจที่มุ่งตรงไปสู่พฤติกรรม คือ

1. เป้าหมายจะกำหนดแนวทางการตัดสินใจว่าควรจะใช้ความพยายามเท่าใดในการทำงานนั้น
2. เป้าหมายมีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมต่อการทำงานโดยต้องตระหนักถึงความสำคัญ

จากความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตที่รวบรวมไว้ข้างต้น ดังที่นักวิจัยหลายท่านกล่าวไว้ สรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตนั้นเป็นลักษณะที่สำคัญเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดี คือผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจะสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และสามารถตัดสินใจเลือกทางเดินอย่างมีเหตุผล จึงเป็นจิตลักษณะที่มีความสำคัญควรส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดขึ้นกับเยาวชน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในด้านการเรียนและการทำงานในอนาคต

1.3 พัฒนาการของลักษณะมุ่งอนาคต

เนอร์มี (Nurmi. 1991: 8) ได้กล่าวถึง หลักพัฒนาการของลักษณะมุ่งอนาคตไว้ 3 ข้อ ดังนี้

1. ลักษณะมุ่งอนาคตมีพัฒนาการอยู่ในสิ่งแวดล้อมด้านวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น ความคาดหวังต่างๆ ที่เป็นบรรทัดฐานและความรู้ที่เกี่ยวกับอนาคตซึ่งเป็นพื้นฐานของความสนใจต่อการมุ่งอนาคตและการวางแผน

2. ความสนใจการวางแผนและความเชื่อเกี่ยวกับอนาคต เกิดจากการเรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นไม่เฉพาะพ่อแม่ แต่กลุ่มเพื่อนก็มีอิทธิพลต่อความคิดของเด็กในเรื่องการวางแผนสำหรับอนาคต (Nurmi. 1991; citing Kandel & Lesses. 1969)

3. ลักษณะมุ่งอนาคตจะดีโดยมีอิทธิพลจิตวิทยาอื่นๆ ประกอบ เช่น พัฒนาการด้านสติปัญญาและสังคม

นอกจากนี้เนอร์มี (Nurmi. 1991: 1-59) กล่าวว่าลักษณะมุ่งอนาคตประกอบด้วยกระบวนการทางจิตวิทยา 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นแรงจูงใจ บุคคลจะตั้งเป้าหมายขึ้นต้นโดยเปรียบเทียบจากแรงจูงใจค่านิยมและความคาดหวังในอนาคตของตนเองเป็นพื้นฐานสำหรับเป้าหมายในอนาคต

2. ขั้นวางแผน บุคคลจะกระทำเพื่อให้เป้าหมายเป็นจริง โดยการวางแผนการทำงาน และวิธีการแก้ปัญหาจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อความสำเร็จในอนาคตของตน

3. ขั้นประเมินผลบุคคลจะประเมินผลถึงความเป็นไปได้ของความสัมฤทธิ์ผลของเป้าหมายและความสมบูรณ์ของแผนงาน ที่บุคคลวางไว้และตัดสินใจเลือกแนวทาง เพื่อความสำเร็จในอนาคตของตน

จากพัฒนาการของลักษณะมุ่งอนาคตที่รวบรวมข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตนั้นมีพัฒนาการจาก ความสนใจ ค่านิยม สติปัญญา วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีในสังคม

1.4 ปัจจัยที่ส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคต

เคย์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉินก. 2520: 36; อ้างอิงมาจาก Kay. 1950) กล่าวว่า การเกิดลักษณะมุ่งอนาคตนั้น อยู่ที่ลักษณะความมั่นคงทางสังคมของบุคคล การที่เด็กจะเรียนรู้ว่าควรอดใจรอ นั้น ส่วนมากจะเกิดในครอบครัวฐานะปานกลางและฐานะสูงเท่านั้น เพราะครอบครัวฐานะยากจนนั้นย่อมไม่สามารถจะหาสิ่งของให้เด็กตามสัญญาได้มากนัก ทำให้เด็กขาดความเชื่อถือเกี่ยวกับอนาคต นอกจากนั้น การประสบความสำเร็จด้านต่างๆ ในชีวิตก็เป็น สิ่งที่เคย์ เชื่อว่าจะช่วยให้บุคคลนั้นมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงทำให้บุคคลเกิดความมานะพยายามในการที่จะทำสิ่งต่างๆ เพราะมีความหวังว่าจะทำให้สำเร็จดังที่เคยประสบมาแล้ว ฉะนั้นลักษณะมุ่งอนาคตจึงเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมนั่นเอง

มิสเชล และคนอื่นๆ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉินก. 2520: 36; อ้างอิงมาจาก Mischel and others. 1966) กล่าวว่า การเลือกชะลอการบำบัดความต้องการของบุคคลนั้น เกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต และการเลียนแบบจากผู้อื่นด้วย นอกจากนี้

มิสเชลและนักวิจัยอื่นๆ ยังพบว่าลักษณะมุ่งอนาคตนี้มีความสัมพันธ์กับลักษณะอื่นๆ ของบุคคล อีกมาก เช่น ความรับผิดชอบทางสังคม การมุ่งสัมฤทธิ์ผล การปรับตัว ความฉลาด และสภาวะทางสังคม วัฒนธรรมและครอบครัว ลักษณะมุ่งอนาคตนี้จะเพิ่มมากขึ้นตามอายุ

เฮอร์ลอค (นันทนา จันทรผืน. 2545: 10-11; อ้างอิงมาจาก Hurlock. 1974: 187-191) ได้สรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังไว้ดังนี้

1. วัฒนธรรม (cultural ideals) วัฒนธรรมที่แตกต่างกันมีมาตรฐานของความคาดหวังต่อสมาชิกต่างกัน มาตรฐานนั้นครอบคลุมถึงระดับความสำเร็จและทัศนคติต่อความสำเร็จ เมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยรุ่นจะรับรู้ความคาดหวังของสังคมที่มีต่อตนเอง และความรับผิดชอบตนเองที่มีต่อสังคม การตั้งความคาดหวังของบุคคลในแต่ละสังคมจึงแตกต่างกันไป
2. ชนิดของสังคม (kind of family) เด็กที่มาจากครอบครัวที่มั่นคง มีแนวโน้มที่จะมีความคาดหวังในอนาคตสูงกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่ไม่มั่นคง ครอบครัวที่มีการโยกย้ายบ่อยๆ เด็กคาดหวังไม่ได้ว่าอนาคตจะเป็นอย่างไร เด็กที่ไม่ต้องย้ายถิ่นสามารถวางแผนของตนเองได้อย่างชัดเจนคือ มีความคาดหวังที่ชัดเจนและแน่นอน
3. ระดับขั้นทางสังคม(ordinal position) ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและฐานะทางเศรษฐกิจดี บิดามารดาจะให้ความหวังและให้โอกาสแก่บุตรคนแรกมากที่สุดโดยเฉพาะถ้าเป็นบุตรชาย ซึ่งตรงข้ามกับครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ลูกคนสุดท้ายจะได้รับการส่งเสริมจากบิดา มารดา และพี่ มากที่สุด เพื่อให้สมาชิกคนหนึ่งในครอบครัวขยับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงขึ้น
4. การอบรมเลี้ยงดู (discipline) เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอัตตาธิปไตย จะตั้งความคาดหวังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ในทางตรงข้ามเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะตั้งความคาดหวังสอดคล้องกับความเป็นจริง
5. ฐานะในกลุ่ม (group status) กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อเด็กมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับฐานะของตนในกลุ่ม และความคาดหวังที่กลุ่มมีต่อตน ถ้าฐานะของตนในกลุ่มมั่นคงและไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องสร้างความประทับใจให้สมาชิกในกลุ่ม ระดับความคาดหวังก็ใกล้เคียงความเป็นจริง สำหรับเด็กที่ไม่มีบทบาทสำคัญในกลุ่มจะต้องการเลื่อนขั้นตนเองเข้าสู่การเป็นผู้นำในกลุ่ม ทำให้การตั้งความคาดหวังหลายๆ อย่างไม่อยู่บนรากฐานความเป็นจริง สำหรับบุคคลที่ชอบแยกตัวเอง ความคาดหวังของกลุ่มจะมีผลต่อเขาเพียงเล็กน้อย
6. การใช้กลไกการหลบหนี (use of escape mechanisms) กลไกการหลบหนี มีผลต่อการตั้งความคาดหวังมากที่สุด คือ ผันกลางวัน เช่น ผันอยากเป็นพระเอกหรือนางเอก

ก็ตั้งความคาดหวังไว้ว่าจะประสบความสำเร็จและหลีกเลี่ยงความล้มเหลว ซึ่งเป็นการตั้งความคาดหวังที่อาจไม่อยู่บนรากฐานความเป็นจริง

7. การบอกเล่าความคาดหวัง (verbalization of aspirations) ความคาดหวังที่เล่าออกมามักจะอยู่บนรากฐานของความเป็นจริงมากกว่าที่เก็บไว้และคิดหวังอยู่คนเดียว อย่างไรก็ตาม ความคาดหวังที่เด็กบอกกับเพื่อนสนิทจะเป็นความใฝ่ฝันที่ไม่ค่อยใกล้เคียงความเป็นจริงเท่ากับที่บอกบิดามารดา ครู หรือคนที่ไม่ค่อยคุ้นเคยกัน เมื่อวัยรุ่นบอกความคาดหวังของตนแก่บุคคลอื่นจะเป็นการทำทนายให้พิสูจน์ตนเอง โดยพยายามทำให้ได้ตามที่พูดไว้ เพราะรู้ว่าหลายคนสนใจสิ่งที่ตนพูด และไม่ต้องการเห็นสายตาที่มองด้วยความผิดหวัง

8. ความล้มเหลวและความสำเร็จในอดีต (past failures and success) บุคคลที่ประสบความสำเร็จเสมอๆ มีแนวโน้มในการตั้งความคาดหวังว่าจะได้รับความสำเร็จอีกในอนาคต ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่ผิดหวังซ้ำๆ กันมักคิดว่าจะล้มเหลวอีก ความคิดเช่นนี้จึงมีผลต่อการตั้งความคาดหวังในอนาคตว่าจะตั้งได้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงหรือไม่

9. เพศ (sex) ทั้งบรรยากาศของบ้านและโรงเรียนจะส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กชายตั้งความคาดหวังมากกว่าเด็กหญิง บิดามารดาจะคาดหวังในตัวบุตรชายมากกว่าบุตรสาว ผู้ชายมักถูกกระตุ้นให้มีความคาดหวังทางกีฬา การงานและการประกอบอาชีพ แต่เด็กหญิงมีความคาดหวังเกี่ยวกับการได้รับการยอมรับจากกลุ่ม การแต่งงาน เด็กหญิงจึงมีแนวโน้มที่จะตั้งความคาดหวังในระยะสั้นมากกว่าเด็กชาย

10. เขาวินปัญญา (intelligence) เมื่อเด็กอยู่ในกลุ่มที่มีค่านิยมต่อความสำเร็จสูง จะตั้งความคาดหวังให้ตนประสบความสำเร็จเหมือนเพื่อนๆ ในกลุ่ม ซึ่งอาจไม่อยู่บนรากฐานของความเป็นจริง อย่างไรก็ตามเด็กที่ฉลาดจะตั้งความคาดหวังโดยอาศัยความสนใจและความสามารถของตนมากกว่าทำตามจุดมุ่งหมายที่กลุ่มตั้งไว้ ในทางกลับกันเด็กที่ฉลาดน้อยจะตั้งความคาดหวังตามค่านิยมของกลุ่ม

11. บุคลิกภาพ (personality) บุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อการตั้งความคาดหวัง โดยบุคคลที่มีความมั่นใจในตนเองจะตั้งความคาดหวังสอดคล้องกับความจริง ในทางตรงกันข้ามบุคคล ที่ไม่มีความมั่นใจในตนเอง มักค้นหาจุดมุ่งหมายโดยไม่คำนึงถึงความสามารถของตนเอง และไม่เคยพอใจถึงแม้ว่าจะมาถึงจุดสูงสุดแล้วก็ตาม

แบนดูรา (Bandura, 1977: 79) ได้ให้ความสนใจในเรื่อง “ความคาดหวังของบุคคลในอนาคต” และได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวังซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมใดหรือไม่นั้นมี 2 ชนิด คือ

1. ความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรม (Outcome Expectancy) เป็นการประมาณของบุคคลว่าพฤติกรรมใดนำไปสู่ผลกรรมใด

2. ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนในการกระทำพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ผลกรรมที่คาดหวังไว้

แบนดูรา (Bandura, 1977: 81-82) ได้เสนอองค์ประกอบที่จะทำให้เกิดความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของตน ดังนี้

1. ความสำเร็จในการทำงาน (Performance Accomplishment) เป็นประสบการณ์ตรง จึงมีผลต่อความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของบุคคล และการไม่ประสบความสำเร็จในการทำงานจะเป็นตัวเพิ่มความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลและการไม่ประสบผลสำเร็จในการทำงานหลายๆ ครั้งซ้ำกัน จะเป็นตัวลดความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน ในกรณีที่ความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถเกิดจากการประสบความความสำเร็จหลายๆ ครั้งจะทำให้บุคคลไม่ท้อถอยในการทำงานนั้นเมื่อไม่สำเร็จในบางครั้ง ซึ่งถ้าการไม่ประสบความสำเร็จนั้นสามารถแก้ไขความผิดพลาดด้วยความพยายามจะเป็นแรงเสริมในการทำงานต่อไป แม้งานจะยากเพียงใดบุคคลจะเพิ่มความพยายามเพื่อให้งานนั้นสำเร็จ

2. การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น (Vicarious Experience) เป็นสิ่งแนะหรือตัวแบบที่บุคคลนำมาพิจารณาความสามารถของตน เมื่อบุคคลสังเกตเห็นผู้อื่นได้รับความสำเร็จในการทำงานที่ยาก โดยไม่มีผลเสียตามมา จะทำให้เกิดความคาดหวังว่าตนก็สามารถทำงานนั้นได้ถ้าตั้งใจและพยายาม

3. การพูดชักจูงจากผู้อื่น (Verbal Persuasion) เป็นการรับเอาคำแนะนำชักจูงของผู้อื่นมาเป็นข้อมูลเพื่อพิจารณาความสามารถของตน ทำให้บุคคลเกิดความเชื่อมั่นว่าตนมีความสามารถที่จะทำงานได้สำเร็จถึงแม้ว่าจะเคยทำงานไม่สำเร็จมาแล้ว เป็นการเพิ่มกำลังใจและความมั่นใจ

4. ความตื่นตัวทางอารมณ์ (Emotion Arousal) บุคคลจะรับรู้ว่าคุณตื่นตัว มีความวิตกกังวล หรือความกลัวจากการกระตุ้นของร่างกาย ในสภาวะที่ร่างกายถูกกระตุ้นมากมักจะทำให้การทำงานได้ผลไม่ดี หากบุคคลรับรู้ว่าคุณมีความวิตกกังวลในระดับสูง บุคคลจะคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของตนในการทำงานในระดับต่ำ

นอกจากนี้ ปิติพงศ์ ประเสริฐผล (2535: 20-21) ยังได้สรุปปัจจัยที่เกี่ยวกับความคาดหวัง ไว้ดังนี้

1. การฝึกฝนในวัยเด็ก เพราะทั้งบิดามารดาจะมีส่วนร่วมกันในการปลูกฝังความคาดหวังของเด็กต่อตัวเอง และทำให้เด็กรู้จักตนเอง รู้ว่าตนมีความสามารถแค่ไหน และควรตั้งความคาดหวังไว้ระดับใด

2. ความปรารถนาของบิดามารดา บิดามารดามักมีภาพหรือความใฝ่ฝันไว้ว่าต้องการให้บุตรเป็นอะไร สิ่งที่บิดามารดาคาดหวังจะมีผลต่อความคาดหวังของเด็กด้วย บางครั้งการตั้งความคาดหวังของบิดามารดาต่อบุตรนั้น มักเกิดจากความต้องการของตนเองโดยไม่คำนึงถึงขีดความสามารถของบุตร

3. ความคาดหวังจากบุคคลสำคัญอื่นๆ ความคาดหวังของเด็กจะได้รับอิทธิพลจากบุคคลที่เด็กคิดว่าสำคัญ เช่น เพื่อน ครู บิดามารดา ซึ่งมีลักษณะต่างกันคือ

3.1 ความคาดหวังจากกลุ่ม เป็นเสมือนบรรทัดฐานที่ทำให้ผู้ที่เป็สมาชิกของกลุ่มถูกกระตุ้นให้คล้อยตาม และพยายามที่จะทำตามเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม

3.2 ความคาดหวังของบุคคลสำคัญสำหรับเด็ก เช่น บิดามารดา ครู ถ้าบิดามารดาแสดงความเชื่อและชื่นชมความสามารถของเด็ก เด็กจะรับรู้และมีพฤติกรรมคล้อยตาม ไม่อยากให้บิดามารดาผิดหวัง ครูก็นับว่ามีบทบาทสำคัญต่อความคาดหวังของเด็กเช่นเดียวกัน ถ้าครูคาดหวังให้เด็กได้รับความสำเร็จ เด็กจะคาดหวังต่อตนเองให้ประสบความสำเร็จด้วย แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเคารพนับถือที่เด็กมีต่อครู ครูที่เด็กให้ความสำคัญเป็นที่รักของนักเรียนก็จะเป็นแบบอย่างที่นักเรียนมีจุดมุ่งหมายตามครู

4. การแข่งขันกับบุคคลอื่น ความคาดหวังบางอย่างมีพื้นฐานมาจากการอยากเด่นอยากชนะวัยรุ่นจึงมักเปรียบเทียบตัวเองกับเพื่อนๆ ทั้งในระดับเดียวกัน และระดับสูงหรือต่ำกว่าตน แต่โดยทั่วไปวัยรุ่นมักเปรียบเทียบกับกลุ่มที่มีความสามารถทัดเทียมกัน โดยเปรียบเทียบกับความสามารถอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เปรียบเทียบความสามารถทางการเรียน ความสามารถในการแสดงออก ซึ่งนิสัยที่ชอบเปรียบเทียบมีส่วนสำคัญในการตั้งความคาดหวังของวัยรุ่น

5. วัฒนธรรม จารีตประเพณี ในสังคมที่แนวคิดแบบประชาธิปไตย จะมีความเชื่อว่ามิดศักยภาพในการคิดและการกระทำ เด็กสามารถทำในสิ่งสูงสุดที่เขาต้องการได้ ถ้าเพียงแต่เขาใช้สิ่งที่มีอยู่แล้วอย่างเต็มที่ เด็กวัยรุ่นที่มีความเชื่อว่าเขาได้รับความเสมอภาคและมีโอกาสทัดเทียมกับบุคคลอื่น มักตั้งความคาดหวังไว้สอดคล้องกับความคาดหวังไว้สอดคล้องกับความสามารถของตนเอง

6. สื่อมวลชน เด็กได้รับการกระตุ้นให้เกิดความคาดหวังจากหนังสือ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์รายวัน ภาพยนตร์ หรือแม้แต่ตำราต่างๆ ซึ่งมักเป็นความคาดหวังที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง เด็กจะรับเอาแบบอย่างของบุคคลในอุดมคติ จากสื่อมวลชนที่ตนได้รับ จึงนับว่าสื่อมวลชนมีส่วนในการกระตุ้นความคาดหวังของเด็กเป็นอย่างยิ่ง

7. ประสบการณ์ ความคาดหวังที่ไม่เป็นจริงของวัยรุ่นเนื่องมาจากการที่เขาไม่มีประสบการณ์ที่เพียงพอ ทำให้เขาไม่สามารถประเมินความสามารถที่แท้จริงของตนเองได้อย่างถูกต้อง

8. ความสนใจและค่านิยม ความสนใจมีอิทธิพลต่อความคาดหวังของบุคคลอยู่ 2 ประการ คือ ความสนใจเป็นสิ่งที่บอกว่าคุณค่าความคาดหวังนั้นพัฒนาขึ้นมาได้อย่างไร และความสนใจยังสามารถบอกถึงระดับความคาดหวังได้ด้วย

จากปัจจัยที่ส่งเสริมลักษณะมุ่งอนาคตที่รวบรวมไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะมุ่งอนาคตนั้นจะเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม สภาพแวดล้อมทางสังคม ครอบครัว การศึกษา ซึ่งผู้วิจัยให้ความสนใจปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตตามสมมติฐาน ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทศนคติต่อการเรียนรู้ บุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การอบรมเลี้ยงดู การกระตุ้นการศึกษาของครอบครัว และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู

2.1.1 ความหมายของการอบรมเลี้ยงดู

เฮอร์ล็อก (Hurlock, 1967: 117) ได้ให้ความหมายว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่บุคคลเรียนรู้เพื่อได้ปฏิบัติตามมาตรฐานของสังคม ตลอดจนทำให้บุคคลได้ปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม

บรูม และ เซลซนิก (Broom and Selznick, อ้างอิงมาจาก สถิต วงศ์สวรรค์, 2529: 67) ได้ให้ความหมายว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การอบรมให้รู้ระเบียบของสังคมเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องประสบตั้งแต่เล็กจนโตเป็นผู้ใหญ่ การอบรมสั่งสอนนั้นทำให้มนุษย์มีคุณลักษณะ ความสามารถ อุดมคติ คุณค่า และรูปแบบของพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง จึงกล่าวได้ว่า การอบรมเลี้ยงดู นี่เป็นการทำให้รู้ระเบียบทางสังคม โดยการถ่ายทอดวัฒนธรรม และเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528: 3) ได้ให้ความหมายว่า การอบรมเลี้ยงดูหมายถึง การที่ผู้ใกล้ชิดเด็กมีการติดต่อเกี่ยวข้องกับเด็กทั้งทางด้านความรู้สึกและอารมณ์ของผู้กระทำ ตลอดจนเป็นทางให้ผู้เลี้ยงดูสามารถจะให้รางวัลและลงโทษเด็กได้ และเป็นโอกาสให้เด็กดูแบบอย่างการกระทำของผู้เลี้ยงดูตนด้วย

เกตวดี กัมพลาศิริ (2546: 9) ได้ให้ความหมายว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อบุตรและธิดาทั้งทางตรงและทางอ้อม กล่าวคือ เป็นการแสดงออกของพ่อแม่ทั้งทางวาจา ซึ่งอาจจะเป็นการพูดที่อ่อนโยน หรือการดุด่า ประชดประชัน และการกระทำ เช่น

การตี การโอบกอด ทำให้บุตรและธิดา ได้รับรู้ทั้งความรู้สึกและการกระทำดังกล่าว ว่าพ่อแม่มีความรู้สึกต่อตนอย่างไร /

เบญจมาศ พลศักดิ์ (2546: 31) ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูว่า หมายถึงการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กทั้งทางด้านวาจาและการกระทำ ทำให้เด็กได้รับรู้ทั้งความรู้สึกและอารมณ์ของผู้กระทำตลอดจนเป็นแนวทางให้เด็กได้ดูแบบอย่างการกระทำของผู้เลี้ยงดูตนด้วย

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การบิดามารดาหรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งในด้านการแสดงออกทางวาจาหรือการกระทำ ที่ทำให้นักเรียนได้รับความรู้สึกจากการกระทำดังกล่าวว่าบิดามารดาหรือผู้ปกครองรู้สึกต่อตนเองเช่นไร

2.1.2 อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดู

สุพัตรา สุภาพ (2534: 59) มีแนวคิดว่าการอบรมที่ใกล้ชิด และความผูกพันอย่างลึกซึ้งกับพ่อแม่ มีอิทธิพลต่ออารมณ์ ทศนคติ และแบบของความประพฤติแก่นบุตรีดาเป็นอย่างยิ่ง โดยพ่อแม่จะอบรม 2 วิธี คือ

1. ทางตรง ด้วยวิธีการบอกอย่างแจ่มแจ้ง
2. ทางอ้อม หรือเป็นการอบรมที่ไม่รู้ตัว แต่เด็กได้รับรู้และซึมซาบเข้าไปในจิตใจเด็ก

วินัดดา ปิยะศิลป์ (2540: 144) ได้กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่จะส่งผลต่อพฤติกรรมและบุคลิกภาพของบุตรและธิดาตอนวัยรุ่น

สุมน อมรวิวัฒน์ (2540: 55 - 59) ได้กล่าวถึงบทบาทของครอบครัวต่อการพัฒนาคุณธรรมและวัฒนธรรมของบุตรและธิดา ดังนี้

1. การสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในครอบครัว โดยบรรยากาศในครอบครัวมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาจิตใจ และพฤติกรรมของบุตรีดา
2. บทบาทของพ่อแม่ในการสั่งสอนฝึกหัดอบรมบ่มนิสัยให้บุตรและธิดาเรียนรู้ และเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์
3. บทบาทของพ่อแม่ในการเป็นแบบอย่างที่ดีของบุตรและธิดา
4. บทบาทของพ่อแม่ในการชี้แนะ จูงใจ ให้โอกาสบุตรและธิดาได้พัฒนาตนเองทั้งด้านจิตใจ และสุนทรีย์ภาพ
5. บทบาทของพ่อแม่ในการว่ากล่าวตักเตือน และห้ามปรามเมื่อบุตรีดามีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ โดยชี้แจงแสดงเหตุผล
6. บทบาทของพ่อแม่ในการแก้ไขปัญหาทางคุณธรรมและวัฒนธรรม เมื่อบุตรและธิดากระทำผิดด้วยวิธีที่เหมาะสม /

ดังนั้น อุปนิสัย ทักษะ และความสามารถของบุตรและธิดา จึงมีผลจากการที่ทางบ้านถ่ายทอดให้ โดยเฉพาะสภาพความเป็นอยู่ของบ้าน และการแสดงพฤติกรรมของพ่อแม่ที่มีต่อบุตรและธิดามีผลต่อความรู้สึกนึกคิดของเขามาก สิ่งเหล่านี้จะทำให้เขาแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อบุคคลอื่นตามลักษณะที่พ่อแม่แสดงต่อตนเองเช่นกัน

2.1.3 ประเภทของการอบรมเลี้ยงดู

ในต่างประเทศได้มีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ โดย โรเจอร์ (ปิยพร ดวงทอง, 2539 : 19; อ้างอิงจาก Rogers . 1972: 117) ที่ได้ทำการศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 แบบ ซึ่งสอดคล้องกับ มะลิ อุดมภาพ (2538) คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง วิธีการที่พ่อแม่ใช้การอบรมเลี้ยงดูที่ทำให้บุตรและธิดารู้สึกว่า ตนเองได้รับความยุติธรรม พ่อแม่ไม่ตามใจจนเกินไป หรือเข้มงวดจนเกินไป ยอมรับความสามารถและความคิดของบุตรและธิดา ให้ความร่วมมือแก่บุตรและธิดาตามโอกาสสมควร

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บุตรและธิดารู้สึกว่าพ่อแม่ก้าวร้าวเรื่องส่วนตัวของตน ยับยั้งการก้าวร้าวและทำให้รู้สึกผิดเมื่อบุตรธิดาแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม บุตรและธิดามีความรู้สึกว่าถูกบังคับให้ทำตามความต้องการของพ่อแม่ พ่อแม่ใช้คำพูดที่บุตรและธิดารู้สึกอาย

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บุตรและธิดารู้สึกว่าตนเองได้รับการตามใจ และไม่ได้รับการเอาใจใส่ให้คำแนะนำช่วยเหลือจากพ่อแม่เท่าที่ควร เฮอร์ลอค (Hurlock, 1974: 90) ได้แบ่งวิธีการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 แบบ ได้แก่

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบเผด็จการ หมายถึง การที่ผู้เลี้ยงดูใช้กฎเกณฑ์หรือระเบียบที่เข้มงวด เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมที่ต้องการ โดยไม่มีการอธิบายเหตุผลใดๆ ทั้งสิ้น มีการลงโทษอย่างรุนแรงเมื่อเด็กไม่สามารถปฏิบัติได้ แต่ถ้าเด็กปฏิบัติได้ตามต้องการ ก็จะไม่มีการให้คำชมเชยหรือ ให้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง วิธีที่ผู้เลี้ยงดูให้ความสำคัญกับการอธิบายเหตุผลเพื่อให้เด็กเข้าใจในสิ่งที่ผู้เลี้ยงดูคาดหวังให้ทำพฤติกรรมนั้น มีการให้รางวัลหรือคำชมเมื่อเด็กมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และลงโทษแต่ไม่รุนแรง

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง วิธีเลี้ยงดูให้เด็กได้เรียนรู้โดยการลองผิดลองถูกด้วยตนเอง มากกว่าจากคำแนะนำของผู้เลี้ยงดู

จรรยา สุวรรณทัต (2535: 212 - 213) ได้กล่าวถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูว่ามี 2 มิติ คือ ด้านรักเป็นศัตรู และด้านการควบคุม – การเป็นอิสระ ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูสามารถแบ่งไว้หลายวิธีตามน้ำหนักแต่ละด้าน เช่น การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมีน้ำหนักของด้านเป็นอิสระและรักสูง ✓

ประดิษฐ์ อุประมัย (2537: 246) ได้สรุปลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีหลายรูปแบบ โดยปกติพ่อแม่มักใช้วิธีอบรมเลี้ยงดูหลายๆ แบบ เพื่อให้ลูกมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ อาจแยกออกได้ 4 รูปแบบ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล หมายถึง การที่นักเรียนรายงานตนว่าพ่อแม่ยอมรับในความสำคัญ มีความเข้าใจในพัฒนาการ ยอมรับฟังความคิดเห็นหรือข้อโต้แย้งห้ามปรามเมื่อเห็นว่าการกระทำนั้นไม่เป็นที่เดือดร้อนแก่ตนเองหรือผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือตามโอกาสอันควร ขณะเดียวกันก็อบรมสั่งสอนหรือสนับสนุนให้รู้จักช่วยเหลือตนเอง รู้จักตัดสินใจได้ด้วยตนเอง และรู้จักที่จะประพฤติตนให้เป็นที่ชื่นชมและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น เพิกเฉยต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้คำชมเชยแก่พฤติกรรมที่พึงประสงค์เป็นครั้งคราว และไม่ลงโทษเด็กจนเกินกว่าเหตุ

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป หมายถึง การที่นักเรียนรายงานตนว่าพ่อแม่มุ่งสอนความต้องการหรือความปรารถนาของบุตรและธิดาเพียงอย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงผลในด้านอื่นที่จะเกิดขึ้นนอกจากความพอใจและความสุขที่บุตรและธิดาแสดงออกเท่านั้น ยอมลำบากไม่ว่าจะโดยจำเป็นหรือไม่จำเป็น และบางครั้งยอมเสียมารยาทกับผู้อื่นเพียงเพื่อให้บุตร ธิดา ได้รับสิ่งที่ต้องการ

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง การที่นักเรียนรายงานตนว่าพ่อแม่ ชอบบังคับให้ทำในสิ่งที่ตนเองคิดว่าเหมาะสม โดยไม่ค่อยสนใจว่านักเรียนจะพอใจหรือไม่ หรือจะมีความรู้สึกอย่างไร และมักมั่นใจว่าการกระทำของตนเองจะต้องดีและถูกต้องเพราะเป็นไปด้วยความรัก ความหวังดีหรือมีประสบการณ์มาก่อน เมื่อมีความคาดหวังอยากให้ลูกประกอบอาชีพอะไรในอนาคต ก็มักจะเตรียมหรือเคี่ยวเข็ญให้บุตรและธิดาสงสัยในอาชีพที่ตนมุ่งหวังไว้ ชอบให้บุตรและธิดาอยู่ในระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์ที่ตนตั้งขึ้นทั้งนี้ด้านการทำงาน การแต่งกาย การเรียน ความประพฤติ หรือการแสดงความคิดเห็น

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบตามอารมณ์ หมายถึง การที่นักเรียนรายงานตนว่าพ่อแม่ไม่มีความสม่ำเสมอหรือไม่คงเส้นคงวา ขึ้นอยู่กับอารมณ์พ่อแม่เป็นสำคัญ ถ้าพ่อแม่สบายใจมากก็รักอยากเอาใจบุตรธิดาก็อาจตามใจเด็กมากเกินไป ถ้าพ่อแม่หงุดหงิดไม่สบายใจก็อาจไม่สนใจว่านักเรียนเป็นอย่างไร ถ้าเมื่อใดอยากให้เหตุผลก็อาจพูดคุยกับนักเรียนดี แต่บางทีที่ไม่ค่อยมีเวลาก็มักบังคับให้ทำตามคำสั่งโดยห้ามโต้แย้งหรือซักถาม

สกอตต์ กัมพลาศิริ (2546: 11-16) ได้ทำการศึกษางานของ ของ เชฟเฟอร์ (Schaefer.1959) เบคเคอร์ (Becker. 1964) และประดินันท์ อุปรมัย (2537) จึงได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 4 ลักษณะ ตามพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ดังนี้คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล หมายถึง การที่นักเรียนรายงานตนว่าพ่อแม่ยอมรับในความสำคัญ มีความเข้าใจในพัฒนาการ ยอมรับฟังความคิดเห็นหรือข้อโต้แย้งห้ามปรามเมื่อเห็นว่าการทำในสิ่งที่ไม่สมควร ส่งเสริมในสิ่งที่เป็นประโยชน์ โอบอ้อมผ่อนตามถ้ามีเหตุผลเพียงพอ และผลการกระทำนั้นไม่เป็นที่เดือดร้อนแก่ตนเองหรือผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือตามโอกาสอันควร ขณะเดียวกันก็อบรมสั่งสอนหรือสนับสนุนให้รู้จักช่วยเหลือตนเอง รู้จักตัดสินใจได้ด้วยตนเอง และรู้จักที่จะประพฤติดนให้เป็นที่ยอมรับและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น เพิกเฉยต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ให้คำชมเชยแก่พฤติกรรมที่พึงประสงค์เป็นครั้งคราว และไม่ลงโทษเด็กจนเกินกว่าเหตุ

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป หมายถึง การที่นักเรียนรายงานตนว่าพ่อแม่มุ่งสอนความต้องการหรือความปรารถนาของบุตรและธิดาเพียงอย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงผลในด้านอื่นที่จะเกิดขึ้นนอกจากความพอใจและความสุขที่บุตรและธิดาแสดงออกเท่านั้น ยอมลำบากไม่ว่าจะโดยจำเป็นหรือไม่จำเป็น และบางครั้งยอมเสียมารยาทกับผู้อื่นเพียงเพื่อให้บุตร ธิดา ได้รับสิ่งที่ต้องการ

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง การที่นักเรียนรายงานตนว่าพ่อแม่ ชอบบังคับให้ทำในสิ่งที่ตนเองคิดว่าเหมาะสม โดยไม่ค่อยสนใจว่านักเรียนจะพอใจหรือไม่ หรือจะมีความรู้สึกอย่างไร และมักมั่นใจว่าการกระทำของตนเองจะต้องดีและถูกต้องเพราะเป็นไปด้วยความรัก ความหวังดีหรือมีประสบการณ์มาก่อน เมื่อมีความคาดหวังอยากให้ลูกประกอบอาชีพอะไรในอนาคต ก็มักจะเตรียมหรือเคี่ยวเข็ญให้บุตรและธิดาสอนใจในอาชีพที่ตนมุ่งหวังไว้ ชอบให้บุตรและธิดาอยู่ในระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์ที่ตนตั้งขึ้นทั้งนี้ด้านการทำงาน การแต่งกาย การเรียน ความประพฤติ หรือการแสดงความคิดเห็น

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบตามอารมณ์ หมายถึง การที่นักเรียนรายงานตนว่าพ่อแม่ไม่มีความสม่ำเสมอหรือไม่คงเส้นคงวา ขึ้นอยู่กับอารมณ์พ่อแม่เป็นสำคัญ ถ้าพ่อแม่สบายใจมากรู้สึกอยากเอาใจบุตรธิดาก็อาจตามใจเด็กมากเกินไป ถ้าพ่อแม่หงุดหงิดไม่สบายใจก็อาจไม่สนใจว่านักเรียนเป็นอย่างไร ถ้าเมื่อใดอยากใช้เหตุผลก็อาจพูดคุยกับนักเรียนดี แต่บางทีที่ไม่ค่อยมีเวลาก็มักบังคับให้ทำตามคำสั่งโดยห้ามโต้แย้งหรือซักถาม /

จากรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูดังกล่าวข้างต้นเห็นได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูประเภทต่างๆ บางประเภทก็มีชื่อเหมือนกันแต่ก็มีลักษณะต่างกัน ส่วนในด้านการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ นั้นจะเห็นได้ว่ามีลักษณะที่สำคัญ 4 ลักษณะ ซึ่งมีลักษณะตรงข้ามกัน คือ พฤติกรรมที่พ่อแม่แสดงความรักกับ

พฤติกรรมที่พ่อแม่แสดงความเกลียดหรือโกรธ พฤติกรรมที่พ่อแม่ให้อิสระหรือเสรีภาพกับพฤติกรรมที่พ่อแม่คอยควบคุมเพื่อให้เกิดความเข้าใจในทางเดียวกัน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่ประยุกต์ตามแบบของ เซฟเฟอร์ (Schaefer.1959) เบคเคอร์ (Becker. 1964) และ ประดิษฐ์ อุปรมัย (2537) ตามการศึกษาของ เกตุวดี กัมพลาศิริ (2546) ซึ่งจำแนกการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้คือ

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล หมายถึง การที่นักเรียนรายงานตนว่าพ่อแม่ยอมรับในความสำคัญ มีความเข้าใจในพัฒนาการ ยอมรับฟังความคิดเห็นหรือข้อโต้แย้งห้ามปรามเมื่อเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่สมควร ส่งเสริมในสิ่งที่เป็นประโยชน์ โอบอ้อมผ่อนตามถ้ามีเหตุผลเพียงพอ และผลการกระทำนั้นไม่เป็นที่เดือดร้อนแก่ตนเองหรือผู้อื่น ให้ความช่วยเหลือตามโอกาสอันควร ขณะเดียวกันก็อบรมสั่งสอนหรือสนับสนุนให้รู้จักช่วยเหลือตนเองรู้จักตัดสินใจได้ด้วยตนเองและรู้จักที่จะประพฤติตนให้เป็นที่ชื่นชมและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น เพิกเฉยต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ให้คำชมเชยแก่พฤติกรรมที่พึงประสงค์เป็นครั้งคราว และไม่ลงโทษเด็กจนเกินกว่าเหตุ

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป หมายถึง การที่นักเรียนรายงานตนว่าพ่อแม่มุ่งสอนความต้องการหรือความปรารถนาของบุตรและธิดาเพียงอย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงผลในด้านอื่นที่จะเกิดขึ้นนอกจากความพอใจและความสุขที่บุตรและธิดาแสดงออกเท่านั้น ยอมลำบากไม่ว่าจะโดยจำเป็นหรือไม่จำเป็น และบางครั้งยอมเสียมารยาทกับผู้อื่นเพียงเพื่อให้บุตร ธิดา ได้รับสิ่งที่ต้องการ

3. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง การที่นักเรียนรายงานตนว่าพ่อแม่ ขอบบังคับให้ทำในสิ่งที่ตนเองคิดว่าเหมาะสม โดยไม่ค่อยสนใจว่านักเรียนจะพอใจหรือไม่ หรือจะมีความรู้สึกอย่างไร และมักมั่นใจว่าการกระทำของตนเองจะต้องดีและถูกต้องเพราะเป็นไปด้วยความรัก ความหวังดีหรือมีประสบการณ์มาก่อน เมื่อมีความคาดหวังอยากให้ลูกประกอบอาชีพอะไรในอนาคต ก็มักจะเตรียมหรือเคี่ยวเข็ญให้บุตรและธิดาสนใจในอาชีพที่ตนมุ่งหวังไว้ ชอบให้บุตรและธิดาอยู่ในระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์ที่ตนตั้งขึ้นทั้งนี้ด้านการทำงาน การแต่งกาย การเรียน ความประพฤติ หรือการแสดงความคิดเห็น

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบตามอารมณ์ หมายถึง การที่นักเรียนรายงานตนว่าพ่อแม่ไม่มีความสม่ำเสมอหรือไม่คงเส้นคงวา ขึ้นอยู่กับอารมณ์พ่อแม่เป็นสำคัญ ถ้าพ่อแม่สบายใจมากก็รักอยากเอาใจบุตรธิดาก็อาจตามใจเด็กมากเกินไป ถ้าพ่อแม่หงุดหงิดไม่สบายใจก็อาจไม่สนใจว่านักเรียนเป็นอย่างไร ถ้าเมื่อใดอยากใช้เหตุผลก็อาจพูดคุยกับนักเรียนดี แต่บางทีที่ไม่ค่อยมีเวลาก็มักบังคับให้ทำตามคำสั่งโดยห้ามโต้แย้งหรือซักถาม

จากเอกสารที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูข้างต้น การอบรมเลี้ยงดูน่าจะมีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ บุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง และการรับรู้ความสามารถของตนเอง เพราะการอบรมเลี้ยงดูเป็นลักษณะที่ได้รับมาตั้งแต่เด็กน่าจะส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตทั้งทางตรงและทางอ้อมตามทฤษฎีจิตสังคมได้

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว

2.2.1 ความหมายของการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว

นฤมล บุณนิม (2529: 55-56) ได้ให้ความหมายของการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว ว่าหมายถึง ความถี่ในการที่บิดามารดาได้กระทำให้นักเรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับการให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา เอาใจใส่พูดคุย และสนับสนุนนักเรียนในเรื่องการเรียนในปัจจุบันและการเรียนต่อในอนาคต การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเรียน ตลอดจนกิจกรรมเหล่านี้มีระดับใดบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับ กรรณิกา นาควัระ (2535: 20) ที่ได้ให้ความหมายของการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวว่า หมายถึง ความถี่ในการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองกระทำให้นักเรียนเกี่ยวกับการศึกษา ได้แก่ คำแนะนำ ให้คำปรึกษา เอาใจใส่พูดคุย และสนับสนุนบุตรในเรื่องการเรียนในปัจจุบันและการเรียนต่อในอนาคต

กรรณิกา นาควัระ (2535: 28) ได้ให้ความหมายว่า อิทธิพลของบุคคลสำคัญ (Significant Others' Influence) คือ บุคคลที่มีความหมายต่อตัวนักเรียน เป็นบุคคลที่นักเรียนจะเอาเป็นแบบอย่างในการกำหนดความต้องการของตนเอง ซึ่งจะเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) เกี่ยวกับค่านิยมในความสำเร็จ โดยจะพิจารณาถึงการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวในฐานะที่เป็นตัวเร่งอันดับแรกตั้งแต่เกิดมา โดยครอบครัวจะเป็นกลไกถ่ายทอดค่านิยมต่างๆ ทางสังคม สู่ตัวเด็กในระยะเริ่มแรก และเด็กจะรับค่านิยมเหล่านั้นมาเป็นของตนเอง

สมพร พรหมจรรย์ (2540: 8) ได้ให้ความหมาย สัมพันธภาพในครอบครัว ว่าหมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่บิดา มารดาหรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อบุตรด้านการเรียน และพฤติกรรมที่บุตรปฏิบัติต่อบิดา มารดาหรือผู้ปกครองด้านการเรียน

สำหรับการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ หมายถึง การที่บิดา มารดาหรือผู้ปกครองสนับสนุนนักเรียนในเรื่องการเรียนในปัจจุบันและการเรียนในอนาคต รวมทั้งการส่งเสริมความสามารถพิเศษหรือความถนัดของนักเรียนในด้านต่างๆ สนับสนุนค่าใช้จ่ายใน

การเรียนรู้เพิ่มพูนทักษะ ตลอดจนผลักดันให้นักเรียนมองอนาคตที่ดี พุดคุยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความต้องการในอาชีพที่ดีและชี้ให้เห็นตัวแบบที่ดีในด้านอาชีพต่างๆ และการศึกษา

2.2.2 ลักษณะการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว

การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวเป็นมโนทัศน์ที่สำคัญในแนวคิดเกี่ยวกับบุคคลที่สำคัญที่มีความสำคัญต่อบุคคล และการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) กล่าวคือ การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว จะเป็นกลไกหนึ่งในการเชื่อมโยงโครงสร้างทางสังคมมาสู่บุคคล โดยจะเป็นเครื่องมือในการที่ครอบครัวจะถ่ายทอดค่านิยมในความสำเร็จ และค่านิยมในการเคลื่อนที่ทางสังคมมาสู่การรับรู้ถึงบทบาทที่คาดหวังของนักเรียนได้ และในที่สุดนำไปสู่ความคาดหวังของนักเรียนว่าเป็นอย่างไร (นฤมล บุณนิม . 2529: 30)

สมพร พรหมจรรย์ (2540: 8-9) ได้แบ่งลักษณะพฤติกรรมที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อบุตรด้านการเรียน ได้แก่ การเอาใจใส่ต่อการเรียนของบุตร ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทางการเรียนที่โรงเรียนจัดขึ้น ให้ความสนใจในการทำกิจกรรมของบุตรกับเพื่อน ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเรียน การให้กำลังใจของบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง เพื่อกระตุ้นให้บุตรประสบความสำเร็จทางการเรียน ให้ความรัก ความห่วงใยใกล้ชิดบุตร และความคาดหวังของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ในด้านการเรียนของบุตร โดยบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง พยายามส่งเสริม สนับสนุนคาดหวังในมาตรฐานการเรียนแก่บุตร เพื่อต้องการให้บุตรประสบความสำเร็จทางการเรียนตามที่บิดามารดาหรือผู้ปกครอง มุ่งหวังไว้

บาดริช (Baldridge. 1980: 278) ได้กล่าวถึงการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว ว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงจะมีแนวโน้มในการกระตุ้นนักเรียนในการเรียนและการศึกษาต่อ เด็กก็จะเอาแบบอย่างของผู้ปกครองมาเป็นตัวกำหนดระดับความคาดหวังของเขาว่า อย่างน้อยที่สุดความคาดหวังของเขาก็ต้องเทียบเท่าของผู้ปกครอง และเด็กจากครอบครัวที่มีรายได้สูงและอาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ๆ จะมีโอกาสในการเรียนต่อมากกว่า เพราะในเมืองมีสถาบันการศึกษาที่มากกว่า ขณะเดียวกันก็มีฐานะพอที่จะใช้จ่ายในการศึกษาได้

การสนับสนุนของบิดามารดาและความถี่ของการให้คำแนะนำในด้านการศึกษาต่อ ย่อมเป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญในการศึกษาต่อ และเกิดแรงจูงใจที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายตามที่บิดามารดามุ่งหวังไว้ ดังนั้น การสนับสนุน และความถี่ของการให้คำแนะนำของบิดามารดาจึงน่าจะมีผลต่อความคาดหวังในอนาคตของบุตร ดังที่ พราวมาศ นนทยาธร (2520: 94) อธิบายว่าองค์ประกอบทางจิตวิทยา ได้แก่การสนับสนุนของบิดามารดาที่มีต่อการศึกษาของบุตรและความถี่ของการให้คำแนะนำ มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียน กล่าวคือ ส่วนใหญ่ของ

ผู้มีความคาดหวังในอนาคตสูง และปานกลาง มาจากนักเรียนที่บิดา มารดาหรือผู้ปกครอง ต้องการให้ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาหรือนักเรียนที่บิดา มารดาหรือผู้ปกครองให้คำแนะนำบ่อยที่สุด และส่วนใหญ่ของผู้มีความคาดหวังในอนาคตต่ำ มาจากนักเรียนที่บิดา มารดาหรือผู้ปกครอง ไม่ต้องการให้ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา หรือนักเรียนที่บิดา มารดาหรือผู้ปกครองให้คำแนะนำบางครั้งหรือไม่เคยเลย

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวข้างต้นนั้น การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวน่าจะมีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทัศนคติต่อการเรียนรู้ ตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ เพราะการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวเป็นตัวเสริมแรงจากปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต

2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

ในปัจจุบันสื่อมวลชนซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในรูปของสิ่งตีพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ มีอิทธิพลต่อเยาวชนไทยค่อนข้างสูง จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนบางประเภทมีลักษณะเป็นดาบสองคม ซึ่งอาจมีประโยชน์สำหรับบุคคลที่เลือกได้อย่างเหมาะสม ฉะนั้นบุคคลจึงควรเลือกประเภทของสื่อมวลชน และวิธีการใช้สื่อมวลชนให้ถูกต้อง

เยาวชนไทยที่อยู่ในช่วงอายุ 10 – 15 ปี เป็นช่วงที่มีอายุการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน ทั้งทางร่างกายและจิตใจ และในวัยนี้เด็กยังเจริญทางการรู้ การคิด และสติปัญญา นอกจากเข้าใจสิ่งที่ป็นรูปธรรมอย่างลึกซึ้งและถูกต้องแล้ว ในวัยรุ่นตอนต้นเด็กจะเริ่มเข้าใจในสิ่งที่ป็นนามธรรม และสิ่งที่ไกลจากตนได้มากยิ่งขึ้น (Piaget, 1972) ฉะนั้นวัยรุ่นจึงเริ่มที่จะเห็นความเกี่ยวข้องระหว่างตนเองกับสังคม เริ่มก่อตั้งความหวังเกี่ยวกับอนาคต มีความเข้าใจในเหตุการณ์ที่ได้รับฟัง รับชมอย่างลึกซึ้ง เกี่ยวกับสาเหตุของผลการกระทำของตนเองและผู้อื่นอย่างเด่นชัด ฉะนั้นสื่อมวลชนจึงเป็นเครื่องมือของเยาวชนในช่วงนี้ เพื่อศึกษาหาความรู้ที่แปลกใหม่ โดยเด็กในวัยนี้จะรับสื่อมวลชนมากประเภทขึ้น เช่น เริ่มอ่านหนังสือพิมพ์และนิตยสารมากขึ้นและไปชมภาพยนตร์มากขึ้น ส่วนโทรทัศน์แม้จะให้เวลาน้อยลง แต่ก็อาจจะเลือกรายการที่ชมอย่างเฉพาะเจาะจงมากกว่าแต่ก่อน หรือไม่ก็ทำกิจกรรมอื่นซ้อนในขณะที่มีรายการที่ตนไม่สนใจ ดังนั้นถ้าเยาวชนได้รับรายการทางสื่อมวลชนที่เสนอตัวแบบที่ดี ให้คิดสอนใจ แสดงการยอมรับพฤติกรรมที่น่าปรารถนาและไม่ยอมรับพฤติกรรมที่ขัดกับสังคม ประกอบกับการสนับสนุนแนะนำจากบิดา มารดาอย่างถูกต้อง เยาวชนเหล่านี้จะมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่าเยาวชนที่รับสื่อมวลชนประเภทอื่นและบิดามารดาให้ความควบคุมทางด้านนี้น้อย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ.2529)

2.3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

2.3.1.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ไวส์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ.2529: 234; อ้างอิงมาจาก Wise. 1969) ได้ศึกษาวิจัยอิทธิพลของสื่อมวลชนโดยเฉพาะโทรทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตพบว่า ผู้ที่ชอบรายการโทรทัศน์ที่ให้ความรู้ นั้น เป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงและเห็นคุณค่าของการพัฒนาตนเองมากกว่าผู้ชอบรายการประเภทอื่น ส่วนในญี่ปุ่น ไวส์ พบว่า ผู้ที่ติดโทรทัศน์มากนั้นเป็นผู้ที่มุ่งปัจจุบันและไม่มีความคิดที่กว้างไกลเกี่ยวกับชีวิต

รัชตัน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ.2529: 234; อ้างอิงมาจาก Rushton. 1973: 339-341) ได้ประมวลผลการวิจัยของโทรทัศน์ต่อพฤติกรรมควบคุมตนเอง (ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของลักษณะมุ่งอนาคต) ของเด็ก 6 เรื่อง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงทดลองในห้องปฏิบัติการ พบอิทธิพลของการชมโทรทัศน์ที่ผู้วิจัยหามาต่อพฤติกรรมของเด็กที่ได้ชมอย่างชัดเจน

2.3.1.2 งานวิจัยในประเทศไทย

ดวงเดือน พันธุมนาวิน อรพินทร์ ชูชม และสุภาพร ลอยด์ (2529: 254-256) ศึกษาการควบคุมอิทธิพลของสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2 จากโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดรอบกรุงเทพมหานคร จำนวน 1,600 คน เป็นนักเรียนชาย 780 คน เป็นนักเรียนชาย 780 คน และนักเรียนหญิง 820 คน พบว่า เยาวชนไทยที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง ยอมรับการควบคุมสื่อมวลชนที่เหมาะสม โดยเฉพาะด้านโทรทัศน์และสิ่งตีพิมพ์มาก และเป็นเยาวชนที่รับรู้ว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนมากจากผู้ปกครอง

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน สรุปได้ว่า สื่อมวลชนทุกรูปแบบปัจจุบันที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลทั้งในด้านลบและด้านบวก การเลือกรับสื่อมวลชนที่เหมาะสมและมีประโยชน์นั้น สามารถปลูกฝังนิสัยที่พึงปรารถนาและลักษณะมุ่งอนาคตของบุคคลได้ ดังนั้น การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนน่าจะมีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

2.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.4.1 ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แมคเคลแลนด์ และคณะ (McClelland and other. 1953: 110-111) ให้ความหมายของ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า หมายถึง ความปรารถนาของบุคคลที่จะกระทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แข่งขันกันด้วยมาตรฐานอันดีเยี่ยม หรือทำให้ ดีกว่าบุคคลอื่นๆที่เกี่ยวข้องพยายามเอาชนะอุปสรรคต่างๆ โดยไม่ย่อท้อ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความกังวลเมื่อประสบความล้มเหลว

แอทคินสัน (Atkinson. 1966: 240-241) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลรู้ตัวว่า การกระทำของตนจะต้องได้รับการประเมินจากตัวเองหรือบุคคลอื่น โดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานอันดีเยี่ยม ผลจากการประเมินอาจเป็นสิ่งที่พอใจหรือไม่พอใจเมื่อกระทำเสร็จ

ลินด์แกรน (Lindgran. 1976: 31-34) กล่าวว่าบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีความทะเยอทะยาน (Ambition) มีการแข่งขัน (Competition) และมีความพยายามที่จะปรับปรุงตนให้ดีขึ้น (Self improvement)

สุพจน์ สิ้นสุวงศ์วัฒน์ (2527: 11-12) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่าเป็นความปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จในงานที่ยุ้งยากซับซ้อน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่ขัดขวาง พยายามหาวิธีต่างๆ เพื่อแก้ปัญหา มีความทะเยอทะยานสูงเพื่อนำตนไปสู่ความสำเร็จ ต้องการมีอิสระในการทำงาน และการแสดงออก ต้องการชัยชนะในการแข่งขัน มุ่งมั่นที่จะทำให้ดีเลิศ เพื่อบรรลุมาตรฐานที่ตนตั้งไว้อย่างสูง มีความสบายใจเมื่อประสบผลสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จหรือประสบความล้มเหลว

พิทักษ์ วงแหวน (2546: 28) ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า หมายถึง ความมุ่งมั่นของนักเรียนที่จะกระทำให้สิ่งใดๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย โดยที่นักเรียนมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความพยายามอย่างเต็มที่ และเมื่อมีอุปสรรคก็คิดหาวิธีการและแนวทางแก้ไขให้สำเร็จอย่างไม่ย่อท้อ รู้สึกสบายใจเมื่อประสบผลสำเร็จและรู้สึกไม่สบายใจเมื่อล้มเหลว

จากความหมายที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาของนักเรียนที่ต้องการประสบความสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวังตามใจปรารถนาทั้งในด้านการเรียนและการทำงาน มีความมุ่งมั่นในการทำงานให้เกิดความสำเร็จ เรียบร้อยถูกต้อง แม้จะยากลำบากก็ไม่ย่อท้อ มีความรับผิดชอบในการทำงานให้ได้ผลดี มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของตน

2.4.2 ลักษณะของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

กิลฟอร์ด(Guilford. 1967: 437-439) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังนี้

1. มีความทะเยอทะยาน ความปรารถนาที่จะทำกิจกรรมให้สำเร็จ
2. มีความเพียรพยายามที่จะทำงานให้เป็นผลสำเร็จ
3. มีความอดทนเต็มใจที่จะลำบาก แม้จะยากเย็นเพียงใดก็ตาม เพื่อบริหารกิจการ

ให้สำเร็จถึงแม้ว่าจะเสียเวลานาน

เฮิร์แมน (พิทักษ์ วงแหวน 2546 : 28 อ้างอิงจาก Herman. 1970 : 354-355) ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไว้ดังนี้

1. มีความทะเยอทะยาน
2. มีความหวังอย่างมากว่าตนจะประสบความสำเร็จ ถึงแม้ว่าผลจากการกระทำนั้น ขึ้นอยู่กับโอกาส

3. มีความหวังที่จะก้าวไปสู่สถานภาพทางสังคมที่สูงขึ้น
4. มีความอดทนทำงานยากๆ ได้เป็นเวลานาน
5. เมื่อถูกรบกวนหรือขัดจังหวะการทำงานก็จะพยายามทำให้สำเร็จ
6. มีความรู้สึกรู้ว่าเวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง จึงรีบทำสิ่งต่างๆ ให้ทันเวลา
7. คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก
8. ในการเลือกเพื่อนร่วมงาน ก็จะเลือกคนที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก
9. ต้องการให้ตนเองเป็นที่รู้จักแก่ผู้อื่น
10. พยายามปฏิบัติงานให้ดีอยู่เสมอ

ไวเนอร์ (Weiner. 1972: 203-215) ได้สรุปลักษณะเด่นของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เปรียบเทียบกับผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำไว้ ดังนี้

1. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ตั้งใจทำงานดีกว่า อดทนต่อความล้มเหลวสูง ชอบเลือกงานที่สลับซับซ้อนมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ
2. ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ชอบริเริ่มกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยความคิดของตนเอง มากกว่าและภูมิใจที่ได้เลือกงานที่ยากมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

พรณี (ชูชัย)เจนจิต (2545: 292) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความบากบั่น พยายามที่จะเอาชนะความล้มเหลวต่างๆ พยายามที่จะไปให้ถึงจุดหมายปลายทาง
2. เป็นผู้ที่ทำงานมีแผน

3. เป็นผู้ที่ตั้งระดับความหวังสูง

จากการศึกษาลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พอสรุปได้ว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะต้องมีลักษณะเด่นดังนี้ คือมีความพยายาม อดทน มีความทะเยอทะยานทางการเรียนและการทำงาน มีความกระตือรือร้น ความรับผิดชอบต่อตนเอง และการวางแผน ซึ่งจากที่กล่าวมานี้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์น่าจะมีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคต

2.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนรู้

2.5.1 ความหมายของทัศนคติ

กู๊ด (Good. 1973: 43) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อาจเป็นการยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้ต่อสถานการณ์บางอย่างทั้งบุคคลหรือสิ่งของ

อัลพอร์ต (เชดคักดี โฆวาสินธุ์, 2520: 38; อ้างอิงจาก Allport. 1967) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นลักษณะทางจิตใจ ความพร้อมตลอดจนประสบการณ์ที่จะกระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมในการตอบสนองสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ต่างๆ ที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้อง

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528: 231) กล่าวว่าทัศนคติ หมายถึง ความพร้อมของร่างกายและจิตใจที่มีแนวโน้มจะได้ตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ใดๆ ด้วยการเข้าหาหรือถอยออกไป

ดวงเดือน พันธุมนาวิน งามตา วนิทนานนท์ และคณะ (2536: 14) กล่าวว่า ทัศนคติ คือ จิตลักษณะประเภทหนึ่งของบุคคล อยู่ในรูปของความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกนี้เกิดจากความรู้เชิงประมาณค่าของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งนั้นคือ รู้ว่าสิ่งนั้นมีประโยชน์ หรือมีโทษมากน้อยเพียงใด เมื่อเกิดความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจสิ่งนั้น บุคคลนั้นจะมีความพร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งนั้นไปในทางที่สอดคล้องกับความชอบหรือไม่ชอบของตนต่อสิ่งนั้น

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2542: 54) ทัศนคติหรือเจตคติ หมายถึง ความรู้สึกเชื่อ ศรัทธา ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด จนเกิดความพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมา ซึ่งอาจจะไปในทางดีหรือไม่ดีก็ได้ เจตคดียังไม่เป็นพฤติกรรมแต่เป็นตัวการที่จะทำให้เกิดพฤติกรรม ดังนั้นเจตคติจึงเป็นคุณลักษณะของความรู้สึกที่ซ่อนเร้นอยู่ในจิตใจ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกเชื่อ ศรัทธา ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนแสดงเป็นการกระทำออกมา อันเนื่องมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์และความรู้สึกในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

2.5.2 ลักษณะของทัศนคติ

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528: 231) อธิบายลักษณะสำคัญของทัศนคติดังนี้

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ หรือการได้รับประสบการณ์มิใช่สิ่งที่มีติดตัวมาแต่กำเนิด
2. ทัศนคติเป็นดัชนีที่จะชี้แนวทางในการแสดงพฤติกรรม กล่าวคือ ถ้ามีทัศนคติที่ดีก็มีแนวโน้มที่จะเข้าหา หรือแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ตรงกันข้ามถ้ามีทัศนคติที่ไม่ดีก็มีแนวโน้มที่จะไม่เข้ามา โดยถอยหนีหรือต่อต้านการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ
3. ทัศนคติสามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปยังบุคคลอื่นได้
4. ทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากทัศนคติเป็นสิ่งที่ได้รับจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ถ้าการเรียนรู้หรือประสบการณ์เปลี่ยนแปลงไป ทัศนคติย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย

วงพัทตร์ ภูพันธ์ศรีและศิรินันท์ ดำรงผล (2538: 220-221) ได้กล่าวถึงลักษณะของเจตคติหรือทัศนคติ ไว้ดังนี้

1. เจตคติสามารถเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลโดยทั่วไปได้
2. เจตคติสามารถถ่ายทอดไปสู่บุคคลอื่นๆ ได้
3. เจตคติจะมีทิศทางและมีปริมาณความเข้มข้นที่แตกต่างกันออกไป เจตคติจะมีทั้งทางบวกและลบ
4. เจตคติเป็นสิ่งที่ซับซ้อน เพราะเจตคติขึ้นอยู่กับหลายประการ เช่น อารมณ์ความรู้สึก ความคิดเห็น ความเข้าใจ ประสบการณ์ เป็นต้น ดังนั้นเจตคติจึงแปรเปลี่ยนไปได้
5. เจตคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้
6. เจตคติมีลักษณะคงทนถาวรพอสมควรถึงแม้ว่าเจตคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ แต่ก็มีได้หมายความว่าเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วภายในวันเดียวกัน
7. บุคคลแต่ละคนย่อมมีเจตคติต่อบุคคล สิ่งของและสถานการณ์เดียวกันแตกต่างกันไปได้ ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

2.5.3 องค์ประกอบของทัศนคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526: 3-4) จำแนกองค์ประกอบของทัศนคติออกเป็น

3 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านพุทธิปัญญาซึ่งได้แก่ความคิดที่อาจจะอยู่ในรูปใดรูปหนึ่งแตกต่างกัน

2. องค์ประกอบทางด้านท่าทีความรู้สึก เป็นส่วนประกอบ ด้านอารมณ์ ความรู้สึก ซึ่งจะเป็นตัวเร้าความคิดอีกต่อหนึ่ง

3. องค์ประกอบทางการปฏิบัติหรือพฤติกรรม องค์ประกอบนี้เป็นองค์ประกอบที่มีแนวโน้มในทางปฏิบัติ หรือมีปฏิกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง

กฤษณา ศักดิ์ศรี (2530: 185) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเจตคติหรือทัศนคติ สรุปได้ดังนี้

1. ด้านความคิด ความเข้าใจ (Cognitive Domain) เป็นความรู้หรือความเชื่อเกี่ยวกับคุณลักษณะของสิ่งที่มีเจตคติ

2. ด้านความรู้สึก (Affective Domain) เป็นสภาพทางอารมณ์ เป็นความรู้สึกทางอารมณ์

3. ด้านการกระทำ (Psychomotor Domain) เป็นแนวโน้มที่คนจะปฏิบัติต่อสิ่งที่ชอบหรือไม่ชอบ เป็นทิศทางของการตอบสนองหรือการกระทำในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากความคิด ความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งเร้าซึ่งอาจจะรู้สึกที่ดีหรือไม่ดี

จากเอกสารต่างๆ ข้างต้น สรุปได้ว่า ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ในลักษณะของความรู้สึกภายในและภายนอกที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการแสดงออกนั้น ในทางบวก ลบ และเป็นกลาง ซึ่งทัศนคติดังกล่าวนั้นคงและถาวร แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ อันเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อม ประสบการณ์ และการเรียนรู้ต่อสิ่งๆ นั้น

2.5.4 ประโยชน์ของทัศนคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526: 4) กล่าวถึง ประโยชน์ของทัศนคติ ดังนี้

1. ช่วยให้เข้าใจสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว โดยการจัดรูปหรือระบบสิ่งของต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเรา

2. ช่วยให้มีคามภาคภูมิใจในตนเอง (Self-Esteem) โดยบุคคลหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดีหรือปกปิดความจริงบางอย่างซึ่งนำความไม่พอใจมาสู่ตัวเรา

3. ช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่สลับซับซ้อน ซึ่งการมีปฏิกิริยาตอบโต้หรือกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นส่วนมากจะทำในสิ่งที่พอใจ หรือเป็นบำเหน็จรางวัลจากสิ่งแวดล้อม ดังจะเห็นได้จากบุคคลที่มีทัศนคติที่เหมือนกันนั้นมักจะเข้ากันได้ง่าย และบุคคลส่วนมากมักจะมีทัศนคติเหมือนกับบุคคลอื่นที่เขาใกล้ชิดสนิทสนมด้วย บุคคลที่มีความสำคัญสำหรับเขา

4. ช่วยให้ผู้บุคคลสามารถแสดงถึงค่านิยมของตนเอง ซึ่งแสดงว่า ทัศนคตินั้นนำความพอใจมาให้บุคคลนั้น

2.5.5 ทศนคติต่อการเรียน

ศิริรัตน์ ภูสกลเจริญศักดิ์ (2531: 31) ได้ให้ความหมายของทัศนคติในการเรียนว่า หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจ ที่มีต่อประสบการณ์ในเรื่องการเรียน อันเกี่ยวข้องกับตัวครู การศึกษาและเพื่อน ซึ่งแสดงออกในรูปพฤติกรรม 2 ลักษณะ คือ

1. ทัศนคติที่ดีต่อการเรียนหรือทัศนคติทางบวก (Positive Attitude) นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะพึงพอใจในการเรียน สนใจการเรียนรู้ มีความรู้สึกว่าเป็นบุคคลที่น่าเคารพ สามารถถ่ายทอดความรู้สึกได้ดี เห็นคุณค่าของการศึกษา และเห็นว่าเพื่อนให้ความช่วยเหลือในเรื่องการเรียน

2. ทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนหรือทัศนคติทางลบ (Negative Attitude) นักเรียนจะแสดงออกในลักษณะความไม่พอใจ ไม่ชอบการเรียนรู้ ไม่ชอบครู ไม่ชอบเพื่อน ทำให้เกิดความท้อแท้ เบื่อหน่าย ขาดเรียนบ่อยๆ

พิทักษ์ วงแหวน (2546: 26) ได้ให้ความหมายของเจตคติต่อการเรียนว่า หมายถึง ความคิด ความเชื่อหรือความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อ ความสำคัญของการเรียน คุณค่าของการเรียน ซึ่งเป็นแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ที่มีต่อการเรียน

จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า ทัศนคติต่อการเรียนรู้ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมของนักเรียน ทั้งทางบวกและทางลบ ที่มีต่อการศึกษา การเรียนรู้และการฝึกฝนทักษะความสามารถของตนเอง ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญ การเห็นคุณค่าและประโยชน์ที่จะนำไปใช้ ซึ่งจากเอกสารข้างต้นนั้น ทัศนคติต่อการเรียนรู้ น่าจะมีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน มีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามสมมติฐาน

2.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.6.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

เบอร์นาร์ด (Bernard. 1970: 110) ได้สรุปความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพนั้นเป็นภาพรวมทั้งหมดของลักษณะทางกายภาพ พฤติกรรม แนวโน้มการกระทำความสามารถซึ่งอยู่ภายในและที่แสดงออกให้เห็น

กู๊ด (Good. 1973: 417) กล่าวว่าบุคลิกภาพเป็นภาพรวมของพันธุกรรมและประสบการณ์ของแต่ละคน

สิริชัย ประทีปฉาย (2533: 3) ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพเป็นลักษณะโดยส่วนรวมของแต่ละบุคคลซึ่งมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของผู้พบเห็น

นวลละออ สุภาผล (2536) ได้สรุปไว้ว่า บุคลิกภาพ มีความหมายครอบคลุม

2 ประการคือ

1. เป็นทักษะทางสังคม หรือความคล่องตัว เป็นความสามารถในการตอบสนองกับบุคคลต่างๆ ในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันไป ซึ่งบุคลิกภาพสามารถฝึกฝนได้

2. เป็นลักษณะที่ติดตัวมาและแสดงออก หรือสร้างความประทับใจบุคคลอื่นที่สัมพันธ์ด้วยซึ่งบุคคลที่สัมพันธ์ด้วยจะมีความคิดเห็นต่อบุคคลนั้นในลักษณะต่างๆ

ดังนั้นผู้วิจัยได้สรุปความหมายของ บุคลิกภาพ (Personality) หมายถึง ลักษณะรวมของนักเรียนที่สะท้อนความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมออกมา เป็นการแสดงออกเพื่อตอบสนองสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง

2.6.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

อีริคสัน (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530: 42; อ้างอิงมาจาก Erikson. 1959: 88-94) เชื่อว่า การพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์นั้น มิได้หยุดอยู่แต่ในวัยเด็ก แต่จะมีการพัฒนาลักษณะต่างๆ ของบุคลิกภาพอย่างเป็นลำดับ ตลอดช่วงชีวิตของบุคคลแต่ละบุคคล

ฉลง ภิมยร์ธน์ (2521: 29-30) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ มีอยู่ 2 ด้าน คือ ด้านพันธุกรรมและด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งสอดคล้องกับ กันยา สุวรรณแสง(2533: 9) ที่กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นผลรวมของพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อมซึ่งผลจากพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพ มักจะเป็นลักษณะของบุคลิกภาพที่เกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะทางกาย และสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพอันเกิดจากการรับรู้และการเรียนรู้ทางสังคม

กาญจนา คำสุวรรณ (2524: 194-195) กล่าวว่า ประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพนั้น แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. ประสบการณ์ร่วมทางวัฒนธรรม ที่มีผลให้บุคลิกภาพแตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม ประเพณี และคำสอนของสังคมนั้นๆ

2. ประสบการณ์เฉพาะตัว เป็นอิทธิพลที่ได้จากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ผู้ปกครองที่ต่างกัน มีผลให้บุคลิกภาพไม่เหมือนกัน

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530: 44) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ ประกอบด้วย พันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล กล่าวคือ

1. พันธุกรรม สิ่งถ่ายทอดทางพันธุกรรม ส่วนมากเป็นลักษณะทางกาย เช่น ความสูงต่ำ ลักษณะเส้นผม สีผิว ชนิดของโลหิต โรคภัยไข้เจ็บบางชนิด และข้อบกพร่องทางร่างกาย บางชนิด เช่น ตาบอดสี ศีรษะล้าน นิ้วเกิน มือติดกัน ฯลฯ ซึ่งลักษณะทางกายเหล่านี้ เป็นอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีต่อบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลทั้งสิ้น

2. สิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของมนุษย์ทั้งทางกายทางจิตและบุคลิกภาพ คือ บุคคลอื่นๆ รอบตัวเรา ครอบครัว กลุ่มคน และ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์คนอื่นๆ นี้ มีอิทธิพลอย่างมากต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ทักษะ และพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์

3. ช่วงเวลาในชีวิตของบุคคล แสดงถึง ระดับพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ อันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และแม้ระยะสำคัญของพัฒนาการของมนุษย์ส่วนมากจะอยู่ในช่วงชีวิตเด็กเป็นส่วนมาก

2.6.3 ลักษณะของบุคลิกภาพ

ฟรีดแมน และ โรสแมน (จรรยา เกษศรีสังข์. 2537: 14; อ้างอิงจาก Fiedman & Roseman. 1974: 164) ได้แบ่งบุคลิกภาพออกเป็น 2 แบบ คือ

1. ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ (Type A Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคคลที่มีบุคลิกภาพรีบร้อนชอบแข่งขันและก้าวร้าว ชอบทำงานให้ได้มากๆ ในเวลาน้อย มีความรู้สึกว่าเวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว มีความพยายามมากในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ ชอบฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผล ชอบความรวดเร็ว ทนไม่ได้ออกกำลังกายที่ล่าช้า มีความต้องการพักผ่อนน้อยกว่าคนอื่น และถูกกระตุ้นให้รู้สึกโกรธและก้าวร้าวได้ง่าย

2. ลักษณะบุคลิกภาพแบบบี (Type B Behavior Pattern Personality) หมายถึง บุคคลที่มีบุคลิกภาพไม่รีบร้อน และไม่ก้าวร้าว มีลักษณะเรื่อยๆ เรื่อยๆ ชอบการพักผ่อนและดำเนินชีวิตแบบง่ายๆ ไม่ชอบฟันฝ่าอุปสรรคในการทำงานและไม่ค่อยชอบการที่ต้องทำงานในเวลาอันรีบด่วน

นอกจากนี้มีการศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพแบบเอและบุคลิกภาพแบบบีกับเด็กพบว่า เด็กที่มีบุคลิกภาพแบบเอมีพฤติกรรมคล้ายคลึงกันกับผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพแบบเอ เช่น เด็กและผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพแบบเอจะปฏิเสธงานที่ยาก แต่มีความพยายามมากในการทำงาน และชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว (Kliever & Weidner. 1987: 204; citing Mathews & Volikin. 1981; Weider & mattews. 1878; Wolf and other. 1982)

จากเอกสารที่กล่าวข้างต้น บุคลิกภาพแบบเอแบบบี น่าจะมีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะ มุ่งอนาคตของนักเรียน และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามสมมติฐานที่ผู้วิจัย ตั้งไว้

2.7 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง

2.7.1 ความหมายและความสำคัญของการควบคุมตนเอง

แบนดูรา (บุงนุช โรจนเลิศ. 2533: 16 อ้างอิงจาก Bandura. 1977: 140) กล่าวว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถในการกำหนดตนเองของบุคคล ด้านความคิด อารมณ์ ความรู้สึกและการกระทำให้เป็นไปในทิศทางที่บุคคลต้องการไม่ว่า จะเผชิญปัญหาหรืออุปสรรคใดๆ หรือมีสิ่งขัดแย้งในใจอย่างไร

บริงแฮม (Bringham. 1978) ได้ให้ความหมายในแง่ของการควบคุมตนเองที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. การควบคุมตนเองเป็นความสามารถของบุคคลที่จะควบคุมพฤติกรรมของตน โดยการเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมของตน
2. บุคคลยิ่งเรียนรู้ที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนเองมากเท่าไรเขาจะยังมีอิทธิพลต่อชีวิตของตนเองมากขึ้นเท่านั้น

คอมเมียร์และคอมเมียร์(Cormier and Cormier. 1979: 476) กล่าวว่า การควบคุมตนเอง คือ กระบวนการที่บุคคลใช้วิธีการใดวิธีการหนึ่งหรือหลายวิธีรวมกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ โดยที่บุคคลนั้นเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมายและกระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมายนั้นด้วยตนเอง

บุญรับ คักดีมณี (2532: 8) กล่าวว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง ความสามารถที่จะปฏิบัติหรือดเว้นการปฏิบัติ เพื่อผลที่ดีกว่าและมีคุณค่าสูงกว่าที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความสำคัญต่อพฤติกรรมหลายประเภท

บุงนุช โรจนเลิศ (2533: 9) สรุปความหมายของการควบคุมตนเองว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะละเว้นการกระทำบางชนิดหรือความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลและความอดทนเพื่อให้เกิดผลดีตามที่ต้องการ หรือหลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีอาจเกิดขึ้น ตลอดจนความสามารถในการจัดการสภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่บุคคลมุ่งหวังไว้ แม้เมื่อบุคคลนั้นเผชิญปัญหา อุปสรรค หรืออยู่ในภาวะที่เกิดปัญหาความขัดแย้งในใจ

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การควบคุมตนเอง หมายถึง การกระทำที่บ่งบอกถึงความสามารถของบุคคลที่จะกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลและความอดทน เพื่อให้เกิดผลดีตามที่ต้องการ หลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีที่อาจเกิดขึ้นด้วยตัวเองได้ อย่างเหมาะสม ที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตได้ ซึ่งเป็นการลดความสำคัญของอิทธิพลภายนอก และทำให้บุคคลมีอิสระที่จะกำหนดพฤติกรรมของตนมากขึ้น

2.7.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการควบคุมตนเอง

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ แบนดูรา (Bandura.: 1969) อธิบายแนวคิดที่สำคัญในการเรียนรู้ทางสังคมไว้ดังนี้

1. พฤติกรรมทั้งหลายทั้งสิ้นของมนุษย์นอกจากปฏิกิริยาสะท้อนล้วนเป็นผลที่ได้รับจากการเรียนรู้
2. สิ่งที่มีมนุษย์เรียนรู้ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ โดยเรียนรู้จากผลที่จะเกิดตามมา กล่าวคือ เรียนรู้ว่าเมื่อเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นจะมีเหตุการณ์ใดเกิดตามมาหรือเมื่อกระทำพฤติกรรมใดแล้ว ผลที่ได้รับตามมาจากการกระทำนั้นจะเป็นเช่นไรอย่างแรกจัดเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับเหตุการณ์ อย่างที่สองเป็นความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและผลที่เกิดจากพฤติกรรม ความรู้ที่มีมนุษย์เรียนรู้จากสิ่งต่างๆ เหล่านี้จะกลายมาเป็นความเชื่อที่มีผลต่อการควบคุมพฤติกรรมของบุคคล
3. การเรียนรู้ความสัมพันธ์ดังกล่าวเกิดจากการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์และการเรียนรู้จากการสังเกต
4. การเรียนรู้จากการทำต้นแบบหรือแบบอย่าง โดยเฉพาะตัวแบบที่ใกล้ชิด คือ พ่อแม่และการเรียนรู้จากขบวนการสังเกต
5. ผลจากการเรียนรู้ของมนุษย์จะกลายมาเป็นความเชื่อซึ่งเป็น ตัวกำหนด พฤติกรรมสำคัญ และควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ให้สอดคล้องกับความเชื่อดังกล่าว
6. การควบคุมพฤติกรรมด้วยการรู้คิดการรู้คิดของบุคคลในเชิงประเมินค่าที่วางอยู่บนข้อสมมติฐานความเชื่อ อันเกิดจากการเรียนรู้ของมนุษย์นั้นจะนำไปสู่การตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งได้และนำไปสู่การควบคุมตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติตามที่ตนตั้งใจไว้
7. หลังจากการเรียนรู้แล้ว มนุษย์รู้จักเลือกเลียนแบบเฉพาะพฤติกรรมที่ตนเห็นคุณค่ามากกว่าพฤติกรรมที่ถูกลงโทษหรือไม่ได้รับรางวัลหรือแรงเสริม การเห็นผลจากการกระทำในเชิงบวกย่อมเป็นสิ่งจูงใจให้บุคคลกระทำพฤติกรรมนั้นอีกตลอดจนเกิดความคาดหวัง แต่แรงเสริมที่ได้รับ การคาดหวังนี้จะทำให้บุคคลตัดสินใจกระทำหรือไม่ทำพฤติกรรมเพื่อให้บังเกิดขึ้นตามความต้องการ คือ ต้องการมีการควบคุมตนเองและประเมินตนเอง
8. พฤติกรรมส่วนใหญ่ของบุคคลถูกควบคุมโดยผลที่ตามมาจากการประเมินตนเอง ซึ่งจะมีทั้งทางดีและไม่ดีทำให้เกิดการรับรู้ตนเองในแต่ละด้านแตกต่างกันออกไปการประเมินตนเองนี้จะทำให้บุคคลสามารถควบคุมตนเองให้กระทำพฤติกรรมที่เหมาะสมได้
9. พฤติกรรมหรือการกระทำที่บุคคลทำต่อตนเองอันเนื่องมาจากการประเมินตนเอง ก็ดี และจากปฏิกิริยาต่อตนเองทั้งทางบวกและทางลบ ล้วนเป็นผลมาจากการเรียนรู้จากประสบการณ์

ตรงและการมีต้นแบบหรือแบบอย่าง การให้แรงเสริมต่อตนเอง เป็นเรื่องสำคัญเพราะจะมีผลต่อการพยายามของบุคคลที่จะกระทำให้ถึงมาตรฐานที่ตนตั้งไว้และทำให้สามารถพัฒนาทักษะในการควบคุมตนเองสามารถปรับปรุงและคงรักษาพฤติกรรมนั้นต่อไปได้

สาระสำคัญในทฤษฎีการเรียนรู้ของแบนดูราสามารถนำไปอธิบายการเรียนรู้หรือที่มาของพฤติกรรมการควบคุมตนเองและการควบคุมพฤติกรรมดังกล่าวเป็นอย่างดีและชัดเจน

2.7.3 เทคนิคที่ใช้ในการควบคุมตนเอง

เพอร์รี และ ริชาร์ด (ไลภา มะเครือสี. 2537; อ้างจาก: Perri and Richard. 1977) ได้เสนอขั้นตอนการฝึกควบคุมตนเอง ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

1. การตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) หมายถึง การกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายที่ต้องการเปลี่ยนแปลง ซึ่งการตั้งเป้าหมายนี้จะช่วยให้บุคคลรู้ถึงพฤติกรรมเป้าหมายที่ต้องการเปลี่ยนแปลง ซึ่งการตั้งเป้าหมายนี้จะช่วยให้บุคคลรู้ถึงพฤติกรรมที่ต้องการกระทำอย่างเด่นชัดและยังให้พฤติกรรมเป้าหมายเป็นเกณฑ์ในการประเมินว่าพฤติกรรมที่ต้องการเปลี่ยนแปลงนั้น ในขณะนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่เพิ่มขึ้น ลดลง หรือคงเดิมโดยการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ทำจริงกับพฤติกรรมเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับในการให้การเสริมแรงต่อไป

2. การสังเกตตนเอง (Self-monitoring) เป็นกระบวนการที่บุคคลสังเกต หรือ จำแนกลักษณะของพฤติกรรมของตนเองพิจารณาว่าตนได้ทำพฤติกรรมตามเป้าหมายแล้วหรือยัง การสังเกตตนเองมักจะทำควบคู่ไปกับการบันทึกพฤติกรรม

3. การประเมินผล (Self-evaluation) หมายถึง การที่บุคคลต้องตัดสินพฤติกรรมของตนเอง โดยการประเมินคุณค่าของพฤติกรรมจากข้อมูลที่ได้จากการบันทึกด้วยตนเอง ซึ่งทำให้ได้พิจารณาพฤติกรรมที่ทำอยู่อย่างถี่ถ้วน

4. การเสริมแรงตนเอง (Self-reinforcement) คือ การจัดผลกรรมที่เป็นแรงเสริมให้แก่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้วยตนเอง เพื่อให้พฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้นโดยที่เจ้าของพฤติกรรมเป็นผู้ดำเนินการเพื่อให้ได้แรงเสริมด้วยตนเอง การเสริมแรงตนเองมักเกิดร่วมกับการตั้งเป้าหมาย คือ มีการตั้งเป้าหมายหรือกำหนดเกณฑ์เสียก่อนแล้วจึงมีการเสริมแรงตามมาในการกำหนดเกณฑ์นั้น บุคคลผู้เป็นเจ้าของพฤติกรรมอาจจะกำหนดด้วยตนเองหรือให้ผู้อื่นกำหนด

คอมเมียร์ และคอมเมียร์ (Cormier and Cormier. 1979: 476-478) กล่าวว่า เทคนิคที่ใช้ในการควบคุมตนเอง คือการใช้วิธีสังเกต การบันทึกพฤติกรรมตนเอง การประเมินตนเอง การเสริมแรงตนเอง การตั้งเกณฑ์มาตรฐานของตนเอง การลงโทษตนเองและการทำสัญญากับตนเอง

จากเอกสารเกี่ยวกับการควบคุมตนเองข้างต้น การควบคุมตนเองนั้นน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลส่งผลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคต และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทัศนคติต่อการเรียนรู้ ตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้เนื่องจากการควบคุมตนเองเป็นพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะพฤติกรรมอื่นๆ

2.8 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถของตน

การศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนครั้งนี้อยู่บนพื้นฐานทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตน (Self-efficacy) ของแบนดูรา (Bandura, 1997) ซึ่งขอเสนอทฤษฎีดังกล่าวพอสังเขป ดังนี้

2.8.1 ความหมายของการรับรู้ความสามารถของตน

การรับรู้ความสามารถของตน (Perceived Self-efficacy) หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนที่จะจัดการและดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2541: 57; อ้างจาก Bandura, 1986)

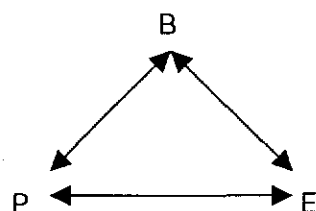
การรับรู้ความสามารถของตนเป็นกระบวนการรู้คิด (Cognitive process) ที่บุคคลเชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการกระทำให้บรรลุความสำเร็จในระดับที่กำหนดได้ เนื่องจากการรับรู้ความสามารถของตนเป็นตัวคั่นกลางที่สำคัญระหว่างความรู้หรือทักษะของบุคคลและการแสดงพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ดังนั้น การรับรู้ความสามารถของตนจึงเป็นแนวคิดเกี่ยวกับตนเองของบุคคลในเรื่องความสามารถที่จะปฏิบัติงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะมากกว่าเป็นการประเมินตนเองในภาพรวมทั่วไป (Global self-evaluation) (Bandura, 1997: 243)

ดังนั้นสรุปได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่าตนเองมีความสามารถที่จะทำได้หรือไม่ มีความเชื่อในความสามารถของตนเอง รู้ว่าตนเองมีความสามารถที่จะทำได้ในทุกสิ่งที่ต้องการ หากเรียนรู้ที่จะฝึกฝนในสิ่งนั้น รู้ว่าตนเองมีความถนัดด้านใดเป็นพิเศษ ทั้งด้านการเรียน และความสามารถด้านอื่นๆ ที่จะจัดระบบ และกระทำให้บรรลุผลตามที่กำหนดได้

2.8.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตน

การรับรู้ความสามารถของตนเป็นแนวคิดสำคัญแนวคิดหนึ่งที่มาจากทฤษฎีการรู้คิดเชิงสังคม (Social cognitive theory) ของแบนดูรา (Bandura, 1986: 24) แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีการรู้คิดเชิงสังคม เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลเป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ 3 ชนิดซึ่งเป็นตัวกำหนดซึ่งกันและกัน (Reciprocal determinism) ได้แก่ พฤติกรรม

การรู้คิดและปัจจัยส่วนบุคคล และอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์ดังกล่าวอาจแสดงได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

B = พฤติกรรม (Behavior)

P = การรู้คิดและปัจจัยส่วนบุคคล (Cognitive and other personal factors)

E = อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม (Environment influences)

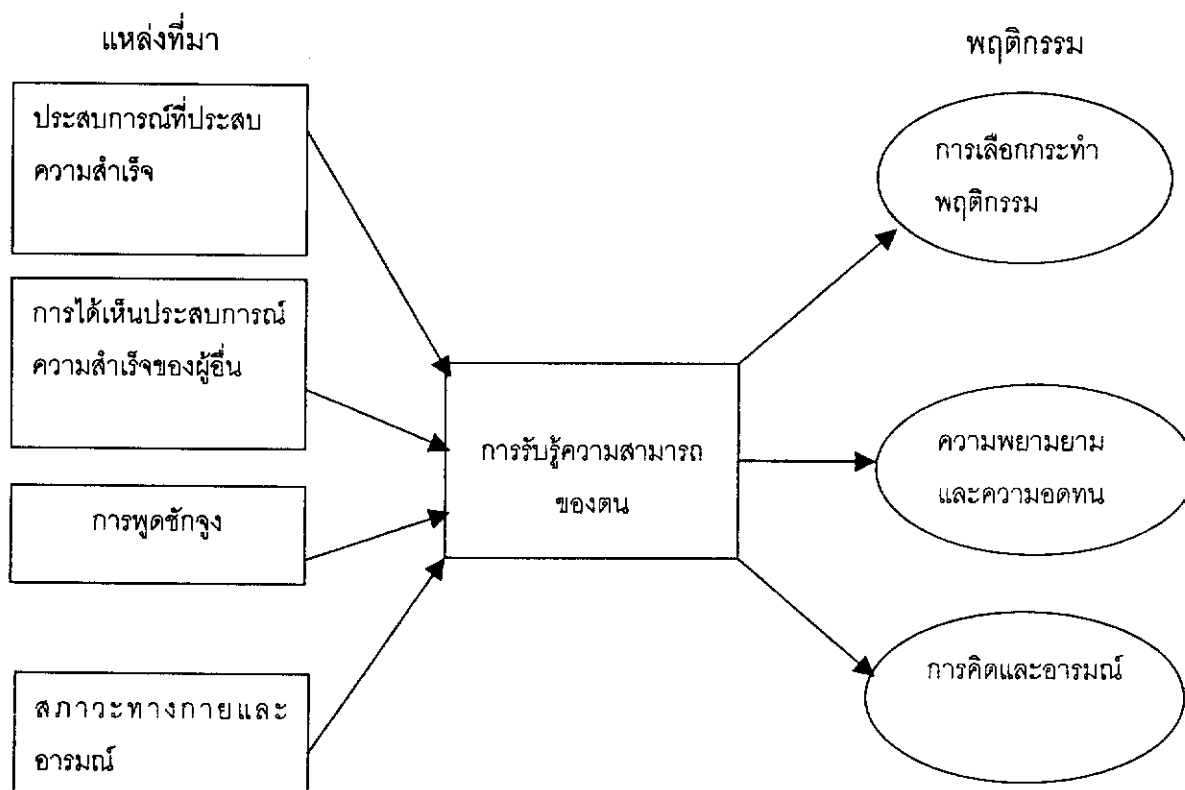
ภาพประกอบ 2 แบบแผนแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวกำหนด 3 ชนิดที่อิทธิพลเชิงเหตุ – ผลซึ่งกันและกัน

ที่มา: ของแบนดูรา (Bandura. 1986: 24)

ทฤษฎีการรู้คิดเชิงสังคม เชื่อว่าตัวแปรสำคัญในการตัดสินใจกระทำพฤติกรรมของบุคคลมีอยู่ 2 ประการ คือ การรับรู้ความสามารถของตน (Self-efficacy) และความคาดหวังในผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น (Outcome expectation) กล่าวคือ การรับรู้ความสามารถของตนเป็นการตัดสินใจความสามารถของตนเองว่าจะสามารถทำงานได้ในระดับใด ขณะที่ความคาดหวังในผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นเป็นการตัดสินใจว่าผลลัพธ์ใดจะเกิดขึ้นหลังจากได้กระทำพฤติกรรมนั้นไปแล้ว

แบนดูรา เชื่อว่าการรับรู้ความสามารถของตนมีผลต่อการกระทำของบุคคล โดยอธิบายว่าบุคคล 2 คน อาจมีความสามารถไม่ต่างกันแต่อาจแสดงออกในคุณภาพที่แตกต่างกันได้ โดยที่บุคคลได้สนับสนุนปัจจัยเกี่ยวกับการกระทำหน้าที่เชิงจิตวิทยาสังคมของตนเองโดยผ่านกลไกของบุคคล (Personal agency) ซึ่งไม่มีสิ่งใดสำคัญกว่าความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถของบุคคล ดังนั้นการรับรู้ความสามารถของตน (Self-efficacy) จึงเป็นความเชื่อในความสามารถของบุคคลที่จะจัดการและกระทำด้วยแนวทางที่จะทำให้บรรลุความสำเร็จโดยอาศัยสถานการณ์ที่คาดหวัง ความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถ (Efficacy beliefs) ได้มีอิทธิพลต่อบุคคลทั้งในด้านความคิด ความรู้สึก การจูงใจตนเอง และการกระทำ ข้อค้นพบที่ได้จากการทดสอบเชิงสาเหตุจำนวนมากได้สนับสนุนว่าความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุในการทำหน้าที่ของเรา กล่าวคือ ความเชื่อในความสามารถได้แปรผันอย่างเป็นระบบและคงเส้นคงวาในการสนับสนุนการจูงใจและการบรรลุความสำเร็จ (Bandura. 1995: 3; citing (Bandura. 1992)

โมเดลการรับรู้ความสามารถของตนตามแนวคิดของแบนดูรา (Bandura. 1977) เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งที่มา การรับรู้ความสามารถของตน และผลที่ตามมาของการรับรู้ความสามารถของตนได้ดังนี้

ภาพประกอบ 3 โมเดลการรับรู้ความสามารถของตนของแบนดูรา
ที่มา: ดัดแปลงจากเบ็ทซ์ (Betz. 1992: 22-23)

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเป็นทฤษฎีที่อธิบายสาเหตุเกี่ยวกับบุคคล (Personal causation) ได้อย่างสมบูรณ์ภายใต้กรอบแนวคิดที่สอดคล้องกัน เริ่มจากจุดเริ่มต้นของความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถของบุคคล (Personal efficacy) โครงสร้างและหน้าที่ของความเชื่อ กระบวนการในการกระทำและผลที่เกิดขึ้นในลักษณะต่างๆ ตลอดจนการอธิบายกระบวนการเหล่านี้ได้ทั้งในระดับบุคคลและระดับกลุ่ม ในระยะหลังแบนดูราได้อธิบายระบบความเชื่อเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนให้ขยายวงกว้างขึ้น โดยเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม (Collective efficacy) และการรับรู้ความสามารถของสถาบัน (Institutional

efficacy) จุดเด่นประการหนึ่งของทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนคือการผสมผสานองค์ความรู้ที่หลากหลายจากข้อค้นพบในขอบเขตความรู้ที่หลากหลายจากข้อค้นพบในขอบเขตความรู้ที่มีองค์ประกอบของทฤษฎีแตกต่างกัน ทั้งนี้ แบบดูราเชื่อว่าคุณค่าของทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนอยู่ที่การมีแนวทางที่ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาและยกระดับความสามารถของมนุษย์ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่พึงปรารถนา (Bandura, 1995: 2)

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความสามารถข้างต้น สรุปว่าบุคคลคาดหวังว่าผลลัพธ์ของพฤติกรรมเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา ทำให้บุคคลที่รับรู้ความสามารถของตนในระดับสูงมีความพยายามในการกระทำพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จมากกว่าบุคคลที่รับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ ดังนั้น การรับรู้ความสามารถของตนเอง น่าจะมีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการควบคุมตนเอง ตามที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้

3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น

3.1 ความหมายความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น

งลักษณ์ วิรัชชัย (2537: 2-3) กล่าวว่า ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น คือ โมเดลการวิจัยหรือแบบจำลองที่นักวิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎีแทนปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงตามธรรมชาติเพื่อความเหมาะสมในการศึกษาวิจัย เพราะการศึกษาปรากฏการณ์ธรรมชาติไม่อาจทำได้โดยสะดวก เพราะมีลักษณะที่ซับซ้อนและมีโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ หลากหลายวิธีการสร้างโมเดลการวิจัยเป็นการประยุกต์ทฤษฎีเข้ากับสภาพปรากฏการณ์ที่เป็นจริงในธรรมชาติ ตามระเบียบวิธีนัยให้ได้เป็นโมเดลที่เป็นสมมติฐานการวิจัย จากนั้นนักวิจัยจึงนำโมเดลการวิจัยไปตรวจสอบโดยใช้ระเบียบวิธีอุปนัยว่าโมเดลการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากน้อยเพียงใด ควรจะต้องมีการปรับปรุงพัฒนาโมเดลอย่างไรให้โมเดลสอดคล้องกับสภาพปรากฏการณ์จริง อันจะนำไปสู่การพัฒนาทฤษฎีและสร้างองค์ความรู้ใหม่ต่อไป ซึ่งตามหลักการวิจัยนักวิจัยควรจะต้องตรวจสอบโมเดลการวิจัยแยกออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลการวิจัยกับปรากฏการณ์หรือสภาพการณ์ที่เป็นจริง (Model-Reality Consistency)

ตอนที่ 2 เป็นการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Model-Data Consistency)

จินตนา ธนวิบูลย์ชัย (2537: 14-15) ได้กล่าวว่าความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นต้องเริ่มต้นจากการสร้างแบบจำลองตามทฤษฎี แนวคิดหรือผลการวิจัยต่าง ๆ ซึ่งมีเหตุผลน่าเชื่อถือว่า

ตัวแปรอิสระนั้น ๆ เป็นสาเหตุต่อตัวแปรตามแล้วประมวลออกมาเป็นแบบจำลองหรือรูปแบบที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งหมดเข้าด้วยกัน แบบจำลองนี้มี 2 แบบคือ

- 1) แบบจำลองที่ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ มีผลไปในทิศทางเดียวกันไม่มีผลย้อนกลับ (Recursive Model)
- 2) แบบจำลองที่ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ มีผลย้อนกลับ (Non-Recursive Model)

โกสท์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย.2537: 3; อ้างอิงจาก Ghosh. 1991) ได้อธิบายว่าความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นมีลักษณะเป็นแผนภาพ และ/หรือชุดของสมการคณิตศาสตร์แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและชุดของข้อตกลงเบื้องต้น (Assumptions) ที่นักวิจัยเชื่อหรือยอมรับว่าเป็นความจริง ถ้านักวิจัยสร้างโมเดลการวิจัยให้ได้ใกล้เคียงกับปรากฏการณ์ธรรมชาติได้มาก จำนวนข้อตกลงเบื้องต้นก็จะมีน้อยลง

จากความหมายของความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น คือ โมเดลการวิจัยที่มีลักษณะเป็นแบบจำลองที่นักวิจัยสร้างขึ้นตามพื้นฐานทางทฤษฎีแทนปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในธรรมชาติ ซึ่งเป็นชุดสมการพิสูจน์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

3.2 ความหมายของการวิเคราะห์อิทธิพล

เพดฮาเซอร์ (Pedhazur. 1982: 580) ได้อธิบายว่าการวิเคราะห์อิทธิพลเป็นวิธีการศึกษาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรต่าง ๆ ที่ตั้งสมมติฐานไว้ว่าเป็นตัวแปรเชิงสาเหตุแต่วิธีการนี้ไม่ใช่เป็นการค้นหาสาเหตุ หากแต่เป็นวิธีหนึ่งของการสร้างแบบจำลองเชิงสาเหตุโดยต้องอาศัยพื้นฐานความรู้และข้อตกลงตามทฤษฎีที่มีอยู่

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2537: 172) ได้ให้ความหมายว่าการวิเคราะห์อิทธิพลเป็นวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในการวิจัยที่ไม่ใช่การทดลอง โดยนักวิจัยจะต้องใช้วิธีการรวมตัวแปรทุกตัวที่คาดว่าจะป็นสาเหตุและมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมาศึกษาในการวิจัย แล้วควบคุมตัวแปรเหล่านั้น โดยการจับคู่ ถ้าสามารถทำได้หรือควบคุมโดยการควบคุมทางสถิติเพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรด้วยเหตุนี้การตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรโดยมีทฤษฎีเป็นพื้นฐานสนับสนุนจึงมีความสำคัญมาก โดยนักวิจัยต้องศึกษาทฤษฎีทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่เป็นสาเหตุของตัวแปรตามและต้องตั้งสมมติฐานหรือโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรทั้งหมด ถ้าในโมเดลขาดตัวแปรที่เป็นสาเหตุสำคัญจะทำให้การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุไม่ถูกต้องสมบูรณ์

จินตนา ธนวิบูลย์ชัย (2537:13) ได้อธิบายว่าการวิเคราะห์หัตถิทธิพล เป็นวิธีการวิเคราะห์ทางสถิติอย่างหนึ่ง ที่อาศัยการประยุกต์วิธีวิเคราะห์การถดถอย มาอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระหลาย ๆ ตัวที่มีต่อตัวแปรตามทั้งที่เป็นความสัมพันธ์ทางตรงและทางอ้อม ตลอดจนสามารถอธิบายทิศทางและปริมาณของความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ โดยมีลูกศรชี้ให้เห็นถึงแบบจำลองของความสัมพันธ์ได้ การอธิบายความสัมพันธ์นี้อาศัยพื้นฐานความรู้ตามทฤษฎีที่อธิบายในเชิงเหตุและผลเป็นสำคัญ

จากความหมายของการวิเคราะห์หัตถิทธิพล สรุปได้ว่า การวิเคราะห์หัตถิทธิพลเป็นการประยุกต์การถดถอยพหุคูณเพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ทางทฤษฎี ทำให้ทราบว่าตัวแปรที่เป็นเหตุที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรที่เป็นผลในลักษณะใดมีขนาดและทิศทางเป็นอย่างไร และเพื่อตรวจสอบว่ารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุจากปรากฏการณ์จริงสอดคล้องหรือขัดแย้งกับทฤษฎีอย่างไร

3.3 ลักษณะของโมเดลลิสเรล(LISREL model)

โมเดลลิสเรล (Linear Structural Relationship model หรือ LISREL model) หมายถึง โมเดลแสดงความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างตัวแปรที่เป็นไปได้ทั้งตัวแปรสังเกตได้ (observed variable) และตัวแปรแฝง (latent variable) ซึ่งโมเดลลิสเรลนี้เป็นโมเดลการวิจัยที่มีประโยชน์มาก และใช้ได้กับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์เกือบทุกประเภท เนื่องจากปัญหาสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือปรากฏการณ์ต่างๆ

โมเดลลิสเรลเป็นผลของการสังเคราะห์วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล 3 วิธี คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) การวิเคราะห์หัตถิทธิพล(path analysis) และการประมาณค่าพารามิเตอร์ในการวิเคราะห์การถดถอย การวิเคราะห์ด้วยลิสเรลจึงสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์หัตถิทธิพลไปพร้อมๆ กันได้ โดยมีหัวใจสำคัญของการวิเคราะห์อยู่ที่การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วม (Variance-covariance matrix) ที่ได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์กับเมทริกซ์ที่ได้จากการประมาณค่าตามโมเดลลิสเรลที่เป็นสมมติฐานการวิจัย เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พร้อมทั้งรายงานดัชนีความสอดคล้องด้วย ซึ่งโมเดลลิสเรลนี้มีข้อตกลงเบื้องต้นที่ผ่อนคลายจากข้อตกลงเบื้องต้นของโมเดลเชิงสาเหตุแบบดั้งเดิมเป็นการศึกษาโมเดลที่ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตทั้งหมด และไม่พิจารณาความคลาดเคลื่อนในการวัด เนื่องจากการศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุแบบดั้งเดิมมีข้อตกลงเบื้องต้นว่า ตัวแปรต้องไม่มีความคลาดเคลื่อนในการวัดซึ่งข้อตกลงเบื้องต้นข้อนี้ไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

โมเดลลิสเรลหรือโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเป็นหัวใจสำคัญของการวิเคราะห์อิทธิพล ซึ่งจะช่วยให้นักวิจัยตอบคำถามวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรในการวิจัยได้ การดำเนินการวิเคราะห์เริ่มต้นจากการสร้างโมเดลลิสเรลแสดงอิทธิพลจากพื้นฐานทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นโมเดลการวิจัย จากนั้นจึงดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอนต่างๆ 6 ขั้นตอนดังนี้

การดำเนินงานเพื่อวิเคราะห์โมเดลลิสเรลแบ่งได้เป็น 6 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 กำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดล (Specification of the Model)

ขั้นที่ 2 การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล (Identification of the Model)

ขั้นที่ 3 การประมาณค่าพารามิเตอร์จากโมเดล (Parameter Estimation from the Model)

ขั้นที่ 4 การทดสอบเทียบความกลมกลืนสอดคล้อง (Goodness of Fit Test) ระหว่าง

ข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดล LISREL

ขั้นที่ 5 การปรับโมเดล (Model Adjustment)

ขั้นที่ 6 การแปลความหมายผลการวิเคราะห์

ผู้วิจัยของอธิบายรายละเอียดอย่างคร่าว ๆ ในแต่ละขั้นตอนโดยสังเขปดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดข้อมูลจำเพาะของโมเดล (Specification of the Model)

ลักษณะของโปรแกรม LISREL มีส่วนประกอบของโมเดล 2 ส่วนคือ

1.1 โมเดลการวัด (Measurement Model) เป็นโมเดล ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้กับตัวแปรแฝง โมเดลการวัดจะประกอบด้วยชุดของตัวแปรที่สังเกตได้คือตัวแปรอิสระสังเกตได้ และชุดของตัวแปรตามสังเกตได้

1.2. โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model) เป็นโมเดลที่ระบุความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรแฝง ในการนำข้อมูลในธรรมชาติมาเพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต้องทำด้วยความรอบคอบโดยนักวิจัยต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่สำคัญ คือ ขั้นแรกคัดเลือกตัวแปรตามศึกษาให้ครบถ้วนจากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากการวิเคราะห์เชิงตรรกะของผู้วิจัย ขั้นที่สอง สร้างโมเดลแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และขั้นสุดท้ายนำโครงสร้างความสัมพันธ์มาตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

โมเดลสมการโครงสร้าง

$$\eta = \beta\eta + \Gamma\xi + \zeta$$

โมเดลการวัดสำหรับตัวแปรภายนอก (Y) :

$$y = \Delta y\eta + \varepsilon$$

โมเดลการวัดสำหรับตัวแปรภายใน (X)

$$x = \Delta x \xi + \delta$$

เวกเตอร์ของตัวแปรในโมเดล มีสัญลักษณ์อักษรกรีกและความหมายดังต่อไปนี้

X	แทน	เวกเตอร์ตัวแปรภายนอกสังเกตได้ X
Y	แทน	เวกเตอร์ตัวแปรภายในสังเกตได้ Y
ξ	แทน	เวกเตอร์ตัวแปรภายนอกแฝง K
η	แทน	เวกเตอร์ตัวแปรภายในแฝง E
δ	แทน	เวกเตอร์ความคลาดเคลื่อน d ในการวัดตัวแปรภายนอกสังเกตได้ X
ε	แทน	เวกเตอร์ความคลาดเคลื่อน e ในการวัดตัวแปรภายในสังเกตได้ Y
ζ	แทน	เวกเตอร์ความคลาดเคลื่อน z ในการวัดตัวแปรภายในแฝง E

นอกจากสัญลักษณ์ข้างต้น โปรแกรม LISREL ยังประกอบด้วยเมทริกซ์พารามิเตอร์อิทธิพลเชิงสาเหตุหรือสัมประสิทธิ์การถดถอย (Causal Effects or Regression Coefficients) ทั้งหมด 4 เมทริกซ์ และเมทริกซ์พารามิเตอร์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วม (Variance-Covariance) ทั้งหมด 4 เมทริกซ์ ดังมีสัญลักษณ์และความหมายต่อไปนี้

ΔX	แทน	เมทริกซ์สัมประสิทธิ์การถดถอยของ K บน X
ΔY	แทน	เมทริกซ์สัมประสิทธิ์การถดถอยของ E บน Y
Γ	แทน	เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุจาก K ไป E
β	แทน	เมทริกซ์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่าง E
Φ	แทน	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรภายนอกแฝง K
Ψ	แทน	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรภายในแฝง Z
$\Theta \delta$	แทน	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรภายนอกแฝง d
$\Theta \varepsilon$	แทน	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมระหว่างตัวแปรภายในแฝง e

งานสำคัญในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม LISREL คือ การกำหนดค่าเมทริกซ์ทั้ง 8 เมทริกซ์ให้สอดคล้องกับโมเดลการวิจัย เพื่อจะได้เขียนคำสั่งให้โปรแกรมประมาณค่าพารามิเตอร์ตามลักษณะของพารามิเตอร์ในโมเดล LISREL ซึ่ง โจเรสกอกและซอร์บอม (Jöreskog and Sörbom 1993: 4-5) กำหนดให้ค่าเมทริกซ์ทำได้ 3 แบบ คือ

1. พารามิเตอร์กำหนด (Fixed Parameters) เมื่อโมเดลการวิจัยไม่มีเส้นแสดงอิทธิพลระหว่างตัวแปรพารามิเตอร์ขนาดอิทธิพลตัวนั้นจะกำหนดให้มีค่าเป็นศูนย์ ใช้สัญลักษณ์ "0"

2. พารามิเตอร์บังคับ (Constrained Parameters) เมื่อโมเดลการวิจัยมีเส้นแสดงอิทธิพลระหว่างตัวแปรและพารามิเตอร์ขนาดอิทธิพลตัวนั้นเป็นค่าที่ต้องประมาณ แต่นักวิจัยมีเงื่อนไขที่ต้องกำหนดให้พารามิเตอร์ บางตัวมีค่าเฉพาะคงที่ เช่น มีค่าเท่ากับ 1 หรือมีค่าอื่น ๆ กรณีเช่นนี้จะกำหนดค่าสมาชิกในเมทริกซ์ที่แทนค่าพารามิเตอร์นั้นเป็นพารามิเตอร์บังคับ

3. พารามิเตอร์อิสระ (Free Parameters) เป็นพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่าและไม่ได้บังคับให้มีค่าอย่างใดอย่างหนึ่ง ใช้สัญลักษณ์ "*" "

ผู้วิจัยจะกล่าวถึงโมเดลสมการโครงสร้างเป็นโมเดลที่ระบุความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างตัวแปรแฝงด้วยกันภายในโมเดลการวิจัย และมีข้อตกลงเบื้องต้นพอสั่งเขปดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลเป็นความสัมพันธ์แบบเส้นตรง (Linear) เชิงบวก (Additive) และเป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship)

2. การแจกแจงของตัวแปรภายนอก (Exogenous Variables) ตัวแปรภายใน (Endogenous Variable) และความคลาดเคลื่อน (Error) ต้องเป็นการแจกแจงแบบปกติ ความคลาดเคลื่อนมีค่าเฉลี่ยเป็นศูนย์

3. มีความเป็นอิสระต่อกัน (Independence) ระหว่างตัวแปรกับความคลาดเคลื่อน กล่าวคือ ความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน ตัวแปรและความคลาดเคลื่อนเป็นอิสระต่อกัน แต่ค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรแต่ละกลุ่มอาจสัมพันธ์กันได้

4. ในกรณีการวิเคราะห์ข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series Data) ที่มีการวัดข้อมูลมากกว่า 2 ครั้ง การวัดตัวแปรต้องไม่ได้รับอิทธิพลจากช่วงเวลาเหลือม (Time Log) ระหว่างการวัด

จากข้อตกลงเบื้องต้นของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ทำให้เห็นข้อดีคือความสามารถในการประมาณค่าพารามิเตอร์เทอมความคลาดเคลื่อน (Error Term) ยอมรับความแปรปรวนระหว่างเทอมความคลาดเคลื่อนมีค่าไม่เท่ากับ 0 ทำให้ผลการวิเคราะห์เป็นไปตามสภาพจริง และสามารถวิเคราะห์ตัวแปรแฝงได้อีกด้วย

ขั้นที่ 2 การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล (Identification of the Model)

การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดลมีความสำคัญและมีนักสถิติศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้กันมาก ผลการค้นพบสรุปได้ว่ามีเงื่อนไขที่ทำให้ระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวพอดีที่ต้องพิจารณาอยู่ 3 ประการ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2537: 37-39; อ้างอิงจาก Bollen, 1989) คือ เงื่อนไขจำเป็น

(Necessary Condition) เงื่อนไขพอเพียง (Sufficient Condition) และเงื่อนไขจำเป็นและพอเพียง (Necessary and Sufficient Conditions) ดังรายละเอียดของแต่ละประเภทต่อไปนี้

1. เงื่อนไขจำเป็น (Necessary Condition) ของการระบุได้พอดี โมเดลจะต้องมีลักษณะจำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าต้องน้อยกว่าหรือเทียบเท่ากับจำนวนสมาชิกในเมทริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง เงื่อนไขข้อนี้เรียกว่า กฎที่ (t-rule) หรือตรวจสอบได้จากสมการ $t < (1/2)(N)(N+1)$ เมื่อ t เป็นค่าพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า และ N เป็นจำนวนตัวแปรสังเกตได้

2. เงื่อนไขพอเพียง (Sufficient Condition) ของการระบุได้พอดี สำหรับการระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดลมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะของในแต่ละโมเดล โดยมีกฎทั่วไป ดังนี้

2.1 กฎความสัมพันธ์ทางเดียว (Recursive Rule) สำหรับโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นที่ไม่มีความคลาดเคลื่อนในการวัด กล่าวว่า เมทริกซ์ BE ต้องเป็นเมทริกซ์ได้แนวทแยงและเมทริกซ์ PS ต้องเป็นเมทริกซ์แนวทแยง

2.2 กฎสามตัวบ่งชี้ (Three-Indicator Rule) สำหรับโมเดลการวิเคราะห์ยืนยันองค์ประกอบ กล่าวว่าสมาชิกในเมทริกซ์ LX จะต้องไม่ค่าไม่เท่ากับ 0 อย่างน้อยหนึ่งตัวในแต่ละแถวในแต่ละองค์ประกอบต้องมีตัวบ่งชี้หรือตัวแปรสังเกตได้อย่างน้อย 3 ตัว และเมทริกซ์ TD ต้องเป็นเมทริกซ์ แนวทแยง

2.3 กฎสองขั้นตอน (Two – Step Rule) สำหรับโมเดลที่มีความคลาดเคลื่อนในการวัด กล่าวว่า ขั้นตอนแรกปรับโมเดลให้เป็นโมเดลการวิเคราะห์ยืนยันองค์ประกอบโดยการรวมตัวแปรภายในและภายนอกให้เป็นชุดเดียวกันเสมือนเป็นตัวแปรภายนอกอย่างเดียว เช่น ในโมเดลการวิเคราะห์ยืนยันองค์ประกอบ จากนั้นจึงตรวจสอบโดยใช้กฎ 2.2 หากพบว่า โมเดลระบุได้พอดีให้ตรวจสอบขั้นตอนที่ 2 ต่อไป ในขั้นตอนที่ 2 ให้ปรับโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นเป็นโมเดลที่ไม่มีความคลาดเคลื่อนในการวัด โดยเอาเฉพาะตัวแปรภายในมารวมเป็นชุดเดียวกันเสมือนเป็นตัวแปรสังเกตได้ เช่น ในโมเดลที่ไม่มีความคลาดเคลื่อนในการวัดแล้วตรวจสอบโดยใช้กฎ 2.1

3. เงื่อนไขจำเป็นและพอเพียง (Necessary and Sufficient Conditions) เป็นเงื่อนไขที่มีประสิทธิภาพสูงสุด หากเปรียบเทียบกับเงื่อนไขทั้งหมด โดยกล่าวว่าโมเดลระบุได้พอดีก็ต่อเมื่อสามารถแสดงได้โดยการแก้สมการโครงสร้างว่าค่าพารามิเตอร์แต่ละค่าได้จากการแก้สมการที่เกี่ยวข้องกับความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมของประชากร

ขั้นที่ 3 การประมาณค่าพารามิเตอร์จากโมเดล (Parameter Estimation from the Model) เป็นการหาค่าพารามิเตอร์ที่ทำให้เมทริกซ์ S และ Σ มีค่าใกล้เคียงกันมากที่สุด ซึ่งในที่นี้ S แทนเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมที่สร้างขึ้นจากพารามิเตอร์ที่ประมาณค่าได้จากโมเดลที่เป็นสมมติฐาน ถ้าหากเมทริกซ์ทั้งสองมีค่าใกล้เคียงกันแสดงว่าโมเดลที่เป็นสมมติฐานมีความกลมกลืนกับโมเดลที่เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์

การกำหนดเงื่อนไขให้เมทริกซ์ S และ Σ มีค่าใกล้เคียงกันนั้น ใช้วิธีการสร้างฟังก์ชันความกลมกลืน (Fit or Fitting Function) เป็นตัวเกณฑ์ในการตรวจสอบและหากจะทำให้ได้ค่าประมาณที่มีความคงเส้นคงวา (Consistency) ลักษณะของฟังก์ชันต้องมีคุณสมบัติรวม 4 ประการคือ

1. ฟังก์ชันความกลมกลืนต้องเป็นสเกลาร์ (Scalar) หรือเป็นเลขจำนวน
2. ฟังก์ชันความกลมกลืนต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0
3. ฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าเป็น 0 เมื่อเมทริกซ์ Σ และ S มีค่าเท่ากันเท่านั้น
4. ฟังก์ชันความกลมกลืนต้องเป็นฟังก์ชันต่อเนื่อง (Continuous Function)

วิธีการประมาณค่าพารามิเตอร์ในแต่ละวิธีให้ผลการประมาณค่าที่มีคุณสมบัติของค่าประมาณแตกต่างกันไป ซึ่งในที่นี้จะเสนอวิธีประมาณค่าที่ใช้ฟังก์ชันความกลมกลืน 5 แบบด้วยกัน ดังนี้

1. วิธีกำลังสองน้อยที่สุดไม่ถ่วงน้ำหนัก (Unweighted Least Squares = ULS) เมื่อดูฟังก์ชันความกลมกลืนในวิธี ULS จะเห็นว่ามีความคล้ายคลึงกับวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares = OLS) ในวิธี OLS การประมาณค่าพารามิเตอร์ใช้เงื่อนไขให้ผลรวมกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมีค่าน้อยที่สุด โดยที่ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับผลต่างระหว่างความแปรปรวนที่คำนวณได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์ กับค่าความแปรปรวนที่พยากรณ์จากค่าประมาณของพารามิเตอร์

ค่าประมาณพารามิเตอร์ที่ประมาณด้วยวิธี ULS มีคุณสมบัติเป็นค่าประมาณที่มีความคงเส้นคงวา (Consistency) แต่ไม่มีประสิทธิภาพ (Efficiency) กล่าวคือ ความแปรปรวนของค่าประมาณที่ได้ จะไม่ใช่ค่าที่น้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับค่าประมาณที่ได้จากวิธีอื่น

- จุดด้อยอีกประการหนึ่งคือ ค่าพารามิเตอร์ที่ได้ ขาดคุณสมบัติของความเป็นอิสระจากมาตราวัด (Scale Free) คือ เป็นค่าพารามิเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยวัด หากโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นมีตัวแปรที่มีหน่วยวัดต่างกันจะมีผลต่อค่าพารามิเตอร์

- วิธีแก้ คือ ต้องใช้เมทริกซ์ความแปรปรวน - ความแปรปรวนร่วม หรือใช้คะแนนมาตรฐาน

- จุดเด่นของวิธีการนี้ก็คือ ความง่ายและความสะดวกในวิธีการประมาณค่าและ เป็นวิธีที่เหมาะสมกับข้อมูลที่มีลักษณะการแจกแจงแตกต่างไปจากการแจกแจงปกติพหุนาม

2. วิธีการกำลังสองน้อยที่สุดถ่วงน้ำหนักทั่วไป (Generalized Least Squares = GLS) ในกรณีที่ข้อมูลมีความแปรปรวนของตัวแปรตามไม่เท่ากันทุกค่าของตัวแปรต้น (Heteroscedasticity) หรือมีความสัมพันธ์กันระหว่างความคลาดเคลื่อน (Auto Correlation) จะต้องใช้วิธีประมาณค่า แบบ GLS ซึ่งเป็นการถ่วงน้ำหนักค่าสังเกตเพื่อปรับแก้ความแปรปรวนที่ไม่เท่ากัน ค่าประมาณพารามิเตอร์ที่ได้จากวิธี GLS จะมีความคงเส้นคงวา มีประสิทธิภาพและเป็นอิสระจากมาตรวัด หรือไม่มีหน่วย แต่ถ้าตัวแปรสังเกตได้มีลักษณะการแจกแจงที่สูงหรือเตี้ยกว่าโค้งปกติ ค่าประมาณของพารามิเตอร์จะไม่ถูกต้อง เพราะข้อมูลไม่เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นที่ว่าด้วยการแจกแจงแบบปกติพหุนาม นอกจากนี้ถ้ากลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็ก ค่าประมาณพารามิเตอร์ที่ได้จะมีความลำเอียงเข้าหาค่าศูนย์

3. วิธีไลค์ลิตูดสูงสุด (Maximum Likelihood = ML) เป็นวิธีใช้ประมาณค่า พารามิเตอร์ในโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นที่แพร่หลายมากที่สุด ค่าที่ได้จะมีคุณสมบัติ เช่นเดียวกับวิธี GLS คือ มีความคงเส้นคงวา มีประสิทธิภาพ และเป็นอิสระจากมาตรวัดการ แจกแจงคุ่มค่าประมาณพารามิเตอร์ที่ได้จากวิธี ML เป็นแบบปกติและความแกร่งของค่าประมาณนี้ ขึ้นอยู่กับขนาดของพารามิเตอร์

4. วิธีการกำลังสองน้อยที่สุดถ่วงน้ำหนักทั่วไป (Generally Weighted Least Squares = WLS) นับเป็นวิธีประมาณค่าที่ครอบคลุมวิธีที่กล่าวมาทั้งหมด ลักษณะการประมาณค่า จะไม่ใช่เมทริกซ์เต็มรูป แต่จะใช้เฉพาะสมาชิกในแนวทแยงและได้แนวทแยงโดยถ่วงน้ำหนักด้วย อินเวอร์สของเมทริกซ์ W

- ข้อเสีย ถ้าหากเมทริกซ์ W มีตัวแปรสังเกตมากเกินไปจะทำให้คอมพิวเตอร์ ใช้เวลาในการคำนวณมากขึ้นและวิธีนี้ไม่เหมาะกับเมทริกซ์ที่มีการตัดข้อมูลสูญหาย (Missing) แบบ ตัดเฉพาะคู่ที่ขาด (Pairwise) ส่วนคุณสมบัติของพารามิเตอร์เหมือนกับวิธี ML

5. วิธีการกำลังสองน้อยที่สุดถ่วงน้ำหนักแนวทแยง (Diagonally Weight Least Squares = DWLS) การประมาณค่าพารามิเตอร์วิธีนี้พัฒนามาจากวิธี WLS โดยพยายามลดเวลาคอมพิวเตอร์ในการคำนวณ คือ แทนที่จะคำนวณจากทุกสมาชิกในเมทริกซ์ ก็คำนวณเฉพาะสมาชิกในแนวทแยงของ เมทริกซ์ ผลที่ได้ทำให้ค่าประมาณพารามิเตอร์ไม่มีประสิทธิภาพแต่จะมีประโยชน์เพราะค่าประมาณที่ได้จะอยู่ระหว่างค่าที่ได้จากจากวิธี ULS และ WLS

ขั้นที่ 4 การตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดล (Model Validation) เป็นการ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลลิสเรลที่เป็นสมมติฐานในการวิจัย หรือการประเมินผลความ

ถูกต้องของโมเดล หรือการตรวจสอบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น หรือการตรวจสอบความกลมกลืนระหว่างสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์นั้น สามารถพิจารณาได้จากดัชนีหรือค่าสถิติ 3 กลุ่มด้วยกัน คือ (Jöreskog and Sörbom, 1993:121-129)

1. ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานและสหสัมพันธ์ของค่าประมาณพารามิเตอร์ (Standard Errors and Correlations of Estimates) ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรลจะให้ค่าประมาณพารามิเตอร์ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ค่าสถิติที และสหสัมพันธ์ระหว่างค่าประมาณที่ได้ไม่มีนัยสำคัญพอ ถ้าสหสัมพันธ์ระหว่างค่าประมาณมีค่าสูงมากเป็นสัญญาณแสดงว่าโมเดลการวิจัยใกล้จะไม่เป็นบวกแน่นอน และเป็นโมเดลที่ไม่ดีพอ

2. สหสัมพันธ์พหุคูณและสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Multiple Correlations and Coefficients of Determination) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรลจะให้ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณและสัมประสิทธิ์การพยากรณ์สำหรับตัวแปรสังเกตได้แยกทีละตัวและรวมทุกตัว รวมทั้งสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของสมการโครงสร้างด้วย ค่าสถิติเหล่านี้ควรมีค่าสูงสุดไม่เกินหนึ่งและค่าที่สูงแสดงว่าโมเดลมีความตรง

3. ค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Measure) เป็นค่าสถิติที่จะตรวจสอบความตรงในภาพรวมทั้งหมดของโมเดล และยังสามารถเปรียบเทียบระหว่างโมเดลว่าโมเดลใดจะมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากกว่ากัน ค่าสถิติในกลุ่มนี้มี 4 ประเภท ได้แก่

3.1 ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square Statistics) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าเป็น 0 โดยคำนวณจากผลคูณของชั้นความอิสระกับค่าของฟังก์ชันความกลมกลืน ถ้าค่าไค-สแควร์มีค่าต่ำมาก ยิ่งใกล้ 0 มาก แสดงว่าโมเดลลิสเรลสอดคล้องกับความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ข้อกำหนดของการใช้ค่าไค-สแควร์ มี 4 ประการคือ

3.1.1 ตัวแปรภายนอกสังเกตได้ต้องมีการแจกแจงปกติ

3.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลต้องใช้เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วม

3.1.3 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างต้องมีขนาดใหญ่ (อัตราส่วนของหน่วยตัวอย่างกับจำนวนพารามิเตอร์ควรเป็น 20 ต่อ 1)

3.1.4 ฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าเป็นศูนย์จริงตามสมมติฐานที่ใช้ทดสอบไค-สแควร์

3.2 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness-of-Fit Index = GFI) ดัชนี GFI จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 และเป็นค่าที่ไม่ขึ้นกับขนาดกลุ่มตัวอย่างแต่ลักษณะการแจกแจงขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดัชนี GFI ที่เข้าใกล้ 1.00 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness-of-Fit Index = AGFI) เมื่อนำดัชนี GFI มาปรับแก้โดยคำนึงถึงขนาดองศาความอิสระ ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปร และขนาดกลุ่มตัวอย่าง ค่าดัชนี AGFI นี้มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับดัชนี GFI

3.4 ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Root Mean Squared Residual = RMR) ดัชนี RMR เป็นดัชนีที่ใช้เปรียบเทียบระดับความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดล 2 โมเดล เฉพาะกรณีที่เป็นการเปรียบเทียบโดยใช้ข้อมูลชุดเดียวกัน ค่าของดัชนี RMR ยิ่งเข้าใกล้ 0 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4. การวิเคราะห์เศษเหลือหรือความคลาดเคลื่อน (Analysis of Residuals) การตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ควรพิจารณาถึงค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานด้วย ถ้าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูล ค่าความคลาดเคลื่อนในรูปคะแนนมาตรฐานไม่ควรมีค่าเกิน 2.00 ถ้ายังมีค่าเกิน 2.00 ต้องปรับโมเดล นอกจากนี้โปรแกรมลิซเรลยังให้ผลในรูปของกราฟ (g-plot) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความคลาดเคลื่อน กับค่าควอนไทล์ปกติ (normal quantiles) ถ้าได้เส้นกราฟมีความชันมากกว่าเส้นทแยงมุมอันเป็นเกณฑ์ในการเปรียบเทียบ แสดงว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5. ดัชนีปรับแต่งโมเดล (model modification indices) เป็นค่าสถิติเฉพาะของพารามิเตอร์แต่ละตัว มีค่าเท่ากับค่าไค-สแควร์ ที่จะลดลงเมื่อกำหนดให้พารามิเตอร์ตัวนั้นเป็นพารามิเตอร์อิสระ หรือมีการผ่อนคลายข้อกำหนดเงื่อนไขบังคับของพารามิเตอร์นั้นมีประโยชน์ช่วยในการตัดสินใจที่จะปรับโมเดลให้ดีขึ้น

จากการศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนและหลักการในการสร้างโมเดลลิซเรล พบว่าสิ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาโมเดลและปรับโมเดล ประการหนึ่ง คือ การเขียนโมเดลแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่อยู่ในโมเดลนั้นต้องมีทฤษฎีหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องรองรับซึ่งกลายเป็นข้อจำกัดในการสร้างโมเดลทางพฤติกรรมศาสตร์ การใช้กระบวนการกลุ่มในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรเพื่อสร้างโมเดลสมมติฐานจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่น่าสนใจที่จะศึกษา

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต

4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ทีฮาน (วิชัย เอียดบัว.2534: 42; อ้างอิงมาจาก Teahan. 1958: 379-380) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคต การมองโลกในแง่ดี และการมุ่งสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการของนักเรียนชายระดับมัธยมของสหรัฐอเมริกา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน ปรากฏว่านักเรียนที่มีพฤติกรรมมุ่งสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการสูง เป็นบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงด้วย

เมอเรย์ (พจมาน ศรีแดง. 2531: 44; อ้างอิงจาก Murray. 1962: 416-420) กล่าวว่า ความคาดหวังกับการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น การคาดหวังจะทำให้บุคคลรับรู้ว่าจะทำอะไรได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งการรับรู้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ความคาดหวังยังมีความสัมพันธ์กับ ประสบการณ์แห่งความสำเร็จ ความรู้สึกนึกคิดและการรับรู้ความสามารถของบุคคล

เรห์เบอร์ก และเวสท์บี (นันทนา จันทร์ผืน. 2545: 46; อ้างอิงจาก Rehberg and Westby. 1967: 362-374) ได้ทำการศึกษาถึงผลกระทบของการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว ต่อความคาดหวังทางการศึกษาของเด็ก จากผลการศึกษาโดยการทดสอบตัวแบบเชิงสาเหตุและผล โดยสร้างตัวแบบในเชิงทฤษฎีที่ครอบคลุมปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการคาดหวังทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 6,000 คน เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในรัฐเพนซิลเวเนีย พบว่า การกระตุ้นทางการศึกษาเป็นตัวทำนายที่ดีที่สุด

ซังค์ (สุธาสิณี ใจเย็น. 2545: 34; อ้างอิงจาก Schunk. 1981: 93-104) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การเพิ่มความเพียรและทักษะในการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนคณิตศาสตร์ต่ำ โดยให้ทฤษฎีและวิธีการศึกษาวิจัยของแบบแผนดูราเป็นแบบในการดำเนินการวิจัย ซังค์ เชื่อว่าเด็กที่มีความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนสูง จะใช้ความสามารถของตนเต็มที่ในการทำงาน ส่วนเด็กที่รับรู้ว่าจะมีความสามารถต่ำ จะพยายามเลี่ยงงานที่ต้องใช้ความสามารถของตนหรือจะทำงานอย่างไม่เต็มใจ และเมื่อมีอุปสรรคใดๆ ก็จะไม่เผชิญกับงานนั้น การเพิ่มประสบการณ์เพื่อเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเองจะเป็นการเพิ่มความเพียรและทักษะในการทำงานนั้น กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้เป็นนักเรียนอายุ 9 ถึง 11 ปี จำนวน 56 คน ก่อนและหลังการทดลอง ซังค์ จะวัดความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถในการหาคำตอบจาก โจทย์คณิตศาสตร์ในการทดลอง ซังค์ ให้นักเรียนดูแบบวิธีการคิดหาคำตอบจากโจทย์คณิตศาสตร์ ตาม ขั้นตอนอย่างละเอียด จากนั้นให้ทำแบบฝึกหัดโดยมีผู้ช่วยวิจัยให้คำแนะนำ เมื่อนักเรียนสงสัยเกี่ยวกับวิธีทำ และมีการแจ้งผลทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนทราบ ผลปรากฏว่า (1) นักเรียนรับรู้ความสามารถของตนเพิ่มขึ้นและคาดหวังว่าตนจะสามารถทำงานได้ถูกต้องมากขึ้น และ (2) นักเรียนมีความพยายามในการทำงานมากขึ้น และทำงานได้ผลดีกว่าเดิม

มิสเชล (Mischel. 1974: 270) ทำการวิจัยพบว่า เด็กที่จินตนาการสูงจะมีลักษณะ มุ่งอนาคตมากกว่าเด็กที่มีจินตนาการต่ำ ซึ่งความเข้าใจในสิ่งที่เป็นนามธรรมและการมีจินตนาการสูง เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องในการอ่านสิ่งพิมพ์ โดยสิ่งพิมพ์ต่างๆ ไป มักเขียนในรูปแบบนามธรรม ลักษณะ มุ่งอนาคตจึงเป็นบุคลิกภาพอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่จะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล เป็น คุณลักษณะทางจิตที่สามารถควบคุมตนเองได้ มีจุดมุ่งหมายในการกระทำเพื่อสิ่งที่ดีกว่าในอนาคต ผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาพฤติกรรม

ไรท์ (เนตรชนก พุ่มพวง, 2546: 17; อ้างอิงมาจาก Wright, 1975: 298) ศึกษาลักษณะ มุ่งอนาคตพบว่า ผู้ที่มีลักษณะนี้สูงจะสามารถปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ ไม่ฝ่าฝืน กฎเกณฑ์ของศาสนาและกฎหมายและเป็นผู้มีจริยธรรมสูง

ทรมอสตอร์ฟและคณะ (Nurmi, 1991: 21; citing Trommsdorff et al. 1978) ได้ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนของพ่อแม่กับความคาดหวังและความกลัวในอนาคตของ วัยรุ่นชาวเยอรมันตะวันตก จำนวน 48 คน ที่มีอายุระหว่าง 11-15 ปี พบว่าเด็กวัยรุ่นที่มีประสบการณ์ การสนับสนุนจากพ่อแม่บ่อย มองอนาคตในด้านดีน้อยและมองอนาคตด้านเศรษฐกิจและอาชีพ ของตนในอนาคตได้แคบ

เจสมี่ (เพ็ญจันทร์ สว่างวงศ์ตระกูล, 2539: 46; อ้างอิงมาจาก Gjesme, 1982: 172-189) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตกับความวิตกกังวลของนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6 จำนวน 507 คน ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ ความสามารถในการแก้ปัญหา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สตรูบและโบลแลนด์ (อัจจรา วงศ์วัฒนามงคล, 2533: 19-20; อ้างอิงจาก Strube & Boland, 1986) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาการรับรู้สาเหตุของการกระทำและความเพียร ในการทำงานของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ และแบบบีพบว่า กลุ่มที่ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ มีความเชื่อถือในความสำเร็จของงานมากกว่าความล้มเหลว ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการวิจัย ความยากของงานกับความเพียรในการทำงานนั้น พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางลบ กล่าวคือ ถ้างาน มีความยากมากขึ้น บุคคลมีความเพียรในการทำงานลดลง แต่มีความเพียรพยายามมากขึ้นในงานที่ มีความยากปานกลาง แต่บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบบีนั้น มีความเชื่อถือในความสำเร็จและ ความล้มเหลวไม่แตกต่างกัน และความยากของงานและความเพียรพยายามมีความสัมพันธ์กัน ทางบวก

ไคลเวอร์และไวน์เดอร์ (Klewer & Weidner, 1987: 204-209) ได้ศึกษาเรื่อง "ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอและระดับความมุ่งหวัง โดยศึกษาจากการตั้งเป้าหมายของความสำเร็จ ของเด็กและผู้ปกครอง " โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบเอและแบบบี พบว่า เด็กทั้งสองกลุ่มได้ตั้งเป้าหมายความสำเร็จ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในการกระทำ พฤติกรรมเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะทำงานสำเร็จมากกว่าและมีความเพียรพยายามเพื่อให้ ประสบความสำเร็จมากกว่า

เนอร์มี (Nurmi, 1988: 1-9) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปะทะสังสรรค์แบบพ่อ แม่ เด็ก กับ ลักษณะมุ่งอนาคตของวัยรุ่น : ตามอายุและเพศ จากการศึกษาใช้กลุ่มตัวอย่างวัยรุ่นอายุ 11 ปี และ 5 ปี พบว่า อายุและเพศมีอิทธิพลต่อการปะทะสังสรรค์แบบพ่อแม่ และเด็กวัยรุ่น และลักษณะ

มุมมองของตนเอง แต่ในทางตรงกันข้ามการพูดคุยกันในครอบครัวของเด็กอายุ 15 ปี ทำให้การมองโลกในแง่ดีเพิ่มขึ้น รวมถึงการวางแผน ความมีเหตุมีผลเพิ่มขึ้นด้วย

เพจ และโรบินสัน (Page and Robinson. 1988: 91-101) ได้ศึกษาบทบาททางเพศ และลักษณะมุมมองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแคนาดา พบว่า นักศึกษาเพศชายให้ความสำคัญในการวางแผนอาชีพในอนาคตของตนเอง และอาชีพที่วางแผนไว้ก็แตกต่างไปจากครอบครัว บิดา มารดา และในด้านการมองอนาคตนั้นก็มองโลกในแง่ดีต่ออนาคตของตนเอง

พินทริชและดี กรูท (Pintrich and Degroot. 1990: 33-40) ได้ทำการวิจัยเรื่ององค์ประกอบด้านแรงจูงใจ และการกำกับตนเองในการเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจ การกำกับตนเองของนักเรียนเกรด 7 จากห้องเรียนวิทยาศาสตร์ 8 ห้อง ภาษา อังกฤษ 7 ห้อง จำนวน 173 คน โดยวิธีการรายงานตนเอง ในเรื่องการรับรู้ความสามารถตนเอง แรงจูงใจภายใน ความวิตกกังวล การกำกับตนเอง และวิธีการเรียนรู้ ของผลการเรียน ซึ่งวัดจากการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง การกำกับตนเองในการเรียนและการใช้กลวิธีในการเรียนมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับผลการเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

โรบินสัน (Robinson.1991) ศึกษาลักษณะมุมมองของนักเรียนเกรดที่ไม่เคยถูกจำคุก กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กเกรดที่เคยทำความผิด 2 ครั้ง หรือมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป แต่ไม่ถูกฟ้องกฎหมายจำนวน 48 คน พบว่าเด็กเกรดจะมองอนาคตในระยะสั้นและมีลักษณะมุมมองตนน้อย นอกจากนี้ยังพบว่า ความวิตกกังวลไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุมมองอนาคต

เนอร์มี (Nurmi. 1991: 21; citing nurmi. 1987 b) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวัง และความหวาดกลัวในอนาคตของวัยรุ่นชาวฟินแลนด์ จำนวน 148 คน ที่มีอายุระหว่าง 10-19 ปี พบว่าบรรยากาศที่ไม่ดีในครอบครัวมีผลด้านลบต่อการวางแผนในอนาคตของเด็กช่วงอายุ 11 ปี แต่ส่งผลทางบวกต่อการวางแผนในอนาคตของเด็กอายุ 18 ปี

สตอดท์ (จิราภรณ์ กุณสิทธิ์.2541: 39; อ้างอิงจาก Staudt. 1995) ทำการวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการใช่วิธีกำกับตนเองในการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ลักษณะรายวิชา ลักษณะของนักเรียน และรับรู้ความสามารถของตนเอง ที่ศึกษาในระดับสูงและทั่วไป ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 11 จำนวน 248 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนในระดับสูง จะใช้วิธีการกำกับตนเองในการเรียนมากกว่านักเรียนในชั้นทั่วไป และนักเรียนหญิงใช้วิธีการกำกับตนเองในการเรียนมากกว่านักเรียนชาย

เคลวิน และเอ็มโบยา (กันต์ฤทัย คลังพหล. 2546: 47; อ้างอิงจาก Kelvin and Mboya. Online.1998) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางสังคมมิติ การอบรมเลี้ยงดูภายในครอบครัว ความรับผิดชอบของนักเรียน และอัตมโนทัศน์ จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนมัธยม

ในแอฟริกาใต้ จำนวน 460 คน ผลการวิจัยพบว่า ฐานะทางสังคมมีอิทธิพลต่อการยอมรับในครอบครัว ความรับผิดชอบของนักเรียน มีความสัมพันธ์ปานกลางกับอัตมโนทัศน์

สเตรจ (Strage. 1998: Abstract) ได้ศึกษาความแปรปรวนของสภาพภายในครอบครัว และการพัฒนาการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนในระดับวิทยาลัย ซึ่งจะศึกษากับนักเรียนและพ่อแม่อาสาที่มีส่วนร่วมในการกำหนดค่านิยมของการกำกับตนเองทางวิชาการของนักเรียน ซึ่งการวิจัยพบว่า สามารถพยากรณ์ ในความมั่นใจในตนเอง ความรู้สึกทางบวก การกำหนดเป้าหมายในการเรียน การเตรียมตัวเพื่ออนาคต และการปรับปรุงตนเองในการอยู่ในมหาวิทยาลัยได้

4.2 งานวิจัยในประเทศ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทร์ (2520: 102-109) ได้ศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 3, 5 และมหาวิทยาลัยปีที่ 2 ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ 11-25 ปี และมาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งสามระดับ จำนวน 1,400 คน พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการยอมรับเลี้ยงดู 3 แบบ คือผู้ที่ได้รับการยอมรับเลี้ยงดูแบบให้ความรัก แบบใช้เหตุผล และลงโทษทางจะมีลักษณะมุ่งอนาคตสูง

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2529: 254-256) การศึกษาการควบคุมอิทธิพลของสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย พบว่า เยาวชนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง ยอมรับการควบคุมการรับสื่อมวลชนจากบิดาและชอบรับสื่อมวลชนที่เหมาะสม โดยเฉพาะโทรทัศน์และสิ่งตีพิมพ์

ปิยาภรณ์ กิจอุดมทรัพย์ (2539: 63-64) ได้ศึกษา ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยาศรี วิทาลัยสารพัดช่าง กรุงเทพมหานคร พบว่าทัศนคติต่อการเรียน บุคลิกภาพแบบเอและแบบบี อาชีพ รายได้ และอายุ มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาได้ร้อยละ 52.36

นันทนา จันทร์ผืน (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระดับนักเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การกระตือรือร้นทางการศึกษาของครอบครัว และตัวแปรระดับห้องเรียน ได้แก่ ประสิทธิภาพการสอนของครู สภาพแวดล้อมในโรงเรียนกับความคาดหวังในอนาคต และศึกษาคำแนะนำนักความสำคัญของตัวแปรแต่ละตัวที่ส่งผลต่อความคาดหวังในอนาคต ด้วยการวิเคราะห์พหุระดับ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2544 จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย จำนวน 719 คน

พบว่า ตัวแปรระดับนักเรียนและตัวแปรระดับห้องเรียน มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรทิพย์ เจนจริยานนท์(2542: บทคัดย่อ) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คือ บรรยากาศในการเรียนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพศ บุคลิกภาพ ระดับการศึกษาของบิดา ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 53.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

✓ เชา ลุนาวงค์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทางตรงอย่างเดียวต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนิสิตปริญญาโท คือ พฤติกรรมในการเรียน และความสนใจเรียน ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทางตรงและทางอ้อม ต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์คือ เจตคติต่อการเรียนในระดับปริญญาโท มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ในครอบครัว

จำรูญ เทียมธรรม (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า เจตคติต่อการเรียน ความเชื่ออำนาจภายในตน ความคาดหวังของนักเรียนต่ออนาคต และความคาดหวังของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เนตรชนก พุ่มพวง (2546: 75-76) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอฉิมพลี จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ทศนคติต่อการเรียน ความคาดหวังจากผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน บุคลิกภาพแบบเอและแบบบี สิ่งแวดล้อมทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนได้ร้อยละ 71.5

✓ ปณิดา นิรมล (2547: 131). ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ การกำกับตนเองในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคตะวันออก จำนวน 440 คน พบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการกำกับตนเองในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยพิจารณาจาก ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 7.08 ที่องศาอิสระ เท่ากับ 19 มีค่าความน่าจะเป็น เท่ากับ 0.99 ดัชนี GFI เท่ากับ 0.99 ดัชนี AGFI เท่ากับ 0.98 ดัชนี GFI เท่ากับ 1.00 ค่า Standardized RMR เท่ากับ 0.01 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.00 ซึ่งตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของการกำกับตนเองในการเรียนได้ร้อยละ 60.70 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการกำกับตนเองในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ได้แก่ การตั้งเป้าหมายทางการเรียน ความวิตกกังวล การรับรู้ความสามารถของตนเองในทางการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเดิม

จากการเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ จะพบว่าปัจจัยเชิงสาเหตุ ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ บุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การอบรมเลี้ยงดู การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน และบางตัวมีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตทั้งทางตรงและทางอ้อมตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสอดคล้องโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตประชากรและการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 67 โรงเรียน และมีจำนวนนักเรียน 10,554 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 4,811 คน และนักเรียนหญิงจำนวน 5,743 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด เป็นนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 148 คน นักเรียนของกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 514 คน นักเรียนของกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 479 คน รวมทั้งหมด 1,141 คน จาก 9 โรงเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบสามขั้นตอน (Three – Stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตามลำดับ ดังนี้

1. สุ่มหน่วยสมาชิกของประชากรจากแหล่งทุติยภูมิ คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์
2. ทำการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้เขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยในการสุ่ม (Unit of Sampling) และทำการสุ่มร้อยละ 50 ของจำนวนเขตพื้นที่

การศึกษาทั้งหมด 4 เขต ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 เขตพื้นที่การศึกษา คือ เขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์เขต 1 และเขต 2 ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 30 โรงเรียน มีจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 133 ห้อง มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 5,176 คน ซึ่งจำแนกรายละเอียดได้ดังนี้ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 6 โรงเรียน จำนวน 48 ห้อง มีนักเรียน 2,190 คน โรงเรียนขนาดกลาง 15 โรงเรียน จำนวน 65 ห้อง มีนักเรียน 2,348 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 9 โรงเรียน จำนวน 20 ห้อง มีนักเรียน 638 คน

3. ทำการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม (Unit of Sampling) และทำการสุ่มร้อยละ 30 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมดจากเขตพื้นที่การศึกษาของการสุ่มในชั้นที่ 1 ได้โรงเรียนจำนวน 9 โรงเรียนคือ โรงเรียนกนกศิลป์พิทยาคม โรงเรียนสวายจิกพิทยาคม โรงเรียนรณรงค์บุรีพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก โรงเรียนบัวหลวงพิทยาคม โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม โรงเรียนสูงเนินพิทยาคม โรงเรียนพลับพลาชัยพิทยาคม โรงเรียนเมืองตลุงพิทยาสรรพ์ และโรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม โดยมีรายละเอียดตามตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลโรงเรียนที่ได้จากการสุ่ม

เขต	ที่	โรงเรียน	ขนาดของ โรงเรียน	จำนวน ห้อง เรียน	จำนวนนักเรียน (คน)	
					ม.3	
					ชาย	หญิง
1	1.	กนกศิลป์พิทยาคม	1	3	43	50
	2.	สวายจิกพิทยาคม	1	2	36	29
	3.	รณรงค์บุรีพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก	2	5	92	102
	4.	บัวหลวงพิทยาคม	2	6	105	132
	5.	ภัทรพิตร	3	7	143	157
2	6.	สูงเนินพิทยาคม	1	2	28	28
	7.	พลับพลาชัยพิทยาคม	2	3	43	70
	8.	เมืองตลุงพิทยาสรรพ์	2	6	112	129
	9.	ประโคนชัยพิทยาคม	3	8	172	216
รวม				45	738	913

หมายเหตุ โรงเรียนขนาดที่ 1 : โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน 1 - 499 คน
 โรงเรียนขนาดที่ 2 : โรงเรียนขนาดกลาง จำนวนนักเรียน 500 – 1,499 คน
 โรงเรียนขนาดที่ 3 : โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน 1,500 คนขึ้นไป
 โดยใช้เกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2545)

4. การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้นของการสุ่ม (Strata) และมีห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม (Sampling unit) ซึ่งมีวิธีการสุ่มตามลำดับดังนี้

4.1 สุ่มห้องเรียนได้จำนวน 29 ห้อง ซึ่งได้จากการเทียบอัตราส่วนของจำนวนนักเรียนที่ต้องสุ่มจากโรงเรียนแต่ละขนาดกับจำนวนห้อง เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน 2 โรงเรียน ได้ 11 ห้อง โรงเรียนขนาดกลางจำนวน 4 โรงเรียน ได้ 12 ห้อง และโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 3 โรงเรียน ได้ 6 ห้อง ดังมีรายละเอียดตามตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย

ที่	โรงเรียน	ขนาด โรง เรียน	จำนวน ห้อง เรียน	จำนวนนักเรียน (คน)
				ม. 3
1.	กนกศิลป์พิทยาคม	1	2	62
2.	สวายจิกพิทยาคม	1	2	65
3.	สูงเนินพิทยาคม	1	2	56
4.	รณย์บุรีพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก	2	3	116
5.	บัวหลวงพิทยาคม	2	3	117
6.	พลับพลาชัยพิทยาคม	2	2	75
7.	เมืองตลุงพิทยาสรรพ์	2	4	161
8.	ภัทรบพิตร	3	5	214
9.	ประโคนชัยพิทยาคม	3	6	275
รวม			29	1,141

หมายเหตุ โรงเรียนขนาดที่ 1 : โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนนักเรียน 1 - 499 คน
 โรงเรียนขนาดที่ 2 : โรงเรียนขนาดกลาง จำนวนนักเรียน 500 – 1,499 คน
 โรงเรียนขนาดที่ 3 : โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน 1,500 คนขึ้นไป
 โดยใช้เกณฑ์ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2545)

5. การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังปรากฏตามตาราง 2 ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นตัวแปรแบ่งชั้น แล้วดำเนินการสุ่ม โดยอาศัยหลักของการสุ่มที่อาศัยการกำหนดขนาดของความคลาดเคลื่อน (limit of error) และระดับความเชื่อมั่น (level of confidence : $1 - \alpha$) ที่ .99 ในการประมาณค่าเฉลี่ยของประชากร โดยอาศัยการประมาณค่าขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

5.1 ขนาดของความคลาดเคลื่อน ($e = Z_{.01/2} S_{\bar{x}}$) เท่ากับ 1 คะแนน จากคะแนนเต็มของแบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยถือว่าขนาดของความคลาดเคลื่อนที่กำหนดนี้เป็นขนาดที่พอเพียงที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ในการตัดสินใจในกรณีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้

5.2 ค่าประมาณความแปรปรวนของกลุ่มประชากรของกลุ่มโรงเรียนขนาดต่างๆ ได้มาจากการนำแบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคตไปทดลองใช้ (Try out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการเก็บรวบรวมจริง จำนวน 323 คน จากโรงเรียนขนาดต่างๆ ที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ เท่ากับ 138.746, 144.883 และ 158.975 ตามลำดับ โดยผู้วิจัยได้นำค่าความแปรปรวนนี้ไปประมาณค่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้

จากข้อมูลจำนวนประชากรและข้อมูลที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้นในการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง นำไปคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของการสุ่มแบบแบ่งชั้น ของ มยุรี ศรีชัย (2538: 105) ต้องใช้จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่ต่ำกว่า 838 คน แต่การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,141 คน ซึ่งเป็นนักเรียนของกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 148 คน นักเรียนของกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 514 คน นักเรียนของกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 479 คน เนื่องจากผู้วิจัยต้องแยกกลุ่มตัวอย่างที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบต่างๆ 4 แบบ ในการวิเคราะห์ จึงเพิ่มขนาดในการวิจัยครั้งนี้

6. การตรวจสอบความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่าง

ภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า ค่าความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคต ของนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีค่าเท่ากับ 170.30, 131.43 และ 143.88 ตามลำดับ ซึ่งพบว่าค่าความแปรปรวนที่ใช้ในการประมาณค่า ดังกล่าว มีค่าใกล้เคียงกับค่าประมาณความแปรปรวนที่ใช้ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างในขั้นของการวางแผน และเมื่อพิจารณาถึงระดับความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการประมาณค่าที่ยอมรับได้ ด้วยระดับความเชื่อมั่นของการประมาณค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 99 ในขั้นการวางแผนการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเท่ากับ 1 คะแนนนั้น ปรากฏว่าผลของการวิเคราะห์

ข้อมูลเพื่อการประมาณค่าเฉลี่ยของประชากรในตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต พบว่า มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการประมาณค่า ($S_{\bar{x}}$) ในภาพรวมเท่ากับ 0.36 และผู้วิจัยกำหนดความเชื่อมั่นของการประมาณค่าเฉลี่ยลักษณะมุ่งอนาคตของประชากรที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 99 ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ จึงมีความคลาดเคลื่อน ($Z_{.01/2} S_{\bar{x}}$) เท่ากับ 0.93 คะแนน ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการประมาณค่าที่วางแผนไว้ในเบื้องต้นคือ 1 คะแนน

จึงสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ทำให้มีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าเฉลี่ยประชากรที่ต่ำกว่าที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งทำให้การวิจัยครั้งนี้ได้สารสนเทศจากการประมาณค่าที่มีความแม่นยำมากขึ้น

✓เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 1 ฉบับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดระดับความคิดเห็น แบ่งเป็น 7 ตอน คือ

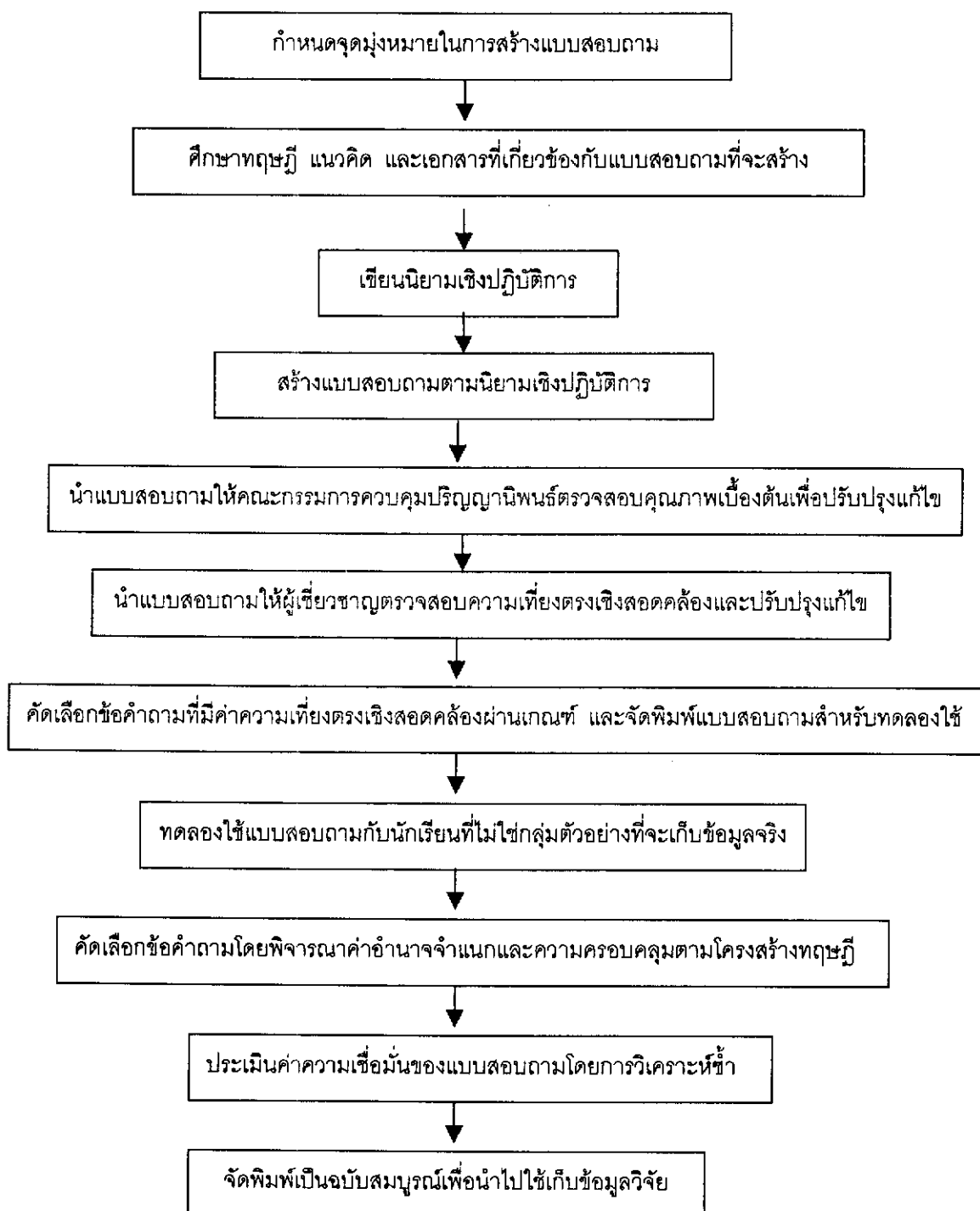
ตอนที่ 1 แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต	จำนวน 30 ข้อ
ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	จำนวน 20 ข้อ
ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเรียนรู้	จำนวน 21 ข้อ
ตอนที่ 4 แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ	จำนวน 20 ข้อ
ตอนที่ 5 แบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง	จำนวน 20 ข้อ
ตอนที่ 6 แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง	จำนวน 15 ข้อ
ตอนที่ 7 แบบสอบถามวัดการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว	จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดู จำนวน 48 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามวัดการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน จำนวน 10 ข้อ

เครื่องมือการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่ แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเรียนรู้ แบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง แบบสอบถามวัดการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน โดยมีวิธีดำเนินการสร้าง และหาคุณภาพเครื่องมือ ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือของแบบสอบถาม

จากภาพประกอบ 4 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ มีรายละเอียดตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถามเพื่อสร้างแบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเรียนรู้ แบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง และแบบสอบถามวัดการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างข้อความจากทฤษฎี แนวคิด และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต ทัศนคติต่อการเรียนรู้ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

3. เขียนนิยามเชิงปฏิบัติการของลักษณะมุ่งอนาคต ทัศนคติต่อการเรียนรู้ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

4. สร้างแบบสอบถามตามนิยามปฏิบัติการของลักษณะมุ่งอนาคต ทัศนคติต่อการเรียนรู้ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน โดยมีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ซึ่งมีทั้งข้อความเชิงบวกและลบ ดังนี้

4.1 แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต มี 3 ด้าน สร้างจำนวน 46 ข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1.1 ด้านความสามารถในการคาดการณ์ไกล มี 15 ข้อ

4.1.2 ด้านการแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินการ มี 15 ข้อ

4.1.3 การรู้จักเลือกกระทำและรอคอยมีความพยายามเพื่อความสำเร็จมี 16 ข้อ

4.2 แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเรียนรู้ มี 3 ด้าน สร้างจำนวน 45 ข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.2.1 ด้านความคิด มี 15 ข้อ

4.2.2 ด้านความรู้สึกรู้สึก มี 15 ข้อ

4.2.3 ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม มี 15 ข้อ

4.3 แบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง สร้างจำนวน 30 ข้อ

4.4 แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง สร้างจำนวน 21 ข้อ

4.5 แบบสอบถามวัดการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน สร้างจำนวน 15 ข้อ

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาโทตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ความครอบคลุม และความสอดคล้องตามนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท

6. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ

(Face Validity) เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมและความครอบคลุมเนื้อหา ตลอดจนการใช้ภาษาในการเขียนข้อคำถาม และใช้เกณฑ์ดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งพบว่า ข้อคำถามทุกข้อของแบบสอบถามทั้ง 5 ฉบับผ่านเกณฑ์ที่กำหนดโดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.6–1.0

7. นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อ 6 ไปทดลองใช้ (Try out) ครั้งที่ 1 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่เก็บจริง จากนั้นนำผลที่ได้ มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจ จำแนกรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach) โดยมีรายละเอียดดังนี้

7.1 แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต มี 3 ด้าน จำนวน 46 ข้อ มีค่าอำนาจ จำแนก (r) ตั้งแต่ -0.016 ถึง 0.605 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.868

7.2 แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเรียนรู้ มี 3 ด้าน จำนวน 45 ข้อ มีค่าอำนาจ จำแนก (r) ตั้งแต่ 0.036 ถึง 0.678 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.906

7.3 แบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ -0.068 ถึง 0.653 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.836

7.4 แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง จำนวน 21 ข้อ มีค่าอำนาจ จำแนก (r) ตั้งแต่ -0.083 ถึง 0.639 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.784

7.5 แบบสอบถามวัดการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.323 ถึง 0.684 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.887

8. คัดเลือกข้อคำถามเพื่อนำไปดำเนินการวิจัย โดยพิจารณาข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง และรวมทุกข้อแล้ว ครอบคลุมโครงสร้างของนิยามปฏิบัติการ

9. ประเมินค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่จัดชุดใหม่ตามข้อ 8 จากผลการรวบรวม ข้อมูลตามข้อ 7 โดยการวิเคราะห์ซ้ำ (Reanalysis) เพื่อพิจารณาแนวโน้มค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย ผลการวิเคราะห์ซ้ำพบว่า

9.1 แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต มี 3 ด้าน จำนวน 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.243 ถึง 0.634 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.886

9.2 แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเรียนรู้ มี 3 ด้าน จำนวน 21 ข้อ มีค่าอำนาจ จำแนก (r) ตั้งแต่ 0.200 ถึง 0.714 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.899

9.3 แบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.323 ถึง 0.707 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.900

9.4 แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.339 ถึง 0.682 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.862

9.5 แบบสอบถามวัดการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน จำนวน 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.349 ถึง 0.659 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.856

10. จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยปรับปรุงขึ้น ได้แก่

1. แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
2. แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ
3. แบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดู
4. แบบสอบถามวัดการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว

โดยมีวิธีดำเนินการปรับปรุงเครื่องมือดังนี้

1. แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ นันทนา จันทรพันธ์ (2545) มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.848 ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับภาษาให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างและนิยามศัพท์เฉพาะ โดยปรับให้มีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า ชนิด 5 ระดับ ทั้งหมด 20 ข้อ คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย ไม่จริงเลย ซึ่งถือว่ามีความเชื่อมั่นเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

โดยหลังจากที่ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างพบว่า ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.863

2. แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพของเนตรชนก พุ่มพวง (2546) มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.802 ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับภาษาให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างโดยมีลักษณะเป็นมาตรประเมินค่า ชนิด 5 ระดับ ทั้งหมด 20 ข้อ คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย ไม่จริงเลย ซึ่งถือว่ามีความเชื่อมั่นเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

โดยหลังจากที่ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างพบว่า ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.837

3. แบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดู

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดูของ เกตุวดี กัมพลาศิริ (2546) ที่สร้างขึ้นตามแนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู ของ เซฟเฟอร์ (Schaefer, 1959) และ เบคเคอร์ (Beck, 1964) กับข้อเสนอแนะของ ประดิษฐ์ อุปรมย์ (2539) และปรับให้มีความเหมาะสมกับสภาพวัฒนธรรมไทย แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูนี้ ประกอบด้วย พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดู 4 แบบ คือ แบบมีเหตุผล แบบตามใจมากเกินไป แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบตามอารมณ์ จำนวน 48 ข้อ โดยจำแนกเป็น พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูในแต่ละแบบ จำนวนแบบละ 12 ข้อ มีลักษณะข้อคำถามเป็น มาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามของเกตุวดี กัมพลาศิริ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นของการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบ ดังนี้ แบบมีเหตุผล แบบตามใจมากเกินไป แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบตามอารมณ์ 0.997, 0.847, 0.957 และ 0.956 ตามลำดับ ก่อนและหลังทดลองใช้ดังนี้

โดยหลังจากที่ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดูไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างพบว่า ค่าความเชื่อมั่นมีดังนี้

แบบวัดการอบรมเลี้ยงดู	α
1. แบบมีเหตุผล	0.729
2. แบบตามใจมากเกินไป	0.761
3. แบบเข้มงวดกวดขัน	0.727
4. แบบตามอารมณ์	0.802

4. แบบสอบถามวัดการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามวัดการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวของ นันทนา จันทร์ผืน (2545) มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.895 โดยปรับภาษาให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างและนิยามศัพท์เฉพาะ โดยปรับให้มีลักษณะเป็นมาตรฐานประเมินค่า ชนิด 5 ระดับ ทั้งหมด 20 ข้อ คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย ไม่จริงเลย ซึ่งถือว่ามีความเชื่อมั่นเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

โดยหลังจากที่ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามวัดการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างพบว่า ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.878

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนในแต่ละฉบับ

ข้อความทางบวก		ข้อความทางลบ	
จริงมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน	ไม่จริงเลย	ให้ 5 คะแนน
จริงมาก	ให้ 4 คะแนน	จริงน้อย	ให้ 4 คะแนน
จริงปานกลาง	ให้ 3 คะแนน	จริงปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
จริงน้อย	ให้ 2 คะแนน	จริงมาก	ให้ 2 คะแนน
ไม่จริงเลย	ให้ 1 คะแนน	จริงมากที่สุด	ให้ 1 คะแนน

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนด้านการศึกษา และการประกอบอาชีพ ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความดังกล่าวว่าตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน เป็นจริงตรงกับข้อใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการกระทำของนักเรียน ดังนี้

จริงมากที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด
จริงมาก	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก
จริงปานกลาง	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
0	ด้านความสามารถในการคาดการณ์ไกล ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใดๆ					
00	ด้านการแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินการ ข้าพเจ้าไม่ทราบว่า จะหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ที่สนใจได้หรือไม่					
000	การรู้จักเลือกกระทำและรอคอยมีความพยายามเพื่อความสำเร็จ ข้าพเจ้าไม่ย่อท้อต่อการเรียน เพราะเชื่อว่า ความสำเร็จทุกอย่างเกิดจากความพยายามและความอดทน					

เกณฑ์การแปลผล

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.0 หมายถึง มีลักษณะมุ่งอนาคตในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีลักษณะมุ่งอนาคตในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีลักษณะมุ่งอนาคตในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีลักษณะมุ่งอนาคตในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีลักษณะมุ่งอนาคตในระดับน้อยที่สุด

2. ตัวอย่างแบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนด้านการศึกษา และการประกอบอาชีพ ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความดังกล่าวว่าตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน เป็นจริงตรงกับข้อใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการกระทำของนักเรียน ดังนี้

จริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

จริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก

จริงปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนปานกลาง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนน้อย

ไม่จริงเลย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
0	ข้าพเจ้าคิดว่าอนาคตของตนเองจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการเรียนรู้					
00	ข้าพเจ้ามีความตั้งใจที่จะทำงานให้ดีที่สุด					

เกณฑ์การแปลผล

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับน้อยที่สุด

3. ตัวอย่างแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเรียนรู้

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความดังกล่าวว่าตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนเป็นจริงตรงกับข้อใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการกระทำของนักเรียน ดังนี้

จริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

จริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก

จริงปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนปานกลาง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนน้อย

ไม่จริงเลย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
0	ด้านความคิด ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษาหาความรู้มากๆ ช่วยฝึกฝนการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					
00	ด้านความรู้ ข้าพเจ้ารู้สึกว่า คนที่มีเงินเท่านั้น จึงจะสามารถเรียนรู้และพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ได้					
000	ด้านแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม ข้าพเจ้าไม่มีความกระตือรือร้นในขณะที่เรียนรู้สิ่งต่างๆ					

เกณฑ์การแปลผล

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีทัศนคติต่อการเรียนรู้ เป็นบวก

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีทัศนคติต่อการเรียนรู้ ค่อนข้างบวก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีทัศนคติต่อการเรียนรู้ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีทัศนคติต่อการเรียนรู้ ค่อนข้างลบ

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีทัศนคติต่อการเรียนรู้ เป็นลบ

4. ตัวอย่างแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพของนักเรียนเกี่ยวกับการทำงาน ความก้าวหน้า ความเพียรพยายามเพื่อความสำเร็จในการทำงาน ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความดังกล่าวว่าเป็นจริงตรงกับข้อใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการกระทำของนักเรียน ดังนี้

จริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

จริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก

จริงปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนปานกลาง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนน้อย

ไม่จริงเลย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
0	ข้าพเจ้าจะรู้สึกไม่สบายใจ ถ้างานของข้าพเจ้าดำเนินไปอย่างล่าช้า					
00	เมื่อข้าพเจ้าเริ่มทำงานสิ่งใดแล้วต้องทำให้สำเร็จ					

เกณฑ์การแปลผล

ผู้ที่ได้คะแนน 51 – 100 มีบุคลิกภาพแบบ เอ

ผู้ที่ได้คะแนน 1 - 50 มีบุคลิกภาพแบบ บี

5. ตัวอย่างแบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความดังกล่าวว่าเป็นจริงตรงกับข้อใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการกระทำของนักเรียนเพียงช่องเดียว ดังนี้

จริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

จริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก

จริงปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนปานกลาง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนน้อย

ไม่จริงเลย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
0	ข้าพเจ้าสำรวจตนเองเสมอว่ามีข้อบกพร่องด้านใด เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น					
00	ข้าพเจ้าทำงานตามที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันตามเวลาเสมอ					

เกณฑ์การแปลผล

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีการควบคุมตนเองในระดับสูงมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีการควบคุมตนเองในระดับสูงมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีการควบคุมตนเองในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีการควบคุมตนเองในระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีการควบคุมตนเองในระดับต่ำที่สุด

6. ตัวอย่างแบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความดังกล่าวว่าเป็นจริงตรงกับข้อใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการกระทำของนักเรียนเพียงช่องเดียว ดังนี้

จริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

จริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก

จริงปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนปานกลาง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนน้อย

ไม่จริงเลย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
0	ข้าพเจ้ายังไม่รู้ว่าตนเองมีความถนัดในด้านใดเป็นพิเศษ					
00	ข้าพเจ้าสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง					

เกณฑ์การแปลผล

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับสูงมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในระดับสูงมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในระดับต่ำที่สุด

7. ตัวอย่างแบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดู

คำชี้แจง ให้นักเรียนระลึกถึงเหตุการณ์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันว่า พ่อแม่ได้ปฏิบัติต่อนักเรียนในลักษณะใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในคำตอบท้ายข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ข้อละ 1 คำตอบ

ข้อ	วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อนักเรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		ทำเป็นประจำ	ทำบ่อย ๆ	ทำบ่อยปานกลาง นาน ๆ ครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยทำเลย
0	เมื่อครอบครัวเกิดปัญหา พ่อแม่จะอนุญาตให้ข้าพเจ้ารับฟังและช่วยแก้ปัญหา					
00	พ่อแม่จะพูดคุยกับข้าพเจ้าและพี่ๆ น้องๆ ทำให้ข้าพเจ้าและพี่ๆ น้องๆ สนุกสนมกับท่าน					
000	ข้าพเจ้ามักได้รับการยกเว้นไม่ต้องทำตามกฎระเบียบในบ้าน					

วิธีการตรวจให้คะแนน แบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดู

ตอบช่องทำเป็นประจำ	ให้ 5 คะแนน
ตอบช่องทำบ่อยๆ	ให้ 4 คะแนน
ตอบช่องทำบ่อยปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ตอบช่องทำนานๆ ครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ตอบช่องไม่เคยทำเลย	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์ในการจำแนกวิธีการอบรมเลี้ยงดู

เมื่อรวมคะแนนแต่ละตอนแล้ว นักเรียนคนใดได้คะแนนตอนหนึ่งตอนใดมากกว่าคะแนนตอนรองลงมา ไม่ต่ำกว่า 12 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 5 จากคะแนนแบบสอบถามรวม 240 คะแนน จะถือว่านักเรียนได้รับการอบรมเลี้ยงดูประเภทที่ได้คะแนนสูงสุด

8. ตัวอย่างแบบสอบถามวัดการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความดังกล่าวในแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่า นักเรียนมีความคิดเห็นตรงตามข้อความนั้นๆ มากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือของข้อความเพียงช่องเดียวที่ตรงกับการกระทำของนักเรียน ดังนี้

จริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

จริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมาก

จริงปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนปานกลาง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนน้อย

ไม่จริงเลย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนเลย

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
0	พ่อแม่กระตุ้น ส่งเสริมให้ข้าพเจ้าอยากเรียนอยากรู้					
00	พ่อแม่ส่งเสริมความสามารถตามความถนัดของข้าพเจ้า					

เกณฑ์การแปลผล

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.0 หมายถึง มีการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวในระดับน้อยที่สุด

9. ตัวอย่างแบบสอบถามวัดการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามวัดการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนขอให้นักเรียน พิจารณาว่านักเรียนได้ดู ได้ฟัง ได้อ่าน หรือรับรู้ข่าวสารด้านการศึกษาและอาชีพจากสื่อมวลชนต่างๆ เหล่านี้บ่อยครั้งเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของนักเรียนเพียงช่องเดียว

หลักเกณฑ์ในการเลือกมีดังนี้

บ่อยที่สุด ถ้านักเรียนมีการปฏิบัติตามข้อความนั้นบ่อยที่สุด

บ่อย ถ้านักเรียนมีการปฏิบัติตามข้อความนั้นบ่อย

ค่อนข้างบ่อย ถ้านักเรียนมีการปฏิบัติตามข้อความนั้นปานกลาง

ไม่ค่อยบ่อย ถ้านักเรียนมีการปฏิบัติตามข้อความนั้นนานๆครั้ง

ไม่เคยเลย ถ้านักเรียนไม่มีการปฏิบัติตามข้อความนั้น

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ				
		บ่อยที่สุด	บ่อย	ค่อนข้างบ่อย	ไม่ค่อยบ่อย	ไม่เคยเลย
0	ข้าพเจ้าดูรายการที่มีลักษณะให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อในสาขาต่างๆ จากสื่อโทรทัศน์					
00	ข้าพเจ้าอ่านข่าวที่มีลักษณะให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อในสาขาต่างๆ จากสื่อหนังสือพิมพ์					

วิธีการตรวจให้คะแนนแบบสอบถามวัดการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

การวิจัยครั้งนี้ให้คะแนนตามระดับการปฏิบัติ ดังนี้

บ่อยที่สุด ให้ 5 คะแนน

บ่อย ให้ 4 คะแนน

ค่อนข้างบ่อย ให้ 3 คะแนน

ไม่ค่อยบ่อย ให้ 2 คะแนน

ไม่เคยเลย ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถาม มีดังนี้

4.50 – 5.00	แสดงว่า	มีการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมากที่สุด
3.50 – 4.49	แสดงว่า	มีการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมาก
2.50 – 3.49	แสดงว่า	มีการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนปานกลาง
1.50 – 2.49	แสดงว่า	มีการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนน้อย
1.00 – 1.49	แสดงว่า	มีการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปพบผู้บริหารในแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาและสถานที่ที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. จัดเตรียมแบบสอบถามให้มีจำนวนมากกว่าจำนวนนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 20–30 เพื่อป้องกันการไม่ตอบกลับหรือการตอบข้อมูลไม่สมบูรณ์ของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อถึงกำหนดเวลาที่นัดหมายกับโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ระยะเวลาที่ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 19 มีนาคม ถึงวันที่ 29 มีนาคม 2548
4. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ ซึ่งเก็บมาทั้งสิ้น 1,254 ชุด ได้คัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ 1,141 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.91 แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้
5. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานและรายงานผลการวิจัยต่อไป

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยระเบียบวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรม SPSS for windows Version 13.0 มีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้คะแนนของตัวแปรแปลงจากคะแนนเฉลี่ยรวมของตัวแปรที่สังเกตได้ โดยเสนอเป็นค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความ

เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแบบวัดทั้งฉบับ ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ สำหรับตัวแปรต่อเนื่องและวิเคราะห์ค่าร้อยละสำหรับตัวแปรนามบัญญัติ โดยใช้โปรแกรม SPSS for windows Version 13.0

2. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในรูปแบบโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน เพื่อให้ความรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในรูปแบบและใช้เป็นข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุต่อไป โดยใช้โปรแกรม SPSS for windows Version 13.0

3. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) รูปแบบการวัดของตัวแปรแฝง การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิซเรลนั้น รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นจะประกอบด้วยรูปแบบที่สำคัญ 2 รูปแบบ คือ รูปแบบการวัด (Measurement Model) เป็นรูปแบบที่แสดงว่าในการวัดตัวแปรแฝงนั้นวัดจากตัวแปรสังเกตได้อะไรบ้าง และรูปแบบสมการโครงสร้าง (Structure Equation Model) เป็นรูปแบบที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่าง ตัวแปรแฝง ดังนั้นในขั้นตอนการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคต ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันรูปแบบการวัดของตัวแปรแฝงก่อน โดยทำ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงทัศนคติต่อการเรียนรู้ รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงบุคลิกภาพ รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงการควบคุมตนเอง รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถของตนเอง รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงการอบรมเลี้ยงดู รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงนั้นและนำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบของตัวแปรที่สังเกตได้ของแต่ละตัวของตัวแปรแฝงมาสร้างคะแนนองค์ประกอบของตัวแปรแฝงเพื่อนำไปวิเคราะห์ความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในขั้นต่อไปโดยใช้โปรแกรมลิซเรล 8.52 (LISREL 8.52)

4. วิเคราะห์ค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืนและวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม อิทธิพลรวม โดยใช้โปรแกรมลิซเรล 8.52 (LISREL 8.52) และใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างตัวแปรเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการประมาณค่าพารามิเตอร์โดยวิธีไลค์ลิฮูดสูงสุด (Maximum Likelihood)

ในกรณีที่ผลการตรวจสอบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความวิตกกังวลในการสอบตามสมมติฐานไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยจะปรับรูปแบบความสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แล้วเสนอผลการวิเคราะห์ค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืนและผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม อิทธิพลของรูปแบบที่ปรับเปลี่ยน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 จำนวนความถี่และค่าร้อยละ (%)

1.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแบบวัดทั้งหมด (S_x)

1.4 ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.)

1.5 ค่าความเบ้ (Skewness) (Runyon Haber Pittenger and Coleman. 1996:

154-160)

$$s^3 = \frac{\sum (X - \bar{X})^3}{N} \div \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N}}$$

เมื่อ s^3	แทน	ค่าความเบ้
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\sum (X - \bar{X})^3$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลต่างระหว่างคะแนน X กับ คะแนนเฉลี่ย แต่ละตัวยกกำลังสาม
$\sum (X - \bar{X})^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลต่างระหว่างคะแนน X กับ คะแนนเฉลี่ย แต่ละตัวยกกำลังสอง

1.6 ค่าความโด่ง (Kurtosis) (Runyon Haber Pittenger and Coleman. 1996:

154-160)

$$s^4 = \frac{\sum (X - \bar{X})^4}{N}$$

เมื่อ s^4	แทน	ค่าความโด่ง
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\sum (X - \bar{X})^4$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลต่างระหว่างคะแนน X กับ คะแนนเฉลี่ย แต่ละตัวยกกำลังสี่

1.7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation Coefficient) โดยใช้สูตร
สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Peason Product Moment Correlation Coefficient) (บุญเชิด
บุญญอนันตพงษ์. 2545: 204)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X
$\sum Y$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน Y
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน X แต่ละตัวยกกำลังสอง
$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
$\sum XY$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนน X และ Y คูณกันแต่ละตัว

2. สถิติที่ใช้ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่ม
ตัวอย่าง โดยใช้สูตรการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random
Sampling) ในระดับความเชื่อมั่นที่ .95 ดังนี้ (มยุรี ศรีชัย. 2538:105)

$$n = \frac{\sum_{g=1}^k \frac{N_g^2 S_g^2}{W_g}}{\frac{N^2 e^2}{Z_{\alpha/2}^2} + \sum_{g=1}^k N_g S_g^2}$$

เมื่อ n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด
k	แทน	จำนวนขนาดของโรงเรียน
S_g^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของลักษณะมุงอนาคตของนักเรียน
e	แทน	ค่าความคาดเคลื่อนในการประมาณค่า
N_g	แทน	จำนวนของนักเรียนในแต่ละชั้น
W_g	แทน	$\frac{N_g}{N}$

3. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงพื้นผิว (Face Validity) ของแบบทดสอบ โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้สูตรของโรบินสันและแฮมเบลตัน (บุญเจิด ภิญญอนันตพงษ์ .2545: 179)

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ความเที่ยงตรงเชิงพื้นผิว ซึ่งหาจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	ΣR	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3.2 วิเคราะห์ข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) เพื่อตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Index) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของข้อคำถามกับคะแนนข้ออื่น ใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) (บุญเจิด ภิญญอนันตพงษ์ .2545: 180-181)

$$r_{xy} = \frac{N \Sigma XY - (\Sigma X)(\Sigma Y)}{\sqrt{[N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2][N \Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม
	X	แทน	คะแนนของข้อคำถาม (Item)
	Y	แทน	คะแนนผลรวมของข้ออื่นๆ ที่เหลือทุกข้อ (Total)

3.3 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach)(บุญเจิด ภิญญอนันตพงษ์. 2545: 220)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\Sigma S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	ΣS_i^2	แทน	ผลรวมความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3.4 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด (Standard error of measurement)
(บุญเชิด ภิญโญนนันตพงษ์. 2519 : 174)

$$SE_m = S_x \sqrt{(1 - r_{tt})}$$

เมื่อ SE_m	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด
S_x	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแบบวัดทั้งฉบับ
r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

4.1 สถิติที่ใช้ในการประมาณค่าพารามิเตอร์ โดยใช้วิธีความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood Estimates; ML) (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2537:41)

$$F = \text{Log} \left| \sum \right| + \text{tr} (S \sum^{-1}) - \text{Log} |S| + k$$

เมื่อ F	แทน	ฟังก์ชันความกลมกลืน
S	แทน	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง
$\sum$	แทน	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมที่ได้จากค่าประมาณพารามิเตอร์
k	แทน	จำนวนตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมดในโมเดล LISREL
tr	แทน	ผลรวมสมาชิกในแนวทแยงของเมทริกซ์

4.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลโดยการวิเคราะห์วิถี (Path Analysis) แล้วพิจารณาค่าดัชนีความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีดัชนีความกลมกลืนที่ใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

ค่าไค-สแควร์ (chi-square) ที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติที่ว่าฟังก์ชันความกลมกลืนมีค่าเป็น 0 โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2537:48)

$$\chi^2 = (N-1) F[s, \sum(\theta)]$$

เมื่อ	df	แทน	$[k(k+1)/2] - t$
	χ^2	แทน	ค่าไค-สแควร์
	N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	F	แทน	ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความกลมกลืนของโมเดลจากพารามิเตอร์ θ

k	แทน	จำนวนตัวแปรที่สังเกตได้
t	แทน	จำนวนพารามิเตอร์อิสระ

4.3 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness-of-fit index) เป็นดัชนีเปรียบเทียบระดับความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลที่ยังไม่ได้ปรับโมเดลที่ปรับแก้แล้ว ควรจะมีค่าตั้งแต่ .90 ขึ้นไป โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้ (Jöreskog and Sörbom, 1993:123)

$$GFI = 1 - \{ F[s, \sum(\theta)] / F[s, \sum(0)] \}$$

เมื่อ	GFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน
	$F[s, \sum(\theta)]$	แทน	ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความกลมกลืนของโมเดลจากพารามิเตอร์ θ
	$F[s, \sum(0)]$	แทน	ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความกลมกลืนของโมเดลที่ไม่มีพารามิเตอร์

4.4 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness-of-fit index) เมื่อนำดัชนี GFI มาปรับแก้แล้ว ควรจะมีค่าตั้งแต่ .90 ขึ้นไป เช่นเดียวกับค่าดัชนี GFI โดยคำนึงถึงขนาดขององศาอิสระ ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง จะได้ค่าดัชนี AGFI ดังสูตรต่อไปนี้ (Jöreskog and Sörbom, 1993:123)

$$AGFI = 1 - \{ (1/2d)(k+1) \} (1 - GFI)$$

เมื่อ	AGFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว
	GFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน
	d	แทน	ชั้นความอิสระ
	k	แทน	จำนวนตัวแปรที่สังเกตได้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการแปลผลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าตัวแปร

FUT	แทน	ลักษณะมุ่งอนาคต
ACHI	แทน	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
ATT	แทน	ทัศนคติต่อการเรียนรู้
PER	แทน	บุคลิกภาพ
CONTR	แทน	การควบคุมตนเอง
EFFI	แทน	การรับรู้ความสามารถของตนเอง
REAR	แทน	การอบรมเลี้ยงดู
REAR1	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล
REAR2	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป
REAR3	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
REAR4	แทน	การอบรมเลี้ยงดูแบบตามอารมณ์
PARE	แทน	การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว
MEDIA	แทน	การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน
DR1	แทน	ตัวแปรต้นที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล
DR2	แทน	ตัวแปรต้นที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป
DR3	แทน	ตัวแปรต้นที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S_x	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแบบวัดทั้งฉบับ
SE_m	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด

C.V.	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย
α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
K	แทน	จำนวนข้อ
Skewness	แทน	ค่าความเบ้
Kurtosis	แทน	ค่าความโด่ง
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
R^2	แทน	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์
χ^2	แทน	ค่าไค-สแควร์ (Chi-Square)
GFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
AGFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
SRMR	แทน	ค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (Standard Root Mean Square Residual)
RMSEA	แทน	ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความแตกต่างโดยประมาณ (Root Mean Square Error of Approximation)
DE	แทน	อิทธิพลทางตรง (Direct Effect)
IE	แทน	อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effect)
TE	แทน	อิทธิพลรวม (Total Effect)
P	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
df	แทน	องศาอิสระ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาแจกแจงนับจำนวน ความถี่และค่าร้อยละ จำแนกตาม เพศ การอบรมเลี้ยงดู และบุคลิกภาพ ปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 ค่าความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	462	40.5
หญิง	679	59.5
2. การอบรมเลี้ยงดู		
การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล	434	38.0
การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป	205	18.0
การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน	258	22.6
การอบรมเลี้ยงดูแบบตามอารมณ์	244	21.4
3. บุคลิกภาพ		
บุคลิกภาพแบบเอ	476	41.7
บุคลิกภาพแบบบี	665	58.3
รวม	1,141	100.0

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 1,141 คน เป็นนักเรียนชายจำนวน 462 คน นักเรียนหญิงจำนวน 679 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 และ 59.5 หรือประมาณ 2:3 ตามลำดับ นักเรียนได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลมากที่สุดเป็นจำนวน 434 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 รองลงมาได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันเป็นจำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 ซึ่งนักเรียนส่วนมากมีบุคลิกภาพแบบบีเป็นจำนวน 665 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 และมีบุคลิกภาพแบบเอเป็นจำนวน 476 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7

ตาราง 4 ค่าความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างเพศชาย

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
1. การอบรมเลี้ยงดู		
การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล	155	33.5
การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป	92	19.9
การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน	113	24.5
การอบรมเลี้ยงดูแบบตามอารมณ์	102	22.1
2. บุคลิกภาพ		
บุคลิกภาพแบบเอ	216	46.8
บุคลิกภาพแบบบี	246	53.2
รวม	462	100.0

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4 พบว่า นักเรียนชายได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลมากที่สุดเป็นจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5 รองลงมาได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันเป็นจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 ซึ่งนักเรียนชายมีบุคลิกภาพแบบบีมากที่สุดเป็นจำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 และมีบุคลิกภาพแบบเอเป็นจำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8

ตาราง 5 ค่าความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
1. การอบรมเลี้ยงดู		
การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล	279	41.1
การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป	113	16.6
การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน	145	21.4
การอบรมเลี้ยงดูแบบตามอารมณ์	142	20.9
2. บุคลิกภาพ		
บุคลิกภาพแบบเอ	260	38.3
บุคลิกภาพแบบบี	419	61.7
รวม	679	100.0

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 5 พบว่า นักเรียนหญิงได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลมากที่สุดเป็นจำนวน 279 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1 รองลงมาได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันเป็นจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 21.4 ซึ่งนักเรียนหญิงส่วนมากมีบุคลิกภาพแบบบีเป็นจำนวน 419 คน คิดเป็นร้อยละ 61.7 และมีบุคลิกภาพแบบเอเป็นจำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนของตัวแปรแฝงจากแบบสอบถามทั้ง 9 ฉบับ มาหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย(Mean) ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแบบวัดทั้งฉบับ(S_x) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย(C.V.) ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น(α) ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด(SE_m) ความเบ้(Skewness) และความโด่ง(Kurtosis) ของนักเรียนแบบรวมเพศ แยกเพศชาย และเพศหญิงปรากฏดังตาราง 6, 7 และ 8 ตามลำดับ

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปรต่อเนื่อง โดยใช้คะแนนแฝงจากคะแนนเฉลี่ยรวมของตัวแปรที่สังเกตได้ของนักเรียน(N=1,141)

ตัวแปร	K	Mean	S_x	C.V.	α	SE_m	Skewness	Kurtosis	ระดับ
FUT	30	3.952	12.161	10.248	.902	3.807	-.370	-.124	มาก
ACHI	20	3.656	10.539	14.415	.919	3.000	-.170	-.324	มาก
ATT	21	3.730	11.613	14.826	.904	3.598	-.233	.097	มาก
PER	20	3.384	9.799	14.480	.915	2.857	-.175	.901	ปานกลาง
CONTR	20	3.638	10.933	15.036	.927	2.954	-.204	.519	มาก
EEFI	15	3.830	8.019	13.969	.907	2.445	-.486	1.027	มาก
REAR1	12	3.373	8.005	19.775	.881	2.761	-.053	-.347	ปานกลาง
REAR2	12	2.919	7.850	22.405	.893	2.568	.250	-.191	ปานกลาง
REAR3	12	3.208	7.097	18.423	.861	2.646	-.017	-.106	ปานกลาง
REAR4	12	3.061	7.519	20.484	.890	2.494	.184	-.169	ปานกลาง
PARE	20	3.446	12.697	18.427	.914	3.723	-.667	.937	ปานกลาง
MEDIA	10	3.259	6.645	20.405	.881	2.292	-.105	.248	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 6 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้

การควบคุมตนเอง และการรับรู้ความสามารถของตนเองอยู่ในระดับมาก ส่วนตัวแปรบุคลิกภาพ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด กวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบตามอารมณ์ การกระตุ้นการศึกษาจากครอบครัว และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายอยู่ระหว่าง 10.248 ถึง 22.405 ตัวแปรทุกตัวมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .861 ถึง .927 ซึ่งมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดอยู่ระหว่าง 2.292 ถึง 3.807 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ของตัวแปรทุกตัวพบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง -.667 ถึง .250 คือมีการแจกแจงเบ้เล็กน้อย โดยมีค่าสถิติน้อยกว่า 1.0 จึงอนุมานว่าค่าความเบ้จะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทศนคติต่อการเรียนรู้ บุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด การกระตุ้นการศึกษาจากครอบครัว และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน มีค่าความเบ้เป็นลบ หมายถึงนักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนของตัวแปรที่กล่าวมานี้มากกว่าค่าเฉลี่ย ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามอารมณ์ มีค่าความเบ้เป็นบวก หมายถึงนักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนของตัวแปรที่กล่าวมานี้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย สำหรับค่าความโด่งมีค่าอยู่ระหว่าง -.347 ถึง 1.027 นั้นมีเพียงตัวแปร การรับรู้ความสามารถของตนเองเท่านั้นที่มีค่าความโด่งเกิน 1.0 ซึ่งตัวแปรอื่นๆ นั้นพบว่ามีค่าความโด่งต่ำกว่า 1.0 จึงอนุมานได้ว่าค่าความโด่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ และความโด่งร่วมกันแล้วก็พอจะอนุมานได้ว่าตัวแปรทุกตัว น่าจะมีแนวโน้มของการแจกแจงเป็นโค้งปกติแบบตัวแปรเดียว ส่วนตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองมีค่าโด่งกว่าการแจกแจงปกติเล็กน้อย และการแจกแจงของตัวแปรเป็นโค้งเบ้ขวาเล็กน้อย ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเอง ก็พอจะอนุมานได้ว่ามีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปรต่อเนื่อง โดยใช้คะแนนแบ่งจากคะแนนเฉลี่ยรวมของตัวแปรที่สังเกตได้ของนักเรียนชาย(N=462)

ตัวแปร	K	Mean	S _x	C.V.	α	SE _m	Skewness	Kurtosis	ระดับ
FUT	30	3.877	12.485	10.730	.884	4.252	-.153	-.409	มาก
ACHI	20	3.637	10.260	14.105	.912	3.044	-.224	-.277	มาก
ATT	21	3.623	11.905	15.650	.887	4.002	-.211	.588	มาก
PER	20	3.407	10.371	15.223	.898	3.312	-.442	.819	ปานกลาง
CONTR	20	3.583	10.375	14.485	.921	2.916	-.408	.944	มาก
EEFI	15	3.767	8.205	14.520	.897	2.633	-.799	1.047	มาก
REAR1	12	3.426	7.157	17.396	.866	2.620	-.003	-.291	ปานกลาง
REAR2	12	3.083	8.062	21.797	.869	2.918	.160	-.366	ปานกลาง
REAR3	12	3.294	7.273	18.397	.828	3.016	-.099	-.042	ปานกลาง
REAR4	12	3.173	7.328	19.256	.867	2.672	.066	-.204	ปานกลาง
PARE	20	3.492	11.810	16.896	.907	3.602	-.698	.932	ปานกลาง
MEDIA	10	3.195	6.816	21.346	.859	2.559	-.115	.430	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 7 พบว่า นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดบุรีรัมย์เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ การควบคุมตนเอง และการรับรู้ความสามารถของตนเองอยู่ในระดับมาก ส่วนตัวแปรบุคลิกภาพ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด กวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบตามอารมณ์ การกระตุ้นการศึกษาจากครอบครัว และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจายอยู่ระหว่าง 10.730 ถึง 21.797 ตัวแปรทุกตัวมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .828 ถึง .921 ซึ่งมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดอยู่ระหว่าง 2.559 ถึง 4.252 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ของตัวแปรทุกตัวพบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง -.799 ถึง .160 คือมีการแจกแจงเบ้เล็กน้อย โดยมีค่าสถิติน้อยกว่า 1.0 จึงอนุมานว่าค่าความเบ้จะไม่มีความสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ บุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด การกระตุ้นการศึกษาจากครอบครัว และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน มีค่าความเบ้เป็นลบ หมายถึงนักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนของตัวแปรที่กล่าวมานี้มากกว่าค่าเฉลี่ย ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามอารมณ์ มีค่าความเบ้เป็นบวก หมายถึงนักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนของตัวแปร

ที่กล่าวมานี้น้อยกว่าค่าเฉลี่ย สำหรับค่าความโด่งมีค่าอยู่ระหว่าง -.409 ถึง 1.047 นั้นมีเพียงตัวแปร การรับรู้ความสามารถของตนเองเท่านั้นที่มีค่าความโด่งเกิน 1.0 ซึ่งตัวแปรอื่นๆ นั้นพบว่ามีค่าความโด่งต่ำกว่า 1.0 จึงอนุมานได้ว่าค่าความโด่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาค่าความเบ้และความโด่งร่วมกันแล้วก็พอจะอนุมานได้ว่าตัวแปรทุกตัว น่าจะมีแนวโน้มของ การแจกแจงเป็น โค้งปกติแบบตัวแปรเดียว ส่วนตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองมีค่าโด่งกว่าการแจกแจงปกติเล็กน้อย และการแจกแจงของตัวแปรเป็นโค้งเบ้ขวาเล็กน้อย ตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเอง ก็พออนุมานได้ว่ามีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมลิสเรล

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์สถิติพื้นฐานของตัวแปรต่อเนื่อง โดยใช้คะแนนแฝงจากคะแนนเฉลี่ยรวมของตัวแปรที่สังเกตได้ของนักเรียนหญิง(N=679)

ตัวแปร	K	Mean	S _x	C.V.	α	SE _m	Skewness	Kurtosis	ระดับ
FUT	30	4.003	11.700	9.743	.917	3.371	-.516	.271	มาก
ACHI	20	3.669	10.726	14.609	.928	2.878	-.145	-.359	มาก
ATT	21	3.803	11.162	13.989	.919	3.177	-.208	-.368	มาก
PER	20	3.369	9.385	13.921	.929	2.501	.049	.006	ปานกลาง
CONTR	20	3.677	11.241	15.284	.933	2.910	-.129	-.242	มาก
EEFI	15	3.873	7.830	13.478	.917	2.256	-.229	-.181	มาก
REAR1	12	3.337	8.511	21.247	.895	2.758	-.028	-.462	ปานกลาง
REAR2	12	2.808	7.413	22.009	.913	2.187	.255	-.063	ปานกลาง
REAR3	12	3.150	6.893	18.222	.893	2.255	-.012	-.121	ปานกลาง
REAR4	12	2.984	7.514	20.979	.910	2.254	.285	-.042	ปานกลาง
PARE	20	3.416	13.241	19.379	.922	3.698	-.625	.657	ปานกลาง
MEDIA	10	3.303	6.495	19.679	.900	2.054	-.078	.113	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 8 พบว่า นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ การควบคุมตนเอง และการรับรู้ความสามารถของตนเองอยู่ในระดับมาก ส่วนตัวแปรบุคลิกภาพ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบตามอารมณ์ การกระตุ้นการศึกษาจากครอบครัว และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย

อยู่ระหว่าง 9.743 ถึง 22.009 ตัวแปรทุกตัวมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .893 ถึง .933 ซึ่งมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัดอยู่ระหว่าง 2.054 ถึง 3.371 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ของตัวแปรทุกตัวพบว่ามีความอยู่ระหว่าง -.625 ถึง .285 คือมีการแจกแจงเบ้เล็กน้อย โดยมีค่าสถิติน้อยกว่า 1.0 จึงอนุมานว่าค่าความเบ้จะไม่มีความสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด การกระตุ้นการศึกษาจากครอบครัว และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน มีค่าความเบ้เป็นลบ หมายถึงนักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนของตัวแปรที่กล่าวมานี้มากกว่าค่าเฉลี่ย ส่วนตัวแปรบุคลิกภาพ การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป และ การอบรมเลี้ยงดูแบบตามอารมณ์ มีค่าความเบ้เป็นบวก หมายถึงนักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนของตัวแปรที่กล่าวมานี้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย สำหรับค่าความโด่งมีค่าอยู่ระหว่าง -.462 ถึง .657 นั้นพบว่ามีค่าความโด่งต่ำกว่า 1.0 จึงอนุมานได้ว่าค่าความโด่งไม่มีความสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาค่าความเบ้ และความโด่งร่วมกันแล้วก็พอจะอนุมานได้ว่าตัวแปรทุกตัว น่าจะมีแนวโน้มของการแจกแจงเป็นโค้งปกติแบบตัวแปรเดียว ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนเฉลี่ยรวมจากแบบสอบถามวัดตัวแปรต่างๆ มาหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต ซึ่งนำเสนอค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรแบบรวมเพศ เพศชาย และเพศหญิง การวิเคราะห์ปรากฏผลในตาราง 9 ตาราง 10 และตาราง 11 ตามลำดับ

ตาราง 9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน

ตัวแปร	MEDIA	DR1	DR2	DR3	PARE	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
MEDIA	1	.125**	-.079**	-.057	.310**	.242**	.163**	.353**	.356**	.307**	.302**
DR1		1	-.367**	-.424**	.274**	-.018	.315**	.281**	.258**	.247**	.304**
DR2			1	-.253**	-.148**	.027	-.337**	-.218**	-.205**	-.190**	-.239**
DR3				1	-.025	-.001	.063*	.003	.073*	-.029	.086*
PARE					1	.304**	.288**	.510**	.474**	.426**	.358**
PER						1	.005	.491**	.467**	.481**	.189**
ATT							1	.534**	.462**	.485**	.640**
CONTR								1	.764**	.734**	.586**
EFFI									1	.659**	.554**
ACHI										1	.609**
FUT											1

N= 1,141

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 9 พบว่า การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ บุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การกระตือรือร้นทางการศึกษาของครอบครัว และตัวแปรต้นที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนยังมีความสัมพันธ์ในทางลบกับตัวแปรต้นที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาตัวแปรต้นที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลพบว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการกระตือรือร้นทางการศึกษาของครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรต้นที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลยังมีความสัมพันธ์ในทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป และตัวแปรต้นที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรต้นที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางลบกับลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การกระตือรือร้นทางการศึกษาของครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับทักษะคิดต่อการเรียนรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และลักษณะมุ่งอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้

ตัวแปรการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวพบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ บุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง และการรับรู้ความสามารถของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรบุคลิกภาพก็มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การควบคุมตนเอง และการรับรู้ความสามารถของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรทัศนคติต่อการเรียนรู้พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การควบคุมตนเอง และการรับรู้ความสามารถของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรการควบคุมตนเองก็มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรับรู้ความสามารถของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองพบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ก็มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชาย

ตัวแปร	MEDIA	DR1	DR2	DR3	PARE	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
MEDIA	1	.085	-.037	-.017	.428**	.338**	.137**	.443**	.428**	.339**	.336**
DR1		1	-.354**	-.404**	.236**	-.044	.279**	.174**	.180**	.190**	.248**
DR2			1	-.284**	-.139**	.106*	-.287**	-.149**	-.091	-.154**	-.176**
DR3				1	.035	.005	.117*	.112*	.092*	.034	.107*
PARE					1	.430**	.264**	.656**	.640**	.494**	.401**
PER						1	-.021	.584**	.570**	.509**	.221**
ATT							1	.415**	.363**	.404**	.555**
CONTR								1	.793**	.694**	.498**
EFFI									1	.631**	.523**
ACHI										1	.590**
FUT											1

N= 462

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 10 พบว่า การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของนักเรียนชายมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ บุคลิกภาพ

การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของนักเรียนชาย พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ การควบคุมตนเอง การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของนักเรียนชายยังมีความสัมพันธ์ในทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไปของนักเรียนชาย พบว่า มีความสัมพันธ์ในทางลบกับลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ การควบคุมตนเอง การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไปของนักเรียนชายยังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้งการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการควบคุมตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้แปรการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวของนักเรียนชายพบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ บุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง และการรับรู้ความสามารถของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรบุคลิกภาพของนักเรียนชายก็มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การควบคุมตนเอง และการรับรู้ความสามารถของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรทักษะคิดต่อการเรียนรู้ของนักเรียนชายพบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การควบคุมตนเอง และการรับรู้ความสามารถของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนชายพบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชายก็มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนหญิง

ตัวแปร	MEDIA	DR1	DR2	DR3	PARE	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
MEDIA	1	.144**	-.105**	-.081*	.246**	.174**	.166**	.287**	.294**	.284**	.263**
DR1		1	-.373**	-.435**	.305**	.005	.329**	.338**	.303**	.280**	.331**
DR2			1	-.233**	-.159**	-.039	-.372**	-.262**	-.287**	-.214**	-.281**
DR3				1	-.066	-.008	.083*	-.063	-.050	-.071	-.008
PARE					1	.220**	.328**	.440**	.385**	.391**	.356**
PER						1	.037	.439**	.398**	.467**	.179**
ATT							1	.608**	.524**	.546**	.690**
CONTR								1	.744**	.759**	.640**
EFFI									1	.681**	.568**
ACHI										1	.629**
FUT											1

N= 679

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 11 พบว่า การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของนักเรียนหญิงมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ บุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล และการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01/และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของนักเรียนหญิง ยังมีความสัมพันธ์ในทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ /สำหรับตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของนักเรียนหญิงพบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลของนักเรียนหญิงยังมีความสัมพันธ์ในทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไปและการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01/ส่วนตัวแปรการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไปของนักเรียนหญิง พบว่ามีความสัมพันธ์ในทางลบกับลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01/ อีกทั้งการอบรม

เลียงดูแบบเข้มงวดกวาดขันมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับทัศนคติต่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ตัวแปรการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวของนักเรียนหญิงพบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทัศนคติต่อการเรียนรู้ บุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง และการรับรู้ความสามารถของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรบุคลิกภาพของนักเรียนหญิงก็มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การควบคุมตนเอง และการรับรู้ความสามารถของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวแปรทัศนคติต่อการเรียนรู้ของนักเรียนหญิงพบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การควบคุมตนเอง และการรับรู้ความสามารถของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรการควบคุมตนเองของนักเรียนหญิงก็มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรับรู้ความสามารถของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนหญิงพบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนหญิงก็มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต

4.1 การทดสอบความกลมกลืนของโมเดลสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การวิเคราะห์ในตอนนี้ เป็นการทดสอบความกลมกลืนของโมเดลสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้ค่าสถิติไค – สแควร์ (χ^2), ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI), ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI), ดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (SRMR), ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) เป็นดัชนีวัดระดับความกลมกลืน ซึ่งวิเคราะห์ค่าสถิตินี้ของนักเรียนโดยรวม เพศชาย และเพศหญิง ปรากฏผลดังตาราง 12

ตาราง 12 ค่าสถิติต่างๆ ในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลสรีลตามสมมติฐานกับ

ข้อมูลเชิงประจักษ์ของนักเรียนโดยรวม เพศชาย และเพศหญิง

ค่าสถิติที่ตรวจสอบ	เกณฑ์พิจารณา	ค่าสถิติ		
		รวมเพศ	เพศชาย	เพศหญิง
χ^2 / df	<2	82.10	49.97	35.10
P value of Chi – square	>0.05	0.00	0.00	0.00
ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน	≥ 0.90	0.87	0.82	0.91
ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้	≥ 0.90	0.24	-0.07	0.44
ดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ	≤ 0.05	0.16	0.20	0.13
ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ	≤ 0.05	0.27	0.32	0.23
Critical N	≥ 200	30.98	19.94	42.60

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 12 พบว่าค่าสถิติทั้งหมดของนักเรียนไม่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดพิจารณาได้จาก χ^2 เท่ากับ 903.15 ที่องศาอิสระ(df) 11 โดยค่า χ^2 / df เท่ากับ 82.10 ซึ่งควรจะมีค่าน้อยกว่า 2 มีค่าระดับความน่าจะเป็น(P) 0.00 ซึ่งค่าควรจะมีมากกว่า 0.5 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน(GFI) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้(AGFI) มีค่า 0.87, 0.24 ตามลำดับ ซึ่งควรจะมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป ส่วนดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองส่วนที่เหลือ(SRMER) และดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความแตกต่างโดยประมาณ(RMSEA) คือ 0.16 และ 0.27/ มีค่าสูงกว่าเกณฑ์ ซึ่งควรจะมีค่าต่ำกว่า 0.05 ในทำนองเดียวกับค่าสถิติของนักเรียนชายพบว่า ค่าทั้งหมดไม่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด โดย χ^2 เท่ากับ 549.65 ที่องศาอิสระ 11 โดยค่า χ^2 / df เท่ากับ 49.97 มีค่าระดับความน่าจะเป็น 0.00 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ มีค่า 0.82, -0.07 ตามลำดับ ส่วนดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองส่วนที่เหลือและดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความแตกต่างโดยประมาณ คือ 0.20 และ 0.32/ และเมื่อพิจารณาค่าสถิติของนักเรียนหญิงก็พบว่า ค่าส่วนใหญ่ไม่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่ง χ^2 เท่ากับ 386.07 ที่องศาอิสระ 11 มีค่า χ^2 / df เท่ากับ 35.10 มีค่าระดับความน่าจะเป็น 0.00 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ มีค่า 0.91, 0.44 ตามลำดับ ส่วนดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองส่วนที่เหลือ และดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความแตกต่างโดยประมาณ คือ 0.13 และ 0.23 ตามลำดับ

นอกจากนี้การวิเคราะห์เศษเหลือหรือความคลาดเคลื่อน(Analysis of Residuals) ได้ค่าความคลาดเคลื่อนในรูปของคะแนนมาตรฐาน(Standard Residuals) ของนักเรียนโดยรวม มีค่าต่ำสุดเท่ากับ -15.58 มีค่าสูงสุดเท่ากับ 20.31 ส่วนนักเรียนชายมีค่าต่ำสุดเท่ากับ -13.51 มีค่าสูงสุดเท่ากับ

16.76 และนักเรียนหญิงมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.00 มีค่าสูงสุดเท่ากับ 14.49 ซึ่งค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานไม่ควรเกิน 2 ดังนั้นค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของรูปแบบความสัมพันธ์นี้สูงเกินไป ทำให้ได้เส้นกราฟควิพล็อต(Q-Plot) ที่มีความชันน้อยกว่าเส้นทแยงมุม

จากที่กล่าวมาแสดงว่าโมเดลลิสเรลตามสมมติฐานยังไม่มีผลสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งโจเรสคอกและซอร์บอม (Jöreskog and Sörbom 1993 : 120-121) ได้กล่าวไว้ว่า โมเดลเริ่มต้นไม่จำเป็นต้องถูกต้องหรือกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์เสมอไป ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวิจัยไม่พอเพียงที่จะสนับสนุนโมเดลลิสเรลตามสมมติฐาน ในกรณีนี้ผู้วิจัยจึงพิจารณาหาโมเดลที่กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อให้ได้โมเดลที่มีค่าพารามิเตอร์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติอย่างแท้จริง มีความเป็นไปได้ทางทฤษฎีและมีความเที่ยงตรงพอที่จะสามารถนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างอื่นได้ต่อไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงปรับโมเดลใหม่ โดยอาศัยเหตุผลเชิงทฤษฎีประกอบค่าดัชนีปรับแต่งโมเดล (model modification indices) ดังนี้

โมเดลนักเรียน

1. ตัดเส้นอิทธิพลที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติออก ได้แก่ (1) บุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง และการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวที่ส่งผลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคต (2) การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่ส่งผลทางตรงต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (3) การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ที่ส่งผลทางตรงต่อการควบคุมตนเอง (4) การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ที่ส่งผลทางตรงต่อบุคลิกภาพ (5) การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวที่ส่งผลทางตรงต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้

2. เพิ่มเส้นอิทธิพลทางตรง ได้แก่ (1) การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน บุคลิกภาพ การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว ส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง (2) บุคลิกภาพ ส่งผลทางตรงต่อการควบคุมตนเอง

โมเดลนักเรียนชาย

1. ตัดเส้นอิทธิพลที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติออก ได้แก่ (1) บุคลิกภาพ และการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวที่ส่งผลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคต (2) การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่ส่งผลทางตรงต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (3) การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป

และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ที่ส่งผลทางตรงต่อการควบคุมตนเอง (4) การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ที่ส่งผลทางตรงต่อบุคลิกภาพ (5) การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวที่ส่งผลทางตรงต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ (6) การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไปที่ส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง

2. เพิ่มเส้นอิทธิพลทางตรง ได้แก่ (1) การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน บุคลิกภาพ การกระตุ้นการศึกษาของครอบครัว ที่ส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง (2) บุคลิกภาพ ที่ส่งผลทางตรงต่อการควบคุมตนเอง

โมเดลนักเรียนหญิง

1. ตัดเส้นอิทธิพลที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติออก ได้แก่ (1) บุคลิกภาพ การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่ส่งผลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคต (2) การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันที่ส่งผลทางตรงต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (3) การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ที่ส่งผลทางตรงต่อการควบคุมตนเอง (4) การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ที่ส่งผลทางตรงต่อบุคลิกภาพ (5) การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว ที่ส่งผลทางตรงต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ (6) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ที่ส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง

2. เพิ่มเส้นอิทธิพลทางตรง ได้แก่ (1) การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน บุคลิกภาพ การกระตุ้นการศึกษาของครอบครัว ที่ส่งผลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง (2) บุคลิกภาพ การกระตุ้นการศึกษาของครอบครัว ที่ส่งผลทางตรงต่อการควบคุมตนเอง

4.2 การทดสอบความกลมกลืนของโมเดลอิสระที่ปรับปรุงกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การวิเคราะห์ในตอนนี้ เป็นการทดสอบความกลมกลืนของโมเดลที่ปรับปรุงกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้ค่าสถิติไค – สแควร์ (χ^2) , ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) , ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI) , ค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (SRMR) และ ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) เป็นดัชนีวัดระดับความกลมกลืน ซึ่งวิเคราะห์ค่าสถิตินี้ของนักเรียนโดยรวม เพศชาย และเพศหญิง ปรากฏผลดังตาราง 13

ตาราง 13 ค่าสถิติต่างๆ ในการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลอิสระที่ปรับปรุงกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของนักเรียน

ค่าสถิติที่ตรวจสอบ	เกณฑ์พิจารณา	ค่าสถิติ		
		รวมเพศ	เพศชาย	เพศหญิง
χ^2 / df	<2	0.69	0.81	0.82
P value of Chi - square	>0.05	0.82	0.68	0.67
ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน	≥ 0.90	1.00	0.99	1.00
ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้	≥ 0.90	0.99	0.98	0.99
ดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ	≤ 0.05	0.0095	0.020	0.012
ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ	≤ 0.05	0.00	0.00	0.00
Critical N	≥ 200	3230.20	1095.93	1620.52

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 13 พบว่า ค่าสถิติทุกค่าของนักเรียนโดยรวม นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดแสดงว่าโมเดลตามสมมติฐานที่ปรับแก้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดีมาก หรือโมเดลมีความเที่ยงตรงสูง พิจารณาจาก χ^2 เท่ากับ 11.80, 14.65 และ 13.99 ที่องศาอิสระ 17, 18 และ 17 ตามลำดับ มีความน่าจะเป็น เท่ากับ 0.82, 0.68 และ 0.67 นั่นคือ ค่าไค – สแควร์ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายถึง รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุตามสมมติฐานการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ไม่แตกต่างกัน หรือโมเดลตามสมมติฐานการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่า χ^2 / df เท่ากับ 0.69, 0.81 และ 0.82 ตามลำดับ มีค่าน้อยกว่า 2.00 และอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด มีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน เท่ากับ 1.00, 0.99 และ 1.00 ตามลำดับ ส่วนดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ เท่ากับ 0.99, 0.98 และ 0.99 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ 0.90 และค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ เท่ากับ 0.0095, 0.020 และ 0.012 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่า

ความแตกต่างโดยประมาณ เท่ากับ 0.00 เหมือนกัน ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงถึงรูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐานในการวิจัยมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ นอกจากนี้การวิเคราะห์เศษเหลือ ได้ค่าความคลาดเคลื่อนในรูปของคะแนนมาตรฐาน ของนักเรียน มีค่าต่ำสุดเท่ากับ -1.72 มีค่าสูงสุดเท่ากับ 1.14 ของนักเรียนชาย มีค่าต่ำสุดเท่ากับ -1.67 มีค่าสูงสุดเท่ากับ 1.21 และนักเรียนหญิงมีค่าต่ำสุดเท่ากับ -1.19 มีค่าสูงสุดเท่ากับ 1.50 ซึ่งทั้งหมดมีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้พิจารณา คือค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานไม่ควรเกิน 2 ทำให้ได้เส้นกราฟควิล็อต(Q-Plot) ที่มีความชันมากกว่าเส้นทแยงมุม (ดังแสดงในภาคผนวก ง) จากค่าสถิติที่พบ แสดงถึงโมเดลอิสระที่ปรับปรุงของนักเรียนมีความกลมกลืนสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4.3 การวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง (DE) อิทธิพลทางอ้อม (IE) และอิทธิพลรวม (TE) ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะมุ่งอนาคต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เมื่อผู้วิจัยได้ตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลที่ปรับปรุงกับข้อมูลเชิงประจักษ์แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง (DE) อิทธิพลทางอ้อม(IE) และอิทธิพลรวม (TE) ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะมุ่งอนาคต ของนักเรียนโดยรวม นักเรียนชาย และนักเรียนหญิง การวิเคราะห์ปรากฏผลดังแสดงใน ตาราง 14 ตาราง 15 และตาราง 16 ตามลำดับ

ตาราง 14 ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานของอิทธิพลทางตรง(DE) อิทธิพลทางอ้อม (IE) และอิทธิรวม (TE) ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อลักษณะมุ่งอนาคต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปร เชิง สาเหตุ	ตัวแปรผลลัพธ์ในโมเดล														
	ATT			CONTR			EFFI			ACHI			FUT		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
MEDIA	-	.10** (.01)	.10** (.01)	-	.22** (.02)	.22** (.02)	.21** (.02)	-	.21** (.02)	.12** (.03)	.07** (.01)	.19** (.03)	.10** (.02)	.12** (.01)	.22** (.02)
DR1	.18** (.03)	.07** (.01)	.25** (.03)	-	.15** (.03)	.15** (.03)	.14** (.03)	-	.14** (.03)	.07** (.02)	.07** (.01)	.14** (.03)	.12** (.03)	.16** (.02)	.27** (.03)
DR2	-.14** (.03)	-.03** (.01)	-.17** (.03)	-	-.07** (.02)	-.07** (.02)	-.07** (.02)	-	-.07** (.02)	-	-.04** (.01)	-.04** (.01)	.05* (.02)	-.09** (.02)	-.04* (.02)
DR3	.10** (.03)	.03** (.01)	.13** (.03)	-	.06** (.02)	.06** (.02)	.06** (.02)	-	.06** (.02)	-	.03** (.01)	.03** (.01)	.09** (.03)	.07** (.02)	.16** (.03)
PARE	-	.18** (.01)	.18** (.01)	-	.39** (.03)	.39** (.03)	.37** (.02)	-	.37** (.02)	.20** (.03)	.13** (.01)	.32** (.03)	-	.21** (.02)	.21** (.02)
PER	-	.05** (.02)	.05** (.02)	-.45** (.05)	.50** (.03)	.05** (.02)	.47** (.02)	-	.47** (.02)	.57** (.23)	-.27** (.07)	.30** (.02)	-	.21** (.02)	.21** (.02)
ATT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.14** (.02)	-	.14** (.02)	.40** (.02)	.04** (.01)	.44** (.02)
CONTR	.46** (.02)	-	.46** (.02)	-	-	-	-	-	-	.63** (.25)	.06** (.01)	.69** (.13)	-	.81** (.25)	.81** (.25)
EFFI	-	.49** (.03)	.49** (.03)	.54** (.03)	-	.54** (.03)	-	-	-	.61** (.17)	.31** (.07)	.92** (.04)	.13** (.03)	.29** (.02)	.42** (.03)
ACHI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.28** (.03)	-	.28** (.03)
R ²	.35			.67			.52			.84			.56		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

() ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 14 พบว่า ผลของเส้นทางอิทธิพล ที่อธิบายลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน สามารถอธิบายได้ดังนี้

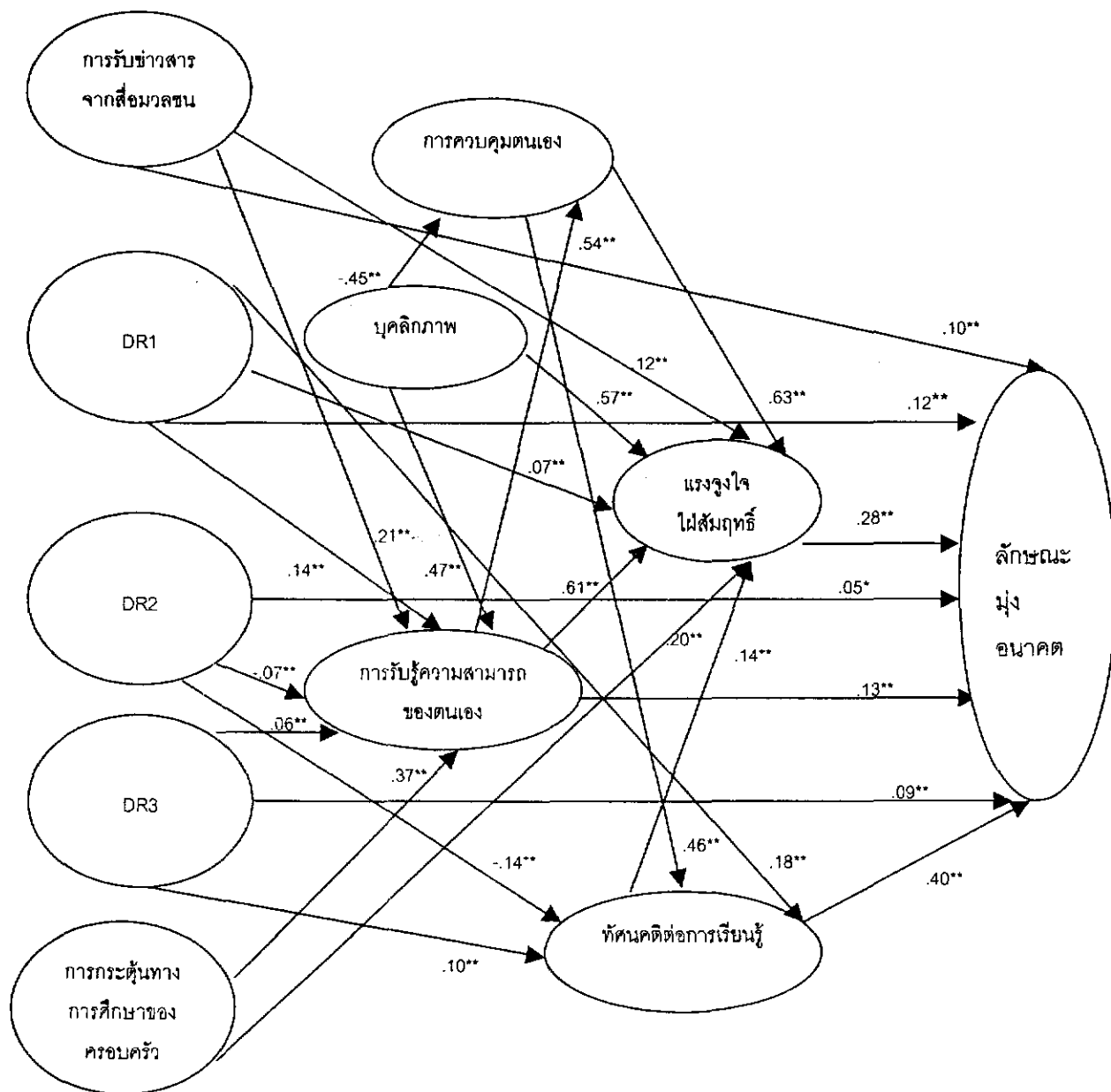
ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนเรียงตามขนาดอิทธิพลจากมากไปน้อยคือ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ รองลงมาคือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป โดยมีขนาดของอิทธิพล เท่ากับ 0.40, 0.28, 0.13, 0.12, 0.10, 0.09 และ 0.05 ตามลำดับ ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงสุด คือ การควบคุมตนเอง รองลงมาคือการรับรู้ความสามารถของตนเอง การกระตุ้นทางการศึกษาจากครอบครัว บุคลิกภาพแบบเอ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป โดยมีขนาดของอิทธิพล เท่ากับ 0.81, 0.29, 0.21, 0.21, 0.16, 0.12, 0.07, 0.04 และ -0.09 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดคือ การควบคุมตนเอง รองลงมาคือทักษะคิดต่อการเรียนรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน การกระตุ้นทางการศึกษาจากครอบครัว บุคลิกภาพแบบเอ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป โดยมีขนาดของอิทธิพล เท่ากับ 0.81, 0.44, 0.42, 0.28, 0.27, 0.22, 0.21, 0.21, 0.16, และ -0.04

เมื่อพิจารณา อิทธิพลของตัวแปรภายในแต่ละตัว พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวก คือ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ซึ่งมีอิทธิพลทางตรงต่อ การรับรู้ความสามารถของตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.21 กับ 0.12 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนที่ได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนจะทำให้นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล มีอิทธิพลทางตรงต่อ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.18, 0.14 และ 0.07 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล จะทำให้นักเรียนมีทักษะคิดต่อการเรียนรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีอิทธิพลทางตรงต่อ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ กับการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้วยขนาดอิทธิพล 0.10 กับ 0.06 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันก็มีส่วนช่วยให้นักเรียนมีทักษะคิดต่อการเรียนรู้ กับการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงขึ้น แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลให้ผลที่ต่ำกว่า ส่วนการกระตุ้นทางการศึกษาจากครอบครัว มีอิทธิพลทางตรงต่อ การรับรู้ความสามารถของตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.37 กับ 0.20 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนที่

ได้รับการกระตุ้นทางการศึกษาจากครอบครัวจะทำให้นักเรียนมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง กับ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ส่วนทัศนคติต่อการเรียนรู้มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.14 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการปลูกฝังทัศนคติต่อการเรียนรู้ จะทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ส่วนการควบคุมตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.46 กับ 0.63 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการปลูกฝังการควบคุมตนเอง จะทำให้นักเรียนมีทัศนคติต่อการเรียนรู้ กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ส่วนการรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อ การควบคุมตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.54 กับ 0.61 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเอง จะทำให้นักเรียนมีการควบคุมตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและบุคลิกภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.47 กับ 0.57 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง นอกจากนี้บุคลิกภาพยังมีอิทธิพลทางตรงในเชิงลบ ต่อการควบคุมตนเองด้วยขนาดอิทธิพล -0.45 แสดงว่านักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอจะมี การควบคุมตนเองต่ำ หรือนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบบี จะมี การควบคุมตนเองสูงนั่นเอง และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไปก็มีอิทธิพลทางตรงในเชิงลบต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ กับ การรับรู้ความสามารถในตนเอง ด้วยขนาดอิทธิพล -0.14 กับ -0.07 ตามลำดับ เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไปเป็นตัวแปรดัมมีซึ่งมีอิทธิพลทางตรงในเชิงลบ นั้นหมายความว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบตามอารมณ์ซึ่งเป็นตัวเทียบของตัวแปรดัมมี การอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ กับ การรับรู้ความสามารถในตนเอง ด้วยขนาดอิทธิพล 0.14 กับ 0.07 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.56 แสดงว่าตัวแปรสาเหตุในโมเดลของสามารถอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนได้ร้อยละ 56

จากผลการวิเคราะห์อิทธิพลของความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน ของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถแสดงผลการวิเคราะห์นี้ได้ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ภายหลังการปรับแก้รูปแบบให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตาราง 15 ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานของอิทธิพลทางตรง(DE) อิทธิพลทางอ้อม (IE) และ
อิทธิพลรวม (TE) ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ลักษณะมุ่งอนาคต ของนักเรียนชาย ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปร เชิง สาเหตุ	ตัวแปรผลลัพธ์ในโมเดล														
	ATT			CONTR			EFFI			ACHI			FUT		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
MEDIA	-	.05*	.05*	-	.21**	.21**	.20**	-	.20**	.26**	-.09*	.17**	.16**	.09**	.25**
		(.02)	(.02)		(.03)	(.03)	(.03)		(.03)	(.08)	(.03)	(.04)	(.04)	(.02)	(.04)
DR1	.25**	.06*	.31**	-	.08**	.08**	.08**	-	.08**	-	.08**	.08**	.15**	.12**	.27**
	(.06)	(.03)	(.05)		(.03)	(.03)	(.03)		(.03)		(.03)	(.03)	(.04)	(.03)	(.05)
DR2	-.15**	.03**	-.12**	-	-	-	-	-	-	-	-.06*	-.06*	.08*	-.06**	.02*
	(.06)	(.01)	(.05)								(.02)	(.02)	(.04)	(.02)	(.01)
DR3	.13*	.04*	.18**	-	.09**	.09**	.09**	-	.09**	-	.04*	.04*	.15**	.08**	.23**
	(.06)	(.02)	(.05)		(.03)	(.03)	(.03)		(.03)		(.02)	(.02)	(.04)	(.03)	(.05)
PARE	-	.17**	.17**	-	.55**	.55**	.54**	-	.54**	.63**	-.22*	.41**	-	.23**	.23**
		(.03)	(.03)		(.04)	(.04)	(.04)		(.04)	(.18)	(.12)	(.04)		(.03)	(.03)
PER	-	-	-	-.19**	.60**	.41**	.59**	-	.59**	.64**	-.50**	.14**	-	.27**	.27**
				(.07)	(.04)	(.08)	(.03)		(.03)	(.18)	(.17)	(.04)		(.04)	(.04)
ATT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.49**	-.10*	.38**	.35**	.06**	.41**
										(.11)	(.06)	(.04)	(.04)	(.03)	(.04)
CONTR	.72**	-.54**	.18*	-	-	-	-	-	-	.87**	.09*	.96**	.27*	.41**	.68**
	(.13)	(.19)	(.10)							(.25)	(.04)	(.20)	(.13)	(.06)	(.14)
EFFI	-	.82**	.82**	.51**	-	.51**	-	-	-	.59**	.22**	.81**	.32**	-.04*	.27**
		(.18)	(.18)	(.04)		(.04)				(.12)	(.08)	(.20)	(.12)	(.02)	(.08)
ACHI	.56**	.12*	.67**	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.36**	-.23**	.13*
	(.19)	(.07)	(.10)										(.05)	(.07)	(.07)
R ²	.12			.63			.80			.77			.53		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

() ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 15 พบว่า ผลของเส้นทางอิทธิพล ที่อธิบายลักษณะมุ่งอนาคต ของนักเรียนชาย สามารถอธิบายได้ดังนี้

ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชายเรียงตามขนาดอิทธิพลจาก มากไปน้อยคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รองลงมาคือทัศนคติต่อการเรียนรู้ การรับรู้ความสามารถของ ตนเอง การควบคุมตนเอง การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป โดยมีขนาดของ อิทธิพล เท่ากับ 0.36, 0.35, 0.32, 0.27, 0.16, 0.15, 0.15 และ 0.08 ตามลำดับ ตัวแปรที่มี อิทธิพลทางอ้อมสูงสุด คือ การควบคุมตนเอง รองลงมาคือบุคลิกภาพแบบเอ การกระตุ้นทาง การศึกษาจากครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน การอบรม เลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ทัศนคติต่อการเรียนรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การอบรม เลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยมีขนาดของอิทธิพล เท่ากับ 0.41, 0.27, 0.23, 0.12, 0.09, 0.08, 0.06, -0.04, -0.06 และ -0.23 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาตัวแปรที่มี อิทธิพลรวมสูงสุดคือ การควบคุมตนเอง รองลงมาคือทัศนคติต่อการเรียนรู้ การรับรู้ความสามารถ ของตนเอง การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล บุคลิกภาพแบบเอ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน การกระตุ้นทางการศึกษาจากครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และการอบรมเลี้ยงดู แบบตามใจมากเกินไป โดยมีขนาดของอิทธิพล เท่ากับ 0.68, 0.41, 0.27, 0.27, 0.27, 0.25, 0.23, 0.23, 0.13, และ 0.02

เมื่อพิจารณา อิทธิพลของตัวแปรภายในแต่ละตัว พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงใน เิงบวก คือ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ซึ่งมีอิทธิพลทางตรงต่อ การรับรู้ความสามารถของตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.20 กับ 0.26 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนชายที่ได้รับข่าว สารจากสื่อมวลชนจะทำให้นักเรียนชายมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล มีอิทธิพลทางตรงต่อ ทัศนคติต่อการเรียนรู้ กับการรับรู้ความ สามารถของตนเอง ด้วยขนาดอิทธิพล 0.25 กับ 0.08 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนชายที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล จะทำให้นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนรู้ กับการรับรู้ความ สามารถของตนเองสูง ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีอิทธิพลทางตรงต่อ ทัศนคติต่อการ เรียนรู้ กับการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้วยขนาดอิทธิพล 0.13 กับ 0.09 ตามลำดับ แสดงว่า นักเรียนชายที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันก็มีส่วนช่วยให้นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการ เรียนรู้ กับการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงขึ้น แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลให้ผลที่ดีกว่า ส่วนการกระตุ้นทางการศึกษาจากครอบครัว มีอิทธิพลทางตรงต่อ การรับรู้ความสามารถของตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.54 กับ 0.63 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนชายที่ได้รับ

การกระตุ้นทางการศึกษาจากครอบครัวจะทำให้นักเรียนชายมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ส่วนทัศนคติต่อการเรียนรู้มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.49 แสดงว่านักเรียนชายที่ได้รับการปลูกฝังทัศนคติต่อการเรียนรู้ จะทำให้นักเรียนชายมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ส่วนการควบคุมตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.72 กับ 0.87 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนชายที่ได้รับการปลูกฝังการควบคุมตนเอง จะทำให้นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนรู้ กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ส่วนการรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อการควบคุมตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.51 กับ 0.59 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนชายที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเอง จะทำให้นักเรียนชายมีการควบคุมตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ส่วนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ด้วยขนาดอิทธิพล 0.56 แสดงว่านักเรียนชายที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จะทำให้นักเรียนชายมีทัศนคติต่อการเรียนรู้สูงด้วย และบุคลิกภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.59 กับ 0.64 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนชายที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง นอกจากนี้บุคลิกภาพยังมีอิทธิพลทางตรงในเชิงลบ ต่อการควบคุมตนเองด้วยขนาดอิทธิพล -0.19 แสดงว่านักเรียนชายที่มีบุคลิกภาพแบบเอจะมี การควบคุมตนเองต่ำ หรือนักเรียนชายที่มีบุคลิกภาพแบบบีจะมี การควบคุมตนเองสูงนั่นเอง และตัวแปรต้นมีการอธิบายเชิงดูแบบตามใจมากเกินไปก็มีอิทธิพลทางตรงในเชิงลบต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ ด้วยขนาดอิทธิพล -0.15 แสดงว่าการอธิบายเชิงดูแบบตามอารมณ์มีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.15 นั่นเอง

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชายพบว่า มีค่าเท่ากับ 0.53 แสดงว่าตัวแปรสาเหตุในโมเดลของสามารถอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชายได้ร้อยละ 53

จากผลการวิเคราะห์อิทธิพลของความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชาย ของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ได้ดังภาพประกอบ 6

ตาราง 16 ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานของอิทธิพลทางตรง(DE) อิทธิพลทางอ้อม (IE) และอิทธิพลรวม (TE) ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ ลักษณะมุ่งอนาคต ของนักเรียนหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปร เชิง สาเหตุ	ตัวแปรผลลัพธ์ในโมเดล														
	ATT			CONTR			EFFI			ACHI			FUT		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
MEDIA	- (.02)	.09*** (.02)	.09*** (.02)	- (.03)	.17*** (.03)	.17*** (.03)	.19*** (.03)	- (.03)	.19*** (.03)	.10*** (.03)	.08*** (.02)	.19*** (.03)	.07** (.03)	.11*** (.02)	.18*** (.03)
DR1	.12*** (.04)	.08*** (.02)	.19*** (.04)	- (.03)	.14*** (.03)	.14*** (.03)	.15*** (.03)	- (.03)	.15*** (.03)	.04* (.02)	.09*** (.02)	.13*** (.03)	.06** (.03)	.14*** (.03)	.20*** (.04)
DR2	- .18*** (.03)	-.07*** (.02)	-.25*** (.04)	- (.03)	-.14*** (.03)	-.14*** (.03)	-.15*** (.03)	- (.03)	-.15*** (.03)	- (.02)	-.09*** (.02)	-.09*** (.02)	- (.02)	-.15*** (.02)	-.15*** (.02)
DR3	.07* (.03)	-	.07* (.03)	-	-	-	-	-	-	-	.01* (.01)	.01* (.01)	-	.04* (.02)	.04* (.02)
PARE	-	.18*** (.02)	.18*** (.02)	.09** (.03)	.24*** (.04)	.33*** (.03)	.27*** (.04)	-	.27*** (.04)	.07** (.03)	.22*** (.03)	.29*** (.04)	-	.19*** (.02)	.19*** (.02)
PER	-	.03* (.02)	.03* (.02)	-.31*** (.06)	.36*** (.04)	.05* (.04)	.39*** (.03)	-	.39*** (.03)	.65*** (.16)	-.19* (.10)	.46*** (.03)	-	.15*** (.03)	.15*** (.03)
ATT	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.14*** (.03)	-	.14*** (.03)	.44*** (.03)	.03*** (.01)	.47*** (.03)
CONTR	.53*** (.03)	-	.53*** (.03)	-	-	-	-	-	-	.54*** (.12)	.07*** (.02)	.61* (.32)	.08* (.04)	.52*** (.09)	.60*** (.09)
EFFI	-	.49*** (.03)	.49*** (.03)	.72*** (.05)	-	.72*** (.05)	-	-	-	.64* (.35)	.23* (.11)	.87*** (.04)	.06* (.03)	.40*** (.04)	.47*** (.03)
ACHI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	.25*** (.04)	-	.25*** (.04)
R ²	.43			.60			.39			.85			.58		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

() ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 16 พบว่า ผลของเส้นทางอิทธิพล ที่อธิบายลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนหญิง สามารถอธิบายได้ดังนี้

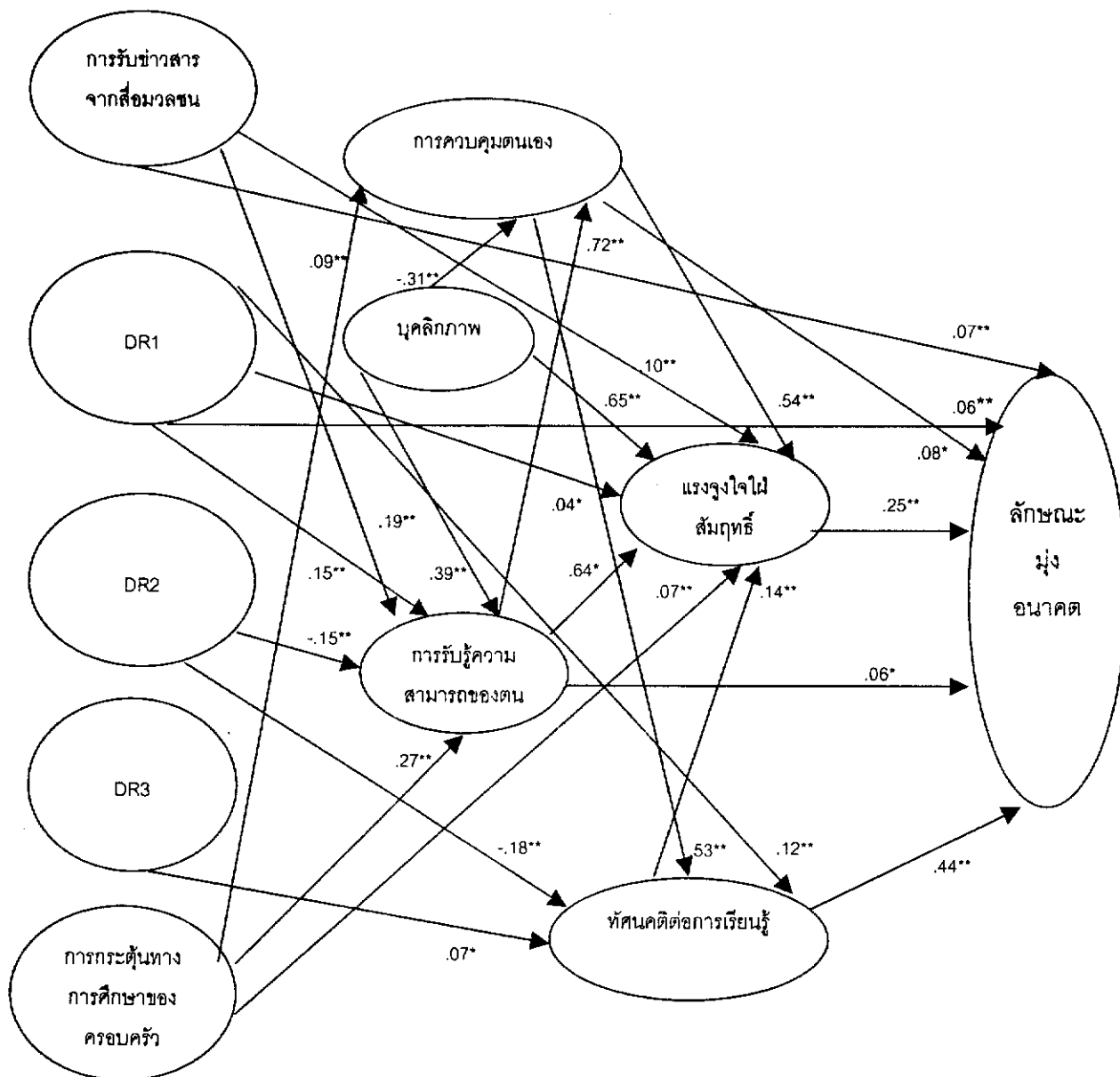
ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนหญิงเรียงตามขนาดอิทธิพลจากมากไปน้อยคือ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ รองลงมาคือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การควบคุมตนเอง การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล โดยมีขนาดของอิทธิพล เท่ากับ 0.44, 0.25, 0.08, 0.07, 0.06 และ 0.06 ตามลำดับ ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงสุด คือ การควบคุมตนเอง รองลงมาคือการรับรู้ความสามารถของตนเอง การกระตุ้นทางการศึกษาจากครอบครัว บุคลิกภาพแบบเอ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป โดยมีขนาดของอิทธิพล เท่ากับ 0.52, 0.40, 0.19, 0.15, 0.14, 0.11, 0.04, 0.03 และ -0.15 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดคือ การควบคุมตนเอง รองลงมาคือทักษะคิดต่อการเรียนรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การกระตุ้นทางการศึกษาจากครอบครัว การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน บุคลิกภาพแบบเอ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป โดยมีขนาดของอิทธิพล เท่ากับ 0.60, 0.47, 0.47, 0.25, 0.20, 0.19, 0.18, 0.15, 0.04, และ -0.15

เมื่อพิจารณา อิทธิพลของตัวแปรภายในแต่ละตัว พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงในเชิงบวก คือ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ซึ่งมีอิทธิพลทางตรงต่อ การรับรู้ความสามารถของตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.19 กับ 0.10 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนหญิงที่ได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนจะทำให้นักเรียนหญิงมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล มีอิทธิพลทางตรงต่อ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.12, 0.15 และ 0.04 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล จะทำให้มีทักษะคิดต่อการเรียนรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีอิทธิพลทางตรงต่อ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.07 แสดงว่านักเรียนหญิงที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันก็มีส่วนช่วยให้นักเรียนหญิงมีทักษะคิดต่อการเรียนรู้สูงขึ้น แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลให้ผลที่ต่ำกว่า ส่วนการกระตุ้นทางการศึกษาจากครอบครัว มีอิทธิพลทางตรงต่อ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.09, 0.27 และ .07 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนหญิงที่ได้รับการกระตุ้นทาง

การศึกษาจากครอบครัวจะทำให้มีการควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ส่วนทัศนคติต่อการเรียนรู้มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.14 แสดงว่านักเรียนหญิงที่ได้รับการปลูกฝังทัศนคติต่อการเรียนรู้ จะทำให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ส่วนการควบคุมตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.53 กับ 0.54 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนหญิงที่ได้รับการปลูกฝังการควบคุมตนเอง จะทำให้มีทัศนคติต่อการเรียนรู้ กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ส่วนการรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อ การควบคุมตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.72 กับ 0.64 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนหญิงที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเอง จะทำให้มีการควบคุมตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และบุคลิกภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.39 กับ 0.65 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนหญิงที่มีบุคลิกภาพแบบเอ จะมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง นอกจากนี้บุคลิกภาพยังมีอิทธิพลทางตรงในเชิงลบ ต่อการควบคุมตนเองด้วยขนาดอิทธิพล -0.31 แสดงว่านักเรียนหญิงที่มีบุคลิกภาพแบบเอจะมี การควบคุมตนเองต่ำ หรือนักเรียนหญิงที่มีบุคลิกภาพแบบบีจะมี การควบคุมตนเองสูงนั่นเอง และตัวแปรต้นมีการอธิบายแบบตามใจมากเกินไปก็มีอิทธิพลทางตรงในเชิงลบต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ กับการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้วยขนาดอิทธิพล -0.18 กับ -0.15 ตามลำดับ แสดงว่าการอธิบายแบบตามอารมณ์มีอิทธิพลทางตรงต่อทัศนคติต่อการเรียนรู้ กับการรับรู้ความสามารถของตนเอง ด้วยขนาดอิทธิพล 0.18 กับ 0.15 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนหญิง พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.58 แสดงว่าตัวแปรสาเหตุในโมเดลของสามารถอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนหญิงได้ร้อยละ 58

จากผลการวิเคราะห์อิทธิพลของความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนหญิง ของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถแสดงผลการวิเคราะห์ได้ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนหญิง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภายหลังการปรับแก้รูปแบบให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมี จุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดบุรีรัมย์ โดยแยกศึกษาตามเพศและโดยรวม ซึ่งกำหนดเป็นจุดประสงค์เฉพาะดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง
2. เพื่อศึกษาสหสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน
3. เพื่อทดสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของ

นักเรียน

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของโครงสร้างเชิงเส้นของ ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ทัศนคติต่อการเรียนรู้ บุคลิกภาพ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การอบรมเลี้ยงดู การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว และการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน ที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 10,554 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบสามขั้นตอน (Three – Stage Random Sampling) รวมมีจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1,141 คน จาก 9 โรงเรียน และมีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 1 ชุด 9 ฉบับ คือแบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.886 แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.863 แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเรียนรู้ จำนวน 21 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.899 แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.837 แบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.900 แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.862 แบบสอบถามวัดการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.878 แบบสอบถามวัดการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.856 และแบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดู จำนวน 48 ข้อ โดยในแบบสอบถามประกอบข้อคำถามที่

ใช้วัดการอบรมเลี้ยงดู 4 แบบ คือ แบบมีเหตุผล แบบตามใจมากเกินไป แบบเข้มงวดกวดขันและแบบตามอารมณ์ มีค่าความเชื่อมั่น 0.729, 0.761, 0.727 และ 0.802 ตามลำดับ

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,254 ชุด ได้คัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ 1,141 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.91 ซึ่งผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows version 13.0 วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร จากนั้นตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของรูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยโปรแกรม LISREL version 8.52 โดยใช้ค่า χ^2/df ระดับความน่าจะเป็น ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ ดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ เป็นดัชนีวัดระดับความกลมกลืน

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยของลักษณะมุ่งอนาคตอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแบบแยกเพศพบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงต่างก็มีลักษณะมุ่งอนาคตอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน พบว่าการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว บุคลิกภาพ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ การควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป มีความสัมพันธ์ในทางลบกับลักษณะมุ่งอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเมื่อแยกวิเคราะห์จำแนกตามเพศ ผลปรากฏว่า

2.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชายมีลักษณะเช่นเดียวกับของนักเรียนแบบรวมเพศ

2.2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนหญิงมีลักษณะคล้ายคลึงกับของนักเรียนแบบรวมเพศ แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันมีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคตอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของรูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐานการวิจัย ในครั้งแรกพบว่า รูปแบบทั้ง 3 โมเดล ยังไม่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีการปรับแก้รูปแบบโดยการลดเส้นทางที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเพิ่มเส้นทางโดยอาศัย เหตุผลเชิงทฤษฎีประกอบค่าดัชนีปรับแต่งโมเดล จนได้โมเดลหลักที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนทุกค่าอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีโมเดล รูปแบบความสัมพันธ์ของนักเรียนมีดังนี้ χ^2 เท่ากับ 11.80 ที่องศาอิสระ 17 มีความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.82 ค่า χ^2/df เท่ากับ 0.69 มีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน และดัชนีวัดระดับความกลมกลืน ที่ปรับแก้ เท่ากับ 1.00 และ 0.99 ตามลำดับ และค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสอง ส่วน ที่เหลือ เท่ากับ 0.0095 และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ เท่ากับ 0.00 ซึ่งเมื่อแยกวิเคราะห์ค่าดัชนีต่างๆ จำแนกตามเพศ ผลปรากฏว่า

3.1 โมเดลรูปแบบความสัมพันธ์ของนักเรียนชายหลังปรับแก้ มีค่าดัชนีวัดระดับความ กลมกลืนทุกค่าอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งดัชนีมีค่าดังนี้ χ^2 เท่ากับ 14.65 ที่องศาอิสระ 18 มีความน่าจะเป็น เท่ากับ 0.68 ค่า χ^2/df เท่ากับ 0.81 มีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน และดัชนี วัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ เท่ากับ 0.99 และ 0.98 ตามลำดับ และค่าดัชนีรากมาตรฐานของ ค่าเฉลี่ยกำลังสองส่วนที่เหลือ เท่ากับ 0.020 และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดย ประมาณ เท่ากับ 0.00

3.2 โมเดลรูปแบบความสัมพันธ์ของนักเรียนหญิงหลังปรับแก้ มีค่าดัชนีวัดระดับความ กลมกลืนทุกค่าอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งดัชนีมีค่าดังนี้ χ^2 เท่ากับ 13.99 ที่องศาอิสระ 17 มีความน่าจะเป็น เท่ากับ 0.82 ค่า χ^2/df เท่ากับ 0.82 มีค่าน้อยกว่า 2.00 และอยู่ในเกณฑ์ที่ กำหนด มีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ เท่ากับ 1.00 และ 0.99 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ 0.90 และค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองส่วน ที่เหลือ เท่ากับ 0.012 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่าง โดยประมาณ เท่ากับ 0.00

4. ผลการวิเคราะห์ค่าอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลทางรวม พบว่า สามารถอธิบายได้ดังนี้ ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนเรียงตามขนาด อิทธิพลสูงสุด ได้แก่ ทักษะคิดต่อการเรียนรู้ รองลงมาคือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการรับรู้ความ สามารถ โดยมีขนาดของอิทธิพล เท่ากับ 0.40, 0.28 และ 0.13 ตามลำดับ ตัวแปรที่มีอิทธิพลทาง อ้อมสูงสุด คือ การควบคุมตนเอง รองลงมาคือการเรียนรู้ความสามารถของตนเอง และการกระตุ้น ทางการศึกษาจากครอบครัว โดยมีขนาดของอิทธิพล เท่ากับ 0.81, 0.29 และ 0.21 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดคือ การควบคุมตนเอง รองลงมาคือทักษะคิดต่อการเรียน

รู้ และการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยมีขนาดของอิทธิพล เท่ากับ 0.81, 0.44 และ 0.42 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน มีค่าเท่ากับ 0.56 แสดงว่าตัวแปรสาเหตุในโมเดลของสามารถอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนได้ร้อยละ 56 และเมื่อพิจารณาค่าอิทธิพลแยกตามเพศ พบว่า

4.1 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชายเรียงตามขนาดอิทธิพลสูงสุด ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ รองลงมาคือทัศนคติต่อการเรียนรู้ และการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยมีขนาดของอิทธิพล เท่ากับ 0.36, 0.35 และ 0.32 ตามลำดับ ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงสุด คือ การควบคุมตนเอง รองลงมาคือบุคลิกภาพแบบเอ และการกระตุ้นทางการศึกษาจากครอบครัว โดยมีขนาดของอิทธิพล เท่ากับ 0.41, 0.27 และ 0.23 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดคือ การควบคุมตนเอง รองลงมาคือทัศนคติต่อการเรียนรู้ และการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยมีขนาดของอิทธิพล เท่ากับ 0.68, 0.41 และ 0.27 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชายมีค่าเท่ากับ 0.53 แสดงว่าตัวแปรสาเหตุในโมเดลของสามารถอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชายได้ร้อยละ 53

4.2 ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนหญิงเรียงตามขนาดอิทธิพลสูงสุด ได้แก่ ทัศนคติต่อการเรียนรู้ รองลงมาคือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการควบคุมตนเอง โดยมีขนาดของอิทธิพล เท่ากับ 0.44, 0.25 และ 0.08 ตามลำดับ ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงสุด คือ การควบคุมตนเอง รองลงมาคือการเรียนรู้ความสามารถของตนเอง และการกระตุ้นทางการศึกษาจากครอบครัว โดยมีขนาดของอิทธิพล เท่ากับ 0.52, 0.40 และ 0.19 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาตัวแปรที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดคือ การควบคุมตนเอง รองลงมาคือทัศนคติต่อการเรียนรู้ และการรับรู้ความสามารถของตนเอง เท่ากับ 0.60, 0.47 และ 0.47 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนหญิงมีค่าเท่ากับ 0.58 แสดงว่าตัวแปรสาเหตุในโมเดลของสามารถอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนหญิงได้ร้อยละ 58

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ พบว่า โมเดลที่พัฒนาขึ้นสามารถอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนแบบรวมเพศ นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงได้ ร้อยละ 56, 53 และ 58 ตามลำดับ ที่เหลืออีกร้อยละ 44, 47 และ 42 ตามลำดับ เป็นอิทธิพลของตัวแปรที่ไม่ได้ถูกเลือกเข้ามาศึกษาในโมเดล ถ้าสามารถนำตัวแปรที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เข้ามาวิเคราะห์ร่วมด้วย

อาจทำให้รูปแบบความสัมพันธ์ของโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตมีค่าสูงขึ้น และพบว่าตัวแปรสาเหตุทุกตัวแปรในรูปแบบความสัมพันธ์ของโมเดลมีอิทธิพลต่อลักษณะมุ่งอนาคต ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1. การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนผ่านทางการรับรู้ความสามารถของตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนเป็นการเสริมสร้างให้เด็กเห็นโมเดลต้นแบบในอาชีพที่ตนเองชื่นชอบหรือสนใจ ทำให้เด็กเริ่มมีเป้าหมายในอนาคต อีกทั้งยังช่วยให้เด็กมีความอยากเป็นเช่นนั้น นั่นคือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และยังสามารถทำให้นักเรียนรับรู้ความสามารถของตนเองที่ถนัดได้ สอดคล้องกับ ไวส์ ที่ได้ศึกษาอิทธิพลของสื่อมวลชนโดยเฉพาะโทรทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต พบว่า ผู้ที่ชอบรายการโทรทัศน์ที่ให้ความรู้ นั้น เป็นผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงและเห็นคุณค่าของการพัฒนาตนเองมากกว่าผู้ชอบรายการประเภทอื่น นอกจากนี้ ดวงเดือน พันธุมนาวิน อรพินทร์ ชูชม และสุภาพร ลอยด์ ได้ศึกษาการควบคุมอิทธิพลของสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย พบว่า เยาวชนไทยที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง ยอมรับการควบคุมสื่อมวลชนที่เหมาะสม โดยเฉพาะด้านโทรทัศน์และสิ่งตีพิมพ์มาก และเป็นเยาวชนที่ได้รับรู้ว่าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ รักสนับสนุนมากจากผู้ปกครอง (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ.2529: 234; อ้างอิงมาจาก Wise. 1969; ดวงเดือน พันธุมนาวิน อรพินทร์ ชูชม และสุภาพร ลอยด์ . 2529: 254 - 256)

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนผ่านทางทัศนคติต่อการเรียนรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนในเชิงลบผ่านทางทัศนคติต่อการเรียนรู้ และการรับรู้ความสามารถของตนเอง นอกจากนี้ยังพบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนผ่านทางทัศนคติต่อการเรียนรู้ และการรับรู้ความสามารถของตนเองทั้งนี้เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมเกือบทุกด้านของมนุษย์ อาจจะมีส่งผลเล็กน้อยแตกต่างกัน แต่การอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อจิตลักษณะทางบวกนั้น การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลจะให้ผลดีที่สุด สอดคล้องกับ วินัดดา ปิยะศิลป์ ที่กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่จะส่งผลต่อพฤติกรรมต่างๆ และบุคลิกภาพของบุตรและธิดาตอนวัยรุ่น รวมทั้งสุขภาพ สุภาพ มีแนวคิดว่าการอบรมที่ใกล้ชิด และความผูกพันอย่างลึกซึ้งกับพ่อแม่ มีอิทธิพลต่ออารมณ์ ทัศนคติ และแบบของความประพฤติแก่บุตรธิดาเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งเนอมี ได้มีการศึกษาพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตมี

ปฏิสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู นั่นคือการอบรมเลี้ยงดูแบบรักมาก แบบใช้เหตุผลมากและถูกลงโทษทางจิตใจมากกว่าทางร่างกายการเรียนรู้แบบภายในครอบครัว และสภาพแวดล้อมมีผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผลไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชายผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไปไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชายผ่านทาง การรับรู้ความสามารถของตนเอง ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกดขี่ไม่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนหญิงผ่านทาง การรับรู้ความสามารถของตนเอง เมื่อพิจารณาจากรูปแบบความสัมพันธ์ที่ได้นี้ พบว่า การอบรมเลี้ยงดู แบบมีเหตุผลมีอิทธิพลต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนมากที่สุด (วินัดดา ปิยะศิลป์. 2540: 144; สุพัตรา สุภาพ. 2534: 59; Nurmi. 1991: 1-59)

3. การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว มีอิทธิพลทางอ้อมต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนผ่านทาง การรับรู้ความสามารถของตนเองกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทั้งนี้ น่าจะมีสาเหตุจากการที่นักเรียนหญิงเป็นเพศที่มีลักษณะเชื่องช้า วานอนนอนง่าย จึงทำให้การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัวมีผลต่อการควบคุมตนเองของนักเรียน สอดคล้องกับ นันทนา จันทรพันธ์ ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว และศึกษาคำนวณน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรแต่ละตัวที่ส่งผลต่อความคาดหวังในอนาคต ด้วยการวิเคราะห์พหุระดับ พบว่า ตัวแปรแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กับลักษณะมุ่งอนาคต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ การกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว มีอิทธิพลทางอ้อมต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนหญิงผ่านทาง การควบคุมตนเองด้วย (นันทนา จันทรพันธ์. 2545: บทคัดย่อ)

4. บุคลิกภาพแบบเอ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนผ่านทาง การรับรู้ความสามารถของตนเองกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่วนบุคลิกภาพแบบบี มีอิทธิพลทางอ้อมต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนผ่านทาง การควบคุมตนเอง ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ มีลักษณะชอบเอาชนะ ชอบการแข่งขัน จึงก่อให้เกิดแรงจูงใจและช่วยให้นักเรียนรู้ว่าตนเองถนัดในสิ่งใดจากการเรียนรู้ในการแข่งขัน ส่วนบุคลิกภาพแบบบี เป็นผู้ที่มีลักษณะใจเย็น จึงมีความรอบคอบ ส่งผลให้มีความคิดทำอะไรๆ ด้วยสติไม่รีบร้อนจึงส่งผลต่อการควบคุมตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของ สตรูปและโบแลนด์ ที่ได้ทำการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาการรับรู้สาเหตุของการกระทำและความเพียรในการทำงานของบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบเอ และแบบบีพบว่า กลุ่มที่ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอ มีความเชื่อถือในความสำเร็จของงานมากกว่าความล้มเหลว ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการวิจัยความยากของงานกับความเพียรในการทำงานนั้น พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางลบ กล่าวคือ ถ้างานมีความยากมากขึ้น บุคคลมีความเพียรในการทำงานลดลง แต่มีความเพียรพยายามมากขึ้นในงานที่มีความยากปานกลาง แต่บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบบีนั้น มีความเชื่อถือในความสำเร็จและ

ความล้มเหลวไม่แตกต่างกัน และความยากของงานและความเพียรพยายามมีความสัมพันธ์กันทางบวก นอกจากนี้ ไคเวิร์เวอร์และไวนด์เนอร์ ได้ศึกษาเรื่อง "ลักษณะบุคลิกภาพแบบเอและระดับความมุ่งหวัง โดยศึกษาจากการตั้งเป้าหมายของความสำเร็จของเด็กและผู้ปกครอง" โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบเอและแบบบี พบว่าเด็กทั้งสองกลุ่มได้ตั้งเป้าหมายความสำเร็จแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ในการกระทำพฤติกรรมเด็กที่มีบุคลิกภาพแบบเอจะทำงานสำเร็จมากกว่าและมีความเพียรพยายามเพื่อให้ประสบความสำเร็จมากกว่า (อัจฉรา วงศ์วัฒนามงคล. 2533: 19-20; อ้างอิงจาก Strube&Boland. 1986; Kleiwer & Weidner. 1987 : 204-209)ₓ

5. ทศนคติต่อการเรียนรู้ มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนผ่านทางแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทั้งนี้เนื่องจากการที่บุคคลมีทศนคติที่ดีในการเรียนรู้นั้น เป็นบุคคลที่มีความสนใจที่จะเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองไปสู่ความสำเร็จในอนาคต จึงมีอิทธิพลผลต่อ ลักษณะมุ่งอนาคตกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งสอดคล้องกับ เนตรชนก พุ่มพวง ที่ได้ศึกษาเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า ทศนคติต่อการเรียนรู้ เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะมุ่งอนาคต แสดงว่า ถ้าหากนักเรียนมีทศนคติต่อการเรียนรู้สูง ก็จะส่งผลให้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงด้วย ซึ่ง ปิยาภรณ์ กิจอุดมทรัพย์ ก็ได้ศึกษาพบว่าทศนคติต่อการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อลักษณะมุ่งอนาคต คือ ถ้ามีทศนคติที่ดีต่อการเรียนเช่น มีความสนใจ พอใจ ตั้งใจเรียน เป็นต้น จะเห็นความสำคัญของอนาคต สามารถวางแผนและปฏิบัติเกี่ยวกับอนาคต เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ อีกทั้งจำรูญ เทียมธรรม ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพบว่า เจตคติต่อการเรียนเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (เนตรชนก พุ่มพวง. 2546: 76-77; ปิยาภรณ์ กิจอุดมทรัพย์. 2539: 73; จำรูญ เทียมธรรม. 2546 : บทคัดย่อ)

6. การควบคุมตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนผ่านทางทศนคติต่อการเรียนรู้ กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่า นักเรียนที่มีการควบคุมตนเองสูงจะสามารถกำหนดตนเองให้ทำในสิ่งที่ถูกที่ควร รู้วิธีที่จะรับมือสิ่งรบกวนจากภายนอก เช่น ในการเรียนก็จะมีสมาธิได้แม้เพื่อนรบกวน จึงส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต ทศนคติต่อการเรียนรู้ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สอดคล้องกับ ณัฐวัตร ลุนหงส์ ที่กล่าวว่า การควบคุมตนเองถือเป็นปัจจัยภายใน คือ เป็นจิตลักษณะที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเกือบทุกด้าน ถ้านักเรียนมีการควบคุมตนเองสูงจะมี พฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการเรียน และดวงเดือน พันธุมนาวิน ยังกล่าวอีกว่า ผู้ที่มีความสามารถ ควบคุมตนเองได้ โดยไม่ต้องพึ่งการควบคุมจากคนอื่น บุคคลที่ควบคุมตนเองได้นั้นจะทำได้หลายมิติ เช่น ทางด้านเวลา การควบคุมตนเองให้

มุ่งอนาคต ดังนั้นการควบคุมตนเองน่าจะส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต อีกทั้งบริงแฮม ได้ให้ความหมายในแง่ของการควบคุมตนเองที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมว่า การควบคุมตนเองเป็นความสามารถของบุคคลที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนโดยการเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมของตน บุคคลยิ่งเรียนรู้ที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนเองมากเท่าไรเขาจะยิ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตของตนเองมากขึ้นเท่านั้น การควบคุมตนเองจึงน่าจะส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทัศนคติต่อการเรียนรู้ด้วย (ณัฐวัตร ลุนหงส์. 2544: 161; ดรวงเดือน พันธมนาวิน. 2520: 13-14, 59-60 ; Bringham. 1978)

7. การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนผ่านทางการควบคุมตนเอง กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทั้งนี้เนื่องจาก การรับรู้ความสามารถของตน เป็น การที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองที่จะดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นการรับรู้ความสามารถของตนเอง จึงเป็นตัวเสริมแรงจูงใจแก่ตนเองจึงน่าจะส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการควบคุมตนเอง โดยแบนดูรา กล่าวว่า ความสำเร็จในการทำงาน เป็นประสบการณ์ตรง การไม่ประสบความสำเร็จทำให้เกิดความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลเพิ่มขึ้น การไม่สำเร็จซ้ำๆ เป็นตัวลดความคาดหวังในอนาคตเกี่ยวกับความสามารถของตน การสำเร็จหลาย ๆ ครั้ง ทำให้บุคคลไม่ย่อท้อในการทำงานเมื่อทำสิ่งนั้นไม่สำเร็จ การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น การพูดชักจูงจากผู้อื่น และความตื่นตัวทางอารมณ์ ดังนั้นบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเอง น่าจะส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ และการควบคุมตนเอง ซึ่งปณิดา นิรมล ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการกำกับตนเองในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคตะวันออก พบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองในทางการเรียน เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการกำกับตนเอง ในการศึกษา (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. 2541: 57; อ้างอิงจาก Bandura.; Bandura. 1977: 81-82; ปณิดา นิรมล. 2547 : 131)

8. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้น มีลักษณะต้องการประสบความสำเร็จ จึงเป็นผู้มีเป้าหมายในอนาคต จึงส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคต สอดคล้องกับ กิลฟอร์ด ได้กล่าวถึงลักษณะของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า เป็นผู้มีความทะเยอทะยาน ปรารถนา และความเพียรพยายามที่จะทำกิจกรรมให้สำเร็จ มีความอดทน แม้ว่าจะต้องเสียเวลานานในการทำงานให้สำเร็จ อีกทั้งการวิจัยของเรย์เนอร์ ที่ได้ศึกษาเรื่องลักษณะมุ่งอนาคต การมองโลกในแง่ดี และการมุ่งสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการสูง เป็นบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตมาก และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากด้วย และงานวิจัยของพรทิพย์ เจนจริยานนท์ ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก็พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตเช่นกัน นอกจากนี้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ยังมีอิทธิพลต่อลักษณะ

มุ่งอนาคตของนักเรียนชาย ในทางอ้อมผ่านทางทัศนคติต่อการเรียนรู้ด้วย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. 2530: 167; อ้างอิงจาก Raynor. 1978; กิลฟอร์ด. 1967: 437-439; พรทิพย์ เจนจรรย์านนท์. 2542: บทคัดย่อ)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่าตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนสูงสุดคือทัศนคติต่อการเรียนรู้ รองลงมาคือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงสุด คือ การควบคุมตนเอง รองลงมาคือการรับรู้ความสามารถของตนเอง การกระตุ้นทางการศึกษาจากครอบครัว บุคลิกภาพแบบเอ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจมากเกินไป ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู หรือผู้สนใจ สามารถนำไปใช้ในการปลูกฝังเด็กให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์นี้ คือลักษณะมุ่งอนาคต โดยการปลูกฝังเด็กตั้งแต่วัยเยาว์ คอยชี้แนะแนวทาง และอบรมสั่งสอนสอดควบคู่กันทั้งที่บ้าน และโรงเรียน

1.2 พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู หรือผู้สนใจ ควรศึกษารูปแบบแนวทางที่จะพัฒนาเด็กให้มีทัศนคติต่อการเรียนรู้ เสริมแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แนะนำ คัดให้เด็กรับรู้ความสามารถของตนเอง สอนให้รู้จักการควบคุมตนเอง ในหลากหลายวิธี เพื่อเสริมสร้างให้เด็กไทยมีเป้าหมายในชีวิต มีลักษณะมุ่งอนาคต

1.3 พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือครู ควรอบรมเลี้ยงดูลูกหรือศิษย์ ด้วยการอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล โดยให้เด็กมีอิสระทางความคิดและตัดสินใจต่างๆ โดยเราคอยแนะนำ ให้คำปรึกษา ชี้ให้เห็นสิ่งที่ดีไม่ดี มอบความรักและดูแลด้วยความเหมาะสม ไม่เข้มงวดเกินไป หรือปล่อยปละละเลย

1.4 ในการทำวิจัยครั้งนี้ ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ การนำไปใช้ต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่าง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์พบว่าโมเดลที่พัฒนาขึ้นสามารถอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนแบบรวมเพศ นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงได้ ร้อยละ 56, 53 และ 58 ตามลำดับ ที่เหลืออีกร้อยละ 44, 47 และ 42 ตามลำดับ เป็นอิทธิพลของตัวแปรที่ไม่ได้ถูกเลือก

เข้ามาศึกษาในโมเดล ถ้าสามารถนำตัวแปรที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เข้ามาวิเคราะห์ร่วมด้วย อาจทำให้รูปแบบความสัมพันธ์ของโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของลักษณะมุ่งอนาคตมีค่าสูงขึ้น เช่น ความเชื่ออำนาจในตน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เป็นต้น

2.2 ผู้วิจัยได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในต่างจังหวัด ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการแข่งขันไม่มาก รวมทั้งความพร้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในด้านต่างๆ อาจไม่เท่าเทียมกับในจังหวัดใหญ่ๆ ซึ่งอาจทำให้นักเรียนมีการมองอนาคตที่ไม่ชัดเจนมากนัก จึงควรมีการศึกษาแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดใหญ่ๆ ที่มีการแข่งขัน และความพร้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้สูง เช่น โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นต้น เพื่อเปรียบเทียบระดับลักษณะมุ่งอนาคตและวิเคราะห์ตัวแปรเชิงสาเหตุซ้ำ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

2.3 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีการปรับแต่งโมเดลจากโมเดลสมมติฐาน หลังจากตรวจสอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์จึงควรมีการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อลักษณะมุ่งอนาคตในกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันอีกครั้ง เพื่อให้ได้รูปแบบความสัมพันธ์ที่มีความเชื่อมั่นสูงยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2530). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์นการพิมพ์
- กรณีภา นาควัชร. (2535). *ความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนที่เป็นบุตรผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมโรงเรียน กระทุ่มแบน "วิเศษสมุทรคุณ" และโรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2543*. วิทยานิพนธ์ ส.ม. (สังคมวิทยา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, อุดลำนาร.
- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2528). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กรมวิชาการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- กันต์ฤทัย คลังพล. (2546). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับอัตราในทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กาญจนา คำสุวรรณ. (2524). *จิตวิทยาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : ทวีการพิมพ์.
- เกตุวดี กัมพลศิริ. (2546). *การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมตอบสนองระหว่างบุคคลและความเกรงใจ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างแบบกัน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ขวัญจิรา อนันต์. (2546). *การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- คณะกรรมการการอบรมและดูแลเด็กวัยรุ่น. (2532). *วัยรุ่นสร้างสรรค์เพื่อสังคมไทย : ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาเด็กวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการอบรมและดูแลเด็กวัยรุ่น.
- จรรยา สุวรรณทัต. (2531). *ประมวลบทความวิชาการระหว่างปีพุทธศักราช 2526-2531 ฉบับอภิธานการครบรอบ 33 ปี สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ :เยาวชนไทยกับการมุ่งอนาคต*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จรรยา เกษศรีสังข์. (2537). *วิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จักรวาล ภูพันธ์. (2537). *ผลของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนสถานสงเคราะห์เด็กหญิง บ้านราชวิถี กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จันทนา นนทิก. (2533). *การทดลองใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการทำงานโดยวางเป้าหมายสำหรับเยาวชน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จินตนา ธนินุรักษ์ชัย . (2537). *การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิค Path Analysis*. ม.ป.พ.

- จิราภรณ์ กุณสิทธิ์. (2541). การทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ด้วยตัวแปรด้าน การกำกับตนเองในการเรียน การรับรู้ความสามารถของตนเองทางคณิตศาสตร์ ทักษะคิดต่อวิชาคณิตศาสตร์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อุดลำนนา.
- จำริญ เทียมธรรม. (2546). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ฉลอง ภรณ์รัตน์. (2521). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: ประจักษ์การพิมพ์.
- เชิดศักดิ์ โธวาลินธุ์. (2520) การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชูศรี วงศ์รัตน. (2544). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตรการพิมพ์.
- ณัฐวัตร ลุนหงส์. (2544). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางครอบครัว สังคมและ สภาพแวดล้อมกับการควบคุมตนเองและการมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน: ศึกษาเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ส.ม. (การจัดการสวัสดิการสังคม) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. อุดลำนนา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และงามตา นันทานนท์ และคณะ. (2536). รายงานการวิจัย เรื่อง ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัวและทางป้องกัน. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และงามตา นันทานนท์. (2537). จิตลักษณะของนักเรียนวัยรุ่นในครอบครัว ปกติ-เครียด-แตกแยก-ปัจจัยปกป้อง: วารสารจิตวิทยา 1(2).
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. (2530). ชุดฝึกอบรม การเสริมสร้างคุณลักษณะของข้าราชการพลเรือน. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม. (2520). จริยธรรมของเยาวชนไทย. รายงานการวิจัย ฉบับที่ 21. กรุงเทพฯ: กรมศาสนา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์ปัจฉิม. (2524) ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น: รายงานการวิจัย ฉบับที่ 26 กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินท์ ชูชม และ สุภาพร ลอยด์. (2529) การควบคุมอิทธิพลของสื่อมวลชนของครอบครัวกับจิตลักษณะที่สำคัญของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เดชา ลุนาวงค์. (2546). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, อุดลำนนา.
- ดำริ บุญชู. (2545). การกีดกันสถานศึกษายุคใหม่สิ่งท้าทายบทบาทผู้บริหารและครู. วารสารวิชาการ. 5(4): 2; 4 เมษายน.
- นงนุช ไรจน์เลิศ. (2533) การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของนักเรียนวัยรุ่น:

- ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
 นางลักษณ วัชรชัย. (2537). *ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น(LISREL) สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นฤมล บุณนิม. (2529). *ความผิดใจในความสำเร็จในเชิงความคาดหวังทางการศึกษา* :
 ศึกษากรณีนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ส.ม. (สังคมวิทยา).
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, อัดสำเนา.
- นวลละออ สุภาผล. (2536) *ผลสะท้อนแห่งโครงการนักเรียนนายร้อยตำรวจฝึกอบรมใช้ประชาชนในชนบท*.
 ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- นันทนา จันทน์. (2545). *การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับความคาดหวังในอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ด้วยการวิเคราะห์หุระดับ*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ✓ เนตรชนก พุ่มพวง. (2546). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนราชวินิตบางแก้ว อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เบญจมาศ พลศักดิ์. (2546). *การศึกษาพัฒนายุทธศาสตร์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาช่วงชั้นที่ 3-4 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างแบบกัน ในเขตพื้นที่การศึกษา 1 จังหวัดศรีสะเกษ*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญเชิด ภิญญอนันต์พงษ์. (2519). *การวัดและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. (2545). *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินผลการศึกษา (หน่วยที่ 3)*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญรับ ศักดิ์มณี. (2532). *การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานราชการ*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ปณิดา นิรมล. (2547). *การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการกำกับตนเองในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา. ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มีนาคม*.
- ประดิษฐ์ อุปรมัย. (2537). *การพัฒนาความรับผิดชอบของเด็ก. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาพฤติกรรมเด็ก* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ : วัดต่อกรพิมพ์
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526) *ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ที่ระพัฒนา.
- ปติพงษ์ ประเสริฐผล. (2535). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคาดหวังในชีวิตกับความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประทุมคงคา กรุงเทพมหานคร*.
 ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปิยาภรณ์ กิจอุดมทรัพย์. (2539). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นวิทยาลัยสารพัดช่าง กรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ปิยพร ดวงทอง.(2539). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับบุคลิกภาพการแสดงตัวของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปอแก้ว ศิริจันทร์.(2546). ผลของการฝึกมุ่งอนาคตและความคุมตนเอง ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตและความคุม
ตนเองและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ม่วงพรรณ เกิดพิทักษ์.(2530). สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์.
- พิทักษ์ วงแหวน . (2546). การศึกษาปัจจัยพหุระดับที่ส่งผลต่อพฤติกรรมไม่เรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่
6 จังหวัดศรีสะเกษ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พจมาน ศรีแดง. (2531). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนช่วยสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 3 ที่มีระดับความคาดหวังต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อด
สำเนา.
- พรทิพย์ เจนจริยานนท์.(2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียน
เรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตรัง. ปรินญาณิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พรรณี ชูทัย. (2522) จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- พรรณี (ชูทัย)เจนจิตร. (2545). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : เสริมสินพรเพรสซิสเต็ม
- พรพามาศ นนทยาธร.(2520). ความคาดหวังทางการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียน
มัธยมแบบผสมในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อดสำเนา.
- เพ็ญจันทร์ สว่างวงศ์ตระกูล. (2539). ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับตัวแทนประกันชีวิตที่ประสบความสำเร็จ.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มยุรี ศรีชัย. (2538). เทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง. กรุงเทพฯ : วิ.เจ. พรินติ้ง.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ . (2539) . เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น .
- . (2540) . สถิติวิทยาทางการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น .
- . (2542) . การวัดด้านจิตพิสัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น .
- . (2543) . เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น .
- วงพัทตร์ ภูพันธ์ศรี และ ศิรินันท์ ดำรงผล.(2538). จิตวิทยาพัฒนาการประยุกต์การศึกษา. กรุงเทพฯ :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วันิดดา ปิยะศิลป์. (2540). การพัฒนาครอบครัว. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดนายกรัฐมนตรี.
- วิชัย เขียดบัว.(2534). ลักษณะจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อดสำเนา.
- วิรัช วรณรัตน์. (2532). การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวัดผลและการวิจัย. สำนักทดสอบทางการศึกษา
และจิตวิทยา กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศิรินันท์ ดำรงผล. (2532). จิตวิทยาพัฒนาการและการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ศิริรัตน์ ภูสกลเจริญศักดิ์. (2531). ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีของโรเจอร์ที่มีต่อทัศนคติในการเรียน ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพิบูลย์ประชาสรรค์ กรุงเทพฯ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- สมพร พรหมจรรย์. (2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2541). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถิต วงศ์สุวรรณ. (2529). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : เจริญรัตน์การพิมพ์.
- ศิริชัย ประทีปฉาย. (2533). การพัฒนานุคลิกภาพและการปรับตัว. จันทบุรี : วิทยาลัยครูรำไพพรรณี.
- สุธาสิณี ใจเย็น. (2545). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระบบการศึกษาทางไกลในเขตบางเขน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, อัดสำเนา.
- สุพจน์ สิ้นสูงศรีวัฒน์. (2527). การสร้างแบบทดสอบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดบุรีรัมย์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- สุพัทธรา สุภาพ. (2542). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- สมน อมรวิวัฒน์. (2540). การพัฒนาครอบครัว. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดนายกรัฐมนตรี.
- สุรพงษ์ ชูเดช. (2531). ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยกับจิตลักษณะที่สำคัญของนิสิต. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- โสภา มะเครือสี. (2537). การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักศึกษาวิชาชีพลูกเสือระยะสั้น วิทยาลัยสารพัดช่างศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ . วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- อุดมพร ตันตะระรัตน์ (2531). ความคาดหวังด้านอาชีพของเด็กในทัศนะของผู้ปกครองและเด็กหมู่บ้านอพยพโครงการเขื่อนเขียวหวาน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.
- อัจจรา วงศ์วัฒนางมล. (2533). ตัวแปรทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.
- อนันต์ชนก วิจิตรนิเทศ. (2546). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลในการสอบวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดสระบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- Atkinson, John W. (1966). *Motive in Fantasy Action and Society*. New Jersey : D. Van Nostrand.
- Baldrige, Victor J. (1980). *Sociology : Critical Approach to Power, Conflicy, and Change*. New York : John Wiley and Sons.
- Bandura, Albert. (1969). *Principles of behavior modification*. New York : Holt, Rinehart & Winston
- (1977). *Social Learning Theory*. Englewood Chiffs, N.J. : Prentice – Hall.

- , (1977). *Self-efficacy : Toward a Unifying Theory of Behavioral Change*. Psychological Review. 84 : 191-215
- , (1986). *Social Foundations of Thought and Action : A Social Cognitive Theory*. Englewood Cliffs. New Jersey : Prentice-Hall.
- , (1995). *Self-efficacy in Changing Societies*. UK: Cambridge University Press.
- , (1997). *Self-efficacy : The Exercise of Control*. New York : W.H. Freeman and Company.
- Bandura, Albert, Nancy E. Adams and Beyer Janice. (1977). *Cognitive Process Mediating Behavioral Change*. Journal of Personality and Social Psychology. 35 : 125-139 ; March.
- Betz, Nancy E. (1992, september). *Counseling Uses of Career Self – efficacy Theory*. The career Development. 41 : 22 - 26.
- Bernard, Haroll W. (1970). *Mental Health in the Classroom*. New York : McGraw-Hill.
- Cormier, Williams H. and Cormier, Sherilyn L. (1979). *Interviewing Strategies for Helpers: A Guide to Assesment. Treatment and Evaluation*. California : Brook/cole.
- Good, Carter. V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : McGraw-Hill.
- Guilfoard, J.P. (1967). *The Nature of Human Intelligent*. New York : McGraw-Hill Book Company.
- Hurlock, Elizabeth B. (1967). *Adolescent Development*. 3rd ed. New York : Mc. Graw-Hill.
- , (1974). *Personality Development*. New York : Mc. Graw-Hill.
- Joreskog ,K.G. and Sorbom, D. (1993). *Lisrel VII : Structural Modeling with the SIMPLIS™ Command Language*. Chicago : Scientific Software, Inc.
- Khan, S.B. (1969). *Affective Correlates of Academic Achievement*. Journal of Education Psychology.
- Kliewer, Wendy and Gerdi. Weidner. (1987) *Type A Behavior and Aspirations : A Study of Parents and Children's Goal Setting*. Developmental Psychology. 23(2) : 204-209 ; 1987.
- Lindgran, Hnry C. (1976). *Educational Psychology in the Classroom*. Newyork : John Wilney and Sons, Inc
- McClelland, David C. and others. (1953). *The Achievement Motive*. New York : Applentoncentury Groffs Ing.
- Mead, Robert D. (1971) *Future Time Perspective of College Students in America and India*. : Journal of Social Psychology.
- Mischel, W. (1974) *Process in Delay of Gratification*. : in L. Berkowitz (ed) *Advance in Experimental Social Psychology*. Vol.7 p. 249-293. New York : Academic Press
- Nurmi J.E. (1991) *How Do Adolesents See Their Future? A Review of the Development of Future Orientation and Planning*. : Development Review.
- Pedhazur Elaza J. (1982) . *Multiple Regression in Behavioral Research* . New York : CBS College Publishing .

- (1997). *Multiple Regression in Behavioral Research*. New York : Holt , Rinehart And Winston.
- Piaget, Jean. (1962). *The Moral Judgement of the Child*. New York : Collier Book.
- Pintrich, P.R. ; and De Groot, E.V. (1990). *Motivation and self-regulated Learning components of classroom academic performance*. Journal of Education Psychology. 82 : 33-40.
- Pulkkien, Lea. And Ronka, Anna. (1994). *Personal Control Over Development, Identity Formation and Future Orientation as Components of Life Orientation : A Development Approach*. Developmental Psychology. 30(20) : 260-271.
- Robinson, Charles Loe. (1971). *Future Time Perspective in Non - Incarcerated Juvenile Delinquents*. : Dissertations Abstracts International.
- Runyon, P. Richard; Haber, Audrey; Pittenger, J. David and Coleman, A. Kay. (1996). *Fundamentals of Behavioral Statistics*. New York : Mc. Graw-Hill.
- Seginer, Rachel and Hoda Halabi. (1991). *Cross-Cultural Variations of Adolescents. Future Orientation : The Case of Israeli Druze Versus Israeli Arab and Jewish Male*. : Journal of Cross Cultural Psychology. 22(2) : 244-257.
- Strage, Amy A. (1998). *Family context variables and the development of self – Regulation In college students*. Adolescence. 33(129) : 17-31.
- Wechsler, David. (1958). *The Measurement and Approach of Adult Intelligence*. 4thed. Baltimore : Willinient Wilkins.
- Weiner, Bernard. (1972, Spring). *Attribution Theory Achievment Motivation and Education Process*. Review of Education Research. 42 : 203-215.

ภาคผนวก ก
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนก (r) แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต

ข้อ	ลักษณะมุ่งอนาคต	ข้อ	ลักษณะมุ่งอนาคต
	r		r
1	0.339	16	0.404
2	0.243	17	0.444
3	0.548	18	0.306
4	0.335	19	0.381
5	0.347	20	0.478
6	0.405	21	0.480
7	0.371	22	0.382
8	0.528	23	0.436
9	0.489	24	0.551
10	0.405	25	0.494
11	0.436	26	0.526
12	0.451	27	0.503
13	0.453	28	0.584
14	0.325	29	0.634
15	0.477	30	0.437

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.886

ตาราง 18 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามวัดแรงงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อ	แรงงใจใฝ่สัมฤทธิ์
	r
1	0.213
2	0.420
3	0.412
4	0.338
5	0.241
6	0.296
7	0.451
8	0.640
9	0.614
10	0.481
11	0.544
12	0.563
13	0.436
14	0.645
15	0.535
16	0.587
17	0.376
18	0.359
19	0.613
20	0.536

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.863

ตาราง 19 ค่าอำนาจจำแนก(r) ของแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเรียนรู้

ข้อ	ทัศนคติต่อการเรียนรู้
	r
1	0.463
2	0.466
3	0.449
4	0.201
5	0.471
6	0.482
7	0.460
8	0.531
9	0.610
10	0.634
11	0.630
12	0.577
13	0.507
14	0.689
15	0.714
16	0.435
17	0.3549
18	0.518
19	0.499
20	0.465
21	0.489

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.899

ตาราง 20 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ

ข้อ	บุคลิกภาพ
	r
1	0.223
2	0.496
3	0.401
4	0.353
5	0.530
6	0.492
7	0.435
8	0.440
9	0.198
10	0.325
11	0.561
12	0.515
13	0.381
14	0.447
15	0.470
16	0.469
17	0.369
18	0.338
19	0.470
20	0.505

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.837

ตาราง 21 ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง

ข้อ	การควบคุมตนเอง
	r
1	0.591
2	0.546
3	0.674
4	0.323
5	0.518
6	0.420
7	0.337
8	0.513
9	0.558
10	0.500
11	0.625
12	0.542
13	0.653
14	0.577
15	0.541
16	0.428
17	0.551
18	0.577
19	0.707
20	0.486

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.900

ตาราง 22 ค่าอำนาจจำแนก(r) ของแบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง

ข้อ	การรับรู้ความสามารถของตนเอง
	r
1	0.524
2	0.407
3	0.437
4	0.569
5	0.561
6	0.508
7	0.472
8	0.472
9	0.504
10	0.567
11	0.447
12	0.551
13	0.512
14	0.682
15	0.339

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.862

ตาราง 23 ค่าอำนาจจำแนก(r) ของแบบสอบถามวัดการกระตุ้นทางการศึกษาจากครอบครัว

ข้อ	การกระตุ้นทางการศึกษาจากครอบครัว
	r
1	0.508
2	0.495
3	0.446
4	0.688
5	0.503
6	0.458
7	0.417
8	0.544
9	0.485
10	0.538
11	0.541
12	0.577
13	0.698
14	0.631
15	0.591
16	0.595
17	0.198
18	0.363
19	0.358
20	0.349

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.878

ตาราง 24 ค่าอำนาจจำแนก(r) ของแบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดู

ข้อ	การอบรมเลี้ยงดู			
	แบบมีเหตุผล	แบบตามใจมากเกินไป	แบบเข้มงวดกวดขัน	แบบตามอารมณ์
	r	r	r	r
1	0.521	0.455	0.304	0.480
2	0.633	0.714	0.475	0.448
3	0.698	0.316	0.506	0.205
4	0.342	0.371	0.417	0.439
5	0.416	0.490	0.375	0.555
6	0.442	0.458	0.659	0.536
7	0.345	0.369	0.169	0.591
8	0.492	0.308	0.331	0.428
9	0.202	0.459	0.190	0.202
10	0.209	0.215	0.285	0.634
11	0.328	0.197	0.537	0.554
12	0.196	0.538	0.207	0.516

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดู แบบมีเหตุผล แบบตามใจมากเกินไป
แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบตามอารมณ์ ทั้งฉบับมีค่า เท่ากับ 0.729, 0.761, 0.727 และ 0.802

ตาราง 25 ค่าอำนาจจำแนก(r) ของแบบสอบถามวัดการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

ข้อ	การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน
	r
1	0.573
2	0.555
3	0.602
4	0.600
5	0.659
6	0.349
7	0.594
8	0.637
9	0.552
10	0.501

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.856

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ต้องการทราบเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียนในด้านต่างๆ ตามที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริง หรือตรงกับความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนจริง โดยขอความกรุณาให้นักเรียนตอบให้ตรงกับความเป็นจริง ให้ครบถ้วนทุกข้อ ซึ่งข้อคำถามแต่ละข้อไม่มีถูกหรือผิดตายตัว ดังนั้นขอให้นักเรียนตอบด้วยความสบายใจ โดยผลของการตอบครั้งนี้จะนำไปวิเคราะห์เพื่อศึกษาวิจัยในภาพรวม อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และจะไม่มี การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายบุคคล และผู้วิจัยขอรับประกันว่าข้อมูลของนักเรียนจะเป็นความลับและ จะเก็บรักษาไว้อย่างดี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดระดับความคิดเห็น มีทั้งหมด 146 ข้อ แบ่งเป็น 7 ตอน คือ

ตอนที่ 1	แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต	จำนวน 30 ข้อ
ตอนที่ 2	แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	จำนวน 20 ข้อ
ตอนที่ 3	แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเรียนรู้	จำนวน 21 ข้อ
ตอนที่ 4	แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ	จำนวน 20 ข้อ
ตอนที่ 5	แบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง	จำนวน 20 ข้อ
ตอนที่ 6	แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง	จำนวน 15 ข้อ
ตอนที่ 7	แบบสอบถามวัดการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว	จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดู จำนวน 48 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามวัดการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน จำนวน 10 ข้อ

2. แบบสอบถามฉบับนี้ ใช้เวลาในการตอบประมาณ 1 ชั่วโมง โดยขอความกรุณานักเรียนตอบแบบ สอบถามด้วยความตั้งใจ และความสบายใจ ตามที่นักเรียนได้ปฏิบัติ หรือตรงกับความคิดเห็นของ นักเรียนจริงๆ หากนักเรียนตอบโดยขาดความตั้งใจหรือตอบไม่ตรงกับความจริง จะทำให้ไม่เกิด ประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยและไม่มีคุณค่าต่อส่วนรวม

ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือด้วยดี

กรภัทร วรเชษฐ์

นิสิตปริญญาโท สาขาวิจัยและสถิติทางการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

1. เพศ () ชาย
 () หญิง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามวัดระดับความคิดเห็น จำนวน 146 ข้อ มี 7 ตอน

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความดังกล่าวว่า แต่ละข้อเป็นจริงสำหรับตัวนักเรียนมากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิด ความรู้สึก และการกระทำของนักเรียนที่สุดเพียงข้อเดียว ในแต่ละข้อและขอความกรุณาตอบทุกข้อ

โดยเกณฑ์ในการตอบ ดังนี้

- จริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึก หรือการกระทำของนักเรียนมากที่สุด
 จริงมาก หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึก หรือการกระทำของนักเรียนมากพอสมควร
 จริงปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึก หรือการกระทำของนักเรียนปานกลาง
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึก หรือการกระทำของนักเรียนน้อย
 ไม่จริงเลย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึก หรือการกระทำของนักเรียนเลย

ข้อความ	จริง มากที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
ตอนที่ 1 แบบสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต					
1. ข้าพเจ้าจะเรียนต่อในระดับสูงๆ เพื่อจะได้ทำงานที่มั่นคงในอนาคต.....					
2. ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใด.....					
3. ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนรู้ และการฝึกฝนทักษะของตนเอง จะช่วยให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในอาชีพที่มุ่งหวังในอนาคต.....					
4. ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนต่อในระดับสูงๆ จะช่วยให้มีโอกาสดำรงตำแหน่งก้าวหน้าตามอย่างรวดเร็ว.....					
5. ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนในระดับสูงๆ ทำให้เสียเวลา และเสียเงินทองโดยเปล่าประโยชน์.....					
6. ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพในอนาคตยังเป็นเรื่องที่ไกลตัว.....					
7. ข้าพเจ้าคิดว่า การตั้งใจฝึกฝนทักษะในด้านต่างๆ จะทำให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จในอนาคต.....					
8. ข้าพเจ้าจะศึกษารายละเอียดของสาขาวิชาต่างๆ ก่อนที่จะเลือกศึกษาต่อด้านใด.....					

ข้อความ	จริง มากที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
9. ข้าพเจ้าศึกษาหาความรู้ และตั้งใจเรียน เพื่อจะได้นำความรู้นั้น มาเป็น พื้นฐานในการประกอบอาชีพที่มุ่งหวัง.....					
10. ข้าพเจ้าคิดว่าความพยายามในการเรียนหรือฝึกฝนทักษะด้านต่างๆ เป็นหนทางแห่งความสำเร็จในอนาคต.....					
11. ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจะหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ที่สนใจได้จากที่ใด....					
12. ถ้าข้าพเจ้าไม่ถนัดในวิชาใด ข้าพเจ้าจะหาความรู้เพิ่มเติมในวิชานั้น.....					
13. ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าจะต้องเรียนสาขาใด จึงจะเลือกอาชีพที่ข้าพเจ้า ต้องการได้.....					
14. ถ้าข้าพเจ้าเรียนไม่เข้าใจ หรือไม่ถนัดวิชาใด ข้าพเจ้าจะให้ครูหรือ เพื่อนๆ ช่วยอธิบาย.....					
15. ข้าพเจ้าทราบดีว่าจะต้องหาความรู้และฝึกฝนทักษะด้านใด เพิ่มเติมสำหรับอาชีพที่ข้าพเจ้ามุ่งหวัง.....					
16. ข้าพเจ้าคิดว่าหากพ่อแม่ไม่มีเงินส่งให้เรียน ข้าพเจ้าก็จะเรียนจบ แค่ ม. 3.....					
17. ถ้าข้าพเจ้าไม่มีเงินเรียน และได้ทุนเรียนต่อในโรงเรียน ข้าพเจ้าจะศึกษาต่อการศึกษาจนจบโรงเรียน (กศน.) แทน.....					
18. ข้าพเจ้ามักหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ข้าพเจ้าสนใจ เพื่อที่จะเลือก เรียนต่อในสาขาวิชาที่ตรงกับอาชีพนั้น.....					
19. ข้าพเจ้าจะเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความรู้ สติปัญญาและ ความสามารถที่มีอยู่.....					
20. ข้าพเจ้าจะเลือกเรียนในสาขาวิชาที่ชอบเพื่อจะได้ประกอบอาชีพ ตามที่ตนเองสนใจได้.....					
21. ข้าพเจ้าเรียนเพื่อให้ผ่านไประวัน ๆ เท่านั้น.....					
22. ข้าพเจ้าท้อแท้ในการเรียนมาก เพราะสติปัญญาไม่ดี.....					
23. แม้ข้าพเจ้าจะไม่ชอบเรียนในบางวิชา แต่ข้าพเจ้าก็จะพยายามตั้งใจ เรียนรู้ให้ดีที่สุด.....					
24. ข้าพเจ้ามักหาความรู้และฝึกฝนทักษะของตน เพื่อความก้าวหน้าของ ตนเอง.....					
25. ข้าพเจ้าจะพยายามอย่างเต็มความสามารถ เพื่อก้าวไปสู่อาชีพที่ มุ่งหวัง แม้จะยากเพียงใด.....					

ข้อความ	จริง มากที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
26. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะไม่สามารถประกอบอาชีพที่ใฝ่ฝันได้ เพราะสติปัญญาไม่ดี.....					
27. ข้าพเจ้าจะอดทนและตั้งใจเรียนรู้ให้มากๆ เพื่ออาชีพที่ข้าพเจ้ามุ่งหวังในอนาคต.....					
28. ข้าพเจ้าไม่ย่อท้อต่อการเรียน เพราะเชื่อว่าความสำเร็จทุกอย่างเกิดจากความพยายามและความอดทน.....					
29. ข้าพเจ้าขอมุ่งมั่นหมั่นเนื่องจากการเรียน เพื่อจะได้มีงานที่ดีทำในอนาคต.....					
30. ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับสุภาษิตที่ว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น”.....					
ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์					
31. ข้าพเจ้ายึดใจ จะทำคะแนนสอบให้ได้คะแนนสูงที่สุด.....					
32. เมื่อพบคนที่ได้รับการยกย่องสรรเสริญ ว่าทำงานดีเด่น ข้าพเจ้าจะเกิดความปรารถนาที่จะเป็นเช่นนั้น.....					
33. ข้าพเจ้ามีความรู้สึกว่า ตนเองมีความคิด ริเริ่ม ที่จะคิดแปลงสิ่งต่างๆ ให้มีความแปลกใหม่และดีเด่นอยู่ตลอดเวลา.....					
34. ข้าพเจ้าตั้งความหวังไว้สูงๆ เพื่อที่จะได้ใช้ความพยายามและความสามารถทำงานนั้นอย่างเต็มที่.....					
35. ข้าพเจ้าคิดว่าอนาคตของตนเองจะขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการ เรียนรู้...					
36. ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในความสามารถของตนเอง.....					
37. ข้าพเจ้าชอบทำงานด้วยความคิดของตนเอง ไม่ชอบทำตามผู้อื่น.....					
38. ข้าพเจ้ามีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ.....					
39. ข้าพเจ้าชอบแก้ปัญหาด้วยตนเอง.....					
40. ข้าพเจ้ามีความตั้งใจที่จะทำอะไรให้ดีกว่าที่เคยทำไว้.....					
41. เมื่อทำงานหนึ่งไม่สำเร็จ ข้าพเจ้าจะคิดหาวิธีใหม่ๆ ที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จให้จงได้.....					
42. เมื่อได้รับการมอบหมายงานใดๆ ข้าพเจ้าจะรีบทำให้เสร็จเรียบร้อยก่อนกำหนดส่งงาน.....					
43. ข้าพเจ้ามีใจจดจ่อ อยู่กับงานที่ได้รับมอบหมายจนกว่าจะทำงานสำเร็จ ไม่ว่าจะงานนั้นจะน่าเบื่อหน่ายเพียงใด.....					
44. ข้าพเจ้าจะพยายามทำงานนั้นมากยิ่งขึ้น ถ้างานที่ได้รับยาก.....					

ข้อความ	จริง มากที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
45. ไม่ว่าจะทำงานอะไรก็ตาม ข้าพเจ้าจะพยายามทำงานสุดความสามารถ...					
46. เมื่อข้าพเจ้าทำงานที่คลุมอบหมายให้ไม่ถูกต้อง ข้าพเจ้าจะค้นหา วิธีการใหม่ ที่จะทำให้ถูกต้องให้ได้.....					
47. ข้าพเจ้าบอกผู้ปกครองในเรื่องที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการเรียนและ การทำงานของตนเอง.....					
48. ข้าพเจ้าจะเปรียบเทียบผลการเรียนกับผู้อื่น เพื่อจะได้พัฒนาตนเองให้ เรียนดีขึ้น.....					
49. ข้าพเจ้าชอบทำงานยาก ที่ต้องใช้ความพยายามมากๆ.....					
50. ข้าพเจ้าชอบทำสิ่งต่างๆ ที่เป็นความคิดริเริ่มของตนเอง.....					
ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อการเรียนรู้					
51. ข้าพเจ้าสนใจที่จะศึกษาหาความรู้ให้มากที่สุด.....					
52. ข้าพเจ้าคิดว่ายิ่งเรียนรู้มากและฝึกฝนทักษะมากๆ สามารถนำมา ประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวันได้.....					
53. ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษาในระดับสูงๆ ไม่ได้ช่วยให้รู้จักชีวิตและ ปรับตัวได้ดีขึ้นเลย.....					
54. ข้าพเจ้าคิดว่ายิ่งเรียนในระดับสูงๆ จะช่วยให้สามารถนำไป ปรับพฤติกรรมของตนเองให้ดีขึ้นได้.....					
55. ข้าพเจ้าคิดว่ายิ่งศึกษาหาความรู้มากๆ ก็ยิ่งช่วยให้ตนเองเป็น คนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้มากขึ้น.....					
56. ข้าพเจ้าคิดว่ายิ่งศึกษาหาความรู้มากๆ ก็ยิ่งช่วยให้ข้าพเจ้ากล้า แสดงออกมากขึ้น.....					
57. ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนรู้มากๆ ช่วยให้ข้าพเจ้ารู้จักวางแผนในการ ทำงานได้ดีขึ้น.....					
58. ข้าพเจ้าเบื่อหน่ายและง่วงนอน เมื่อถึงเวลาที่ต้องเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ....					
59. ข้าพเจ้ารู้สึกว่เนื้อหาวิชาต่างๆ ที่เรียนซ้ำซากและน่าเบื่อ.....					
60. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ยุ่งยากมากๆ สำหรับข้าพเจ้า.....					
61. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคนยังมีความรู้มากๆ ยิ่งเป็นคนที่เห็นแก่ตัว.....					
62. ข้าพเจ้ารู้สึกว่ายิ่งเรียนมากๆ ก็ยิ่งทำให้ข้าพเจ้ากลายเป็นคนที่เคร่งเครียด..					
63. ข้าพเจ้าไม่รู้สนุกสนานเลยเวลาที่มิกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ.....					

ข้อความ	จริง มากที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
64. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณเองมีสติปัญญาที่ไม่ดี ไม่สามารถเรียนรู้มากๆ หรือเรียนต่อในระดับสูงได้.....					
65. ข้าพเจ้าไม่มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ					
66. ข้าพเจ้านำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน.....					
67. ข้าพเจ้าไม่เคยแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ในวิชาที่เรียน.....					
68. ข้าพเจ้าคิดเรื่องอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนในขณะที่เรียน.....					
69. ข้าพเจ้าจะเรียนรู้ และพัฒนาความสามารถของตนให้ได้มากที่สุด.....					
70. ข้าพเจ้าจะเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่งที่ข้าพเจ้าสนใจ.....					
71. ข้าพเจ้าจะเรียนรู้และฝึกฝนทักษะของต่างๆ เพื่อเพิ่มทักษะความสามารถ ของตนเอง.....					
ตอนที่ 4 แบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ					
72. เมื่อข้าพเจ้ามีนัด ข้าพเจ้าจะไปถึงที่นัดหมายก่อนเวลา.....					
73. ข้าพเจ้ารู้สึกโมโห ถ้ามีคนมาขัดจังหวะในขณะที่ข้าพเจ้าไม่สามารถ ทำสิ่งที่ตนเองตั้งใจไว้ได้.....					
74. ข้าพเจ้าคิดว่าเวลาช่วงผ่านไประวดเร็วจนไม่สามารถทำสิ่งที่ข้าพเจ้าตั้งใจ ไว้ได้.....					
75. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นการเสียเวลา ถ้าต้องไปรอซื้อของในร้านค้าที่มีลูกค้า แน่น.....					
76. ข้าพเจ้าจะรู้สึกไม่สบายใจ ถ้างานของข้าพเจ้าดำเนินไปอย่างล่าช้า.....					
77. ข้าพเจ้าเป็นคนที่ไม่เริ่มต้นทำอะไรแล้วต้องทำให้สำเร็จ.....					
78. ข้าพเจ้ารู้สึกว่า ข้าพเจ้าต้องทำอะไรต่างๆ อย่างรวดเร็วเพื่อแข่งกับเวลา.....					
79. ข้าพเจ้าคิดว่าเพื่อนๆ ในกลุ่มทำงานได้ไม่ถูกใจข้าพเจ้า.....					
80. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าอยากทำกิจกรรมให้เสร็จเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้.....					
81. ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิดที่ต้องเข้าคิวเพื่อรอรับบริการ เช่น ที่ธนาคาร ที่ทำการไปรษณีย์ เป็นต้น.....					
82. ข้าพเจ้าไม่ชอบให้มีใครหรืออะไรมาขัดจังหวะการทำงานของตนเอง....					
83. ข้าพเจ้ารู้สึกท้อไม่ได้ ถ้าต้องทำงานร่วมกับคนที่ทำงานอย่างขี้เกียจ.....					
84. เพื่อนๆ ส่วนใหญ่เห็นว่าข้าพเจ้าเป็นคนที่จริงจังกับการทำงาน.....					
85. ข้าพเจ้าเป็นคนที่ไม่ยอมเสียเวลาเพื่อฟังคนอื่นพูดเพื่อเจอ.....					
86. ถ้าข้าพเจ้าต้องฟังคนที่พูดไม่รู้เรื่อง ข้าพเจ้าจะรู้สึกท้อไม่ได้.....					
87. ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ข้าพเจ้ารับผิดชอบให้เสร็จก่อนกำหนดเวลา.....					

ข้อความ	จริง มากที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
88. เมื่อข้าพเจ้ากำลังฟังผู้อื่นพูดเรื่องไรสาระ ข้าพเจ้าจะรู้สึกเบื่อและ หาทางเลี้ยวออกมา.....					
89. ข้าพเจ้าเป็นคนที่ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยความรวดเร็ว ว่องไว.....					
90. เมื่อข้าพเจ้าต้องทำสิ่งต่างๆ ข้าพเจ้าจะรู้สึกหงุดหงิด.....					
91. ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นในการทำงาน.....					
ตอนที่ 5 แบบสอบถามวัดการควบคุมตนเอง					
92. เมื่อข้าพเจ้าประสบความล้มเหลวในเรื่องใด ข้าพเจ้าจะทบทวน เรื่องนั้นเพื่อแก้ไขและทำให้ดีขึ้น.....					
93. ข้าพเจ้าสำรวจตนเองเสมอว่ามีข้อบกพร่องด้านใด เพื่อปรับปรุง ให้ดีขึ้น.....					
94. ข้าพเจ้าจะตั้งคำถามต่างๆและทบทวนกับตนเองเสมอ เพื่อให้ แน่ใจว่าเข้าใจในการเรียนรู้ทักษะด้านต่างๆ จริง.....					
95. ถ้าข้าพเจ้ามีงานต้องทำส่งแต่ยังไม่ถึงกำหนด ข้าพเจ้าจะทำใน วันสุดท้าย แม้จะไม่มียานอื่นๆ ที่เร่งด่วนที่จะต้องทำให้เสร็จ.....					
96. เมื่อเผชิญปัญหาที่ยากมาก ข้าพเจ้าจะตั้งสติหาทางแก้ปัญหาอย่าง เป็นระบบ.....					
97. เมื่อต้องทำงานหลายชิ้น ข้าพเจ้ามักจะวางแผนการทำงาน โดย เรียงลำดับความสำคัญ					
98. ข้าพเจ้าจะหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะมารบกวนสมาธิในการฝึกฝนทักษะ และเรียนรู้สิ่งต่างๆ.....					
99. แม้บางครั้งข้าพเจ้ารู้สึกว่าสิ่งที่กำลังเรียนรู้นั้นน่าเบื่อ แต่ข้าพเจ้า ก็พยายามตั้งใจทำให้ดีที่สุด.....					
100. ข้าพเจ้าจะฝึกฝนทักษะที่ได้เรียนรู้มาเพิ่มเติม เพื่อให้เข้าใจและ ชำนาญมากยิ่งขึ้น.....					
101. เมื่อข้าพเจ้าถูกคนดูถูกว่า ไม่มีความสามารถในด้านใดๆ ข้าพเจ้า จะพยายามเรียนรู้ให้มากขึ้นในด้านนั้น.....					
102. เมื่อต้องทำงานที่ยากๆ แต่ข้าพเจ้าไม่เข้าใจ ข้าพเจ้าจะค้นคว้า เพิ่มเติมเพื่อให้สามารถทำงานนั้นได้.....					
103. ถ้าข้าพเจ้าถูกตำหนิเรื่องการทำงาน ข้าพเจ้าจะทบทวนและ พยายามปรับปรุงให้ดีขึ้น.....					
104. ถ้าข้าพเจ้าทำงานได้ไม่ดี ครั้งต่อไปข้าพเจ้าจะวางแผนการ ทำงานให้ดีขึ้น.....					

ข้อความ	จริง มากที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
105. เมื่อข้าพเจ้าล้มเหลว ข้าพเจ้าจะเรียนรู้และฝึกฝนตนเองให้มากขึ้น.....					
106. ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันเวลาเสมอ.....					
107. ขณะที่ข้าพเจ้ากำลังเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ข้าพเจ้าจะคิดตามเสมอ เพื่อให้เข้าใจได้ถูกต้อง.....					
108. ถ้ามีการอภิปรายเกี่ยวกับการทำงานกลุ่ม แล้วถูกเพื่อนวิจารณ์ว่า มีข้อเสียหลายอย่าง ข้าพเจ้าจะรับฟัง และทบทวนเพื่อแก้ไข.....					
109. ถ้าข้าพเจ้าส่งงานไม่ทันกำหนดเวลา ข้าพเจ้าจะวางแผนการทำงานให้ ดีขึ้น.....					
110. ถ้าข้าพเจ้าทำงานบกพร่องและถูกตำหนิ ต่อไปข้าพเจ้าจะตรวจสอบ งานอย่างละเอียดและรอบคอบ.....					
111. ข้าพเจ้าหมั่นฝึกฝนทักษะของตนเองอยู่เสมอ เพื่อเป้าหมายใน อาชีพที่ต้องการ.....					
ตอนที่ 6 แบบสอบถามวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง					
112. ข้าพเจ้าสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนได้ดี.....					
113. ข้าพเจ้า สามารถจัดลำดับความสำคัญของการทำงานก่อนหลังได้.....					
114. ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า “คนเป็นที่พึ่งแห่งตน”.....					
115. ข้าพเจ้ามีความสามารถมากขึ้น จากการ ได้เรียนรู้ในความผิดพลาดนั้น..					
116. ข้าพเจ้าสามารถเผชิญปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้.....					
117. แม้ข้าพเจ้าไม่มีพรสวรรค์ในด้านใด ถ้าข้าพเจ้ามีความพยายาม ก็จะประสบความสำเร็จได้เช่นกัน.....					
118. เมื่อข้าพเจ้าทำผิดพลาดล้มเหลว ข้าพเจ้าสามารถแก้ไขและ ปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ในครั้งต่อไป.....					
119. ข้าพเจ้าสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง.....					
120. ข้าพเจ้าสามารถทำงานที่ยากๆ ให้สำเร็จได้.....					
121. แม้ข้าพเจ้าจะทำสิ่งใดไม่สำเร็จในครั้งแรก ข้าพเจ้าก็เชื่อว่าจะทำ สำเร็จได้ในครั้งต่อไป.....					
122. ไม่ว่าจะเป็นอาชีพใดๆ ก็ตาม ข้าพเจ้าสามารถทำได้ หากได้ เรียนรู้และฝึกฝนในอาชีพนั่น.....					
123. ข้าพเจ้าคิดว่าแม้เราจะไม่มีพรสวรรค์ ถ้ามีความพยายาม ก็สามารถ ประสบความสำเร็จได้					

ข้อความ	จริง มากที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
124. ข้าพเจ้าสามารถช่วยเหลือและพึ่งพาตนเองได้.....					
125. ข้าพเจ้าเชื่อว่าตนเองประสบความสำเร็จได้ หากหาความรู้ฝึกฝน ตนเองอยู่เสมอ.....					
126. ข้าพเจ้าสามารถประกอบอาชีพที่มุ่งหวังได้ ถ้าฝึกฝนในอาชีพนั้น.....					
ตอนที่ 7 แบบสอบถามวัดการกระตุ้นทางการศึกษาของครอบครัว					
127. พ่อแม่ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำในเรื่องการเรียน.....					
128. พ่อแม่พูดคุยกับข้าพเจ้าในเรื่องการศึกษาต่อของข้าพเจ้า.....					
129. พ่อแม่ให้การสนับสนุนในเรื่องการเรียนรู้ของข้าพเจ้า.....					
130. พ่อแม่ให้การสนับสนุนในเรื่องการเงินในการเรียนเพิ่มเติม.....					
131. พ่อแม่สนับสนุนการเรียนพิเศษหรือหาอาจารย์สอนพิเศษให้.....					
132. พ่อแม่ใส่ใจในเรื่องการบ้านของข้าพเจ้า.....					
133. พ่อแม่สนับสนุนให้ข้าพเจ้าไปเรียนกวดวิชาเพิ่มเติม.....					
134. เมื่อข้าพเจ้าสอบได้คะแนนดี พ่อแม่มักให้รางวัล.....					
135. พ่อแม่จะพูดเสมอว่าการเรียนหนังสือมีส่วนช่วยให้ข้าพเจ้า ประสบความสำเร็จในอนาคต.....					
136. พ่อแม่กระตุ้น ส่งเสริมให้ข้าพเจ้าอยากเรียน อยากรู้.....					
137. พ่อแม่สนับสนุนและส่งเสริมความสามารถพิเศษของข้าพเจ้า.....					
138. พ่อแม่คอยกระตุ้นให้ข้าพเจ้า พัฒนาความสามารถของตนเอง.....					
139. เมื่อใกล้สอบพ่อแม่จะให้กำลังใจข้าพเจ้า ในการดูหนังสือ.....					
140. พ่อแม่มักจะพูดคุยกับข้าพเจ้าเกี่ยวกับอนาคตของข้าพเจ้า.....					
141. พ่อแม่มักจะพูดให้ข้าพเจ้าเอาจริงเอาจังเพื่อนที่เรียนได้เกรดดี.....					
142. พ่อแม่มักจะพูดให้ข้าพเจ้าทราบถึงความสามารถที่จะส่งข้าพเจ้า เรียนต่อในระดับสูงๆ.....					
143. พ่อแม่มักพูดให้ข้าพเจ้าเลือกประกอบอาชีพในอนาคตที่พ่อแม่ต้องการ.....					
144. พ่อแม่มักจะพูดให้ข้าพเจ้าเลือกอาชีพที่มีรายได้สูง.....					
145. พ่อแม่มักจะพูดให้ข้าพเจ้าเลือกอาชีพที่มีชื่อเสียง.....					
146. พ่อแม่มักจะพูดยกตัวอย่างผู้ที่ประสบผลสำเร็จให้ฟัง.....					

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามวัดการยอมรับเลียงดู จำนวน 48 ข้อ

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนพิจารณาข้อความ ซึ่งแต่ละข้อเป็นสถานการณ์ระหว่างพ่อแม่กับตัวนักเรียนซึ่งแสดงถึงวิธีการปฏิบัติต่อนักเรียน ซึ่งคำว่า “พ่อแม่” ในแบบสอบถามนี้หมายความว่า บุคคลอื่น ๆ ที่เลี้ยงดูนักเรียนมา เป็นเวลานานที่สุดด้วย วิธีตอบให้ระลึกรถึงวิธีปฏิบัติที่พ่อแม่มีต่อนักเรียน แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ ตรงความเป็นจริงที่สุดที่สุดเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อและขอความกรุณาตอบทุกข้อ

วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อนักเรียน	ทำเป็นประจำ	ทำบ่อยๆ	ทำบ่อยปานกลาง	นานๆ ทำครั้ง	ไม่เคยทำเลย
1. เมื่อครอบครัวเกิดปัญหา พ่อแม่จะให้ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมรับรู้และแก้ปัญหาด้วย.....					
2. พ่อแม่จะพูดคุยกับข้าพเจ้าและพี่ๆ น้องๆ ทำให้ข้าพเจ้าและพี่ๆ น้องๆ สนทนากับท่าน.....					
3. ถ้าข้าพเจ้ามีปัญหา พ่อแม่จะช่วยแนะนำ แต่ให้ข้าพเจ้าเป็นคนตัดสินใจเอง.....					
4. พ่อแม่จะไม่ชอบให้ใครดักเตือนข้าพเจ้า หากข้าพเจ้าทำผิด.....					
5. ข้าพเจ้ามักได้สิ่งของจากพ่อแม่เสมอ โดยบางครั้งข้าพเจ้าไม่ต้องการของสิ่งนั้น.....					
6. เมื่อมีแขกหรือญาติผู้ใหญ่มาบ้าน พ่อแม่จะคอยเตือนให้ข้าพเจ้าระวังกริยามารยาท.....					
7. ข้าพเจ้าสามารถโต้เถียงพ่อแม่ โดยท่านไม่ทำโทษ.....					
8. ถ้าข้าพเจ้าไม่ทำตามคำสั่งของพ่อแม่ จะถูกลงโทษ.....					
9. เมื่อสอบได้คะแนนดี บางทีพ่อแม่ก็ชม บางทีก็ไม่สนใจ.....					
10. ไม่ว่าข้าพเจ้าต้องการอะไร พ่อแม่จะหามาให้.....					
11. พ่อแม่จะแบ่งงานบ้านให้ลูกทุกคนรับผิดชอบ อย่างเหมาะสม.....					
12. ถ้าข้าพเจ้าทำของเสียหาย ในวันที่พ่อแม่อารมณ์ดี ข้าพเจ้ามักไม่ถูกดู.....					
13. ถ้าพ่อแม่อารมณ์ดี ข้าพเจ้าสามารถพูดเล่นหรือเล่าเรื่องขบขันกับท่านได้.....					
14. พ่อแม่ไม่เคยต่อว่าข้าพเจ้า เมื่อข้าพเจ้าทำผิด.....					
15. ถ้าข้าพเจ้าถูกรังแก พ่อแม่จะปลอบใจ ถามสาเหตุ และแนะนำให้แก้ปัญหโดยสันติวิธี.....					
16. เวลาข้าพเจ้ากลับบ้านผิดเวลา บางครั้งพ่อแม่ไม่สนใจ บางครั้งดู.....					
17. ถ้าเพื่อนที่ข้าพเจ้าคบเป็นคนที่พ่อแม่ไม่ชอบ พ่อแม่จะสั่งให้ข้าพเจ้าเลิกคบเขาทันที.....					
18. ข้าพเจ้าไม่กล้าปรึกษาเรื่องส่วนตัวกับพ่อแม่ เพราะไม่รู้ว่าพ่อแม่มีเวลาให้หรือไม่.....					

วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อนักเรียน	ทำเป็นประจำ	ทำบ่อยๆ	ทำบ่อยปานกลาง	นานๆทำครั้ง	ไม่เคยทำเลย
19. ข้าพเจ้าไม่สามารถคาดหมายได้ว่า พ่อแม่จะสนใจกิจกรรมที่ข้าพเจ้าทำหรือไม่.....					
20. เวลาข้าพเจ้าไปไหน พ่อแม่ไปด้วยหรือให้คนอื่นไปเป็นเพื่อน.....					
21. ขณะที่ผู้ใหญ่คุยหรือปรึกษาหารือกัน พ่อแม่จะไม่ให้ข้าพเจ้าอยู่บริเวณนั้น.....					
22. พ่อแม่จะคอยดูแลและตรวจตราเวลาข้าพเจ้าทำการบ้าน.....					
23. พ่อแม่ไม่รู้ถึงความรู้สึกและความต้องการของข้าพเจ้า.....					
24. พ่อแม่ให้ข้าพเจ้าเลือกสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัว เช่น เสื้อผ้า ตามที่ข้าพเจ้าต้องการ.....					
25. ถ้าข้าพเจ้าทำของเสียหายพ่อแม่จะดักเตือนให้ระมัดระวัง.....					
26. ข้าพเจ้ารู้สึกว่พ่อแม่ห่วงใยข้าพเจ้าเกินไป.....					
27. พ่อแม่จะจัดเตรียมอาหาร และข้าวของเครื่องใช้ ตามที่ข้าพเจ้าต้องการเสมอ.....					
28. ข้าพเจ้ามักถูกพ่อแม่ตี โดยไม่รู้ว่ามีผิดอะไร.....					
29. ข้าพเจ้าต้องเชื่อฟังพ่อแม่โดยปราศจากข้อโต้แย้งใดๆ.....					
30. ถ้าข้าพเจ้าทำผิด ข้าพเจ้าสามารถชี้แจงเหตุผล และเหตุผลนั้นอาจทำให้ข้าพเจ้าไม่ต้องรับโทษ.....					
31. เมื่อลูกๆ เรียกเรื่องสิทธิ ในกรณีที่คุณรู้สึกว่าไม่ได้รับความยุติธรรม พ่อแม่จะรับฟังและแก้ปัญหาให้.....					
32. ถ้าพ่อแม่อารมณ์ดีท่านมักจะใจดี ให้รางวัลหรือพาข้าพเจ้าไปเที่ยว.....					
33. พ่อแม่ไม่ชอบให้ข้าพเจ้าได้เถียงผู้ใหญ่.....					
34. เมื่อข้าพเจ้ากลับบ้านผิดเวลา พ่อแม่ไม่เคยตำหนิข้าพเจ้าให้เสียใจ แม้ท่านจะเป็นห่วงข้าพเจ้าก็ตาม.....					
35. พ่อแม่ไม่ยอมให้ข้าพเจ้าออกความเห็นเกี่ยวกับเรื่องของครอบครัว.....					
36. ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่า พ่อแม่รักหรือพอใจในตัวข้าพเจ้าหรือการกระทำของข้าพเจ้าเพียงใด.....					
37. ข้าพเจ้าไม่สามารถแน่ใจได้ว่า พ่อแม่จะช่วยเหลือหรือไม่ ถ้าให้ช่วยทำสิ่งใดๆ.....					
38. พ่อแม่ไม่ยอมให้ข้าพเจ้าอยู่บ้านคนเดียว เพราะกลัวเป็นอันตราย.....					
39. ถ้าข้าพเจ้าจะไปเที่ยวกับเพื่อนจะต้องขออนุญาตก่อนทุกครั้ง.....					
40. พ่อแม่จะให้ข้าพเจ้าเลือกเรียนในสาขาอาชีพที่ท่านต้องการ.....					

วิธีที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อนักเรียน	ทำเป็นประจำ	ทำบ่อยๆ	ทำบ่อยปานกลาง	นานๆทำครั้ง	ไม่เคยทำเลย
41. ข้าพเจ้ามักทำสิ่งต่างๆ ตามความพอใจ ไม่ว่าสิ่งที่ข้าพเจ้าทำจะเป็นที่พอใจของคนอื่นหรือไม่.....					
42. ถ้าพ่อแม่จะให้รางวัลหรือของขวัญแก่ข้าพเจ้า พ่อแม่จะสอบถามหรือสังเกตว่าข้าพเจ้าต้องการอะไร.....					
43. พ่อแม่มักกำหนดตารางเวลาปฏิบัติภารกิจประจำวันให้ข้าพเจ้าปฏิบัติตาม.....					
44. เมื่อถูกๆทำผิดพ่อแม่จะตำหนิหรือลงโทษโดยไม่ลำเอียง.....					
45. ข้าพเจ้าไม่กล้าปรึกษาเรื่องส่วนตัวกับพ่อแม่ เพราะข้าพเจ้าไม่รู้ว่าท่านอารมณ์ดีหรือไม่.....					
46. พ่อแม่จะตำหนิข้าพเจ้า หากข้าพเจ้าประพฤติตัวไม่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ.....					
47. หากข้าพเจ้าเสนอความเห็น ในเรื่องความเป็นอยู่ภายในบ้าน หรือการพักผ่อน ฯลฯ พ่อแม่จะรับฟังด้วยความสนใจ.....					
48. ข้าพเจ้ามักได้รับการยกเว้น ไม่ต้องทำตามกฎระเบียบในบ้าน.....					

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามวัดการรับข่าวสารจากสื่อมวลชน จำนวน 15 ข้อ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามวัดการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนขอให้นักเรียน พิจารณานักเรียน
ได้ดู ได้ฟัง ได้อ่าน หรือรับรู้ข่าวสารด้านการศึกษาและอาชีพจากสื่อมวลชนต่างๆ เหล่านี้บ่อยครั้งเพียงใด แล้ว
ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับกรกระทำของนักเรียนเพียงช่องเดียว

โดยมีหลักเกณฑ์ในการเลือกมีดังนี้

- บ่อยที่สุด ถ้านักเรียนมีการปฏิบัติตามข้อความนั้นบ่อยที่สุด
บ่อย ถ้านักเรียนมีการปฏิบัติตามข้อความนั้นบ่อย
ค่อนข้างบ่อย ถ้านักเรียนมีการปฏิบัติตามข้อความนั้นปานกลาง
ไม่บ่อย ถ้านักเรียนมีการปฏิบัติตามข้อความนั้นนานๆครั้ง
ไม่เคยเลย ถ้านักเรียนไม่มีการปฏิบัติตามข้อความนั้น

ข้อความ	บ่อยที่ สุด	บ่อย	ค่อนข้าง บ่อย	ไม่ ค่อย บ่อย	ไม่เคย เลย
1. ข้าพเจ้ารับข่าวสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อในสาขาต่างๆ จากสื่อต่อไปนี้					
1.1 โทรทัศน์.....					
1.2 วิทยุ.....					
1.3 หนังสือพิมพ์.....					
1.4 นิตยสารหรือวารสาร.....					
1.5 โปสเตอร์ แผ่นพับ และป้ายประกาศต่างๆ.....					
2. ข้าพเจ้ารับข่าวสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ที่ข้าพเจ้าสนใจ จากสื่อต่อไปนี้					
2.1 โทรทัศน์.....					
2.2 วิทยุ.....					
2.3 หนังสือพิมพ์.....					
3.4 นิตยสารหรือวารสาร.....					
2.5 โปสเตอร์ แผ่นพับ และป้ายประกาศต่างๆ.....					

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จัตรศุภกุล	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร. พาสณา จุลรัตน์	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. อาจารย์ ไพศาล อ้นประเสริฐ	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ	ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. อาจารย์ ดร. สุนิสา จัยม่วงศรี	สำนักทะเบียนและวัดผล
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ภาคผนวก ง
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

DATE: 8/ 9/2005
TIME: 12:58

L I S R E L 8.52

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom
This program is published exclusively by
Scientific Software International, Inc.
7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.
Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2002
Use of this program is subject to the terms specified in the
Universal Copyright Convention.
website: www.ssicentral.com

TI FUTURE ORIENTATION STUDENT

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

BETA

	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
PER	---	---	---	---	---	---
ATT	---	---	0.46 (0.02) 19.36	---	---	---
CONTR	-0.45 (0.05) -8.81	---	---	0.54 (0.03) 17.42	---	---
EFFI	0.47 (0.02) 19.41	---	---	---	---	---
ACHI	0.57 (0.23) 2.47	0.14 (0.02) 5.90	0.63 (0.25) 2.52	0.61 (0.17) 3.58	---	---
FUT	---	0.40 (0.02) 16.41	---	0.13 (0.03) 4.75	0.28 (0.03) 10.33	---

GAMMA

	Media	DR1	DR2	DR3	PARE
PER	---	---	---	---	---
ATT	---	0.18 (0.03) 5.75	-0.14 (0.03) -4.87	0.10 (0.03) 3.61	---
CONTR	---	---	---	---	---
EFFI	0.21 (0.02) 9.12	0.14 (0.03) 5.38	-0.07 (0.02) -2.93	0.06 (0.02) 2.45	0.37 (0.02) 15.04
ACHI	0.12 (0.03) 4.90	0.07 (0.02) 3.03	---	---	0.20 (0.03) 6.55
FUT	0.10 (0.02) 5.06	0.12 (0.03) 4.41	0.05 (0.02) 2.09	0.09 (0.03) 3.59	---

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
-----	-----	-----	-----	-----	-----
- -	0.35	0.67	0.52	0.84	0.56

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
-----	-----	-----	-----	-----	-----
- -	0.22	0.34	0.30	0.24	0.24

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 17
 Minimum Fit Function Chi-Square = 11.80 (P = 0.81)
 Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 11.72 (P = 0.82)
 Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 0.0
 90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 5.53)
 Minimum Fit Function Value = 0.010
 Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.0
 90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0049)
 Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.017)
 P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 1.00
 Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.11
 90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.11 ; 0.12)
 ECVI for Saturated Model = 0.12
 ECVI for Independence Model = 7.29
 Chi-Square for Independence Model with 55 Degrees of Freedom = 8252.23
 Independence AIC = 8274.23
 Model AIC = 131.72
 Saturated AIC = 132.00
 Independence CAIC = 8340.66
 Model CAIC = 494.10
 Saturated CAIC = 530.62
 Normed Fit Index (NFI) = 1.00
 Non-Normed Fit Index (NNFI) = 1.00
 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.31
 Comparative Fit Index (CFI) = 1.00
 Incremental Fit Index (IFI) = 1.00
 Relative Fit Index (RFI) = 1.00
 Critical N (CN) = 3230.20
 Root Mean Square Residual (RMR) = 0.0095
 Standardized RMR = 0.0095
 Goodness of Fit Index (GFI) = 1.00
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.99
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.26

Standardized Residuals

	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PER	0.83					
ATT	-1.20	0.94				
CONTR	-0.58	-0.62	-0.62			
EFFI	-0.15	-0.59	-0.38	-0.38		
ACHI	-0.40	-1.06	-0.54	-0.37	-0.73	
FUT	-0.83	-1.17	-0.67	-0.43	-1.06	-1.25
Media	0.47	-1.48	-1.72	0.94	-1.41	-1.40
DR1	-0.61	-0.01	-0.41	-0.65	-0.56	-0.51
DR2	0.91	-1.17	0.35	0.27	-0.78	-0.69
DR3	-0.03	0.27	0.48	-0.67	0.16	0.08
PARE	-0.09	-0.71	-0.27	-0.53	-0.58	-0.04

Standardized Residuals

	Media	DR1	DR2	DR3	PARE
Media	-0.52				
DR1	-0.32	-0.03			
DR2	1.02	0.00	0.03		
DR3	0.00	0.03	-0.03	-0.02	
PARE	-0.61	-0.38	1.14	0.00	-0.50

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -1.72
Median Standardized Residual = -0.40
Largest Standardized Residual = 1.14

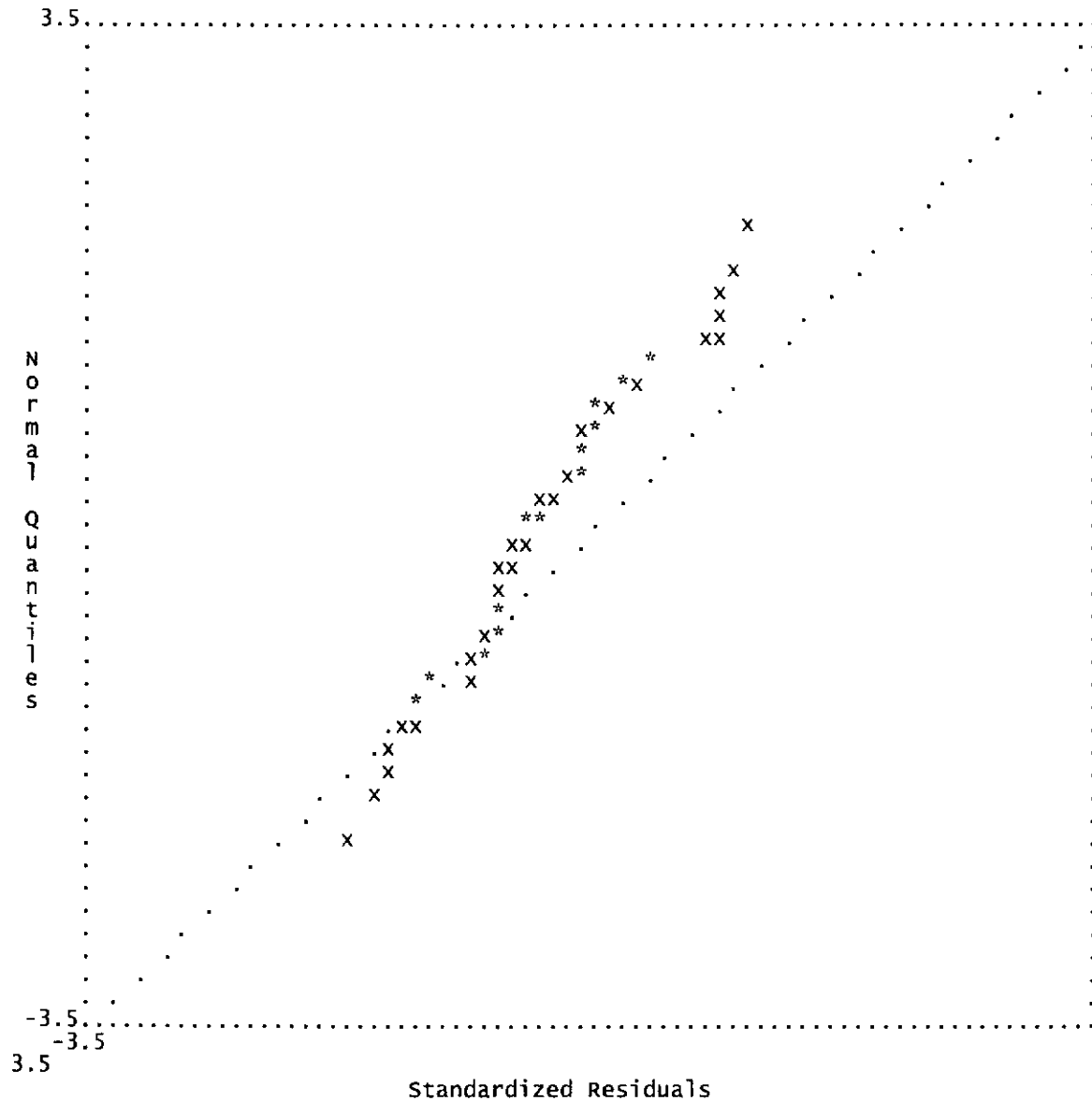
Stemleaf Plot

```

- 1|75
- 1|44222211
- 0|88777776666666655555
- 0|4444444331100000000000
  0|12333
  0|558999
  1|01

```

Qplot of Standardized Residuals

Total and Indirect Effects

Total Effects of X on Y

	Media	DR1	DR2	DR3	PARE
PER	---	---	---	---	---
ATT	0.10 (0.01) 8.31	0.25 (0.03) 7.15	-0.17 (0.03) -5.38	0.13 (0.03) 4.08	0.18 (0.01) 12.04
CONTR	0.22 (0.02) 9.17	0.15 (0.03) 5.41	-0.07 (0.02) -2.93	0.06 (0.02) 2.46	0.39 (0.03) 15.23
EFFI	0.21 (0.02) 9.12	0.14 (0.03) 5.38	-0.07 (0.02) -2.93	0.06 (0.02) 2.45	0.37 (0.02) 15.04
ACHI	0.19 (0.03) 7.21	0.14 (0.03) 5.38	-0.04 (0.01) -4.05	0.03 (0.01) 3.35	0.32 (0.03) 11.55
FUT	0.22 (0.02) 9.59	0.27 (0.03) 8.26	-0.04 (0.02) -1.99	0.16 (0.03) 5.28	0.21 (0.02) 12.35

Indirect Effects of X on Y

	Media	DR1	DR2	DR3	PARE
PER	---	---	---	---	---
ATT	0.10 (0.01) 8.31	0.07 (0.01) 5.25	-0.03 (0.01) -2.90	0.03 (0.01) 2.44	0.18 (0.01) 12.04
CONTR	0.22 (0.02) 9.17	0.15 (0.03) 5.41	-0.07 (0.02) -2.93	0.06 (0.02) 2.46	0.39 (0.03) 15.23
EFFI	---	---	---	---	---
ACHI	0.07 (0.01) 6.92	0.07 (0.01) 5.68	-0.04 (0.01) -4.05	0.03 (0.01) 3.35	0.13 (0.01) 8.75
FUT	0.12 (0.01) 8.35	0.16 (0.02) 7.35	-0.09 (0.02) -5.17	0.07 (0.02) 4.02	0.21 (0.02) 12.35

Total Effects of Y on Y

	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
PER	---	---	---	---	---	---
ATT	0.05 (0.02) 2.49	---	0.46 (0.02) 19.36	0.49 (0.03) 18.73	---	---
CONTR	0.05 (0.02) 2.52	---	---	0.54 (0.03) 17.42	---	---
EFFI	0.47 (0.02) 19.41	---	---	---	---	---
ACHI	0.30 (0.02) 14.23	0.14 (0.02) 5.90	0.69 (0.13) 5.28	0.92 (0.04) 22.74	---	---
FUT	0.21 (0.02) 9.78	0.44 (0.02) 17.94	0.81 (0.25) 3.24	0.42 (0.03) 14.84	0.28 (0.03) 10.33	---

Largest Eigenvalue of B*B' (Stability Index) is 11.359

Indirect Effects of Y on Y

	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
PER	---	---	---	---	---	---
ATT	0.05 (0.02) 2.49	---	---	0.49 (0.03) 18.73	---	---
CONTR	0.50 (0.03) 17.38	---	---	---	---	---
EFFI	---	---	---	---	---	---
ACHI	-0.27 (0.07) -3.85	---	0.06 (0.01) 5.65	0.31 (0.07) 4.42	---	---
FUT	0.21 (0.02) 9.78	0.04 (0.01) 5.12	0.81 (0.25) 3.24	0.29 (0.02) 13.65	---	---

Standardized Total and Indirect Effects

Standardized Total Effects of X on Y

	Media	DR1	DR2	DR3	PARE
PER	---	---	---	---	---
ATT	0.10	0.25	-0.17	0.13	0.18
CONTR	0.22	0.15	-0.07	0.06	0.39
EFFI	0.21	0.14	-0.07	0.06	0.37
ACHI	0.19	0.14	-0.04	0.03	0.32
FUT	0.22	0.27	-0.04	0.16	0.21

Standardized Indirect Effects of X on Y

	Media	DR1	DR2	DR3	PARE
PER	---	---	---	---	---
ATT	0.10	0.07	-0.03	0.03	0.18

CONTR	0.22	0.15	-0.07	0.06	0.39
EFFI	- -	- -	- -	- -	- -
ACHI	0.07	0.07	-0.04	0.03	0.12
FUT	0.12	0.16	-0.09	0.07	0.21

Standardized Total Effects of Y on Y

	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
PER	- -	- -	- -	- -	- -	- -
ATT	0.05	- -	0.46	0.49	- -	- -
CONTR	0.05	- -	- -	0.54	- -	- -
EFFI	0.47	- -	- -	- -	- -	- -
ACHI	0.30	0.14	0.69	0.92	- -	- -
FUT	0.21	0.44	0.81	0.42	0.28	- -

Standardized Indirect Effects of Y on Y

	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
PER	- -	- -	- -	- -	- -	- -
ATT	0.05	- -	- -	0.49	- -	- -
CONTR	0.50	- -	- -	- -	- -	- -
EFFI	- -	- -	- -	- -	- -	- -
ACHI	-0.27	- -	0.06	0.31	- -	- -
FUT	0.21	0.04	0.81	0.29	- -	- -

Time used: 0.235 seconds

DATE: 8/ 9/2005
TIME: 19:17

L I S R E L 8.52

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom
 This program is published exclusively by
 Scientific Software International, Inc.
 7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
 Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.
 Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
 Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2002
 Use of this program is subject to the terms specified in the
 Universal Copyright Convention.
 Website: www.ssicentral.com

TI FUTURE ORIENTATION MALES STUDENT

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

BETA

	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
PER	---	---	---	---	---	---
ATT	---	---	0.72 (0.13) 5.66	---	0.56 (0.19) 2.98	---
CONTR	-0.19 (0.07) -2.75	---	---	0.51 (0.04) 12.75	---	---
EFFI	0.59 (0.03) 16.89	---	---	---	---	---
ACHI	0.64 (0.18) 3.55	0.49 (0.11) 4.58	0.87 (0.25) 3.51	0.59 (0.12) 4.91	---	---
FUT	---	0.35 (0.04) 9.02	0.27 (0.13) 2.01	0.32 (0.12) 2.54	0.36 (0.05) 8.03	---

GAMMA

	Media	DR1	DR2	DR3	PARE
PER	---	---	---	---	---
ATT	---	0.25 (0.06) 4.04	-0.15 (0.06) -2.51	0.13 (0.06) 2.27	---
CONTR	---	---	---	---	---
EFFI	0.20 (0.03) 5.99	0.08 (0.03) 2.69	---	0.09 (0.03) 3.33	0.54 (0.04) 14.79
ACHI	0.26 (0.08) 3.09	---	---	---	0.63 (0.18) 3.46
FUT	0.16 (0.04) 4.46	0.15 (0.04) 3.41	0.08 (0.04) 2.02	0.15 (0.04) 3.57	---

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
-----	-----	-----	-----	-----	-----
- -	0.12	0.63	0.80	0.77	0.53

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
-----	-----	-----	-----	-----	-----
- -	0.18	0.48	0.46	0.30	0.27

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 18
 Minimum Fit Function Chi-Square = 14.65 (P = 0.69)
 Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 14.67 (P = 0.68)
 Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 0.0
 90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 9.10)
 Minimum Fit Function Value = 0.032
 Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.0
 90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.020)
 Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.033)
 P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 1.00
 Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.27
 90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.27 ; 0.29)
 ECVI for Saturated Model = 0.29
 ECVI for Independence Model = 7.59
 Chi-Square for Independence Model with 55 Degrees of Freedom = 3440.55
 Independence AIC = 3462.55
 Model AIC = 132.67
 Saturated AIC = 132.00
 Independence CAIC = 3519.04
 Model CAIC = 435.67
 Saturated CAIC = 470.95
 Normed Fit Index (NFI) = 1.00
 Non-Normed Fit Index (NNFI) = 1.00
 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.33
 Comparative Fit Index (CFI) = 1.00
 Incremental Fit Index (IFI) = 1.00
 Relative Fit Index (RFI) = 0.99
 Critical N (CN) = 1095.93
 Root Mean Square Residual (RMR) = 0.021
 Standardized RMR = 0.020
 Goodness of Fit Index (GFI) = 0.99
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.98
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.27

Standardized Residuals

	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PER	-0.99					
ATT	-0.84	0.38				
CONTR	-1.53	-0.23	-1.11			
EFFI	-1.25	-1.23	-1.34	-1.38		
ACHI	-1.21	-0.64	-0.99	-1.44	-1.11	
FUT	-1.67	-0.52	-1.12	-1.18	-0.93	-0.88
Media	-1.31	-0.43	-0.73	-0.95	-0.88	-1.12
DR1	-0.94	0.27	-0.66	-0.39	-0.42	-0.18
DR2	0.62	-0.11	-0.21	1.21	0.22	0.29
DR3	0.11	0.33	0.89	-1.21	0.07	-0.37
PARE	-1.31	-0.77	-1.09	-1.18	-1.19	-0.46

Standardized Residuals

	Media	DR1	DR2	DR3	PARE
Media	-1.06				
DR1	- -	0.31			
DR2	0.00	-0.74	0.36		
DR3	- -	-0.13	0.17	-0.05	
PARE	-0.74	-0.47	0.20	- -	-1.09

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -1.67
Median Standardized Residual = -0.70
Largest Standardized Residual = 1.21

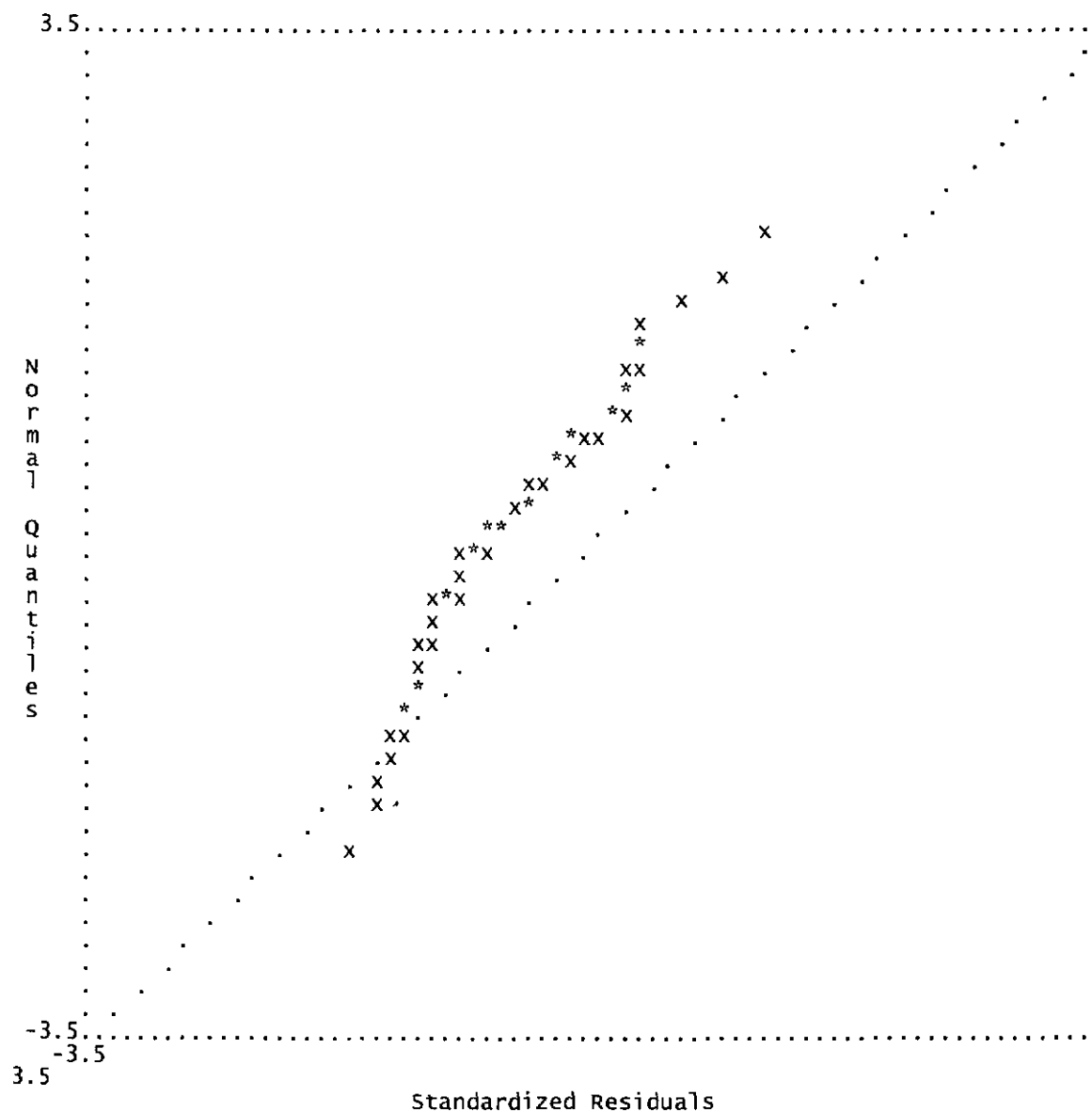
Stemleaf Plot

```

- 1|75
- 1|44333322222211111100
- 0|999998877776555
- 0|44442221100000
  0|11222333344
  0|69
  1|2

```

Qplot of Standardized Residuals

Total and Indirect Effects

Total Effects of X on Y

	Media	DR1	DR2	DR3	PARE
PER	---	---	---	---	---
ATT	0.05 (0.02) 2.30	0.31 (0.05) 6.02	-0.12 (0.05) -2.57	0.18 (0.05) 3.46	0.17 (0.03) 5.44
CONTR	0.21 (0.03) 5.99	0.08 (0.03) 2.72	--	0.09 (0.03) 3.34	0.55 (0.04) 14.91
EFFI	0.20 (0.03) 5.99	0.08 (0.03) 2.69	--	0.09 (0.03) 3.33	0.54 (0.04) 14.79
ACHI	0.17 (0.04) 4.44	0.08 (0.03) 2.80	-0.06 (0.02) -2.31	0.04 (0.02) 1.76	0.41 (0.04) 9.87
FUT	0.25 (0.04) 6.93	0.27 (0.05) 5.44	0.02 (0.01) 2.02	0.23 (0.05) 4.72	0.23 (0.03) 8.08

Indirect Effects of X on Y

	Media	DR1	DR2	DR3	PARE
PER	---	---	---	---	---
ATT	0.05 (0.02) 2.30	0.06 (0.03) 2.06	0.03 (0.01) 2.96	0.04 (0.02) 1.85	0.17 (0.03) 5.44
CONTR	0.21 (0.03) 5.99	0.08 (0.03) 2.72	--	0.09 (0.03) 3.34	0.55 (0.04) 14.91
EFFI	--	--	--	--	--
ACHI	-0.09 (0.03) -1.98	0.08 (0.03) 2.80	-0.06 (0.02) -2.31	0.04 (0.02) 1.76	-0.22 (0.12) -1.69
FUT	0.09 (0.02) 5.15	0.12 (0.03) 4.27	-0.06 (0.02) -2.51	0.08 (0.03) 2.92	0.23 (0.03) 8.08

Total Effects of Y on Y

	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
PER	0.00 (0.04) -0.06	-0.22 (0.09) -2.35	0.18 (0.10) 1.82	0.82 (0.18) 4.54	0.67 (0.10) 6.70	- -
ATT	0.41 (0.08) 5.37	- -	- -	0.51 (0.04) 12.75	- -	- -
CONTR	0.59 (0.03) 16.89	- -	- -	- -	- -	- -
EFFI	0.14 (0.04) 3.29	0.38 (0.04) 9.13	0.96 (0.20) 4.91	0.81 (0.20) 4.04	-0.22 (0.09) -2.35	- -
ACHI	0.27 (0.04) 7.36	0.41 (0.04) 11.36	0.68 (0.14) 4.85	0.27 (0.08) 3.24	0.13 (0.07) 1.76	- -
FUT						

Largest Eigenvalue of B*B' (Stability Index) is 5.097

Indirect Effects of Y on Y

	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
PER	0.00 (0.04) -0.06	-0.22 (0.09) -2.35	-0.54 (0.19) -2.87	0.82 (0.18) 4.54	0.12 (0.07) 1.83	- -
ATT	0.60 (0.04) 15.29	- -	- -	- -	- -	- -
CONTR	- -	- -	- -	- -	- -	- -
EFFI	-0.50 (0.17) -3.00	-0.10 (0.06) -1.74	0.09 (0.04) 1.73	0.22 (0.08) 2.75	-0.22 (0.09) -2.35	- -
ACHI	0.27 (0.04) 7.36	0.06 (0.03) 2.36	0.41 (0.06) 6.59	-0.04 (0.2) -1.95	-0.23 (0.07) -3.29	- -
FUT						

TI FUTURE ORIENTATION MALES STUDENT

Standardized Total and Indirect Effects

Standardized Total Effects of X on Y

	Media	DR1	DR2	DR3	PARE
PER	0.05	0.31	-0.12	0.18	0.17
ATT	0.21	0.08	- -	0.09	0.55
CONTR	0.20	0.08	- -	0.09	0.54
EFFI	0.17	0.08	-0.06	0.04	0.41
ACHI	0.25	0.27	0.02	0.23	0.23
FUT					

Standardized Indirect Effects of X on Y

	Media	DR1	DR2	DR3	PARE
PER	- -	- -	- -	- -	- -
ATT	0.05	0.06	0.03	0.04	0.17
CONTR	0.21	0.08	- -	0.09	0.55
EFFI	- -	- -	- -	- -	- -
ACHI	-0.09	0.08	-0.06	0.04	-0.22
FUT	0.09	0.12	-0.06	0.08	0.23

Standardized Total Effects of Y on Y

	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
PER	- -	- -	- -	- -	- -	- -
ATT	0.00	-0.22	0.18	0.84	0.67	- -
CONTR	0.40	- -	- -	0.51	- -	- -
EFFI	0.58	- -	- -	- -	- -	- -
ACHI	0.14	0.38	0.96	0.81	-0.22	- -
FUT	0.27	0.41	0.68	0.27	0.13	- -

Standardized Indirect Effects of Y on Y

	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
PER	- -	- -	- -	- -	- -	- -
ATT	0.00	-0.22	-0.55	0.84	0.12	- -
CONTR	0.60	- -	- -	- -	- -	- -
EFFI	- -	- -	- -	- -	- -	- -
ACHI	-0.49	-0.10	0.09	0.22	-0.22	- -
FUT	0.27	0.06	0.41	-0.04	-0.23	- -

Time used: 0.321 seconds

L I S R E L 8.52

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by
Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2002

Use of this program is subject to the terms specified in the

Universal Copyright Convention.

website: www.ssicentral.com

TI FUTURE ORIENTATION FEMALE STUDENT

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

BETA

	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
PER	---	---	---	---	---	---
ATT	--	--	0.53 (0.03) 17.31	--	--	--
CONTR	-0.31 (0.06) -4.86	--	--	0.72 (0.05) 14.38	--	--
EFFI	0.39 (0.03) 11.90	--	--	--	--	--
ACHI	0.65 (0.16) 4.13	0.14 (0.03) 4.41	0.54 (0.12) 4.43	0.64 (0.35) 1.83	--	--
FUT	--	0.44 (0.03) 14.03	0.08 (0.04) 1.95	0.06 (0.03) 1.98	0.25 (0.04) 6.72	--

GAMMA

	Media	DR1	DR2	DR3	PARE
PER	---	---	---	---	---
ATT	--	0.12 (0.04) 3.18	-0.18 (0.03) -5.19	0.07 (0.03) 2.16	--
CONTR	--	--	--	--	0.09 (0.03) 2.55
EFFI	0.19 (0.03) 5.76	0.15 (0.03) 4.74	-0.15 (0.03) -4.88	--	0.27 (0.04) 7.42
ACHI	0.10 (0.03) 3.68	0.04 (0.02) 2.01	--	--	0.07 (0.03) 2.32
FUT	0.07 (0.03) 2.52	0.06 (0.03) 2.25	--	--	--

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
-----	-----	-----	-----	-----	-----
- -	0.43	0.60	0.39	0.85	0.58

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
-----	-----	-----	-----	-----	-----
- -	0.23	0.28	0.24	0.22	0.22

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 17
 Minimum Fit Function Chi-Square = 13.99 (P = 0.67)
 Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 13.93 (P = 0.67)
 Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 0.0
 90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 9.19)
 Minimum Fit Function Value = 0.021
 Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.0
 90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.014)
 Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0
 90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.028)
 P-value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 1.00
 Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.19
 90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.19 ; 0.20)
 ECVI for Saturated Model = 0.20
 ECVI for Independence Model = 7.52
 Chi-Square for Independence Model with 55 Degrees of Freedom = 5038.24
 Independence AIC = 5060.24
 Model AIC = 133.93
 Saturated AIC = 132.00
 Independence CAIC = 5120.97
 Model CAIC = 465.17
 Saturated CAIC = 496.36
 Normed Fit Index (NFI) = 1.00
 Non-Normed Fit Index (NNFI) = 1.00
 Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.31
 Comparative Fit Index (CFI) = 1.00
 Incremental Fit Index (IFI) = 1.00
 Relative Fit Index (RFI) = 0.99
 Critical N (CN) = 1620.52
 Root Mean Square Residual (RMR) = 0.012
 Standardized RMR = 0.012
 Goodness of Fit Index (GFI) = 1.00
 Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.99
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.26

Standardized Residuals

	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PER	-0.52					
ATT	0.54	0.25				
CONTR	0.31	0.39	0.52			
EFFI	0.66	0.36	0.45	0.43		
ACHI	0.34	0.59	0.46	0.41	0.45	
FUT	1.17	0.31	1.07	0.09	0.52	0.37
Media	0.85	-0.50	-0.04	0.46	0.00	-0.20
DR1	0.13	0.99	0.86	-0.70	0.37	0.59
DR2	-1.01	0.47	-0.27	-1.19	-0.40	0.06
DR3	-0.21	0.19	0.09	0.47	-0.36	1.16
PARE	-0.90	1.48	0.24	0.59	0.66	1.50

Standardized Residuals

	Media	DR1	DR2	DR3	PARE
Media	0.77				
DR1	0.02	-0.01			
DR2	-1.03	-0.01	0.01		
DR3	-0.02	0.01	-0.01	-0.01	
PARE	0.31	0.01	-0.80	- -	0.04

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -1.19
 Median Standardized Residual = 0.28
 Largest Standardized Residual = 1.50

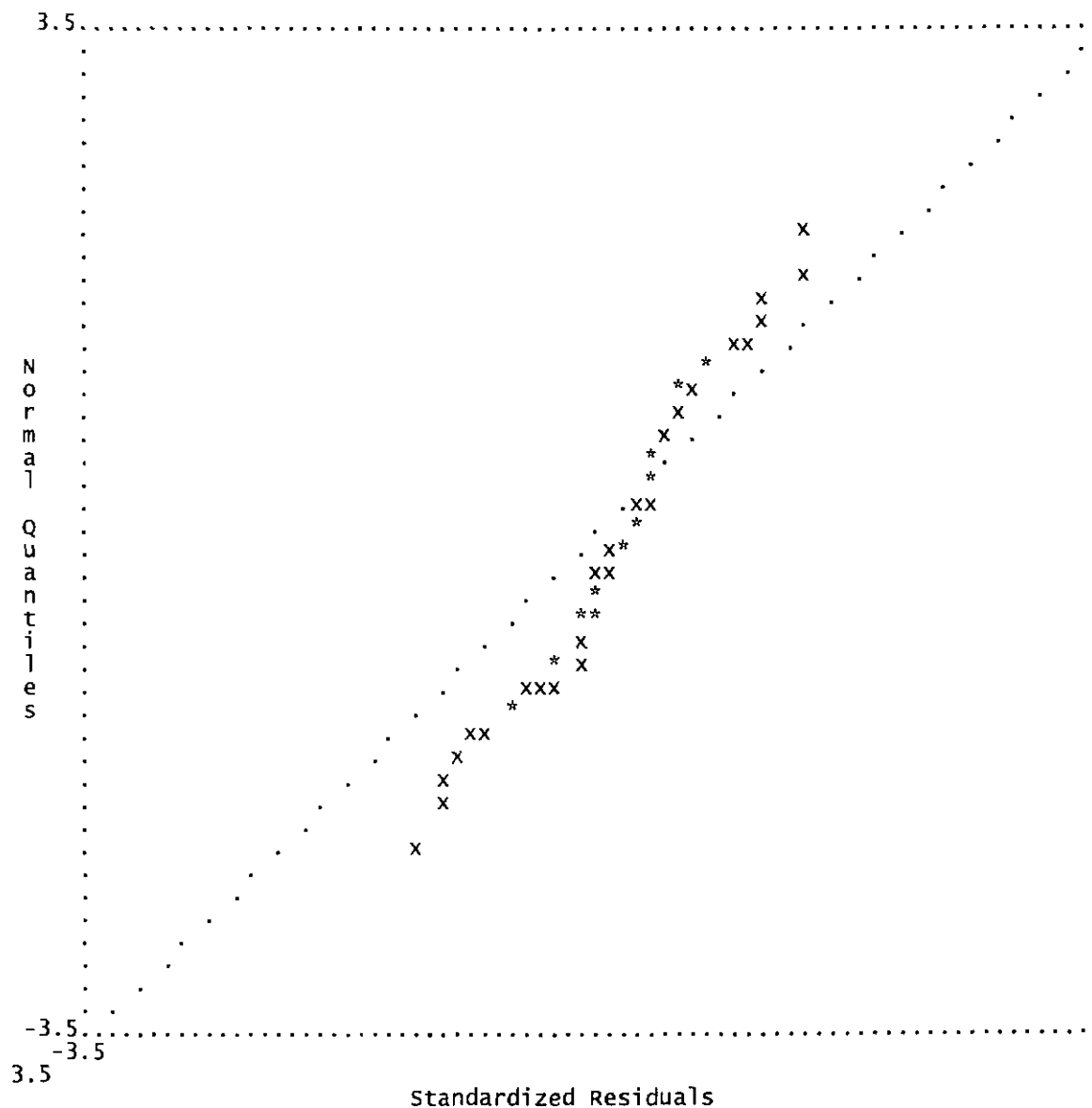
Stemleaf Plot

```

- 1|200
- 0|98755
- 0|4432200000000000000
  0|111122333334444444
  0|5555555566677899
  1|0122
  1|55

```

Qplot of Standardized Residuals

Total and Indirect Effects

Total Effects of X on Y

	Media	DR1	DR2	DR3	PARE
	-----	-----	-----	-----	-----
PER	- -	- -	- -	- -	- -
ATT	0.09 (0.02) 5.44	0.19 (0.04) 4.63	-0.25 (0.04) -6.44	0.07 (0.03) 2.16	0.18 (0.02) 8.27
CONTR	0.17 (0.03) 5.67	0.14 (0.03) 4.73	-0.14 (0.03) -4.89	- -	0.33 (0.03) 9.55
EFFI	0.19 (0.03) 5.76	0.15 (0.03) 4.74	-0.15 (0.03) -4.88	- -	0.27 (0.04) 7.42
ACHI	0.19 (0.03) 5.43	0.13 (0.03) 3.91	-0.09 (0.02) -5.19	0.01 (0.01) 1.93	0.29 (0.04) 7.90
FUT	0.18 (0.03) 5.69	0.20 (0.04) 5.40	-0.15 (0.02) -6.39	0.04 (0.02) 2.13	0.19 (0.02) 8.55

Indirect Effects of X on Y

	Media	DR1	DR2	DR3	PARE
	-----	-----	-----	-----	-----
PER	- -	- -	- -	- -	- -
ATT	0.09 (0.02) 5.44	0.08 (0.02) 4.62	-0.07 (0.02) -4.74	- -	0.18 (0.02) 8.27
CONTR	0.17 (0.03) 5.67	0.14 (0.03) 4.73	-0.14 (0.03) -4.89	- -	0.24 (0.04) 6.52
EFFI	- -	- -	- -	- -	- -
ACHI	0.08 (0.02) 5.51	0.09 (0.02) 4.90	-0.09 (0.02) -5.19	0.01 (0.01) 1.93	0.22 (0.03) 6.62
FUT	0.11 (0.02) 5.77	0.14 (0.03) 5.14	-0.15 (0.02) -6.39	0.04 (0.02) 2.13	0.19 (0.02) 8.55

Total Effects of Y on Y

	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
PER	---	---	---	---	---	---
ATT	0.03 (0.02) 1.69	---	0.53 (0.03) 17.31	0.49 (0.03) 13.98	---	---
CONTR	0.05 (0.04) 1.68	---	---	0.72 (0.05) 14.40	---	---
EFFI	0.39 (0.03) 11.90	---	---	---	---	---
ACHI	0.46 (0.03) 14.41	0.14 (0.03) 4.41	0.61 (0.32) 1.96	0.87 (0.04) 21.73	---	---
FUT	0.15 (0.03) 4.82	0.47 (0.03) 15.05	0.60 (0.09) 6.62	0.47 (0.03) 13.37	0.25 (0.04) 6.72	---

Largest Eigenvalue of B*B' (Stability Index) is 2.622

Indirect Effects of Y on Y

	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
PER	---	---	---	---	---	---
ATT	0.03 (0.02) 1.69	---	---	0.49 (0.03) 13.98	---	---
CONTR	0.36 (0.04) 9.61	---	---	---	---	---
EFFI	---	---	---	---	---	---
ACHI	-0.19 (0.10) -1.97	---	0.07 (0.02) 4.28	0.23 (0.11) 2.09	---	---
FUT	0.15 (0.03) 4.82	0.03 (0.01) 3.67	0.52 (0.09) 5.68	0.40 (0.04) 9.02	---	---

TI FUTURE ORIENTATION FEMALE STUDENT

Standardized Total and Indirect Effects

Standardized Total Effects of X on Y

	Media	DR1	DR2	DR3	PARE
PER	---	---	---	---	---
ATT	0.09	0.20	-0.25	0.07	0.18
CONTR	0.17	0.14	-0.14	---	0.33
EFFI	0.19	0.15	-0.15	---	0.27
ACHI	0.19	0.13	-0.09	0.01	0.29
FUT	0.18	0.20	-0.15	0.04	0.19

Standardized Indirect Effects of X on Y

	Media	DR1	DR2	DR3	PARE
	-----	-----	-----	-----	-----
PER	- -	- -	- -	- -	- -
ATT	0.09	0.08	-0.07	- -	0.18
CONTR	0.17	0.14	-0.14	- -	0.25
EFFI	- -	- -	- -	- -	- -
ACHI	0.08	0.09	-0.09	0.01	0.22
FUT	0.11	0.14	-0.15	0.04	0.19

Standardized Total Effects of Y on Y

	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PER	- -	- -	- -	- -	- -	- -
ATT	0.03	- -	0.53	0.49	- -	- -
CONTR	0.05	- -	- -	0.72	- -	- -
EFFI	0.39	- -	- -	- -	- -	- -
ACHI	0.46	0.14	0.61	0.87	- -	- -
FUT	0.16	0.47	0.60	0.47	0.25	- -

Standardized Indirect Effects of Y on Y

	PER	ATT	CONTR	EFFI	ACHI	FUT
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PER	- -	- -	- -	- -	- -	- -
ATT	0.03	- -	- -	0.49	- -	- -
CONTR	0.36	- -	- -	- -	- -	- -
EFFI	- -	- -	- -	- -	- -	- -
ACHI	-0.19	- -	0.07	0.23	- -	- -
FUT	0.16	0.03	0.52	0.40	- -	- -

Time used: 0.316 Seconds

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล

นายกรภัทร วรเชษฐ์

วัน เดือน ปีเกิด

7 มกราคม 2523

สถานที่เกิด

อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์

สถานที่อยู่ปัจจุบัน

40 / 311 บ้านสวนแจ่งวัฒนะ ตึกดี แขวงสีกัน เขตดอนเมือง

กทม 10210

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2535

ประถมศึกษาจากโรงเรียนบ้านประโคนชัย(อานวยกิจฯ)

อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2538

มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม

อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2541

มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม

อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2546

ครุศาสตร์บัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชามัธยมศึกษาวิทยาศาสตร์

วิชาเอกเอกคณิตศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2548

การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)

สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ